

Datum
2023-04-13

Till ledamöter
Ersättare för kännedom

Kommunfullmäktige

Tid: Torsdagen den 20 april 2023 klockan 18:15

Plats: Biosalongen, Folkets Hus Filipstad

Upprop, fastställande av dagordning, val av justerare

Föreslås att justera: Peter Johansson (C) och Lars-Göran Gjermandsen (S) med Edwin Nilsson (SD) och Olle Engström (S) som ersättare.

Ärende

1. Allmänhetens frågestund
Frågestunden pågår under cirka 30 minuter. Frågor kan lämnas skriftligt, i förväg, till kommunkansliet eller skriftligt/muntligt vid sammanträdet. Anonyma frågor kommer inte att tas upp.
2. Årsredovisning 2022
Dnr 2023-000061
3. Revisionsberättelse och revisorernas redogörelse avseende 2022 års verksamhet (ansvarsfrihet)
Dnr 2023-000060
4. Revisionen informerar
Dnr 2023-000013
5. Avgift till Värmlands läns Kalkningsförbund 2023
Dnr 2023-000011
6. Fyllnadsval ersättare i kommunfullmäktiges valberedning efter Tord Johansson (SD)
Dnr 2022-000217
7. Fyllnadsval ledamot i Värmlands läns vårdförbund efter Frida Olsson (M)
Dnr 17727
8. Delgivningar april 2023
Dnr 2023-000031

Ann-Charlotte Jonsson
Ordförande

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
2023-03-29

§ 22

Dnr 2023-000061

Årsredovisning 2022

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar
att föreslå kommunfullmäktige
att godkänna årsredovisning 2022.

Sammanfattning av ärendet

Ekonomienheten har utarbetat förslag till årsredovisning 2022 för Filipstads kommun. Resultatet uppgår till 13 227 tkr och ger jämfört med budget, som uppgår till 7 741 tkr, en positiv avvikelse med 5 486 tkr.

Årsredovisningen består av förvaltningsberättelse, balanskravsutredning, redovisningsprinciper, resultat- och balansräkningar för Filipstads kommun samt koncern, kassaflödesanalys för kommunen, noter, resultat- och balansräkning för den affärsdrivande verksamheten, drift- och investeringsredovisning, personalredovisning, verksamhetsberättelse per nämnd samt diverse bilagor. Dokumentet innehåller också avsnitt om barnens rättigheter enligt barnkonventionen.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteskrivelse
Årsredovisning 2022 Filipstads kommun

Beslutet skickas till

Ekonomienheten

Årsredovisning

Filipstads kommun 2022

FILIPSTADS
KOMMUN

Innehåll

Kommunstyrelsens ordförande och vice ordförande har ordet.....	sidan 3
Så styrs Filipstads kommun.....	sidan 4
Förvaltningsberättelse.....	sidan 5
- Verksamhetens utveckling	sidan 5
- Den kommunala koncernen.....	sidan 9
- Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	sidan 15
- Händelser av väsentlig betydelse.....	sidan 19
- God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	sidan 20
- Balanskravsresultat.....	sidan 23
- Väsentliga personalförhållanden.....	sidan 24
- Förväntad utveckling.....	sidan 27
Redovisningsprinciper.....	sidan 29
Resultaträkning koncern.....	sidan 30
Balansräkning koncern.....	sidan 31
Resultaträkning Filipstads kommun.....	sidan 32
Kassaflödesanalys Filipstads kommun.....	sidan 33
Balansräkning Filipstads kommun.....	sidan 34
Noter Filipstads kommun.....	sidan 35
Resultat- och balansräkning Affärsmässig verksamhet.....	sidan 43
Driftsredovisning.....	sidan 45
Investeringsredovisning, sammandrag.....	sidan 46
Verksamhetsberättelser per nämnd.....	sidan 47
- Kommunstyrelsen.....	sidan 48
- Miljö- och byggnadsnämnd.....	sidan 59
- Barn- och utbildningsnämnd.....	sidan 60
- Socialnämnd.....	sidan 66
- Övriga nämnder.....	sidan 72
Bilagor.....	sidan 73
- Investeringar per nämnd/projekt.....	sidan 74
- Ord- och begreppsförklaringar.....	sidan 77
- Jämförelsestatistik 'Vad kostar verksamheten i din kommun?'.....	sidan 79

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Det gångna året 2022 har Sveriges ekonomi påverkats en hel del av olika händelser såsom Rysslands vedervärdiga krigshandlingar mot Ukraina, fortsatt Corona, hög inflation, stigande räntenivåer, höga elpriser och bränslepriser. Detta har naturligtvis också påverkat en kommun som Filipstad.

Något som bör nämnas extra är de fortsatt stigande räntenivåerna som medför kraftigt ökade kostnader för Filipstads kommun som har en omfattande låneskuld till följd av de exceptionellt stora investeringar som har gjorts och som pågår.

Det som har räddat vår kommunala ekonomi för 2022 är finansieringen som visar ett överskott med 19,6 mkr medan nämnderna sammantaget visar ett underskott med -14,1 mkr.

Socialnämnden är den nämnd som under 2022 har redovisat det största underskottet med -17,9 mkr och orsakerna till detta är bl.a. fortsatt höga kostnader för försörjningsstöd och placeringar, svårigheter med kompetensförsörjning och vikarier, vilket har medfört höga kostnader för övertid, samt att förvaltningen har varit tvungen att anlita bemanningsföretag för att klara bemanningen med sjuksköterskor. Sjuklönekostnaderna har också varit mycket höga under året eftersom sjukfrånvaron i snitt har pendlat mellan 10 – 13%.

Övrigt som har påverkat Socialnämndens resultat är ökade bränsle- och energipriser, högre priser på förbrukningsmaterial och skyddsutrustning mm.

Även Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett sammanlagt underskott med -2,0 mkr. Det är Grundskola och Gymnasieskola som redovisar underskott, medan Förskoleverksamheten redovisar överskott.

Såväl 2021 som 2022 kan betecknas som två mellanår i den kommunala ekonomin där de finansiella intäkterna har varit något bättre än förväntat. Kommunens stora utmaningar blir nu i den kommande planperioden där vi är nödgade att vidta kraftfulla åtgärder för att ha en budget i balans.

-Kommunens "kostym" måste nu anpassas utifrån rådande ekonomiska förutsättningar och befolkningsutveckling!

Christer Olsson
Ordförande Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens 2:e vice ordförande har ordet

2022 var ett händelserikt år. Året började med att vi tyvärr fick ett krig i Europa som påverkar oss alla. Räntorna, inflation, el- och livsmedelskostnader steg. Det medförde stora konsekvenser för vår kommun. Tack vare den (S) ledde regeringen har vi fått olika statsbidrag som gjort att våra finanser räddar årets resultat på drygt 13 miljoner.

Under året har två av våra fyra stora satsningar byggts färdigt. Först Filipstads sporthall. Där elever och föreningslivet äntligen har en fullstor hall med sittplatser för drygt 470 personer. Sporthallen har också digital utrustning som möjliggör utökat användande av sporthallen. Den andra satsningen på Stjärnskolan som innehåller en sär- och träningskola samt Förskoleklass till o m årskurs 3. Känns extra roligt att vi satsat på nya lokaler för sär- och träningskolan. Vid öppet hus för båda satsningarna kom det idel beröm från elever, lärare, kommuninvånare och andra. Den tredje satsningen är simhallen som följer planen och väntas invigas under kvartal 1 2024. Den fjärde satsningen är biogasanläggningen som har vi pausat den då kostnaderna blivit avsevärt högre än budgeterat.

Sen är det positivt att vårt näringsliv går bra. Barilla lämnade in bygglov för en ny produktionslinje och rivning av en gammal till ett värde av 750 miljoner. Flera företag är världsledande i kommunen och har en positiv orderingång. Tuffare för serviceföretagen där vi också ser att centrum får fler tomma lokaler. Dialog förs med centrumföreningen om hur vi kan få nya företag i de tomma lokalerna.

Satsningen på bredbandsutbyggnaden genom IP Only, som från början skulle varit klart vid årsskiftet 2021, är fortfarande inte färdigställt. Den nya prognosen är att allt ska vara klart under första halvåret 2023.

Under året var det också val till riksdag, region och kommuner. För första gången tappade vi i (S) majoriteten i kommunen och får fortsättningsvis driva oppositionspolitik. Vi lämnar dock ett stort överskott på avsatta medel med nästan 52,6 miljoner. Ett skogsinnehav där avkastningen används i budgeten, Filipstads el och elnät samt 50 % i Filipstads Värme AB som genererar utdelning till kommunen. Där både skogen och bolagen är värda mycket pengar.

Åsa Hååkman Eriksson
2:e vice Ordförande Kommunstyrelsen

Så styrs Filipstads kommun

Parti	Antal ledamöter
Socialdemokraterna (S)	16
Moderaterna (M)	9
Sverigedemokraterna (SD)	7
Vänsterpartiet (V)	2
Liberalerna (L)	2
Centerpartiet (C)	1
Totalt	37

Filipstads politiska majoritet utgörs Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet och Liberalerna.

Kommunfullmäktige

Ordförande är Ann-Charlotte Jonsson, Moderaterna

1:e vice ordförande är Ewa Närve Eickenrodt, Moderaterna

2:e vice ordförande är Marina Isaksson, Socialdemokraterna

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. I Kommunfullmäktige sitter 37 ledamöter.

Kommunstyrelsen

Ordförande är Christer Olsson, Moderaterna

1:e vice ordförande är Patrik Fornander, Moderaterna

2:e vice ordförande är Åsa Hååkman Eriksson, Socialdemokraterna

Skattesatser 2018 - 2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kommun	22,00 kr	21,52 kr	21,52 kr	21,52 kr	22,27 kr	22,27 kr
Region	11,20 kr	11,68 kr	11,68 kr	11,68 kr	11,68 kr	11,68 kr
Kyrka	1,38 kr	1,39 kr	1,39 kr	1,39 kr	1,40 kr	1,39 kr
Begravningsavgift	0,24 kr	0,25 kr	0,25 kr	0,25 kr	0,26 kr	0,26 kr
Total skattesats	34,82 kr	34,84 kr	34,84 kr	34,84 kr	35,61 kr	35,60 kr

Förvaltningsberättelse

Verksamhetens utveckling

Bokslut 2022 visar ett **resultat före extraordinära poster** som uppgår till **13,2 mkr** (12,0 mkr). En förbättring mot föregående år med 1,2 mkr och en förbättring mot budgeterad resultatnivå med 5,5 mkr. Nämnderna sammantaget visar ett underskott med -14,1 mkr jämför med budget och finansieringen visar överskott med 19,6 mkr.

Även under 2022 har Filipstads kommun, precis som övriga världen, fortsatt att påverkas av Coronapandemin, Framförallt i början av året. Därtill har invasionen av Ukraina lett till rad nya förutsättningar för ekonomin. Energikris, inflation och stigande räntor leder till stor press på ekonomin. Den nationella utmaningen med kompetensförsörjning till offentlig verksamhet påverkar också Filipstads kommun där framförallt Socialförvaltningen och vården har mött utmaningar under 2022.

Staten har under 2022 tillfört ersättningen för sjuklöne-kostnader som tillförts för att täcka de merkostnader som uppkommit i samband med att Coronapandemin tog omtag i början av året. Filipstads kommun har erhållit 4,7 mkr för perioden januari – mars vilket gör att nettokostnaden för sjuklöner 2022 ligger lägre än för 2021 men i nivå med 2019 och 2020. Sjuklönekostnaden uppgår till 6,1 mkr (9,7 mkr).

Sänkta arbetsgivaravgifter för 19 – 23 åringar har fortsatt och kommer att kvarstå till mars 2023. Det har inneburit en sänkt kostnad med 3,4 mkr under 2022.

Slutavräkningen för 2022 uppgår till 15,6 mkr och är en effekt av att SKR's prognoser inför budgetåret 2022 som baserades på antagande om lägre antal arbetade timmar som en följd av under pandemin. Det har visat sig att så inte blev fallet.

Filipstads kommun har också erhållit två olika stöd från staten vilka inte var budgeterade, 'Stöd för högt flyktingmottagande' med 3,5 mkr och 'Stöd för kommuner med särskilda utmaningar' med 3,6 mkr.

Avsättning för återställande av deponi inom avgiftsfinansierad verksamhet har skett med 1,5 mkr och avsättningarna inom avgiftsfinansierad verksamhet uppgår nu till 6,8 mkr. Resultat inom VA/Avlopp har resultatreglerats via balansräkning emot avgiftsfinansierad verksamhet.

Avsättning för framtida kostnader avseende mottagande av nyanlända uppgick vid årets ingång till ca 51 mkr och under året har inga medel nyttjats för resultatutjämning.

Enligt budget för 2022 avsågs det att använda 14,5 mkr av avsatta medel för resultatutjämning men i beslut hos bokslutsberedningen fastställdes att detta inte skulle ske.

Av utbetalda statsbidrag för mottagande av nyanlända inklusive avtalet med Migrationsverket för ensamkommande barn kvarstår avsättningarna med totalt 52,6 mkr i

årets bokslut för att möta framtida kostnader. En ökning av avsättningen med 1,2 mkr.

I årets bokslut har nedskrivning skett av Östra Filipstad 1:1 (Hotel John) med 3,0 mkr och även nedskrivning av Strandvägsskolan med 5,2 mkr. För att finansiera del av nedskrivningarna har tidigare avsatta medel för omstrukturering nyttjats med 2,1 mkr.

Enligt balanskravsutredningen har Filipstads kommunen ett underskott sedan årsbokslut 2019 och 2020 som uppgår till -25,0 mkr. Inget ytterligare underskott uppstår i årets bokslut. Genom ett resultat 2021 på 12,0 mkr och årets resultat på 13,2 mkr har nu tidigare underskott återställts. I den handlingsplan, på vilken Ekonomisk plan 2023 - 2025 bygger, beräknades avsättningen på 50 mkr att förbrukas under perioden för att långsiktigt nå en ekonomi i balans och ge en resultatnivå på 1 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Nytt ställningstagande avseende avsatta medel kommer att göras i budgetarbetet inför Ekonomisk plan 2024 – 2026.

Fortsatt råder stor osäkerhet om hur energipriser, inflation på övriga varor och tjänster och räntenivå på lån kommer att påverka oss i framtiden.

Det råder också osäkerhet om hur olika delar inom nuvarande integrationsarbete kommer att utvecklas den närmaste tiden.

Här kan nämnas:

- Fortsatt stor osäkerhet om framtidsförsörjning av nyanlända, både de som berörs av etableringen och de som lämnat den.
- Framtida befolkningsutveckling är osäker. Filipstads kommuns befolkning minskade med -88 personer under 2022 och uppgår till 10 315 invånare.

För att ha handlingsberedskap och utrymme för att prioritera offensiva insatser och möta förväntade kostnadsökningar har intäkter från integrationen avsatts.

Årets resultat visar ett positivt resultat på **13,2 mkr**.

Kommunstyrelsen (KS) visar ett sammanlagt överskott på **4,3 mkr**.

Kommunstyrelsens arbetsutskott visar ett överskott med 5,6 mkr. En stor del av överskottet är att hänföra till ökade intäkter inom VUX vid försäljning av utbildning, att kostnader för personal, främst inom AIE och Ekonomi-enhet, har bokförts mot projekt.

Kultur och föreningsutskottet redovisar ett överskott med 123 tkr.

Teknikutskottet redovisar ett underskott med -1,4 mkr. Den skattefinansierade delen visar ett underskottskott med -1,4 mkr medan den avgiftsfinansierade redovisar ett nollresultat. Underskottet beror främst på ökade energipriser, högre drivmedels- och matpriser samt höga inflationen.

Överskott inom avgiftsfinansierad verksamhet har inom VA resultatreglerats via balansräkning och inom Renhållningsverksamheten avsatts för återställande av deponi.

Miljö- och byggnadsnämnden (MOB) redovisar ett positivt resultat med 0,9 mkr främst beroende på högre intäkter inom främst bygglov och att personalkostnaderna är lägre än budgeterat.

Barn- och utbildningsnämnden (BUN) redovisar ett underskott med **-2,0 mkr**. Grundskola och Gymnasieskola redovisar underskott med -3,2 mkr respektive -1,4 mkr. Förskoleverksamheten redovisar överskott med 1,9 mkr.

Socialnämnden (SOC) redovisar ett underskott med **-17,9 mkr**. De största underskotten finns inom Vård och omsorg och Funktionsstöd med -6,8 mkr respektive -4,3 mkr. Underskott inom IFO (Individ- och familjeomsorg) uppgår till -6,8 mkr. Kostnaden för försörjningsstödet uppgår till 28,4 mkr (27,1 mkr) och har jämfört med 2021 ökat med 1,3 mkr. Kostnader för placeringar Barn och unga har sjunkit från 30,4 mkr till 26,1 mkr. En förändring med 4,3 mkr.

Enligt handlingsplanen i Ekonomisk plan för 2022 – 2025 var målet att dessa två poster sammantaget skulle sjunka med 9,0 mkr mellan 2021-2022 och resultaten har blivit 10,0 mkr. Enligt handlingsplanen ska dessa sammantaget, under en 5-årsperiod, sjunka med 30,0 mkr.

Finansieringen redovisar ett överskott med **19,6 mkr** mot budget.

Skatteintäkterna och generella statsbidrag visar ett överskott med 9,8 mkr. Slutavräkningen uppgår till 15,6 mkr. Sammantaget en positiv avvikelse mot budget med 25,4 mkr.

Under året har beslut fattats om sänkta arbetsgivaravgifter för 19-23 åringar vilket för Filipstads kommun innebär en sänkt kostnad med 3,4 mkr som bokförts under finansieringen. En positiv avvikelse mot budget med 0,8 mkr. Inom finansieringen har nedskrivning av Hotel John och Strandvägsskolan bokförts med totalt 8,2 mkr. Budgeterad intäkt från avsatta medel var 14,5 mkr men inget har nyttjats i bokslut.

Befolkningsutveckling

Filipstads kommun har under 2022 tappat 88 invånare och per 2022-12-31 uppgår antalet invånare till 10 315 (10 403). Stor osäkerhet finns för hur befolkningsutvecklingen kommer att utvecklas kommande år.

Åren 2018 – 2022 i sammandrag

Den kommunala koncernen

mkr	2018	2019	2020	2021	2022
Verksamhetens intäkter	361,7	314,8	307,7	282,7	282,9
Verksamhetens kostnader	-1 011,4	-1 003,7	-1 009,8	-992,5	-1 022,2
Avskrivningar	-37,5	-38,7	-44,1	-40,4	-40,2
Årets resultat	6,1	-20,3	-15,3	14,5	17,3
Soliditet i %	30,5	28,6	25,8	24,3	21,9
Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser i %	-5,8	-7,5	-9,2	-6,5	-2,0
Långfristiga skulder	275,5	305,8	318,8	402,4	510,8
Investeringar	36,3	73,2	47,6	154,9	241,2

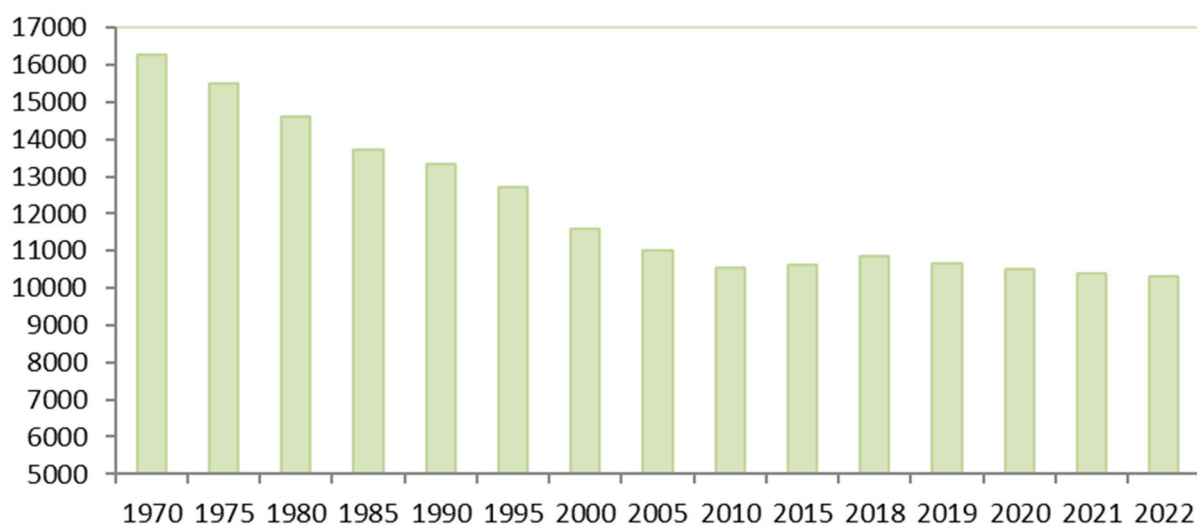
Filipstads kommun

mkr	2018	2019	2020	2021	Budget	
					2022	2022
Verksamhetens intäkter	302,1	256,7	250,9	227,0	237,4	218,7
Verksamhetens kostnader	-973,1	-966,6	-966,2	-955,5	-957,7	-980,9
Avskrivningar	-27,5	-26,8	-27,7	-29,2	-30,6	-31,4
Årets resultat	3,1	-21,4	-3,7	12,0	7,7	13,2
Verksamhetens nettokostnad i % av skatteintäkter och generella statsbidrag	100,9	104,4	101,7	99,7	99,2	99,4
Soliditet i %	37,7	36,1	32,7	29,3	23,4	24,9
Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser i %	-12,4	-15,6	-15,1	-9,7	-5,2	-5,0
Eget kapital	218,7	197,3	193,6	205,7	216,8	218,9
Långfristiga skulder	120,1	114,9	136,4	224,9	437,4	355,9
Investeringar	31,0	36,0	42,0	147,0	399,0	228,9
Ansvarsförbindelse pensionsskuld	290,7	282,6	283,2	274,5	264,5	262,5
Skattesats, kr **	22,00	21,52	21,52	21,52	22,27	22,27
Antal invånare per 31 december	10 837	10 644	10 503	10 403	10 400	10 315
Finansnetto, mkr	9,7	9,5	8,9	9,6	1,4	8,5
Antal årsarbetare *	1 204,5	1 114,8	1 099,5	1 116,2	*	1 066,1
Sjukfrånvaro i %	6,26	6,43	7,89	7,21	4,00	8,92

* = budgettal saknas.

** = Skatteväxling med 0,48 kr 2019 i samband med Regionsbildningen och överföringen av kollektivtrafik

Befolkning per 31 december

Folkmängd i Filipstads tätorter

År	Filipstad	Lesjöfors	Nykroppa	Persberg	Nordmark	Brattfors	Glesbygd	Totalt	Förändring
2018	6 427	797	780	232	190	134	2 277	10 837	
2019	6 278	773	787	224	186	132	2 164	10 644	-193
2020	6 202	759	780	216	182	132	2 232	10 503	-141
2021	6 240	712	702	221	188	137	2 156	10 403	-100
2022	6 203	710	700	214	192	129	2 167	10 315	-88

Procentuell åldersfördelning av befolkningen i Filipstads kommun

Ålder	0 - 9	10 - 19	20 - 29	30-44	45-64	65-79	80 -
Kommuner	11,0	10,5	10,1	15,2	24,6	20,7	7,9
Riket	11,5	11,8	12,7	19,5	23,8	15,2	5,5

Den kommunala koncernen

En väsentlig del av Filipstads kommuns verksamhet bedrivs i andra former än via kommunala nämnder och förvaltningar. För att få en helhetsbild av kommunens verksamhet och engagemang är det angeläget att tillämpa ett koncerntänkande och redovisa koncernens finansiella resultat och ställning.

Syftet med *koncernredovisning* eller *sammanställd redovisning* är att ge en mer heltäckande analys av kommunens ekonomi, vilket också ger ökade möjligheter till effektiv styrning. De olika intressenterna ges möjlighet att bedöma helheten oavsett val av verksamhetsform.

Med olika intressenter avses kommuninvånare, förtroendevalda, kommunalanställda, långgivare mm.

Stiftelser och de bolag som medtagits är där kommunen har en ägarandel som överstiger 20 %.

Filipstads kommun har minoritetsintresse i följande kommunala bolag:

- Kommun AB
- Swetrac
- Inlandsbanan AB

I följande kommunalförbund:

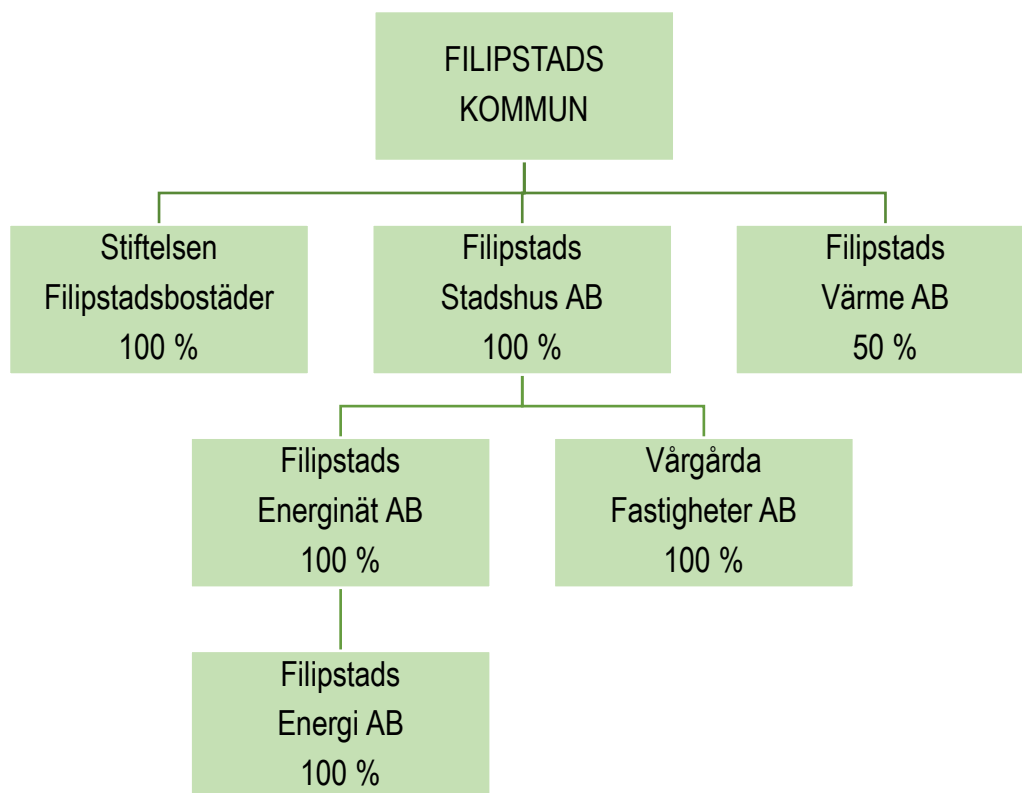
- Bergslagens Räddningstjänstförbund
- Samordningsförbundet FINSAM
- Värmlands läns vårdförbund
- Värmlands läns kalkningsförbund

I följande gemensamma nämnder:

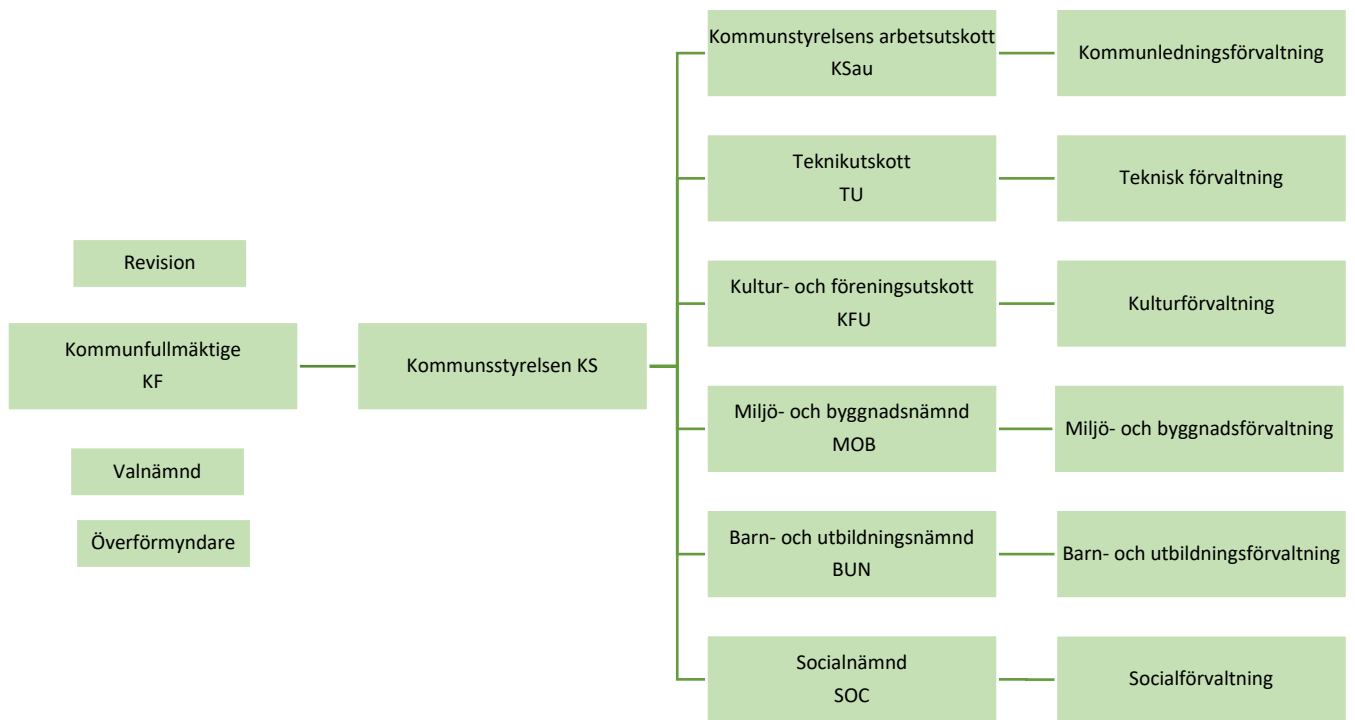
- Värmlands drifts- och servicenämnd
- Hjälpmedelsnämnden
- Östra Värmlands Överförmyndarnämnd
- Östra Värmlands administrativ nämnd

Bergsskolan är en viktig strategisk verksamhet som högskola för Filipstads kommun. Under 2020 blev Bergsskolan yrkeshögskola med 4 olika inriktningar.

Bolagsstruktur

Kommunstruktur

Redovisning av de kommunal bolagen

Filipstads kommun

Ordförande: Christer Olsson

tkr	2022-12-31	2021-12-31
Verksamhetens intäkter	218 653	226 956
Verksamhetens kostnader	-980 928	-955 522
Finansnetto	8 547	9 589
Årets resultat	13 227	12 002
Balansomslutning	879 518	701 732
Antal anställda	1 066	1 116

Verksamhetsbeskrivning

Filipstads kommun bedriver en mångfald av verksamheter som bl a, utbildning, barnomsorg, äldreomsorg, omsorgsverksamhet, fritid, kultur, infrastruktur och miljö. Ansvaret för verksamheten åligger olika nämnder.

Verksamheten är uppdelad i en skattefinansierad och en avgiftsfinansierad del. Viss verksamhet bedrivs även i stiftelse- och bolagsform.

Viktiga händelser

- Byggnationen av ny skola för F-åk 3 inklusive grundskola/ träningskola och idrottshallstod klar i december 2022. Stjärnskolan startade sin verksamhet i nya lokaler VT-2023.
- Byggnationen av ny simhall fortskrider och beräknas vara klar i början av 2024.
- Utbyggnaden av bredband fortsätter och beräknas vara klart under 2022.
- Exploatering av Finnshyttans nya bostadsområde fortsätter.
- Specialisthemtjänst har startats upp. Specialisthemtjänst är hemtjänst som inte anordnas utifrån en brukares geografiska tillhörighet. Det är istället behovet hos brukaren som styr och då främst utifrån demenssjukdom, psykiatrisk problematik eller missbruk. Specialisthemtjänsten vann kommunens nytänkarpris 2022.
- Arbetet med omställning till en mer nära vård gick över från en målbild till färdplan.
- Allmänna arvsfonden beviljade medel till projektet 'Bara vanlig'. Daglig verksamhet LSS är tillsammans med ytterligare en kommun i Sverige, en del av projektet. 'Bara vanlig' är ett projekt som handlar om att skapa rörelseglädje och öka hälsan hos personer med funktionsnedsättning.

- Införandet av Lifecare inom vård och omsorg, funktionsstöd samt hälso- och sjukvården påbörjades
- Ett 'gemensamt mottag' mellan IFO (individ- och familjeomsorg) och AIE (Arbetsmarknadsenhet inkl. vuxenutbildningen) har startats upp. Gemensamt mottag är en modell för att effektivisera arbetet med att få ut människor i egen försörjning.
- Barn- och unga inom Individ och familjeomsorg påbörjade utbildning via den nationella och digitala utbildningsplattformen 'Yrkesresan'.
- Utvecklingskontoret, UVK, har sökt och beviljats projektmedel genom AMIF (Asyl-, migrations- och integrationsfonden). Riktas sig till personer med låg eller ingen utbildningsnivå och som saknar egen försörjning. Kommer att pågå under 2023 – 2025.

Stiftelsen Filipstadsbostäder

Ordförande: Britt-Marie Wall

tkr	2022-12-31	2021-12-31
Verksamhetens intäkter	37 927	36 765
Verksamhetens kostnader	-35 967	-34 690
Finansnetto	-1 578	-1 218
Årets resultat	382	857
Balansomslutning	140 356	143 776
Antal anställda	0	0

Verksamhetsbeskrivning

Stiftelsen vars syfte är att främja bostadsförsörjning i kommunen har till föremål för sin verksamhet att inom Filipstads kommun förvärva fastigheter eller tomträtt till tomter för att därpå uppföra och förvalta bostadshus med tillhörande affärlägenheter och kollektiva anordningar.

Viktiga händelser

- Stiftelsens resultat uppgår till 382 tkr (855 tkr).
- Eget kapital per 2022-12-31 uppgår till 23 0818 tkr (22 699 tkr).
- Hyresbortfallet uppgår till 4 870 tkr (5 011 tkr) per 2022-12-31 och antalet outhyrda lägenheter uppgår till 72 st (69 st).
- Under året har Lesjöfors 5:124, Skolgatan 31 i Lesjöfors rivits.
- Den ekonomiska och tekniska förvaltningen ombesörjs av Filipstads kommun.

Filipstads Stadshus AB

Ordförande: Åsa Hååkman Eriksson

VD: Hannes Fellsman

tkr	2021-12-31	2021-12-31
Verksamhetens intäkter	424	413
Verksamhetens kostnader	-826	-808
Finansnetto	-1 111	-973
Årets resultat	447	735
Balansomslutning	52 536	53 968
Antal anställda	0	0

Verksamhetsbeskrivning

Filipstads Stadshus AB ägs av Filipstads kommun. Bolaget skall till föremål för sin verksamhet ha att äga och förvalta aktier och andelar i kommunala företag. Bolagets ändamål är att samordna verksamheten i de kommunala företagen i syfte att uppnå optimalt resursutnyttjande, samt att fullgöra bolagets olika verksamheter.

Viktiga händelser

- Filipstads Stadshus AB har erhållit koncernbidrag från Filipstad Energinät med 1 690 tkr och från Vårgårda Fastigheter AB med 386 tkr.

Filipstad Energinät AB

Ordförande: Olle Engström

VD: Pär Nilsson

tkr	2022-12-31	2021-12-31
Verksamhetens intäkter	29 856	27 623
Verksamhetens kostnader	-26 948	-25 062
Finansnetto	-53	-117
Årets resultat	852	2
Balansomslutning	65 657	65 176
Antal anställda	13	13

Verksamhetsbeskrivning

Bolagets huvuduppgift är att distribuera elenergi till sina kunder inom koncessionsområdet, som i huvudsak innefattar Filipstads tätort. Moderbolaget i koncernen är Filipstad Energinät AB. Helägt dotterbolag är Filipstad Energi AB. Filipstad Energinät AB ägs i sin tur av Filipstads Stadshus AB.

Viktiga händelser

- Koncernen har köpt 58 GWh (64 GWh) och överfört 56 GWh (62 GWh) till kunderna.
- Investeringarna uppgår till 5 670 tkr (5 125 tkr).
- Koncernbidrag har erhållits från Filipstad Energi AB med 1 176 tkr och lämnats till Filipstads Stadshus AB med 1 690 tkr.

Filipstad Energi AB

Ordförande: Olle Engström

VD: Pär Nilsson

tkr	2022-12-31	2021-12-31
Verksamhetens intäkter	2 483	1 593
Verksamhetens kostnader	660	-1 212
Finansnetto	12	-4
Årets resultat	0	0
Balansomslutning	15 421	12 885
Antal anställda	0	0

Verksamhetsbeskrivning

Bolaget är helägt dotterbolag till Filipstad Energinät AB, som i sin tur ägs av Filipstads Stadshus AB. Bolagets verksamhet är numera uthyrning av kontor och lägenheter, samt produktion av elenergi i småskalig form.

Viktiga händelser

- Vattenkraftsproduktionen uppgick till 1 323 MWh (2 107 MWh).
- Elproduktionen har varit god under året och bolaget har fått bra betalt per kWh.
- Koncernbidrag lämnas till Filipstad Energinät med 1 176 tkr.

Vårgårda Fastigheter AB

Ordförande: Åsa Hååkman Eriksson
VD: Hannes Fellsman

tkr	2022-12-31	2021-12-31
Verksamhetens intäkter	1 365	1 105
Verksamhetens kostnader	-836	-446
Finansnetto	-143	-146
Årets resultat	0	1
Balansomslutning	5 160	5 014
Antal anställda	0	0

Verksamhetsbeskrivning

Vårgårda Fastigheter AB ägs av Filipstads Stadshus AB. Bolaget skall förvalta fast egendom och därmed förenlig verksamhet.

Viktiga händelser

- Koncernbidrag har lämnats med 386 tkr till Filipstads Stadshus AB.

Filipstads Värme AB

Ordförande: Hannes Fellsman
VD: Tommy Persson

tkr	2022-12-31	2021-12-31
Verksamhetens intäkter	39 322	43 336
Verksamhetens kostnader	-26 777	-27 649
Finansnetto	-976	-867
Årets resultat	8 003	8 034
Balansomslutning	103 310	103 770
Antal anställda	3	3

Verksamhetsbeskrivning

Filipstads Värme AB ägs till lika delar av Filipstads Kommun och Solör Bioenergi Fjärrvärme AB. Bolaget skall bedriva fjärrvärmeverksamhet med syfte att förse Filipstad med ekologiskt uthållig värmeförsörjning på kommersiella villkor och till konkurrenskraftigt pris.

Viktiga händelser

- Energiomsättningen var totalt 10 % under mot föregående år. För Filipstad var energiomsättningen 8 % under mot föregående år och för Storfors 16 % under än föregående år. SMHI:s graddagsmätning visar att temperaturen varit 1 grad varmare senaste året.
- Av mängden energi som producerats i Filipstad bestod 98,35 % av biobränsle och 1,65 % av fossilt bränsle. I Storfors var fördelningen 99,76 % biobränsle och 0,24 % fossilt bränsle.
- I Filipstad har elfilter och rökgaskondensering installerats. Med nya elfiltret klarar bolaget kommande miljökrav. Nya kondenseringen kommer att öka återvinningen med lägre elförbrukning mot tidigare.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Årets resultat

Årets ekonomiska resultat enligt resultaträkningen uppgår till 13,2 mkr (12,0 mkr). Resultatet är en förbättring jämfört med föregående år med 1,2 mkr.

Inga extraordinära kostnader/intäkter finns under 2022.

Resultatmål före extraordinära kostnader enligt budget 2022, uppgick till 7,7 mkr, vilket är uppnått.

Enligt lagen om kommunal redovisning skall kommuner, enligt balanskravet, återföra uppkomna underskott inom 3 år.

Avstämning av balanskravet, visar att tidigare underskott från 2019 och 2020 i och med årets bokslut är återställt. Balanskravet uppgick totalt till 25,0 mkr och genom årets positiva resultat på 13,2 mkr återstår inget kvar att återställa.

I kommunens samlade resultat ingår avgiftsfinansierad verksamhet, vatten- och avlopp (VA) och renhållning.

- VA / avloppsverksamheten redovisar för 2022 ett negativt resultat med -0,7 mkr (-0,2 mkr), vilket har resultatreglerats i bokföringen.

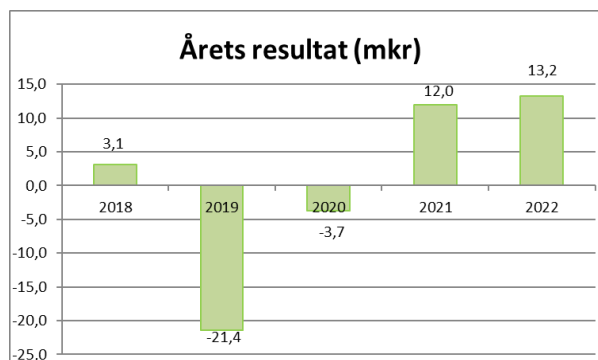
- Renhållningsverksamheten redovisar för 2022 ett nollresultat efter avsättning till deponi 0,0 mkr (0,1 mkr). Resultat har avsatts för återställande av deponi med 1 500 tkr.

Avsättning till återvinningscentral (ÅVC) är oförändrad jämfört med bokslut 2021 och uppgår till 5,2 mkr.

Enligt kommunens målsättning ska de avgiftsfinansierade verksamheterna vara självfinansierade.

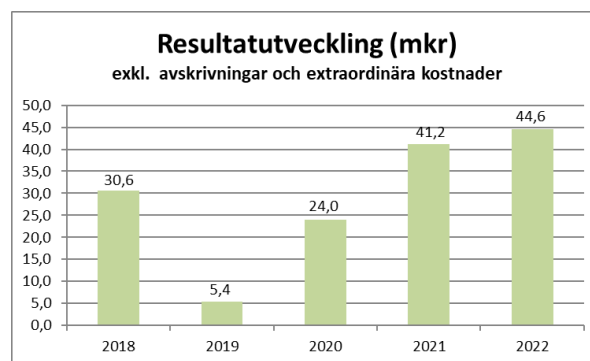
Accumulerat redovisar vatten/avloppsverksamheten ett sammanlagt överskott (eget kapital) på 2,8 mkr exklusive resultatreglering.

Renhållningsverksamheten redovisar ett ackumulerat överskott (eget kapital) som uppgår till 2,3 mkr exklusive gjorda avsättningar.

I förändringen av det egna kapitalet ingår extraordinära intäkter/kostnader och avskrivningar.

För att få en klarare bild över verksamhetens resultatutveckling mellan åren kan dessa poster exkluderas. Se resultatutvecklingsdiagram nedan.

Resultatet motsvarar det belopp som återstår för att finansiera nettoinvesteringar och amorteringar på anläggningslån (reinvestering).

Externa kostnader och intäkter

Kommunens externa intäkter och kostnader fördelar sig på olika intäktslag enligt diagram.

Externa intäkter:

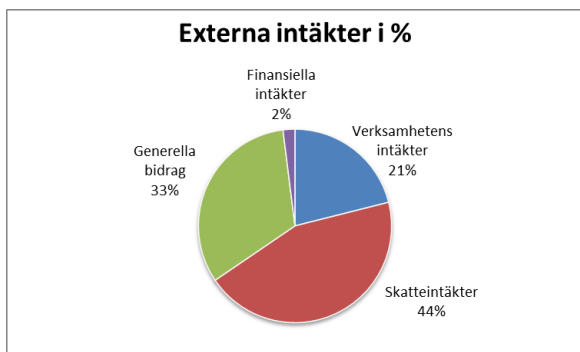
De externa intäkterna består främst av skatteintäkter och generella statsbidrag, vilka uppgår till 77 % av totala intäkter. Skatteintäkterna ökade med 32,7 mkr och de generella statsbidragen ökade med 5,4 mkr jämfört med föregående år.

Sluträkningen för 2021 och den preliminära beräkningen för 2022 uppgår till 15,6 mkr. En budgetavvikelse med 15,6 mkr. Den kraftiga budgetavvikelsen är kopplad till Coronapandemi och dess påverkan på den ekonomiska utvecklingen. Antagandet om färre antal arbetade timmar enligt SKR visade sig inte hända trots pandemin.

Verksamhetens intäkter består bl.a. av avgifter för barnomsorg, för vatten och avlopp, hemtjänstavgifter, hyror, riktade statsbidrag samt diverse försäljning.

Verksamheternas intäkter uppgår till 21 % av totalen och har minskat med -8,3 mkr jämfört med föregående år. Det är främst sjunkande intäkter för schablonersättningar, covidärsättning och lönebidrag.

De affärsdrivande verken redovisar tillsammans en intäktsökning med 1,7 mkr jämfört med 2021.

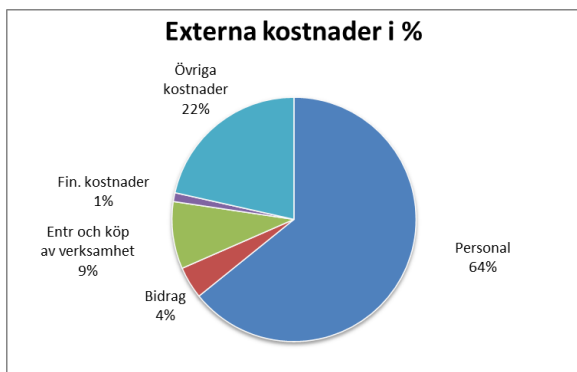
Externa kostnader:

Den dominerande kostnadsposten för kommunen är personalkostnaderna vilken uppgår till 64 % av totala kostnader och uppgår till 663,2 mkr och har ökat med 5,2 mkr jämfört med 2021. Löneökningen för 2022 beräknas till ca 12,0 mkr så den låga ökningen av personalkostnader beror främst på färre antal årsarbetare och färre antal arbetade timmar.

Bidrag och ersättningar uppgår till 4 %. I denna post ingår bl.a. kostnader för ekonomiskt bistånd till enskilda samt IKE, ersättningar för skolelever i annan kommun.

Övriga kostnaders andel (tjänster, material, avskrivningar och hyror) uppgår till 22 %.

Exklusive finansiella kostnader och avskrivningar har verksamhetens externa kostnader ökat med 25,4 mkr jämfört med föregående år.

Verksamhetens nettokostnad

Nettokostnaden i % av skatteintäkter och generella statsbidrag har förbättrats jämfört 2021, och uppgår till 99,4 % (99,7 %).

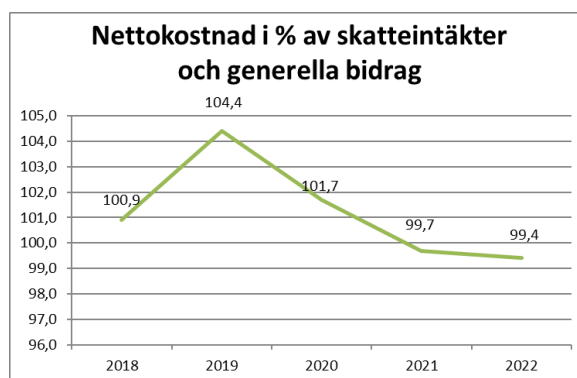
Nettokostnadernas andel av skatteintäkter är ett viktigt nyckeltal för analys av kommunens kostnads- och intäktsutveckling. Sveriges kommuner och regioner, SKR, rekommenderar att nettokostnaderna skall uppgå till 98 % av skatteintäkterna och statsbidrag.

Lägre nettokostnad förbättrar möjligheten till utrymme för att klara reinvesteringar utan att öka låneskulden.

Skatteintäkter och generella statsbidrag ökade under samma period med 38,2 mkr.

Avskrivningarna uppgick 2022 till 31,4 mkr (29,2 mkr), vilket är en ökning med 2,1 mkr jämfört med 2021.

För att förhindra snabba drastiska åtgärder är det viktigt att kommunledningen fortsätter sitt arbete med att löpande genomföra åtgärder och insatser så att den ekonomiska utvecklingen framöver går hand i hand med beslutad handlingsplan i Ekonomisk plan 2023 – 2025.

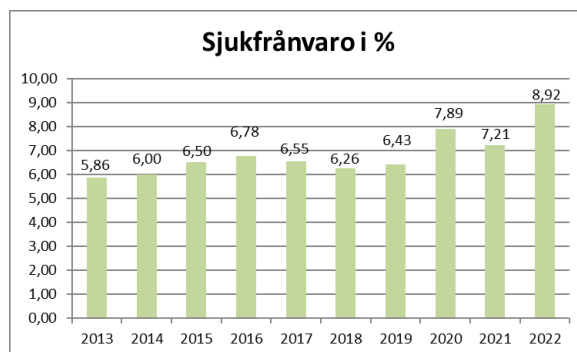
Personal

Totala personalkostnaderna år 2022 uppgår till 663,2 mkr (658,0 mkr) vilket innebär en ökning 5,2 mkr jämfört med 2021. Löneökningen för 2022 beräknas till ca 12,0 mkr så den låga ökningen av personalkostnader beror främst på färre antal årsarbetare och färre antal arbetade timmar.

Enligt personalstatistik framgår att totala antalet årsarbetare har minskat med 50,1 årsarbetare och uppgår till 1 066,1 årsarbetare.

Förväntade pensionsavgångar under åren 2023 - 2025 uppgår till 64 personer. Det framtida rekryteringsbehovet kommer med största sannolikhet medföra behov av extraordinära insatser för att säkerställa återrekryteringen.

Sjukfrånvaron i % av antal anställningsdagar uppgår till 8,92 % jämfört med föregående år 7,21 % vilket innebär en ökning med 1,71 %. Främsta orsaken är effekterna av Coronapandemin.

Kommunens kostnad för direktutbetald sjuklön inklusive arbetsgivaravgifter uppgår till en nettokostnad på ca 10,4 mkr (9,7 mkr), exklusive beräkning avseende vikarier, rehabiliteringskostnader och andra kringkostnader. Under 2022 har den totala sjuklönekostnaden uppgått till 15,1 mkr men staten har kompenserat kommunerna för ökade kostnader, som följd av att coronapandemin tog omtag, fr.o.m. december 2022 t.o.m. mars 2023 och för Filipstads kommun har det inneburit en intäkt med 4,7 mkr vilket då ger en nettokostnad på 10,4 mkr att jämföra med föregående år.

Årets förändring av semesterlön, övertidsersättning, uppehåll- och ferielöneskuld uppgick till minskning av skulden med -1,6 mkr.

Totalt uppgår skuldbokförda semesterlöner m.m. till 35,3 mkr (36,9 mkr).

Skulden till timanställda minskade med -0,6 mkr jämfört med föregående år. Skulden uppgår till 8,8 mkr (9,4 mkr).

Pensionskostnader/ Förpliktelser

Enligt kommunal redovisningslag ska nyintjänade pensionsförmåner fr.o.m. 1998 redovisas som avsättning i balansräkningen.

Pensionsförmåner intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse (inkl. löneskatt).

Kommunfullmäktige har § 71/2000 beslutat att intjänade pensionsrätter (PFA 98) skall avsättas som individuell del.

Pensionsförpliktelserna är återlånade i verksamheten.

Finansiella placeringar avseende pensionsmedel finns inte.

Årets pensionskostnader:

tkr	2022	2021
Utbetalda pensioner	21 635	20 084
Utbetalld individuell del	21 058	21 128
Löneskatt	11 029	10 106
Förändring PFA	0	1 447
Total pensionskostnad	53 722	52 765
<i>Redogörelse pensionsförpliktelser</i>		
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser (bokförds om kortfristig skuld)	33,1 mkr	33,5 mkr
Avsättning pensioner och löneskatt för PFA 98-00 (bokförd som avsättning)	11,8 mkr	11,5 mkr
Ansvarsförbindelse	262,5	274,5 mkr

Likvida medel

Likvida medel uppvisar ett positivt saldo med 1,9 mkr, vilket är en försämring med -47,1 mkr jämfört med föregående år.

Under året har lån om 143,0 mkr tagits upp för investering i ny skola och idrottshall och ny simhall. Enligt beslut kvarstår 137,0 mkr i upplåning för ny simhall.

Finansiella intäkter/kostnader

Finansnettot redovisar en nettointäkt på 8,6 mkr (9,6 mkr), vilket är en försämring med -1,0 mkr jämfört med 2021.

Större poster i finansnetto är bl.a.:

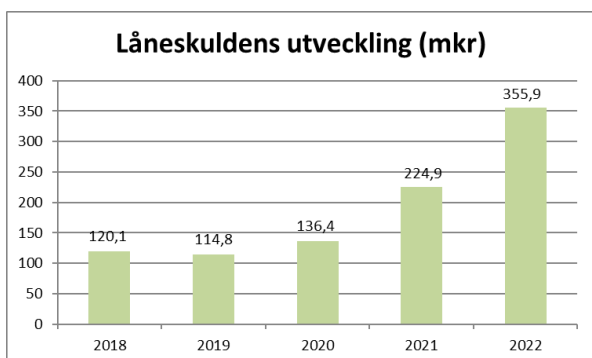
Utdelning Filipstads Värme AB	4,0
Borgensavgift	1,0
Sänkta arb.giv.avg 19-23 åringar	3,4
Omstruktureringsmedel	2,1
Projektmedel	3,6
Räntekostnad lån	-2,7
Nedskrivning av anl.tillgångar	-8,3

Låneskuld

Långfristiga skulder på anläggningslånen uppgår till 355,9 mkr (224,9 mkr). I balansräkningen har 2022 års amorteringar på 12,0 mkr upptagits som kortfristig skuld. Under året har lån om 143,0 mkr tagits upp för investering i ny skola, idrottshall och ny simhall.

Låneskuld per invånare (kr):

2018	2019	2020	2021	2022
11 082	10 785	12 982	21 613	

Anläggningstillgångar

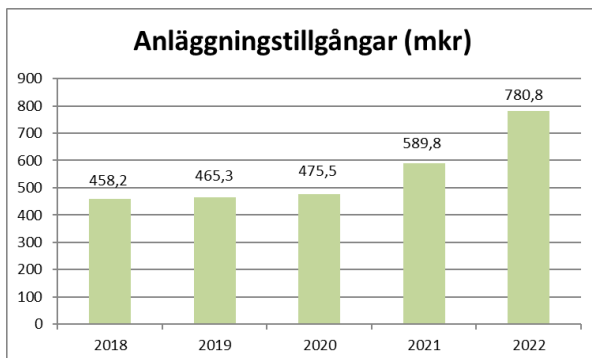
Kommunens anläggningstillgångar, i form av bl a fastigheter, inventarier, aktier, andelar och värdepapper uppgår till 780,8 mkr (589,8 mkr) och har under året ökat med 191,0 mkr främst beroende på investering i ny skola, idrottshall och ny simhall.

Nettoinvesteringar uppgick till 228,9 mkr (147,0 mkr).

Avskrivningarna av anläggningstillgångar uppgår till 31,4 mkr (29,2 mkr).

Bland de större investeringarna under året kan nämnas:

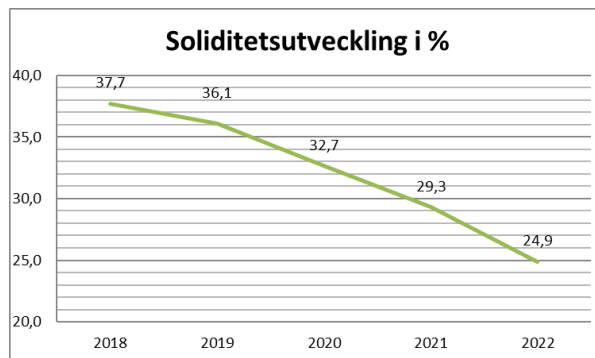
- Ny skola och idrottshall
- Ny simhall

Soliditet

Soliditet, det egna kapitalet i förhållande till de totala tillgångarna, har utvecklats enligt nedanstående diagram. Soliditeten exklusive ansvarsförbindelser har minskat från 29,3 % till 24,9 %. En försämring med -4,4 %.

Försämringen beror främst upplåning med 143 mkr.

Fr.o.m. 1998-01-01, beräknas pensionssskulden enligt blandmodellen. Intjänade pensionsrätter före 1998 har upptagits som ansvarsförbindelse.

Ansvarsförbindelsen uppgår till 262,5 mkr (274,5 mkr).

Soliditet inklusive ansvarsförbindelse uppgår till -5,0 % (-9,8 %).

Fr.o.m. 2000 har intjänade pensionsrätter upptagits inklusive löneskatt.

Miljöinformation

Miljö- och hälsa har under 2022, på grund av sjukskrivningar köpt in tjänst för tillsyn av livsmedel från Karlstads kommun. Karlstad hann dock inte med all tillsyn som vi planerade att de skulle utföra. Dessa kommer istället att utföras under 2023 med hjälp av Karlstads kommun.

Fastighetsenheten arbetar löpande med att energieffektivisera kommunens fastigheter och anläggningar.

Teknik för optimering av ventilationsanläggningar, värmeanläggningar används frekvent och är nu en naturlig del i enhetens arbete med att optimera varje enskild fastighet i kommunen.

Solcellinstallationer har genomförts och flera är under projektering för bla flera fastigheter runt nya simhallen. Enheten arbetar också i den mån den är möjligt med återbruk vid exempelvis rivningar. Det kan gälla rivningsmassor likaväl som inredningsdetaljer och belysningsarmaturer.

Gata/park har fortsatt med utbyte av gamla belysningsarmaturer till moderna LED-armaturer som är betydligt mer energieffektiva. Drygt hälften av kommunens belysningsarmaturer är utbytta och för att snabba på utbytestakten kommer fortsättningsvis enbart ljuskällan bytas till LED i befintliga armaturer.

Barnens rättigheter

Barn och ungas deltagande och inflytande

Det kommunala ungdomsrådet har under året diskuterat rådets uppdrag och hur man vill arbeta framåt.

Att delta i övergripande kommunala frågor ser ungdomarna som viktigt och angeläget. Formerna där man möter ledande politiker och verksamhetsansvariga stämmer bra med rådets intentioner. Dialogen utmynnade även i att mötesplatsen för rådets möten, kommunstyrelsens sammanträdesrum, är viktig.

Riktade insatser

Hälsoveckan och krisberedskapsveckan är exempel på verksamheter under året där barnperspektivet uppmärksammats.

Checklista vid ärendebereidning

En prövning av barnets bästa kan ske på olika sätt.

"Checklista vid ärendebereidning" har till uppgift att synliggöra och säkerställa att hänsyn tagits till barnperspektivet inför beslut.

I checklistan framgår även att ekonomiska konsekvenser ska belysas.

Checklistan återfinns idag som bilaga i tjänsteskrivelser, beslutsunderlag, till nämnderna, kommunstyrelsen och fullmäktige inför beslut när barn berörs.

En översyn av kommunens riktlinjer för barnens rättigheter samt checklistan har initierats av kommunkansliet.

Översynen syftar till att tydliggöra barnrättsperspektivet och därmed stärka barnens rättigheter.

Händelser av väsentlig betydelse

- Byggnationen av ny skola för F-åk 3 inklusive grundsärskola/ träningskola och idrottshallstod klar i december 2022. Stjärnskolan startade sin verksamhet i nya lokaler VT-2023.
- Byggnationen av ny simhall fortskrider och beräknas vara klar i början av 2024.
- Utbyggnaden av bredband fortsätter och beräknas vara klart under 2022.
- Exploatering av Finnshyttans nya bostadsområde fortsätter.
- Specialisthemtjänst har startats upp. Specialisthemtjänst är hemtjänst som inte anordnas utifrån en brukares geografiska tillhörighet. Det är istället behovet hos brukaren som styr och då främst utifrån demenssjukdom, psykiatrisk problematik eller missbruk. Specialisthemtjänsten vann kommunens nytänkarpris 2022.
- Arbetet med omställning till en mer nära vård gick över från en målbild till färdplan.
- Allmänna arvsfonden beviljade medel till projektet 'Bara vanlig'. Daglig verksamhet LSS är tillsammans med ytterligare en kommun i Sverige, en del av projektet. 'Bara vanlig' är ett projekt som handlar om att skapa rörelseglädje och öka hälsan hos personer med funktionsnedsättning.
- Införandet av Lifecare inom vård och omsorg, funktionsstöd samt hälso- och sjukvården påbörjades
- Ett 'gemensamt mottag' mellan IFO (individ- och familjeomsorg) och AIE (Arbetsmarknadsenhet inkl. vuxenutbildningen) har startats upp. Gemensamt mottag är en modell för att effektivisera arbetet med att få ut människor i egen försörjning.
- Barn- och unga inom Individ och familjeomsorg påbörjade utbildning via den nationella och digitala utbildningsplattformen 'Yrkesresan'.
- Utvecklingskontoret, UVK, har sökt och beviljats projektmedel genom AMIF (Asyl-, migrations- och integrationsfonden). Riktat sig till personer med låg eller ingen utbildningsnivå och som saknar egen försörjning. Kommer att pågå under 2023 – 2025.

God ekonomisk hushållning

Kommunallagen ställer krav på att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Begreppet 'God ekonomisk hushållning' har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv.

Det finansiella perspektivet handlar om kommunens finansiella ställning och utveckling. En utgångspunkt är att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Finansiella mål behövs för att betona att ekonomin är en begränsning för i vilken omfattning verksamheten kan bedrivas.

Verksamhetsperspektivet handlar om kommunens förmåga att bedriva verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. För att åstadkomma detta behövs tydliga och mätbara verksamhetsmål som är möjliga att utvärdera. Förutom att målen ska stödja att resurserna används till rätt saker och på ett kostnadseffektivt sätt, anger målen den politiska inriktningen för verksamheterna. Målen tydliggör även det kommunala uppdraget för kommuninvånarna och andra intressenter. Verksamhetsmål och finansiella mål hänger på så sätt ihop för att en god ekonomisk hushållning ska uppnås.

Filipstads kommun definierar att god ekonomisk hushållning uppnås när de finansiella målen är uppfyllda och kommunen för sig i riktning mot fastställda verksamhetsmål och prioriterade områden och insatser. På lång sikt måste kommunen planera för större överskott till reserver för kommande investeringar och för den service kommande generationer kommer att efterfråga.

Allt arbete ska ske enligt den Vision 2030 som Kommunfullmäktige har antagit.

Vision 2030

Mål och strategier

Utbildning

- Goda skolresultat
- Brett utbud av gymnasieutbildningar på hemmaplan
- Utbildningarna matchar näringslivets behov
- Stor andel elever på eftergymnasiala utbildningar
- Utbildningsinsatser som inkluderar alla

Miljö och fritid

- Sjönära boenden
- Ett rikt utbud av fritidsaktiviteter som tillgängliggörs i samverkan med föreningar
- Klimatsmarta alternativ
- Attraktiva miljöer i hela kommunen

Trygghet och folkhälsa

- Trygghet och välmående genom hela livet
- Trygghetsskapande arbete tillsammans med andra aktörer
- Folkhälsoarbete i samverkan

Arbete och företagande

- Språkutbildningar som möjliggör arbete och företagande
- Nya etableringar av företag
- Företag kan förvänta sig ett gott stöd från kommunen
- Vår väl utbyggda infrastruktur bidrar till näringslivets goda förutsättningar
- En väl utvecklad besöksnäring

Finansiella mål 2022

- Resultatet ska vara minst 1,0 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Måluppfyllelse:

Målet är uppfyllt.

Årets resultat uppgår till 13,2 mkr, Budgeterat resultat var 7,7 mkr.

Årets resultat motsvara 1,7 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.

- Verksamheten ska bedrivas så effektivt att kostnaderna, med bibehållen kvalitet, inte överstiger genomsnittliga kostnaden för motsvarande verksamhet med jämförbara kommuner.

Måluppfyllelse:

Se statistik på sidorna 79 - 82.

Prioriterade områden/insatser och uppdrag/utredningar

Följande prioriterade områden/insatser och uppdrag/utredningar ska hjälpa kommunen att uppnå en god ekonomisk hushållning av befintliga resurser enligt budget 2022 - 2024.

- Stiftelsens Filipstadsbostäder
Att genomlysastiftelsens lägenhetsinnehav och bedöma allmännyttans framtida bostadsbestånd och organisation.
Måluppfyllelse:
Insatser för att anpassa fastighetsbeståndet efter behovet pågår, bland annat har omflytt av hyresgäster gjorts för att kunna kall ställa och riva fastigheter i Lesjöfors. Rivning har även utförts i Nykroppa. Delrapport om organisation och bolagisering är redovisad. Målet har omformulerats inför ekonomisk plan 2023-2025.
- Handlingsplan för integration
Att ta fram förslag på förvaltningsövergripande handlingsplan för integrationen.
Måluppfyllelse:
Arbetet pågår. Ansvarig samordnande är enhet AIE som arbetar med första utkast.
- Handlingsplan för att motverka barnfattigdom
Att ta fram en policy/handlingsplan för att motverka barnfattigdom i Filipstad.
Måluppfyllelse:
Målet är inte uppnått. Arbetet är förvaltningsövergripande och har ännu inte startat. Forum och arbetsmodell kommer fastställas av kommunledningsgruppen under år 2023 och arbetet kommer påbörjas därefter.
- Nära vård
Att intensifiera arbetet med regionen för att få till en etablering av närvårdsplatser i vår kommun.
Måluppfyllelse:

Ett nationellt omställningsarbete pågår och kommer att pågå under lång tid. I dagsläget pågår ingen specifik diskussion med regionen om etablering av närvårdsplatser i Filipstad. Ett arbete pågår i stället för att starta upp ett mobilt närvårdsteam i östra Värmland. Det pågår också ett arbete med att starta upp projektet Förstärkt äldrevård (hemsjukvårsläkare) i Filipstad. Båda projekten söker efter läkare för att kunna starta upp. Under våren 2022 antogs en gemensam målbild för omställningen till Nära vård i Värmland och under hösten startade ett arbete upp med att ta fram en gemensam färdplan utifrån målbilden. Färdplanen ska bland annat beskriva systemledningen samt hur arbetet kan arbeta in i de strukturer som redan finns. Parallellt med detta pågår ett arbete i östra Värmland där kommunerna (skola och socialtjänst) och regionen håller på att forma en struktur för omställningsarbetet i Östra Värmland. En enhetschef på socialförvaltningen har fått ett särskilt uppdrag att se över hur vi kan arbeta mer personcentrerad utifrån ny lagstiftning om fast omsorgskontakt. Socialförvaltningens specialthetjänst är ett exempel på ett arbetssätt som görs inom ramen för en mer nära vård. Efter beslut i Socialnämnden hösten 2022 kommer frågan om närvårdsplatser att diskuteras med regionen igen i början av 2023.

- Strategi för folkhälsoarbetet
Att ta fram en strategi för folkhälsoarbetet i Filipstad för att motverka den socioekonomiska utvecklingen i kommunen.
Anm.

I den Ekonomiska planen 2022 - 2024 har det under planeringsperiodens två första år avsatts 2 mkr per år för att finansiera förebyggande insatser inom Elevhälsan och IFO's barn och unga. Samtidigt kommer Kommunstyrelsen i separat ärende att besluta om ändring i organisationen (UVK, Utvecklingskontor) och styrkedjor i syfte att förbättra kommunens folkhälsoarbete.

Måluppfyllelse:

Målet är delvis uppfyllt.

Organisatoriskt finns nu inom KFU samlad bl a Fritidsgårdar, kulturskola och bibliotek tillsammans med föreningsarbete och fritidsbank. Ett nära samarbete mellan utvecklingskontoret och de verksamheterna är etablerat.

Kommunen har antagit en uppföljningsmodell där definierade processer redovisas Kommunstyrelsen löpande under året. Den första redovisningen ägde rum i februari 2022 och under året har även de andra 6 processerna redovisats på liknande sätt.

Det som strukturellt återstår i första hand är att tillsammans med andra aktörer formera civilsamhället genom tex Folkhälsorådet och vilket uppdrag/arena Folkhälsorådet ska ha.

- Översyn fritidsorganisation
Att ta fram förslag på en samlad kultur- och fritidsorganisation under Kommunstyrelsens Kultur- och föreningsutskott. Den ska även ansvara för föreningsstöd och utveckling av kommunens föreningsliv.
Måluppfyllelse:

Förslag om ny Kultur- och fritidsorganisation är presenterat och beslut om ny organisation from 2023-01-01 fastställdes av Kommunfullmäktige 2022-12-15.

- Genomfarten i Lesjöfors

Att Filipstads kommun inleder ett arbete för att försköna genomfarten i Lesjöfors och att detta sker i samarbete med Byalag och berörda fastighetsägare.

Måluppfyllelse:

En första kontakt har etablerats med ansvariga för Byalaget och ett uppstartsmöte planeras under första kvartalet 2023 tillsammans med Byalaget, kommundirektören och representanter för Teknik & Service.

- Andel behöriga lärare

Att utreda hur Filipstads kommun ska kunna nå högst andel behöriga lärare anställda i kommunen i förhållande till övriga kommuner i regionen.

Måluppfyllelse:

Förskola: I april 2021 var andelen förskollärare med legitimation 65%. Vårterminen 2022 hade det stigit till ca 70%. En ökning med 2%.

Grundskola: Andelen lärare (tjänstgörande) med lärarlegitimation var i oktober 2021 inom grundskolan 56,6%. I juni 2022 var den 69,3%. Det var en ökning med 12,7%. Ökningen berodde på flera orsaker. Dels att tidigare anställd personal fått sin lärarlegitimation efter ansökan, dels nyanställningar och viss felaktig inrapportering till SCB i oktober 2021. Detta åtgärdas inför 2022.

Gymnasieskolan: Andelen lärare (tjänstgörande) med lärarlegitimation var i oktober 2021 inom gymnasieskolan 90,0%. Oktober 2020 var det 96,5. En minskning 6,5%. Spångbergsgymnasiet uppfyller målet gällande behöriga lärare i båda de studieförberedande programmen samt i de teoretiska ämnena i alla skolans tio program. Gällande behörigheten på de åtta yrkesprogrammen finns det programlärare med lärarexamen på fyra av de åtta programmen

Balanskravsresultat

Balanskravet innebär att kommuner och regioner inte får besluta om en budget där kostnaderna överstiger intäkterna. Enligt kommunallagen kap 8 § 5 måste ett negativt resultat kompenseras med överskott inom tre år. Om det finns synnerliga skäl kan fullmäktige besluta om att inte återställa underskott.

Årets justerade resultat uppgår till 13 227 tkr. Med hänvisning till ovanstående kan konstateras att inget ytterligare underskott har uppstått under 2022. Kvarvarande underskott från 2019 och 2021 har därmed hanterats.

Balanskravsutredning

	2018	2019	2020	2021	2022
Årets resultat enligt resultaträkning	3 117	-21 368	-3 690	12 002	13 227
(-) Samtliga realisationsvinster	-2 744				
(+) Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet					
(-) Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet					
(+/-) Orealiserade vinster och förluster i värdepapper					
(+/-) Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper					
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	373	-21 368	-3 690	12 002	13 227
(-) Reservering av medel till resultatutjämningsreserv					
(+) Användning av medel från resultatutjämningsreserv					
Årets balanskravsresultat	373	-21 368	-3 690	12 002	13 227

Återställande av negativa resultat

	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
IB ackumulerade ej återställda negativa resultat	0	-21,3	-25,0	-13,0
<i>varav från år 2019</i>		-21,3	-21,3	-9,3
<i>varav från år 2020</i>		-3,7	-3,7	-3,7
Årets balanskravsresultat enl. balanskravsutredning	-21,3	-3,7	12,0	13,2
+ Synnerliga skäl att inte återställa				
+ Synnerliga skäl för att återställa under längre tid	21,3	25,0	13,0	0,0
UB ackumulerade negativa resultat att återställa inom 3 år	0	0,0	0,0	0,0
UB synnerliga skäl som ska återställas (övre längre tid)	-21,3	-25,0	-13,0	0
UB ackumulerade ej återställda negativa resultat	-21,3	-25,0	-13,0	0,0
<i>varav från år 2019 (återställs senast 2023)</i>	-21,3	-21,3	-9,3	0,0
<i>varav från år 2020 (återställs senast 2024)</i>		-3,7	-3,7	0,0

Väsentliga personalförhållanden

Attraktiv arbetsgivare

Filipstads kommun arbetar för att vara en attraktiv arbetsgivare. Genom att strategisk arbeta med kompetensförsörjning, arbetsmiljö, främjande friskvård samt värdegrundarbete skapar vi en attraktiv arbetsgivare.

Medarbetare i Filipstads kommun har möjlighet att växla semesterdagstillägget till fler semesterdagar, något som uppskattas av många.

FFA

Filipstads kommun erbjuder alla sin anställda möjlighet till främjande friskvårdsaktiviteter (FFA). Mängder av aktiviteter med inriktning mot friskvård erbjuds under FFA's paraply. Det finns såväl lugna som mer konditionskrävande aktiviteter. FFA erbjuder också möjlighet till personligt stöd för att förbättra sin kondition och hälsa.

Distansarbetspolicy

Filipstads kommun antog i Kommunfullmäktige i december 2022 en policy för distansarbete. Målsättningen är att den ska ses som ett komplement till kommunens arbetsmiljöpolicy samt Filipstads kommuns kompetensförsörjningsplan. För att vara en attraktiv arbetsgivare behöver framtidens arbetsplats se annorlunda ut. Vi behöver hitta nya och hållbara sätt att rekrytera och behålla kompetenser i organisationen. Ett led i detta arbete är därför att erbjuda möjligheter att kombinera arbetsliv och privatliv på bästa sätt. Arbetet med kompetensförsörjning ska ske strategiskt och långsiktigt för att behålla och rekrytera nya medarbetare.

Bemanningscentral

Genom bemanningscentralen sker samordning mellan verksamheterna för att underlätta rekrytering och personalförsörjning samt tillgodose behovet av korttidsvikarier inom våra verksamheter. Bemanningscentralens rekryteringsarbete genomförs alltid som kompetensbaserad rekrytering där mångfald och icke-diskriminering är ledord.

Ledare- och medarbetarskap

Varje år genomförs ledardagar för chefer i Filipstads kommun. För hösten 2022 genomfördes en två ledardagar i samarbete med Länsstyrelsen. Genom föreläsning och workshops fick samtliga chefer jobba med värdegrunden och fick inblick i hur man tillsammans med medarbetarna kan jobba vidare med den. Alla ledare fick också en utbildning i Civilt försvar.

Hållbart arbetsliv

Arbetsmiljö

Arbetsgivaren har enligt Arbetsmiljölagen huvudansvaret för arbetsmiljön i verksamheten. Med systematiskt arbetsmiljöarbete menas arbetsgivarens arbete med att undersöka, genomföra och följa upp verksamheten på ett sådant sätt att ohälsa och olycksfall i arbetet förebyggs och en tillfredställande arbetsmiljö uppnås. (AFS 2001:1 §2).

Under 2022 har en tydligare struktur för det systematiska arbetsmiljöarbetet upprättats. Framför allt har rutiner för hur den årliga uppföljningen ska ske jämt emot Kommunfullmäktige.

Filipstads kommun fortsätter med sitt nära samarbete med företagshälsövarlden i rehabiliteringsinsatser för tidig återgång i arbetslivet efter sjukdom.

Filipstads kommun arbetar aktivt med arbetsmiljön genom medarbetarinvolvering (tjänstedesign) för att utveckla arbetsmiljön.

Det tre-åriga arbetsmiljöprojektet Experio Worklab avslutades i april 2022. Syftet med projektet har varit att arbeta med kompetenshöjande insatser som ska bidra till att motverka ohälsa i arbetslivet och genom att jobba med ett medarbetarinvolverade perspektiv. Efter projektavslut har arbetsmetoden implementerats i det ordinarie arbetsmiljöarbetet.

Under 2022 har ett Värdegrundarbete startats upp och underlag för det arbetet har skett ute i arbetsgrupperna där ett stort antal workshops har genomförts. Upp till 1000 medarbetare har varit delaktiga i att lägga grunden för det värdegrundarbete som är påbörjat och kommer vara pågående och levande.

Heltidsresan

Arbetet med heltid som norm har fortsatt under 2022. Införandet görs stegvis med start inom Socialförvaltningens verksamheter. Ett förankringsarbete har pågått under 2022 tillsammans med medarbetarna.

Antal årsarbetare

Vid utgången av 2022 hade Filipstads kommun 1 066 årsarbetare (åa). Det är en minskning med 50 åa jämfört med 2021. Minskningen har främst skett inom Barn- och utbildningsförvaltningen och AIE.

Antal årsarbetare	2019	2020	2021	2022
- Kommunstyrelsen	239	252	248	227
- Miljö- och byggnadsnämnd	8	7	7	6
- Barn- och utbildningsnämnd	401	375	377	356
- Socialnämnd	467	465	485	477
TOTALT	1 115	1 100	1 116	1 066

Pensionsavgångar

Under 2022 gick 29 personer i pension. Pensionsåldern varierar mycket och det är därför svårt att prognostisera pensionsavgångar. Tabellen nedan visar de personer som under respektive år fyller 65 år.

Pensionsavgångar				
	2023	2024	2025	Totalt
- Kommunstyrelsen	6	6	5	17
- Miljö- och byggnadsnämnd	0	0	0	0
- Barn- och utbildningsnämnd	4	6	10	20
- Socialnämnd	6	12	9	27
TOTALT	16	24	24	64

Personalstatistik

Antal anställda

	2022-12-31	2021-12-31	Förändring årsarb. tillsv+vik
	Årsarbetare tillsv + vik.	Årsarbetare tillsv + vik.	
- Kommunstyrelsen	227,0	247,7	-20,7
- Miljö- och byggnadsnämnd	6,0	7,0	-1,0
- Barn- och utbildningsnämnd	355,6	376,5	-20,9
- Socialnämnd	477,5	485,0	-7,5
Totalt	1 066,1	1 116,2	-50,1

Arbetade timmar

	2022		2021			Förändring totalt	
	Antal arbetade timmar		Antal arbetade timmar				
	Mån.anst	Timanst	Totalt	Mån.anst	Timanst		Totalt
- Kommunstyrelsen	488 672	22 920	511 592	507 415	21 769	529 184	-17 592
- Miljö- och byggnadsnämnd	13 437	0	13 437	13 872	0	13 872	-435
- Barn- och utbildningsnämnd	704 743	34 995	739 738	726 312	27 952	754 264	-14 526
- Socialnämnd	932 984	187 393	1 120 377	896 651	207 201	1 103 852	16 525
Totalt	2 139 836	245 308	2 385 144	2 144 250	256 922	2 401 172	-16 028

Personalkostnader

	2022-12-31	2021-12-31	Förändring tkr
Löner, arbetsgivaravgifter, pensioner mm			
- Kommunstyrelsen	130 374	135 451	-5 077
- Miljö- och byggnadsnämnd	3 317	3 918	-601
- Barn- och utbildningsnämnd	193 467	192 616	851
- Socialnämnd	313 541	307 002	6 539
- Övriga nämnder	3 070	1 800	1 270
Delsumma nämnderna	643 769	640 787	2 982
- Särskild löneskatt	11 030	10 281	749
- Pensionskostnader	42 692	42 484	208
- Avtalspension internt	-34 301	-35 542	1 241
Totala personalkostnader	663 190	658 010	5 180

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron för 2022 uppgick till 8,92% och är, jämfört med 2021, 1,71 % högre. Sjukfrånvaron är högre inom alla nämnder och beror på de effekter Coronapandemin ger. Strikta förhållningsregler från Folkhälsomyndigheten om när man ska vara hemma har funnits i stort sett hela året.

	2022	2021		
Total sjukfrånvaro. Tillsvidare- och visstidsanställda	8,92%	7,21%		
Sjukfrånvaro per nämndområde. Tillsvidare- och visstidsanställda				
Kommunstyrelsen	6,37%	4,59%		
Miljö- och byggnadsnämnd	13,18%	9,50%		
Barn- och utbildningsnämnd	6,25%	5,58%		
Socialnämnd	12,18%	9,99%		
Sjukfrånvaron per kön. Tillsvidare och visstidsanställda.				
Kvinnor	9,87%	7,94%		
Män	5,82%	4,73%		
Sjukfrånvaron per åldersgrupp. Tillsvidare- och visstidsanställda.				
Åldersgrupp				
< - 29	9,04%	6,94%		
30 - 49	8,15%	6,53%		
50 - äldre	9,62%	7,96%		
Långtidssjuk 60 dagar eller mer. Tillsvidare- och visstidsanställda. (andel av total sjukfrånvaro)	44,57%	41,44%		
Långtidssjuk per kön och ålder. Tillsvidare- och visstidsanställda. (andel av total sjukfrånvaro).				
Åldersgrupp	2022-Män	2022-Kvinnor	2021-Män	2021-Kvinnor
< - 29 år	7,30%	33,95%	20,31%	32,53%
30 - 49 år	24,82%	46,10%	29,94%	37,97%
50 - äldre	43,75%	49,10%	42,98%	47,65%

Förväntad utveckling

Framtiden för Filipstads kommun kommer att präglas av ett krävande arbete med att få en varaktig balans i den verksamhet vi bedriver i Filipstad och har ansvar för.

Filipstads kommun, invånare som näringsliv, ska gemensamt verka för en social, miljömässig och ekonomisk hållbar utveckling:

- som får fler invånare och företag att vilja och kunna stanna i Filipstads kommun,
- som får fler, människor och företag, att välja Filipstad att etablera sig, bo och leva i.

Kostnadsmedvetande, ansvarskänsla, delaktighet och inte minst förståelse för vår situation har och måste fortsätta att prägla vårt framtida arbete.

Samtidigt med ökade krav på effektivisering, rationalisering, digitalisering och andra åtgärder måste offensiva åtgärder fortsatt prioriteras.

Fortsatta åtgärder för att vitalisera kommunen, påverka människors attityder och värderingar, för att få den enskilde att ta ansvar och känna sig delaktig, måste på alla sätt stödjas.

Arbetet har påbörjats för att fram till 2025 minska försörjningsstöds- och placeringskostnader med 50 % (Resan mot den välmående kommunen).

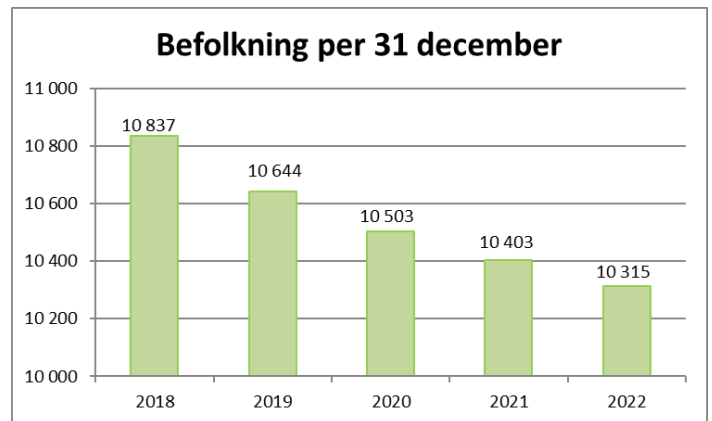
Flera olika processer pågår parallellt för att uppnå målsättningen som är ett led i kommunens Vision 2030.

För att lyckas i detta arbete är en viktig förutsättning att kommunledning, politiker samt ledande tjänstemän, ger samma budskap i det fortsatta samarbetet.

Bland några faktorer som kommer att påverka Filipstads kommun framtida ekonomi kan nämnas:

- Befolkningsutvecklingen
- Integrationen
- Löneutvecklingen
- Volymförändringar
- Förändring i kostnads- och utjämningsystemet
- Ökad statlig reglering
- Utveckling av pågående samverkansprojekt
- Pensionskostnader
- Försörjningsstöds-kostnader
- Placeringskostnader
- Ohälsotal
- Kompetensförsörjning

Filipstad hade en befolkningsminskning med -88 personer under 2022. Invånarantalet per 2022-12-31 var 10 315 personer.

Vad kommer vi att arbeta med under 2023 – 2025

Den handlingsplan som antogs i ekonomisk plan 2021 - 2023 har fortsatt att prägla vårt arbete med att få en ekonomi i balans över plantiden.

Handlingsplanens syfte är att under denna tid skapa förutsättningar för att nå balans i ekonomin och att avsätta medel ska användas för att plana ut de ekonomiska utmaningar som Filipstads kommun fortfarande har.

I planen är ett av målen att över tiden nå ett resultatmål på 1% av skatteintäkter och generella statsbidrag vilket motsvarar ca 7,5 mkr.

I planen satsas medel för att fortsätta det folkhälsoarbete* som fram till 2025 har till mål att halvera kostnaderna för försörjningsstöd och placeringskostnader, vilket motsvarar ca 30 mkr. Vi kan konstatera att vi totalt sett både 2021 och 2022 klarat uppsatta mål med en total sänkning av dessa kostnader på 9 miljoner kronor. Det ska tilläggas att mycket kvarstår, 2023 - 2025 ska ytterligare 21 miljoner minskning nås.

Ekonomisk plan 2023 – 2025 bygger vidare med samma grundtankar som i planen för 2021 – 2023. Dock omräknade utifrån nya förutsättningar när det gäller bl.a. invånarantal, SKR's prognoser för löneutveckling och skatteunderlagsprognos samt pensionsberäkningar enligt KPA mm. Hänsyn är också tagen till nya och omräknade kalkyler för investeringar och det behov av upplåning som följer av dessa.

Kommunens verksamheter och finansiering påverkas av händelser som pågår i vår omvärld och som ligger utanför vår kontroll. Vi kan konstatera att vi ser en stark påverkan av särskilda händelser i vår omvärld som påverkar kommande budgetperiod. Covid 19 – pandemin och senast Rysslands invasion av Ukraina får stora konsekvenser på kommunal ekonomi, bland annat ser vi skenande drivmedel, el, livsmedelskostnader. Även ökad inflation och räntor påverkar oss starkt. Kommunens låneskuld har ökat kraftigt med anledning av belåning till investeringar såsom simhall, skola och idrottshall vilket föranleder ökade kapitaltjänstkostnader och behov av starka resultat framgent för att kunna hålla en hög amorteringstakt.

Sammantaget är det ekonomiska läget så pass ansträngt att kommunen kommer tvingas vidta kraftiga åtgärder för att minska sin totala kostnadsnivå. Politiska

uppdrag/prioriteringar kombinerat med besparingsförslag presenterade av kommunens kommundirektör och övriga ledning är förutsättning att from 2025 nå en ekonomi i balans och en god ekonomisk hushållning.

Vi har en nationell utmaning gällande bemanning och kompetensförsörjning till offentlig verksamhet! Det nationella behov som finns inom offentlig sektor till 2031, dvs 200 000 medarbetare ska täckas av de 293 000 nya personer som finns att tillgå i arbetsför ålder. Detta går inte ihop då privat sektor nationellt normalt sväljer hela 75 % av de som finns i arbetsför ålder.

Detta är även en lokal utmaning! Filipstads kommun arbetar aktivt med kompetensförsörjningsfrågan och kommer behöva vidta ett antal åtgärder för att möta den nu pågående och eskalerande utmaningen att hitta personer som vill arbeta i kommunen. Ökad samverkan i länet och med grannkommuner, digitalisering etc kommer vara viktiga områden att stärka för att lösa ut denna utmaning.

* Definition av Folkhälsoarbete (enligt Ekonomisk plan 2021 -2023)

Folkhälsoarbetet är en övergripande benämningen av det tvärsektoriella arbetet som bl.a. arbetar utifrån målbilden 2025 – ett halverat försörjningsstöd och placeringskostnader för barn och unga.

Denna målbild är mycket viktig att nå då en halvering av dessa kostnader både ger effekt på samhället i stort, den kommunala ekonomin och i samklang stämmer väl ihop med den kommunala visionen 2030 – en välmående kommun.

Exempel på beslut och insatser som görs redan idag kan nämnas

- *AIE och IFO samverkan kring processen för försörjningsstöd.*
- *Omorganisation av kommunal vuxenutbildning från BUN till KS (anm. Fokus ligger på att flytta arbetskraftsreserven till egen försörjning via validering, yrkessfi och anpassas utbildning utifrån arbetsgivares behov. Även Näringslivsenhet är organiserat i under denna organisation)*
- *Säkerhet och trygghet (anm. Säkerhet och trygghetsfrågor är en prioriterad fråga. Samverkansforum tillsammans med polis och räddningstjänst finns).*
- *Ny elevhälsoorganisation med syfte att genom samverkan mellan Soc och Elevhälsa identifiera verktyg för att färre barn ska behöva placeras utom hemmet och att fler barn ska kunna återförenas med sina familjer. (anm. Organisationen har stärkts upp med skolpsykolog).*
- *Arbetet med Folkhälsoarbetet kommer ske i tydligt definierade och väl kända processer. (anm. Flertalet ledare och nyckelpersoner involveras i arbetet, återrapportering sker till Kommunstyrelsen 7 ggr per år.*

Redovisningsprinciper

Kommuner ska i första hand följa lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKRB) och rekommendationer utgivna av RKR, Rådet för kommunal redovisning. Vägledning kan också hämtas från bl.a. årsredovisningslagen, inkomstskattelagen. Sammantaget innebär detta att redovisningen i kommunen sker på ett sätt som i allt väsentligt överensstämmer med god redovisningssed.

Vägledande redovisningsprinciper:

Försiktighetsprincipen: restriktiv hållning vid värdering av tillgångar och skulder, dvs. tillgångar får aldrig övervärderas och skulder aldrig undervärderas.

Öppenhetsprincipen: redovisning ska ske på ett öppet sätt, föreligger tveksamheter mellan två redovisningssätt skall det väljas som ger den mest öppna beskrivningen av utvecklingen och situationen.

Periodiseringsprincipen: intäkter och kostnader som tillhör redovisningsåret tas med oavsett tidpunkt för betalning.

Leverantörsfakturer inkomna efter årsskiftet, men hänförliga till redovisningsåret har i huvudsak skuldbokförts och belastat årets redovisning.

Leasing har redovisats som operationell leasing. Enligt rekommendation redovisas endast leasingobjekt där avtalstid är längre än tre år. Få antal finansiella leasingobjekt finns men klassificerats som operationell leasing p.g.a. sitt låga värde.

Löner, semesterersättningar och övriga löneförmåner har redovisats enligt kontantmetoden. Kostnader för outtagna semesterdagar och kompenserad övertid har i sin helhet belastat/ tillgodoförts verksamheten. Även kostnaden för timanställdas löner för sista månaden har periodiserats. Semesterlöneskulden klassificeras som kortfristig skuld.

Intäkts/kostnadsräntor som kan hänföras till redovisningsåret, men in/utbetalats efter årsskiftet har skuld/fordringsbokförts och belastat/tillgodogörs årets årsredovisning.

Sociala avgifter har bokförts i form av procentuella personalomkostnadspålägg i samband med löneredovisning.

Kundfakturer efter årsskiftet, men hänförliga till redovisningsåret har i flertalet fall fordringsförts och tillgodogjorts årets redovisning.

Statsbidrag statsbidragsfordringar har så långt som möjligt periodiserats (väsentlighetsprincipen).

Anläggningstillgångar upptas till anskaffningskostnaden minus eventuella investeringsbidrag. Enligt ny lag och nya rekommendationer ska komponentavskrivning på investeringar av väsentligt belopp tillämpas fr.o.m. 2014. Filipstads kommun har fr.o.m. 2015 anpassat sig till dessa regler på större objekt inom fastighetsenhet och teknisk verksamhet.

Kapitalkostnader beräknas enligt nominell metod. Avskrivningarna beräknas på tillgångarnas historiska anskaffningsvärde.

Amorteringar för nästkommande år av långfristiga lån redovisas som kortfristig skuld.

Resultaträkning - Koncern

mkr	2022	2021	Förändring
Verksamhetens intäkter	282,9	287,2	-4,3
därav jämförelsesörande post			0,0
Verksamhetens kostnader	-1 022,2	-992,5	29,7
Avskrivningar	-40,2	-40,4	-0,2
Verksamhetens nettokostnader	-779,5	-745,7	33,8
Skatteintäkter	461,0	428,3	32,7
Generella statsbidrag och utjämning	337,3	331,9	5,4
Verksamhetens resultat	18,8	14,5	71,9
Finansiella intäkter	15,2	7,7	7,5
Finansiella kostnader	-16,7	-7,7	9,0
Resultat efter finansiella poster	17,3	14,5	2,8
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	17,3	14,5	2,8

Balansräkning - Koncern

mkr

<u>Tillgångar</u>	2022	2021	Förändring
Anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och anläggningar	917,6	713,8	203,8
Inventarier	32,8	42,3	-9,5
Finansiella anläggningstillgångar	1,2	1,2	0,0
Summa anläggningstillgångar	951,6	757,3	194,3
Omsättningstillgångar			
Förråd	3,0	3,1	-0,1
Kortfristiga fordringar	117,6	84,7	32,9
Likvida medel	25,9	75,2	-49,3
Summa omsättningstillgångar	146,5	163,0	-16,5
Summa tillgångar	1 098,1	920,3	177,8

Eget kapital, avsättningar och skulder

Eget kapital			
Eget kapital	240,6	223,3	17,3
-därav årets resultat	17,3	14,5	2,8
Summa eget kapital	240,6	223,3	17,3
Avsättningar			
Avsättningar pensioner m.m.	79,4	77,9	1,5
Avsättningar övriga	4,1	3,9	0,2
Summa avsättningar	83,5	81,8	1,7
Skulder			
Långfristiga skulder	510,8	402,4	108,4
Kortfristiga skulder	263,2	212,8	50,4
Summa skulder	774,0	615,2	158,8
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	1 098,1	920,3	177,8

Resultaträkning - Kommun

tkr

	Noter	2022	2021	Förändring
Verksamhetens intäkter	1	218 653	226 956	-8 302
därav jämförelsestörande post		0	0	0
Verksamhetens kostnader	2	-980 928	-955 522	25 406
Avskrivningar	3	-31 411	-29 232	2 180
Verksamhetens nettokostnader		-793 686	-757 798	35 888
Skatteintäkter	4	461 031	428 290	32 741
Generella statsbidrag och utjämning	5	337 335	331 920	5 414
Verksamhetens resultat		4 679	2 412	2 267
Finansiella intäkter	6	20 632	13 285	7 347
Finansiella kostnader	7	-12 085	-3 696	8 389
Resultat efter finansiella poster		13 227	12 002	1 225
Extraordinära poster	8	0	0	0
Årets resultat	9	13 227	12 002	1 225

Kassaflödesanalys - Kommunen

tkr	Noter	2022	2021
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		13 227	12 002
Justering för poster som ej ingår i kassaflödet:			
- Avskrivningar		31 411	29 232
Nedskrivning av anläggningstillgångar		5 224	2 164
Avsättning pensioner		287	896
Avsättning övrigt		-881	832
Avsättning återställande av deponi/ÅVC/Va		1 500	-1 000
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapitalet		50 767	44 126
Kassaflöde från förändring i rörelsekapitalet			
Ökning(-) / Minskning(+) av varulager	10	-231	50
Ökning(-) / Minskning(+) av kortfristiga fordringar	10	-33 643	7 064
Ökning(+) / Minskning(-) av kortfristiga skulder	10	32 653	7 815
I Kassaflöde från den löpande verksamheten		49 546	59 055
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	11	-228 879	-147 028
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	12		0
II Kassaflöde från investeringsverksamheten		-228 879	-147 028
Finansieringsverksamheten			
Utlåning			
Ökning(-) / Minskning(+) av långfristiga fordringar	13	1 257	1 333
Upplåning			
- Amortering	14	-12 000	-11 500
- Långfristig upplåning	14	143 000	100 000
III Kassaflöde från finansieringsverksamheten		132 257	89 833
Förändring av likvida medel (I + II + III)	10	-47 076	1 860
Likvida medel vid årets början		48 944	47 084
Likvida medel vid årets slut		1 868	48 944
Förändring		-47 076	1 860

Balansräkning - Kommunen

tkr

<u>Tillgångar</u>	Noter	2022	2021	Förändring
Anläggningstillgångar				
Mark, byggnader och anläggningar	15	706 020	514 890	191 130
Inventarier	16	30 079	28 965	1 114
Finansiella anläggningstillgångar	17	44 695	45 951	-1 256
Summa anläggningstillgångar		780 795	589 806	190 989
Omsättningstillgångar				
Förråd	18	499	268	231
Kortfristiga fordringar	19	96 356	62 714	33 643
Likvida medel	20	1 868	48 944	-47 076
Summa omsättningstillgångar		98 723	111 926	-13 203
Summa tillgångar		879 518	701 732	177 786
<u>Eget kapital, avsättningar och skulder</u>				
Eget kapital				
Eget kapital		218 880	205 653	13 227
-därav årets resultat		13 227	12 002	1 225
Summa eget kapital	21	218 880	205 653	13 227
Avsättningar				
Avsättning för pensioner	22	11 772	11 485	287
Avsättning övrigt	22	52 589	53 470	-881
Avsättning återställande av deponi och ÅVC	22	6 792	5 292	1 500
Summa avsättningar		71 153	70 247	906
Skulder				
Långfristiga skulder	23	355 850	224 850	131 000
Kortfristiga skulder	24	233 635	200 982	32 653
Summa skulder		589 485	425 832	163 653
Summa skulder, avsättningar och eget kapital		879 518	701 732	177 786
Ställda pantor m.m.				
Borgensförbindelser	25	285 521	286 722	-1 201
Pensioner intjänade t.o.m 1997	26	262 484	274 456	-11 972
Operationell leasing	27	1 466	1 037	888

Noter - Kommunen

tkr	2022	2021	Förändring
Not 1	Verksamhetens intäkter		
Försäljningsmedel	19 414	13 101	6 312
Taxor och avgifter	67 273	64 851	2 422
Hyror och arrenden	23 730	21 580	2 150
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	85 890	94 386	-8 497
Bidrag och gåvor från privata aktörer	800	710	90
EU-bidrag	0	1 430	-1 430
Övriga bidrag	1 750	5 437	-3 687
Återsökta medel för Corona	0	3 835	-3 835
Sjuklönekostnadsersättning för Corona	4 743	3 577	1 166
Försäljning av verksamhet och entreprenad	15 054	17 579	-2 525
Realisationsvinster på anläggningstillgångar	0	0	0
Övrig verksamhetsintäkter	0	469	-469
Summa	218 653	226 956	-8 302
Not 2	Verksamhetens kostnader		
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	11 385	7 235	4 150
Bidrag och transfereringar	43 807	45 035	-1 228
Entreprenad och köp av verksamhet	91 946	93 510	-1 564
Personalkostnader	609 468	605 245	4 223
Pensionskostnader	53 722	52 765	957
Lokal- och markhyror	21 776	21 331	446
Fastighetskostnader/entreprenad	19 087	15 182	3 905
Bränsle, energi och vatten	22 838	16 934	5 903
Förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial	30 501	28 983	1 518
Tele, datakommunikation och postbefordran	2 057	3 448	-1 391
Transporter och resor	20 132	17 576	2 556
Försäkringsavgifter och riskkostnader	6 635	6 533	101
Övriga verksamhetskostnader	47 574	41 743	5 831
Summa	980 928	955 522	25 406
Not 3	Avskrivningar		
Avskrivning byggnader och mark	24 418	21 722	2 696
Avskrivning maskiner och inventarier	6 994	7 510	-516
Summa	31 411	29 232	2 180
<p>Planenlig avskrivning enligt rekommendation från Svenska Kommunförbundet. Avskrivningarna beräknas på anläggningstillgångarnas anskaffningsvärden.</p>			
Not 4	Skatteintäkter		
Preliminär kommunalskatt	444 546	413 086	31 460
Mellankommunal utjämning	930	1 400	-470
Slutavräkningsdifferens föregående år	3 366	1 762	1 604
Preliminär slutavräkning innevarande år	12 189	12 043	146
Summa	461 031	428 290	32 741

Not 5	Generella statsbidrag och utjämning			
	Inkomstutjämningsbidrag	189 850	181 894	7 956
	Kostnadsutjämningsbidrag	87 144	89 440	-2 296
	Regleringsbidrag / avgift	28 733	31 324	-2 591
	LSS-utjämningsbidrag / avgift	3 069	6 428	-3 359
	Kommunal fastighetsskatt	19 792	19 588	204
	Extra statsbidrag nyanlända / högt flyktingmottagande	8 746	3 246	5 500
	Summa	337 335	331 920	5 414
Not 6	Finansiella intäker			
	Ränteintäkt - likvida medel	472	0	472
	Ränteintäkt - utlämnade anslagstäckta lån	1 047	1 104	-57
	Ränteintäkt - övrigt	192	182	10
	Utdelning från koncernföretag	4 000	4 000	0
	Utdelning aktier och andelar	447	221	225
	Borgensavgift	1 087	1 105	-18
	Övriga intäkter	13 387	6 673	6 715
	Summa	20 632	13 285	7 347
Not 7	Finansiella kostnader			
	Räntekostnader på lån	2 664	939	1 725
	Finansiell kostnad, förändring av pensionavs.	231	147	84
	Nedskrivning av anläggningstillgångar	8 266	2 165	6 101
	Övriga finansiella kostnader	924	446	478
	Summa	12 085	3 696	8 389
Not 8	Extraordinära intäkter/kostnader			
	Extraordinära intäkter/kostnader	0	0	0
	Summa	0	0	0
Not 9	Årets resultat	13 227	12 002	1 225
Not 10	Förändring av rörelsekapital			
	Ökning(-) / Minskning(+) förråd	-231	50	-281
	Ökning(-) / Minskning(+) kortfristiga fordringar	-33 643	7 064	-40 707
	Ökning(+) / Minskning(-) kortfristiga skulder	32 653	7 815	24 839
	Ökning(+) / Minskning(-) likvida medel	-47 076	1 860	-48 937
	Summa	-48 297	16 789	-65 086
Not 11	Nettoinvesteringar			
	Bruttoinvesteringar	-231 597	-149 842	81 755
	Statsbidrag	730	918	-188
	Övriga inkomster	1 988	1 896	92
	Summa	-228 879	-147 028	81 851

Not 12 Försäljning av anläggningstillgångar (restvärde)

Industrifastigheter	0	0	0
Affärsverksamhet	0	0	0
Verksamhetsfastigheter	0	0	0
Markreserv	0	0	0
Inventarier	0	0	0
Summa	0	0	0

Not 13 Förändring långfristiga fordringar

Amortering - utl.anslagtäckta lån kortfristig del	1 257	1 333	-77
Kommuninvest	0	0	0
Summa	1 257	1 333	-77

Not 14 Förändring långfristig upplåning

Kommuninvest	143 000	100 000	43 000
Lösen övriga lån	0	0	0
Amortering - kortfristig del	-12 000	-11 500	-500
Summa	131 000	88 500	42 500

Not 15 Mark, byggnader och anläggningar

Anskaffningsvärde	1 039 185	898 326	140 858
Årets nyanskaffningar	220 771	140 858	79 913
Årets avyttringar	0	0	0
Summa	1 259 956	1 039 185	220 771
Akkumulerade avskrivningar	-524 294	-502 567	-21 727
Årets avskrivningar	-24 418	-21 722	-2 696
Årets nedskrivning	-5 224	-5	-5 218
Årets avyttringar	0	0	0
Summa	-553 936	-524 294	-29 641
Summa mark, byggnader och anläggningar	706 020	514 890	191 130
Genomsnittlig avskrivningstid	37,7	34,0	

Därav:**Gator och vägar**

Anskaffningsvärde	129 505	125 212	4 293
Årets nyanskaffningar	2 466	4 293	-1 827
Årets avyttringar	0	0	0
Summa	131 970	129 505	2 466

Akkumulerade avskrivningar	-74 668	-71 783	-2 885
Årets avskrivningar	-2 883	-2 885	1
Årets avyttringar	0	0	0
Summa	-77 551	-74 668	-2 883

Summa gator och vägar	54 419	54 837	-418
Genomsnittlig avskrivningstid	28,6	28,5	

Markreserv

Anskaffningsvärde	11 155	11 155	0
Årets nyanskaffningar	1 761	0	1 761
Årets avyttringar	0	0	0
Summa	12 916	11 155	1 761

Akkumulerade avskrivningar	-4	-4	0
Årets avskrivningar	0	0	0
Årets avyttringar	0	0	0
Summa	-4	-4	0

Summa markreserv	12 912	11 151	1 761
Genomsnittlig avskrivningstid	0	0	

Industrifastigheter

Anskaffningsvärde	81 496	80 387	1 109
Årets nyanskaffningar	1 612	1 109	503
Årets avyttringar	0	0	0
Summa	83 108	81 496	1 612

Akkumulerade avskrivningar	-48 269	-46 819	-1 450
Årets avskrivningar	-1 482	-1 450	-32
Årets avyttringar	0	0	0
Summa	-49 751	-48 269	-1 482

Summa industrifastigheter	33 357	33 227	130
Genomsnittlig avskrivningstid	35,0	35,4	

Verksamhetsfastigheter

Anskaffningsvärde	562 061	433 816	128 244
Årets nyanskaffningar	207 318	128 244	79 073
Årets avyttringar	0	0	0
Summa	769 378	562 061	207 318

Akkumulerade avskrivningar	-241 174	-229 793	-11 381
Årets avskrivningar	-14 689	-11 376	-3 313
Årets avyttringar	0	0	0
Årets nedskrivning	-5 224	-5	-5 218
Summa	-261 087	-241 174	-19 912

Summa verksamhetsfastigheter	508 292	320 886	187 405
Genomsnittlig avskrivningstid	41,7	37,8	

Affärsverksamhetsfastigheter

Anskaffningsvärde	254 969	247 761	7 208
Årets nyanskaffningar	7 615	7 208	407
Årets avyttringar	0	0	0
Summa	262 584	254 969	7 615

Akkumulerade avskrivningar	-160 180	-154 169	-6 011
Årets avskrivningar	-5 363	-6 011	648
Årets avyttringar	0	0	0
Summa	-165 544	-160 180	-5 363

Summa affärsverksamhetsfastigheter	97 040	94 789	2 252
Genomsnittlig avskrivningstid	30,1	27,2	

Not 16**Inventarier**

Anskaffningsvärde	98 736	92 567	6 170
Årets nyanskaffningar	8 108	6 170	1 938
Årets avyttringar	0	0	0
Summa	106 844	98 736	8 108

Akkumulerade avskrivningar	-69 771	-60 102	-9 669
Årets avskrivningar	-6 994	-7 510	516
Årets avyttringar	0	0	0
Årets nedskrivningar	0	-2 159	0
Summa	-76 765	-69 771	-6 994

Summa inventarier	30 079	28 965	1 114
Genomsnittlig avskrivningstid	7,3	6,4	

Not 17 Finansiella anläggningstillgångar

Aktier:	4 383	4 319	64
- Kommun AB	2	2	0
- SWETRAC, 100 st	10	10	0
- Filipstad Värme AB	4 134	4 134	0
- Filipstads Stadshus AB	100	100	0
- Svensk Turism AK inlandsbanan	30	30	0
- SKL Företag AB	43	43	0
- Inlandsbanan AB	64	0	64
Andelar	10 942	10 942	0
Grundfonder	3 239	3 239	0
Utlämnade anslagstäckta lån enligt fullmäktigebeslut	26 130	27 450	-1 320
Summa	44 695	45 951	-1 256

Not 18 Förråd

Eldningsolja	375	184	191
Pellets	124	84	40
Summa	499	268	231

Not 19 Kortfristiga fordringar

Kundfordringar	30 022	29 854	167
Statsbidragsfordringar	18 595	9 861	8 735
Kommunalskattefordringar	27 597	12 043	15 555
Värdereglering kundfordringar Filipstads Stadshus AB	-11 070	-11 070	0
Moms	9 477	6 137	3 339
Övriga kortfristiga fordringar	4 264	3 959	305
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	17 472	11 930	5 542
Summa	96 356	62 714	33 643

Not 20 Likvida medel

Kassa	8	33	-25
Plusgiro	313	659	-346
Bank	1 546	48 252	-46 706
Summa	1 868	48 944	-47 076

Not 21 Eget kapital

Eget kapital	193 652	197 342	-3 690
Föregående års resultat	12 002	-3 690	15 692
Årets resultat	13 227	12 002	1 225
Summa	218 880	205 653	13 227

I eget kapital ingår ackumulerat driftresultat för affärsdrivande verken.

VA / Avlopp	2 788	2 788	0
Renhållning	2 346	2 346	0
Totalt	5 134	5 134	0

Not 22 Avsättningar

Kommunens pensionsskuld har framtagits av KPA och beräknats enligt blandmodellen. Pensionsrättigheter intjänade före 1997.12.31 har upptagits under rubriken ansvarsförbindelse. Kommunen har beslutat att utbetala hela individuella delen i PFA 98. I beslutet fastslogs även att någon ny pensionsskuld inte ska uppstå. För att förhindra detta har försäkring tecknats för de delar som inte omfattas, även den individuella delen. Viss del av pensionsskuld gick inte att försäkra bort varför viss del är att betrakta som avsättning. Avser PFA 1998-2000.

Avsättning pensioner PFA 1998-2000	9 473	9 242	231
Avsättning löneskatt PFA 1998-2000	2 299	2 243	56
Avsättning övrigt	0	2 096	-2 096
Avsättning för framtida kostnader avseende mottagande av nyanlända	52 589	51 374	1 215
Avsättningar för återställande av deponi, ÅVC och investeringar inom VA	6 792	5 292	1 500
Summa	71 153	70 247	906

Not 23 Långfristiga skulder

Upplåning i banker och kreditinstitut	367 850	234 850	133 000
Amortering kortfristig del kommande år	-12 000	-10 000	-2 000
Summa	355 850	224 850	131 000

Not 24 Kortfristiga skulder

Amortering av anläggningslån	12 000	10 000	2 000
Personalens skatter	9 547	9 588	-41
Arbetsgivaravgift	11 090	11 122	-32
Upplupna pensionskostnader individuell del	18 015	18 818	-803
Semesterlöneskuld	35 281	36 898	-1 617
Timanställdas upplupna löner	8 880	9 445	-565
Särskild löneskatt	15 079	14 729	351
Leverantörsskulder	64 569	46 031	18 538
Avräkning avgiftsfinansierad verksamhet	-928	-38	-890
Moms	2 147	1 935	213
Kommunalskatteskulder	0	0	0
Skuld slutavräkning	0	2 868	-2 868
Övriga kortfristiga skulder	10 108	12 832	-2 724
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	47 847	26 755	21 092
Summa	233 635	200 982	32 653

Not 25 Borgensförbindelser

Filipstads Stadshus AB	18 000	18 000	0
Filipstad Energinät AB	9 500	10 500	-1 000
Stiftelsen Filipstadsbostäder	108 238	113 094	-4 857
Kooperativa hyresgästföreningen	132 676	127 291	5 385
Privata bostadsföretag	15 422	16 051	-628
Övrigt	1 685	1 786	-101
Summa	285 521	286 722	-1 201

Infriade borgensförbindelser	0	0	0
------------------------------	---	---	---

Medlemsansvar Kommuninvest

Filipstads kommun har i 2005-08 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 294 kommuner och regioner som per 2022-12-31 var medlemmar i Kommuninvest Ekonomiska förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest Ekonomiska förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel om respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest Ekonomiska förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Filipstads kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2022-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 540 357 097 316 kronor och totala tillgångar till 537 006 752 858 kronor. Kommunens andel av totala förpliktelser uppgick till 524 836 758 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 516 694 195 kronor.

Not 26 Pensionsförmåner intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse (inkl. löneskatt). Fr.o.m. år 2000 har intjänade pensionsrätter avsatts som individuell del inklusive löneskatt betalats in.

Not 27	Operationell leasing	Betalt 2022	Att betala 2023	Att betala 2024-2027
		1 466	974	932

Resultat- och balansräkning

Vatten- och avloppsverksamhet

tkr

Resultaträkning	2022	2021	Förändring
Verksamhetens intäkter	35 728	34 829	899
Verksamhetens kostnader	-29 752	-28 513	-1 239
Avskrivningar	-5 043	-5 164	121
Verksamhetens nettokostnader	933	1 152	-219
Finansiella kostnader	-933	-1 152	219
Årets resultat	0	0	0

Balansräkning

Tillgångar

Anläggningstillgångar

Mark, byggnader och anläggningar	94 542	92 014	2 528
Inventarier	0	0	0
Summa anläggningstillgångar	94 542	92 014	2 528

Omsättningstillgångar

Kortfristiga fordringar	3 463	3 184	279
Summa omsättningstillgångar	3 463	3 184	279

Summa tillgångar	98 005	95 198	2 807
-------------------------	---------------	---------------	--------------

Eget kapital, avsättningar och skulder

Eget kapital	2 788	2 788	0
- därav årets resultat	0	0	0
Summa eget kapital	2 788	2 788	0

Avsättningar

Avsättning för framtida investeringar	0	0	0
Summa avsättningar	0	0	0

Skulder

Långfristiga skulder	91 128	89 319	1 809
Kortfristiga skulder	3 162	2 905	257
Avräkning FK - resultatreglering	928	187	741
Summa skulder	95 218	92 411	2 807

Summa eget kapital, avsättningar och skulder	98 005	95 198	2 807
---	---------------	---------------	--------------

Kommentarer till årets resultat

Vatten- och avloppsverksamheten redovisar ett nollresultat avseende 2022. Ackumulerat resultat (eget kapital) uppgår till 2 788 tkr. Årets negativa resultat på 741 tkr har resultatreglerats mot tidigare skuld hos Filipstads kommun på 187 tkr och uppgår nu till en skuld på 928 tkr. Årets resultat har påverkats negativt av stigande energipriser och drivmedelspriser samt övrig kostnadspåverkan till följd av den kraftigt ökade inflationstakten.

Självkostnadsprincipen gäller att kostnaderna och intäkterna skall vara lika stora. Produktionsmål till försäljning är att producera 800 000 kubikmeter vatten, som genom avgifter ska finansiera va-kollektivet till 100 procent.

Under året har 789 489 kubikmeter vatten producerats, vilket är -10 511 kubikmeter mindre än budgeterat.

Resultat- och balansräkning

Renhållningsverksamhet

tkr

Resultaträkning	2022	2021	Förändring
Verksamhetens intäkter	14 902	14 092	810
Verksamhetens kostnader	-14 173	-12 905	-1 267
Avskrivningar	-682	-1 126	445
Verksamhetens nettokostnader	47	60	-13
Finansiella kostnader	-47	-59	12
Årets resultat	0	0	0

Balansräkning

Tillgångar

Anläggningstillgångar

Mark, byggnader och anläggningar	2 498	3 869	-1 371
Inventarier	0	0	0
Summa anläggningstillgångar	2 498	3 869	-1 371

Omsättningstillgångar

Kortfristiga fordringar	8 526	6 870	1 656
Summa omsättningstillgångar	8 526	6 870	1 656

Summa tillgångar	11 024	10 739	285
-------------------------	---------------	---------------	------------

Eget kapital, avsättningar och skulder

Eget kapital	2 346	2 346	0
- därav årets resultat	0	0	0
Summa eget kapital	2 346	2 346	0

Avsättningar

Avsättning för återställande av deponi	1 500	0	1 500
Avsättning för ÅVC - återvinningsstation	5 292	5 292	0
Summa avsättningar	6 792	5 292	1 500

Skulder

Kortfristiga skulder	1 886	3 250	-1 364
Avräkning FK - resultatreglering	0	-149	149
Summa skulder	1 886	3 101	-1 215

Summa eget kapital, avsättningar och skulder	11 024	10 739	285
---	---------------	---------------	------------

Kommentarer till årets resultat

Renhållningsverksamheten redovisar ett nollresultat 2022. Ackumulerat resultat (eget kapital) uppgår till 2 346 tkr. Årets resultat har påverkats negativt av stigande energipriser och drivmedelspriser samt övrig kostnadspåverkan till följd av den kraftigt ökade inflationstakten.

Föregående års positiva resultat har återförts och verksamheten har under året gjort avsättning till återställande av deponi med 1 500 tkr för att kunna åtgärda de krav som Länsstyrelsen ställt efter besiktning.

Avsättningen för återvinningsstation (ÅVC) kvarstår med 5 292 tkr då beslutade åtgärder på Långskogen ännu inte påbörjats. Totalt uppgår eget kapital inklusive avsättningar till 9 138 tkr.

Verksamhetsmålet är att avfallsmängden skall minskas genom ökad sortering och återvinning hos abonnenterna.

Driftsredovisning

Nämnd tkr	Kostnader		Intäkter		Netto			2021
	Budget 2022	Redovisning 2022	Budget 2022	Redovisning 2022	Budget 2022	Redovisning 2022	Avvikelse mot budget	Redovisning netto
-Kommunstyrelse	-292 208	-307 490	110 804	130 429	-181 404	-177 060	4 344	-163 499
-Miljö- och byggnadsnämnd	-4 788	-4 495	2 409	2 990	-2 379	-1 505	874	-1 889
-Barn- och utbildningsnämnd	-255 339	-264 056	37 297	43 975	-218 042	-220 081	-2 039	-217 678
-Socialnämnd	-402 637	-433 194	60 001	72 567	-342 636	-360 628	-17 992	-347 633
-Revision	-698	-716	0	0	-698	-715	-17	-650
-Valnämnd	-860	-1 217	250	323	-610	-893	-283	-5
-Överförmyndare	-2 881	-2 766	1 030	1 102	-1 851	-1 664	188	-1 520
- BRT Bergslagens räddn.tjänst	-11 568	-10 741	0	0	-11 568	-10 741	827	-11 265
- LÖV -Lönesamverkan Östra Värmland	-3 085	-3 083	0	36	-3 085	-3 047	38	-2 917
Verksamhetens nettokostnader	-974 064	-1 027 758	211 791	251 423	-762 273	-776 335	-14 062	-747 057
Övrig verksamhet								
Pensioner individuell del	-22 512	-21 058	0	0	-22 512	-21 058	1 454	-21 128
Pensionsutbetalning	-21 662	-21 635	0	0	-21 662	-21 635	27	-20 084
Löneskatt	-10 546	-11 030	0	0	-10 546	-11 030	-484	-10 106
Pensionsskuldsförändring	705	0	0	0	705	0	-705	-1 447
Summa övrig verksamhet	-54 015	-53 722	0	0	-54 015	-53 722	293	-52 765
Total verksamhet	-1 028 079	-1 081 480	211 791	251 423	-816 288	-830 057	-13 769	-799 821
Finansiering	-3 975	-16 275	828 004	859 559	824 029	843 284	19 255	811 823
Extraordinära kostnader	0	0	0	0	0	0	0	0
S:a totalt	-1 032 054	-1 097 755	1 039 795	1 110 982	7 741	13 227	5 486	12 002

Investeringsredovisning

tkr	Utgifter		Inkomster		Netto		
	Budget	Redovisning	Budget	Redovisning	Budget	Redovisning	Budget- avvikelse
Per nämnd							
Skattefinansierad vsh:							
Kommunstyrelsen	-336 500	-217 734	0	2 128	-336 500	-215 606	120 894
- kommunstyrelsens au	-860	-860			-860	-860	0
- teknikutskott	-335 640	-216 874		2 128	-335 640	-214 746	120 894
Miljö- och byggnadsnämnd					0	0	0
Barn- och utbildningsnämnd	-4 200	-3 247			-4 200	-3 247	953
Socialnämnd	-1 000	-813			-1 000	-813	187
Delsumma	-341 700	-221 794	0	2 128	-341 700	-219 666	122 034
Avgiftsfinansierad vsh:							
Teknikutskott	-57 306	-9 803		590	-57 306	-9 213	48 093
Delsumma	-57 306	-9 803	0	590	-57 306	-9 213	48 093
Totalt	-399 006	-231 597	0	2 718	-399 006	-228 879	170 127
Per verksamhet							
Gemensam verksamhet	-323 814	-213 177		1 291	-323 814	-211 886	111 928
Infrastruktur, skydd m.m.	-11 796	-3 706		837	-11 796	-2 869	8 927
Fritid och kultur	-130	-78			-130	-78	52
Pedagogisk verksamhet	-4 120	-3 178			-4 120	-3 178	942
Vård och omsorg	-1 000	-813			-1 000	-813	187
Affärsverksamhet	-58 146	-10 645		590	-58 146	-10 055	48 091
Totalt	-399 006	-231 597	0	2 718	-399 006	-228 879	170 127

Skattefinansierad verksamhet

Under året nettoinvesterades i fastigheter, anläggningar och inventarier totalt 219 666 tkr.

Investeringsredovisningen redovisar ett överskott mot budget med 122 034 tkr, varav en stor del flyttas över till 2023 i tilläggsbudgeten.

Av de större investeringarna kan nämnas:

Projekt	Budget tkr	Utfall tkr	Återstår
Bredbandsutbyggnad	18 900	0	18 900
Ny skola/idrottshall	84 624	100 670	0
Ny simhall	97 671	194 402	93 278

Avgiftsfinansierad verksamhet

Under året nettoinvesterades i Va-anläggningar med totalt 9 213 tkr.

Investeringsredovisningen redovisar ett överskott med 48 093 tkr, varav en stor del flyttas över till 2023 i tilläggsbudgeten.

Av de större investeringarna kan nämnas:

Projekt	Budget tkr	Utfall tkr	Återstår
Biogasanläggning	25 000	1 056	23 944
VO Finnshytteåsen	2 000	2 287	0

Tilläggsbudget har antagits enligt KSau § 1/2023 till ett belopp om 178 079 tkr. Tilläggsbudgeten för simhall uppgår till 93 278 tkr, för bredbandsutbyggnad till 18 900 tkr, biogasanläggning 23 944 tkr och övriga påbörjade investeringar under 2022 till 41 957 tkr.

Verksamhetsberättelse per nämnd

Kommunstyrelsen

Verksamhet	Kostnader		Intäkter		Netto		Budget- avv.
	Budget	Redovisning	Budget	Redovisning	Budget	Redovisning	
Kommunfullmäktige	-1 304	-1 267			-1 304	-1 267	37
Kommunstyrelsens au	-65 402	-71 195	10 140	21 483	-55 262	-49 712	5 550
Kultur- och föreningsutskott	-3 470	-3 360		13	-3 470	-3 347	123
Tekniskt utskott	-222 032	-231 668	100 664	108 934	-121 368	-122 734	-1 366
- skattefinansierat	-172 402	-181 338	51 034	58 604	-121 368	-122 734	-1 366
- avgiftsfinansierat	-49 630	-50 330	49 630	50 330	0	0	0
Totalt	-292 208	-307 490	110 804	130 430	-181 404	-177 060	4 344

Kommunstyrelsen redovisar sammantaget ett positivt utfall mot budget med 4 343 tkr. Överskottet beror främst på försäljning av utbildning inom VUX till andra kommuner och att personalkostnader har bokförts i projekt. Inom Teknikutskottet, som redovisar underskott, har man under året påverkats av stigande energipriser och inflation på främst livsmedel och drivmedel. Totalt uppgår kostnaderna netto till 177 061 tkr. Kommunstyrelsens arbetsutskott inklusive Kommunfullmäktige redovisar ett överskott med 5 586 tkr, Kultur- och föreningsbidragsenheten visar överskott med 123 tkr, samt Teknikutskottet som redovisar ett underskott med -1 366 tkr.

-----Kommunstyrelsens au-----

Kommentarer till årets resultat

Kommunstyrelsens arbetsutskott, Ksau, redovisar sammantaget ett överskott med 5 586 tkr. En stor del av överskottet är att hänföra till ökade intäkter inom VUX vid försäljning av utbildning, att kostnader för personal, främst inom AIE och Ekonomienhet, har bokförts mot projekt.

Alla enheter har också påverkats positivt av att semesterlöneskulden har minskat.

Kommunfullmäktige inklusive partistöd

Kommunfullmäktige redovisar ett överskott med 37 tkr.

Stabsenhet

Sammantaget visar kansliets verksamheter ett överskott med 770 tkr vilket beror på en rad olika faktorer. Några är sjukskrivningar, beslut som finansierats av andra delar av kommunen, förbättrade licenskostnader, relativt låga kostnader för politisk verksamhet och i övrigt mycket restriktiv förhållning till kostnader.

HR-enhet

Personalenheten redovisar ett överskott med 296 tkr då projektet Experio Worklab, efter slutredovisning, visar överskott med 275 tkr.

Kostnaden för företagshälsovård och fackliga företrädare visar överskott men motverkas av att bemanningscentralen visar underskott som följd av pandemins påverkan i början av året.

Ekonomienhet

Enheten redovisar överskott med 818 tkr då främst medel för konsulter inte har nyttjats under 2021 och att personal-kostnader har bokförts mot projekt.

Arbetsmarknads- och integrationsenhet, (AIE)

Arbetsmarknadsenheten, Vuxenutbildningen och Näringslivsenheten redovisar ett sammantaget överskott på 3 665 tkr, varav VUX redovisar överskott med 2 750 tkr.

Överskottet beror framförallt på försäljning av utbildning inom VUX till andra kommuner, att personalkostnader inom Arbetsmarknadsenhet är bokförda mot projekt, främst projekten MOVE och Stepstone och att Extratjänster har avslutats.

Mål -- Måluppfyllelse

Stabsenhet:

- Utvärdera och analysera erfarenheter från åren med Pandemin.

Måluppfyllelse:

Målet är inte uppnått. Planering för arbetsdagar har gjorts vid två olika tillfällen men har fått ställas in med kort varsel pga. fortsatt pandemi. Erfarenheter och konklusioner görs däremot i det löpande arbetet.

- Utveckla folkhälsoarbetet (delat ansvar med hela kommunen). Det nya utvecklingskontoret (tidigare Eu-sekretariatet) har både en sammanhållande funktion i detta arbete och arbetar för en ökad grad av att nå extern finansiering.
Måluppfyllelse:
Målet är uppnått men arbetet kommer fortgå löpande under de kommande åren. Organisatoriskt finns nu inom KFU samlat bl a Fritidsgårdar, Kulturskola och Bibliotek tillsammans med föreningsarbete och Fritidsbank. Ett nära samarbete mellan utvecklingskontoret och de verksamheter är etablerat.
- Säkerhetsskyddsnivån ska utvecklas och implementeras i nyckelverksamheter.
Måluppfyllelse:
Målet är delvis uppfyllt. Informationssäkerhetsarbetet är igång. Teknik och rutiner för säker kommunikation med Länsstyrelsen är på plats Under år 2022 kommer arbetet med Säkerhetsskyddsanalyser utvecklas och genomföras i flera verksamheter. Arbetet kommer dock pågå under flera år.

HR-enheten:

- Uppfattas som en attraktiv arbetsgivare med god arbetsmiljö. Målsättningen för 2022 - 2024 är en sjukfrånvaro på 4,0%.
Måluppfyllelse:
Målet är inte uppfyllt.
Sjukfrånvaron för Filipstads kommun uppgår till 8,92 % för 2022, där den även detta år påverkats av Coronapandemin. Det är en ökning jämfört med 2021 med 1,71 % då den uppgick till 7,21 %.
- Projektet Experio Worklabs arbete med tjänstedesign och förbättrad arbetsmiljö ska implementeras i de verksamheter projektet pågår. Förhållningssättet tjänstedesign och dess metoder ska genom HR-enheten spridas och användas som en av metoder för arbetsmiljöarbete inom kommunen.
Måluppfyllelse:
Projektet är avslutat och förhållningssättet är implementerat i ordinarie arbete som ett led i arbetet med arbetsmiljön.
- Främjande friskvårdsarbetet (FFA) ska bidra med ett brett utbud av aktiviteter på fritiden för medarbetarna.
Måluppfyllelse:
Målet uppfyllt.
- Implementerat "heltid som rätt" inom alla kommunals kollektivavtalsområde i kommunen.
Måluppfyllelse:
Målet är delvis uppfyllt.
Heltid som norm har implementerats inom delar av Vård och omsorg. Arbetet pågår med övriga verksamheter.

- Vidareutveckla bemanningscentralen som med hög kvalitet rekryterar och bemannar kommunens olika verksamheter med korttidsvikarier. Antalet korttidsvikarier ska under budgetperioden minskas då rätt till heltid kommer införas.
Måluppfyllelse:
Målet är delvis uppfyllt.
Bemanningscentralen har även i början av 2022 haft stor arbetsbelastningen som följd av Coronapandemin. I dagsläget är bemanningen på BC enligt grundbemanning.
Arbetet med heltid som norm har gett effekt på antal använda vikarietimmor. Kommundirektören har till kommunstyrelsen 2022-12-21 redovisat uppdraget att utreda bemanningscentralens funktion, organisation och utvecklingspotential. Den samlade bedömningen är att det finns ett behov av att behålla verksamheten i nuvarande form, centralt i kommunen, samt att stärka och utveckla samverkan mellan bemanningscentralen och beställande förvaltningar.

AIE-enheten

- Fortsatt utökning av antalet praktikplatser inom kommunens förvaltningar samt hos privata företag.
Måluppfyllelse:
Har delvis uppnått men försvårats pga. Covid-19. Samverkan mellan kommunens olika förvaltningar pågår och stärks i och med vi har bildat en gemensam förvaltning som har ett fokus på dessa frågor. Det är viktigt att denna samverkan ytterligare utvecklas så att fler av våra medborgare kan stegförflyttas och därigenom nå målet egen försörjning. En utökad kontakt med de av Arbetsförmedlingens upphandlade aktörer är initierad och pågår.
- Fortsätta utveckla samarbetet med Socialförvaltningen för tidiga insatser för personer som uppstår försörjningsstöd.
Måluppfyllelse:
Samarbete med Socialförvaltningen är gott och har stärkts under året, bl.a. har det blivit möjligt att använda relevanta delar av samma verksamhetssystem som inom IFO-Vux. Det har även fattats beslut om en gemensam mottagningsprocess som började gälla i januari 2022. Utöver detta bidrar olika konstellationer av möten, SMEF arbetsgrupp samt SMEF-chefsgrupp till den positiva bilden. (SMEF = Samverkan Mot Egen Försörjning)
- Alla nya i Etableringen erbjuds samhällsorientering samt antagning på lediga plaster av personer som lämnat etableringen sedan länge.
Måluppfyllelse:
Målet är uppfyllt.
- Garantera erbjudande om en sommarjobbperiod för alla gymnasieelever i åk 1-2 som är bosatta i Filipstads kommun.
Måluppfyllelse:
Målet är uppfyllt.

- All personal inom AIE kommer utbildas inom OCN-metoden för att kunna kartlägga och validera våra deltagare inom olika områden och därefter överlämna kartläggning och resultat till VUX.

Måluppfyllelse:

Målet är uppfyllt.

AIE-enheten / Komvux

- Arbeta för att den ”nya” organisationen (AIE, Komvux) ska skapa bra, tydliga rutiner utifrån behovsanalys, omvärldsbevakning och erfarenheter.

Måluppfyllelse:

Arbetet pågår men målet är inte nått. Ledningen för de båda enheterna samverkar kontinuerligt. Personalgruppen har ökat sin förståelse för varandras verksamheter och utmaningar genom bl.a. auskultation, uppföljande samtal och gemensamt målarbete.

- Revidera årshjulet för huvudmannens systematiska kvalitetsarbete med fokus på att utveckla ett system som upplevs logiskt, transparent och spårbart.

Måluppfyllelse:

Den kommunala vuxenutbildningen genomför sedan många år det lagstadgade systematiska kvalitetsarbetet. Huvudmannen har under året tagit fram ett årshjul för det kompletterande systematiska kvalitetsarbetet för förvaltningen som träder i kraft 2023.

- Fortsätta ta fram kvalitetsindikatorer för en mer samlad bild av resultat och måluppfyllelse (elever, kön och poäng), för att öka möjligheten att göra jämförbara analyser av gjorda insatser gällande tillgänglig lärmiljö.

Måluppfyllelse:

Målet är uppfyllt.

- Kartläggning av elever med olika behov.

Måluppfyllelse:

Förstelärarna och SYV (studie- och yrkesvägledare) kartlägger fortlöpande samtliga nya elevers behov fortlöpande. En brist är att en del eleverna uteblir, trots upprepade kontaktförsök.

- Fokus på yrkesutbildningar i olika former som erbjuds i egen regi, i samverkan eller i annans regi.

Måluppfyllelse:

Samverkansavtal för VuxVärmland är undertecknat och igång. Planering i Vux-nätverket pågår gällande prissättning, gemensam ansökan/antagning, marknadsföring, utbud och var utbildningarna ska lokaliseras.

- Arbeta fram förslag på samverkansavtal om yrkesutbildningar och IKE med Kristinehamn. Utifrån uppdrag från skolcheferna.

Måluppfyllelse:

Målet är genomfört.

- Skapa förutsättningar för kompetensutveckling av personal för att möta behörighetskrav.

Måluppfyllelse:

Genomförs och samtliga medarbetare är informerade om möjligheten.

- All SFI ska vara yrkesinriktad. Samverkan med olika utbildningsaktörer ska prioriteras. Olika branschföreträdares behov ska vara vägledande i upplägget av utbildning. Med branschföreträdare menas ex. lokalt företag eller kommunalt/regionalt behov av arbetskraft.

Måluppfyllelse:

Målet är delvis uppnått. Den kommunala verksamheten tar inte emot elever på språkpraktik. Praktisk SFI med yrkesorientering kan därför inte genomföras i önskad omfattning.

AIE / Näringslivsenheten

- Skapa bra förutsättningar för nystart av företag och tillväxt i befintliga företag

Måluppfyllelse:

Nyföretagarcentrum (NFC) jobbar aktivt med rådgivning av blivande företagare. En starta-egget-utbildning i samarbete med NFC genomfördes mars-april (5 tillfällen).

Enheten jobbar med att exponera stödsystemets erbjudanden om tjänster och att leverera god, kvalitativ information till företagen via olika kanaler.

- Skapa relationer/arenor för utveckling av en bra dialog mellan kommunen och näringslivet.

Måluppfyllelse:

Under året har drygt 40 allmänna företagsbesök genomförts av politiker och tjänstepersoner. Upphandlingsenheten har tillsammans med respektive verksamhet träffat ett femtontal företag inför upphandlingar där det finns lokala företag som har möjlighet att leverera varor eller tjänster. Gruppen #FantastiskaFilipstadsFöretag med företagare från olika branscher har träffats i genomsnitt en gång per månad. Frukostmöte, Afterwork och föreläsningar för företag har arrangerats.

- Utveckla den kommunala servicen till företagen och stärka den positiva attityden till företagandet inom kommunens organisation.

Måluppfyllelse:

Arbetar ständigt med att alla som jobbar mot företag skall ha ett företagsperspektiv. Jobbar tillsammans med upphandlingsenheten för att säkerställa att de lokala företagen nås av de upphandlingar som går ut och som kan vara aktuella för just lokala entreprenörer. Intern arbetsgrupp som träffas varannan måndag där genomgång sker av alla förfrågningar från både nya och befintliga företagare. Fastighet, Miljö- och hälsa, Bygglov, Plan samt Näringsliv är de avdelningar som träffas. Det ger en bra överblick över samtliga förfrågningar som kommit

in till kommunen oavsett vem företagaren först kontaktat.

- Tillsammans med lokala företag jobba med att sprida det positiva med Filipstad ur ett inflyttarperspektiv för att förbättra lokala företags möjlighet till kompetensförsörjning av tjänstepersoner men även genom detta arbete generellt förbättra bilden av Filipstad.
Måluppfyllelse:
Sedan september 2021 finns webbplatsen moverofilipstad.se. På den sker samarbete med lokala företag med att nå ut med det positiva med Filipstad ur ett inflyttar- och etablerarperspektiv.

Årets viktigaste händelser

Stabsenhet

- Nytt AMIF-projekt (Asyl, migration, integrationsfonden) har landats av utvecklingskontoret vilket ger kommunen fina möjligheter till utveckling för dem tidigare målgruppsanalys klarlagt.
- Beslut om ny organisation inom KFU (Kultur- och föreings-utskott).

HR-enhet

Under 2022 har ett värdegrundsarbete startats upp och underlag för det arbetet har skett ute i arbetsgrupperna. Där har arbetet skett på ett medarbetarinvolverande sätt i form av workshop för att alla ska vara delaktiga. Upp till 1 000 medarbetare har varit delaktiga i att lägga grunden för Filipstads kommuns värdegrundsarbete.

Arbetsmarknads- och integrationsenhet (AIE) Arbetsmarknadsenheten

- Fått tillgång till relevanta delar av verksamhetssystem som används av socialförvaltningen/IFO vilket underlättar vårt samarbete.
- Ett nytt samverkansavtal med Arbetsförmedlingen har upprättats.
- Framtagande av en ny arbetsrutin för enheten.

VUX

- Ett samverkansavtal har upprättats mellan samtliga värmländska kommuner gällande yrkesutbildningar i Värmland.
- Kommunfullmäktiges beslut i november om utredning med syfte att lägga ner den kommunal vuxenutbildningen.

Näringslivsenhet

- Under våren kunde fysiska företagsbesök startas upp ordentligt igen och drygt 40 st generella företagsbesök har genomförts.

- I Svenskt Näringslivs undersökning av näringslivsklimatet var Filipstad Värmlands klättrare och klättrade från plats 194 till 123.
- Uppstart av ett VD/Platschefsnätverk.
- Återupptagit arbetet med att lokala arbetsgivare besöker åk 8 för att prata om jobbmöjligheter.
- Startat arbetet med att undersöka om det är möjligt att etablera en svensk Geopark i Filipstad - Mineralriket.

Framtid

Stabsenhet

- Fortsätta utveckla stödjande funktioner i de olika processerna i folkhälsoarbete och samhällsutveckling som föreligger runt KFU nya organisation, utvecklingskontor och kansli samt civilt försvar och brottsförebyggande arbete.

HR-enhet

- Arbetet fortsätter med att arbeta med och utveckla värdegrundsarbetet i alla verksamheter för att alla medarbetare ska känna till den och vara trygga med den. Det kommer att ske på ett medarbetarinvolverande sätt för att öka delaktigheten hos våra medarbetare.
- Arbetet med Heltidsresan för fler verksamheter i Filipstads kommun kommer att fortsätta.
- Utöka samverkan på alla nivåer mellan fackliga representanter och arbetsgivaren utifrån de nya rutinerna för den årliga uppföljningen jämt emot Kommunfullmäktige.
- Fr.o.m. 2023-01-01 har FFA (Främjande friskvårdaktiviteter) blivit FFK (Friskare Filipstads Kommun). Kommunstyrelsen beslutade 2022-12-21 att FFA-samarbetet med företagen ska avslutas per 2022-01-31. Orsaken till det är att det finns behov av att arbeta mer med både hälsofrämjande, prehabilitering och rehabilitering internt i kommunen. För medarbetarna inom Filipstads kommun innebär det att de fortfarande kan gå på olika pass eller andra aktiviteter precis som förut.

Arbetsmarknads- och integrationsenhet (AIE) Arbetsmarknadsenheten

- Fortsätta stärka samarbetet med Socialförvaltningen/IFO och med vuxenutbildningen för att öka möjligheterna för kommunens invånare att komma i egen försörjning.

VUX

- En utredning om Komvux framtid har startat enligt kommunfullmäktiges beslut.

Näringslivsenhet

- Genomförande av Företagsgala 2023
- Företagsbesök i olika former
- Avslutning av ESF-projektet 'Konkurrenskraftigare butiker boenden' som vi driver tillsammans med Forshaga, Karlstad och Kristinehamn.
- Utveckla VD-nätverket
- Delaktiga i uppstarten av BRV, Business Region Värmland som är Värmlands nyetablerade investeringsfrämjande organisation
- Fortsätta arbetet med att etablera en Geopark (ett flerårigt arbete).
- Tillsammans med lokala företag jobba med att sprida det positiva med Filipstad ur ett inflyttarperspektiv & etablerarperspektiv.

-----Kultur- och föreningsutskott-----

Kommentarer till årets resultat

Kultur- och föreningsutskottet redovisar ett överskott med 123 tkr för 2022.

Mål - Måluppfyllelse

Mål:

- Att stimulera det arbete som ständigt pågår samt att ge bidrag i syfte att främja kultur- och föreningsliv i kommunen och att uppmuntra till nya verksamheter.
- Att prioritera barn- och ungdomsverksamhet.
- Att prioritera folkhälsofrämjande insatser
- Att stödja kommunens inriktning och mål med "En välmående kommun".
- I föreningsarnas bidragsansökningar ska följa policy och annat styrdokument som beskriver hur föreningen tydliggör värdegrund, likabehandling samt nolltolerans mot mobbing

Måluppfyllelse:

Förvaltningen har aktivt arbetat med hjälp och kontinuerlig stöttning och dialog gentemot kultur- och idrottsföreningar i kommunen.

Årets viktigaste händelser

Under sista kvartalet 2022 beslutade Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige om en organisationsförändring i syfte att på ett tydligt sätt samla kultur-, fritids- och föreningsfrågor. Biblioteksverksamheten, fritidsbanken med projektledare samt Kulturskolan och fritidsgårdarna organiseras från och med 2023 gemensamt under KFV, Kommunstyrelsens Kultur- och Föreningsutskott i en organisation benämnd Kultur- och Fritidsförvaltningen.

Framtid

Fortsätta dialogen med föreningslivet och arbete med kontinuerlig översyn av bidragsreglerna för att hålla dessa aktuella enligt de förutsättningar som råder och som ständigt förändras.

Utveckling av friskvårdsarbetet för att nå kommunens mål om en friskare befolkning. Utveckling av kulturaktiviteter för att främja målet en attraktiv kommun.

-----Teknikutskott-----

Kommentarer till årets resultat

Teknikutskottet redovisar ett underskott på -1 366 tkr. Det största underskottet på den skattefinansierade delen finns inom Fastighet som en följd främst av de höga elpriserna. Även Kost visar ett stort underskott, vilket beror på att livsmedelspriserna ökat kraftigt under 2022. IT-enheten positiva resultat avser lägre kapitaltjänstkostnader än budgeterat främst på grund av förseningar i bredbandsutbyggnaden.

Inom den avgiftsfinansierade delen följer renhållningen budget och VA visar ett negativt resultat på -740 tkr före resultatreglering.

Totalt för TU så har elkostnaderna överskridit budget med ca -5 400 tkr, främst påverkas Fastighet och VA. Livsmedelskostnaderna inom Kosten har överskridits med ca -1 100 tkr och drivmedelskostnaderna med ca -650 tkr, vilket främst drabbat Gata-Park. Positiva avvikelser på kapitaltjänstkostnaderna har under 2022 till viss del vägt upp detta.

Skattefinansierad verksamhet

Inköpsenhet

Enhetens överskott på ca 285 tkr avser främst minskad lönekostnad på grund av en tjänstledighet under del av året.

Biblioteksenhet

Biblioteksenheten redovisar ett överskott på 115 tkr. Överskottet beror dels på att del av lön bokförts mot projekt, dels föräldraledighet.

IT-enhet

IT-enheten genererar ett överskott på ca 2 000 tkr. Detta beror i huvudsak på lägre kapitalkostnader än budgeterat, orsakat av förseningar av utbyggnad av bredbandsanläggningen samt nedavskrivningar av inventarier som gjordes vid föregående bokslut.

Kostenhet

Kostenheten redovisar ett negativt resultat på ca -900 tkr. Kraftigt höjda livsmedelspriser medför att livsmedelsbudgeten överskreds med ca -1 100 tkr. Personalkostnaderna har kompenserat en del av det genom att verksamheten varit restriktiv med vikarietillsättning.

Lokalvårdsenhet

Lokalvårdsenheten följer i stort budget. Intäkterna är högre än budgeterat, vilket vanligtvis brukar motsvaras av en högre vikariekostnad för att kunna utföra extra städuppdrag. Till viss del har detta nu i stället kunnat genomföras av ordinarie personal. Höjda priser för förbruknings- och städmaterial medför samtidigt högre kostnader än budgeterat.

Fastighetsenhet

Fastighetsenheten redovisar ett negativt resultat om -3 670 tkr. Det negativa resultatet beror främst på högre el-priser än budgeterat. Därtill finns negativ avvikelse inom underhåll på grund av avloppshaveri Riddarnäset, akut hissreparation samt oförutsedda åtgärder efter besiktning av idrottshallar.

Teknisk administration

Det positiva överskottet på ca 200 tkr avser främst lägre löne- och konsultkostnader. De lägre lönekostnaderna beror på att del av lön bokförts mot projekt.

Idrott och fritidsenhet

Idrott- och fritidsenheten redovisar ett överskott på ca 75 tkr. Överskottet avser mindre inköp av förbrukningsinventarier än budgeterat.

Gata-Parkenhet

Gata-Park redovisar ett överskott på ca 500 tkr. Det positiva utfallet avser främst GS-personal som visar ett positivt utfall på ca 1 050 tkr då mer arbete utförts mot andra verksamheter och projekt än budgeterat. Även skogsdriften ger ett positivt resultat på ca 1 200 tkr på grund av att de planerade avverkningarna gett ett större netto som följd av ökade virkespriser. Verksamheter som visar negativt utfall är vinterväghållning, gatubelysning och sidoordnad verksamhet. Det negativa resultatet för dessa tre verksamheter uppgår till ca -2 450 tkr och beror till stor del på ökade el- och bränslepriser.

Avgiftsfinansierad verksamhet

Vatten- och avloppsverksamhet

Enheten visar ett negativt resultat om -740 tkr. Resultatet har bokförts som en regleringspost mot Filipstads kommun för att resultatet inte ska påverka det skattefinansierade kommunala resultatet. Den negativa avvikelsen är en följd av höga elpriser, höjda priser på kemikalier, slambehandling och transporter. Enbart elkostnaden har medfört en negativ avvikelse på -1 500 tkr. Lägre kapitaltjänstkostnader på grund av lägre investeringsnivå än budgeterat samt lägre kostnader för löner, reservdelar och övrigt VA-material än budgeterat har samtidigt påverkat resultatet positivt.

Renhållningsverksamhet

Enheten redovisar efter avsättning ett resultat i nivå med budget. Avsättning för kostnader rörande sluttäckning av Långskogen är gjord med 1 500 tkr. Överskott finns inom administration till följd av lägre lönekostnad och kapitaltjänstkostnad än budgeterat. Den positiva avvikelsen på kapitaltjänstkostnader beror på leveransförsening av två sopbilar. Verksamheten har även överskott inom behandling av avfall, främst på grund av högre skrotintäkter än budgeterat. Även driften av ÅVC (ÅterVinningsCentral) medför en positiv avvikelse.

Mål - Måluppfyllelse

Skattefinansierad verksamhet

- Arbeta med att göra Filipstad attraktivt som bostads- och arbetsort.
Måluppfyllelse:
  - exploatering av nya bostadsområdet Finnshtytan pågår
  - ny F-3 skola är färdigställd
  - byggande av ny simhall pågår
  - renovering av Lekohuset fortgår
  - arbetet för en fortsatt utbyggnad av bredband i vår kommun pågår
  - nya cykelbanor för att säkerställa en trygg väg till skolorna
- Hålla kostnaderna på en långsiktigt låg men hållbar nivå.
Måluppfyllelse:

Samtliga enheter arbetar kontinuerligt för att hitta mer kostnadseffektiva lösningar. Energieffektiviseringsarbetet är en del i detta. Arbetet med att utbilda våra beställare för att säkerställa att avtalsenliga varor och tjänster handlas och beställs en annan.
- Samordna kommunens verksamheter i egna lokaler för att minska kommunens hyreskostnader och effektivisera lokalanvändandet i kommunen.
Måluppfyllelse:

Fastighetsenheten har bidragit aktivt till att gå från externt förhyrda verksamhetslokaler till interna lokaler genom att renovera, bygga och färdigställa samt att optimera befintliga lokaler ur ett verksamhetsperspektiv. Fastighetsenheten arbetar fortlöpande med att eventuellt avyttra och/eller försälja de fastigheter som inte ryms inom kärnområdet för kommunen och som inte inrymmer kommunal verksamhet.
- Vårda och underhålla kommunens fastigheter och andra tillgångar väl.
Måluppfyllelse:

Fastighetsenheten arbetar löpande med, i den mån det går, att rondera kommunens fastigheter i syfte att avhjälpa fel och brister. Arbetet med att utveckla fastighetsförvaltningssystemet i syfte att skapa underhållsplaner har pågått under året och fortsätter löpande. Enheten har även arbetat aktivt med att öka kompetensen i beställarledet för att maximera utfallet av beställda underhållsåtgärder samt byggprojekt.
- Fortsätta med energibesparande åtgärder för att sänka kostnadsnivån samt att minska användningen av fossila bränslen.
Måluppfyllelse:

Arbetet med energibesparingar pågår inom enheten. Vid ny- samt ombyggnation av fastigheter avvägs för- och nackdelar noga mot ställd ekonomi för att ytterligare minska energianvändningen på

kommunens fastigheter. Alternativa och tekniska lösningar projekteras fram och används där återbetalningstiden är rimlig i förhållande till kostnaderna. Flera solcellsprojekt är under projektering för närvarande och beräknas tas i drift under senare delen av året.

Administration:

- Inköpsverksamheten ska arbeta mot en högre avtalstrohet, ökad dialog internt och externt samt samverkan i upphandlingar i möjligaste mån med andra upphandlande myndigheter.
Måluppfyllelse:

Enheten fortsätter att arbeta mot högre avtalstrohet genom interna utbildningar. Samverkan och erfarenhetsutbyte sker på olika nivåer med andra Värmlandskommuner. Kommunen nyttjar nationella inköpscentralers avtal, bland annat ADDA och Kammarkollegiet.
- Biblioteksenheten ska arbeta utifrån de av KF fastställda biblioteks- och kulturplanerna.
Måluppfyllelse:

Enheten arbetar utifrån de fastställda planerna.
- IT enheten ska verka för att digitaliseringsarbetet leder till förbättrad kvalitet och service till invånare och näringsliv samt till effektiviseringar och kostnadsbesparingar. IT enheten fortsätter samverka med övriga Värmlandskommuner inom teknik och upphandling.
Måluppfyllelse:
  - Utbyggnaden av bredband på Filipstads landsbygd av IP-Only fortsätter. Vid årsskiftet var drygt 70% av fastigheterna anslutna. Senast uppdaterade plan säger att hela kommunens landsbygd ska vara utbyggd under andra halvåret 2023. Detta medför bland annat en ökad möjlighet till leverans av välfärdstjänster på landsbygden.
  - Kontinuerligt samarbete inom området IT och Telefoni sker via IT nätverk i Värmland.

Avgiftsfinansierad verksamhet

Vatten- och avloppsverksamhet

- Dricksvattnet ska vara av god kvalitet.
Måluppfyllelse:

Dricksvattnet är generellt sett av god kvalitet. Inga vattenanalyser visar otjänligt.
- Avloppsvatten ska tas om hand på ett miljöriktigt sätt.
Måluppfyllelse:

Avloppsreningsverket i Filipstads tätort har fortsatt problem med höga halter fosfor och BOD7 på utgående vatten. Under 2022 överskreds villkor i tillståndet. De yttre mindre reningsverken fungerar bra.

- Dagvatten ska tas om hand och avledas på lämpligaste sätt.
Måluppfyllelse:
Dagvatten omhändertaras och avleds i stort sett på ett bra sätt. Arbetet med att hitta och åtgärda problemområden pågår löpande.
- I övrigt arbeta för att fastställa en VA-plan.
Måluppfyllelse:
VA-planen är färdigställd och har presenterats i Teknikutskottet. 1 januari 2023 förändrades Lagen om allmänna vattentjänster och krav finns framledes att kommunen ska ta fram, samråda och besluta om en vattentjänstplan. VA-planen kommer utgöra grund för denna.

Renhållningsverksamhet

- Kommunens långsiktiga mål är att avfallsmängderna inte ska öka och att det avfall som uppstår ska omhändertaras på bästa sätt för en hållbar utveckling.
Måluppfyllelse:
Mängden osorterat hushållsavfall per invånare har minskat med 39% sedan 2011 när införandet av matavfallsorteringen påbörjades. Fraktionen brännbart avfall på ÅVC har minskat med 31% sedan 2020. På ÅVC:en arbetar man aktivt för att öka sorteringen och hjälpa kunder att sortera rätt.
- Insamlingsystemet ska präglas av bra service, säkerhet och god arbetsmiljö.
Måluppfyllelse:
I det stora hela fungerar systemet väl med få kundklagomål och en god arbetsmiljö med bra utrustning och fordon.
- Avfallsarbetet ska bedrivas utifrån fastställd avfallsplan.
Måluppfyllelse:
Arbetet bedrivs enligt plan.

Årets viktigaste händelser

Inköpsenhet

Filipstads kommun har i oktober 2022 inlett ett samarbete med Karlskoga kommun gällande inköp och upphandling. Samverkansformen ska skapa en gemensam stabil och strategisk upphandlingsfunktion för kommunerna.

Biblioteksenhet

Biblioteket har även 2022 beviljats ett bidrag från Kulturrådet (Stärkta bibliotek) om 240 tkr för att anställa en person som ska jobba med språk- och IT-stöd. Covid har påverkat bibliotekets utlånings- och besöksantal även under 2022. En viss förbättring av besöksiffror har skett under året men siffrorna är inte tillbaka på samma nivå som innan pandemin.

IT-enhet

Mycket av arbetet har på ett eller annat sätt kunnat kopplas till informations- och IT säkerhet.

- Funktion för säkra meddelanden har införts
  - Nya riktlinjer för informationssäkerhet har tagits fram
- Återgång till att jobba mer på plats efter pandemin har skett men möjligheter till att jobba effektivt på distans har möjliggjort ett flexiblare och effektivare arbetssätt. Mängden IT-supportärenden har minskat, vilket bör bero på en bättre fungerande IT-miljö för våra anställda.

Kostenhet

- Matsvinnsprogram inom förskola och skola är i gång och fungerar bra.
- Studiebesök och digital utbildning för att minska matsvinn och skapa bra måltidsmiljö.
- Påbörjat arbetet med nya riktlinjer för leverans av matlådor.
- Omorganisation för att tillsätta och omfördela personal till följd av öppnandet av Stjärnskolan.

Lokalvårdsenhet

- Genom utbildning en minskad kemikaliehantering och en bättre förståelse för miljön.
- Lokalvården har fördelat storstädningar löpande under hela året, vilket blir mer kostnadseffektivt än att genomföra dessa under sommaren.
- Ingått i ett nytt städ, kem och hygienavtal.
- Städmaskinsparken uppdaterats efter det behov som finns inom vår verksamhet.
- På grund av personalbrist inom vården har enheten under sommaren 2022 bistått med lokalvårdare till vårdboende för att vårdpersonal skall kunna lägga sin tid på vård och lokalvårdare på att lokalvårda allmänna utrymmen, brukares rum och så vidare.

Fastighetsenhet

- Färdigställt Filipstads nya sporthall
- Färdigställt Stjärnskolan och överlämnat till verksamheten
- Genomfört lokalanpassning i Rosendahlshuset (Ejdem 4) till externt förhyrda lokaler.
- Genomfört lokalanpassning vid Krusängen (Lager, G:a Militärförrådet) till externt förhyrda lokaler.
- Renoverat duschrum på Åsensskolan
- Renoverat duschrum vid Räddningstjänstens lokaler, Filipstad.
- Inköp av gamla Hotel John samt påbörjat miljöinventering med avsikt att upphandla rivning av den samma.
- Fortsatt produktion av Filipstads nya Simhall.
- Installerat och driftsatt solcellsanläggning på strandvägskökets tak.
- Färdigställt nytt nyckelhanteringssystem för kommunala fastigheter.
- Färdigställt yttre miljön på kv. Orren (snacksbutiken).
- Takbyte på Västerängen 21 genomfört.
- Färdigställt solskydd på Stålvallaskolan.

- Färdigställt tak samt isoleringsåtgärder på Wasahallens tak.
- Genomfört samtliga planerade elsäkerhetsarbeten.

Idrotts- och Fritidsenhet

Samarbete i projektform med Riksförbundet SISU med stöd av Delmos kring utveckling av Fritidsbank och fritidsaktiviteter för att få fler ungdomar i rörelse och må bättre. Lovaktiviteter tillsammans med föreningslivet. Samarbetet mellan Fritidsbanken och skolan/förskolan har breddats, t ex skolgolfssatsning. Enheten har under året varit en del av Erasmus +Indoors projektet, vars syfte var att se och lära hur andra länder jobbar med föreningslivet.

Gata-Park

Laddstolpar för elbilar har satts upp vid Kommunhuset, Kalhyttans friluftsanläggning och vid Fastighet/Gata-Park på Värmlandsgatan.

Utbyggnad av GC-väg längs Skolgatan i Lesjöfors är klart samt GC-väg efter Spångbergsvägen.

Stenläggningen av Asphyttebron för att återskapa den gamla kulturmiljön är klar.

Nya slittlager på Åsgatan, Lövlundsgatan och Stiftelsevägen och del av Kyrkogatan har färdigställts.

Beläggning av delsträcka på Blombackavägen efter utförd VA-sanering har gjorts.

En ny båtbygga har byggts och tagits i bruk till småbåtshamnen i Kyrkviken.

Utbyte av belysningsarmaturer till moderna LED-armaturer har intensifierats under våren då leverans av nya armaturer kommit i gång efter pandemin.

Vatten- och avloppsverksamhet

Upphandling av en samarbetspart för byggnation av en rökammare vid avloppsreningsverket i Filipstad har genomförts och startmöte hölls i maj.

Det nya reservkraftverket i Lövnästets råvatten-pumpstation har besiktigats och startats.

Arbete med att heltömma sandfiltren och införa ett flödesstyrt system på Flyfallet vattenverk pågår.

De två största pumparna som styr Filipstads reningsverk har bytts ut till nya energisnålare modeller.

Blåsmaskinen i Persbergs reningsverk byttes även den ut till en ny energisnål modell.

Utbyggnad av VA-nätet för det nya verksamhetsområdet vid Finnshtytteåsen har påbörjats.

Projektet med att försörja Hättälven med vatten från Nykroppa har påbörjats och mark har köpts i Hättälven för att i framtiden sätta en pumpstation så det skall vara möjligt att kunna skicka spillvattnet tillbaka till Nykroppa. VA- sanering för två projekt i Nykroppa, projekt Bastuvägen och projekt Herrhultsvägen har färdigställts. Arbetet med ny vattenledning under övre kanalen i Nykroppa har påbörjats, vilket kommer att innebära att vattenreservoarens kapacitet kan utnyttjas bättre och det i sin tur ger en mer robust vattenförsörjning i Nykroppa.

Renhållningsverksamhet

Sluttäckningen av deponin har besiktigats med följd att en kompletteringsplan påbörjades under hösten. En projektering på ny ramp för sopbilar på Långskogen genomfördes inför byggnation 2023.

I januari 2022 fick kommunerna ansvar för insamlingen av returpapper och tidningar. Under sommaren kom åter en lagändring som innebär att kommunerna ska ta över ansvaret för återvinningsstationer och insamling av förpackningar från hushåll och verksamheter. Planering och val av system diskuteras med närliggande kommuner.

Framtid

Biblioteksenhet

Samarbetet inom "Bibliotek Värmland" kommer förhoppningsvis fortsätta att utvecklas och kommer att ge ytterligare bättre service till kommuninvånarna.

Det gemensamma biblioteksdatasystemet kommer troligen att ge möjlighet till ytterligare utveckling inom IT - området.

Biblioteket jobbar vidare med de publika evenemangen såsom författarbesök, barnteater med mera för att skapa ytterligare incitament att besöka biblioteket.

Från och med 2023 kommer biblioteket att ingå i den nya Kultur- och fritidsorganisationen tillsammans med Kulturskola, fritidsgårdar, fritidsverksamhet, allmänskultur och föreningsbidrag. Organisationen kommer organisatoriskt att ligga under Kultur- och fritidsutskottet.

IT-enhet

Hög prioritet på utbyggnaden av bredband på landsbygden för att säkra tillgången till digitala tjänster. Arbetet med att ta fram och jobba utifrån digitala handlingsplaner och strukturerad systemförvaltning i förvaltningarna fortsätter.

Arbetet att skapa en modern digital arbetsplats fortsätter bland annat genom att en förstudie för ett nytt intranät har startats.

Kostenhet

Livsmedelspriserna har ökat under 2022 och kostenheten lägger tyngdpunkten på planering och förändringar i köken. Erfarenheter från studiebesöket och kurser under 2022 behöver diskuteras och formas i de olika köken. Enheten arbetar för att minska miljöpåverkan och för att hålla livsmedelskostnaderna nere utan att minska på kvaliteten.

Lokalvårdsenhet

Lokalvården ska vara effektiv och hålla en bra kvalitet för att höja nivån på lokalvårdsarbetet. För att nå det krävs utbildning, handledning samt serviceengagemang. Lokalvården kommer fortsätta arbeta för en miljövänlig städning med minskad kemikalieförbrukning samt hållbara material till långsiktig städning. Där speglas även vikten av att behovsanpassa lokalvården efter den yta som verksamheterna nyttjar. Storstädning av samtliga

verksamheter kommer även fortsättningsvis ske löpande under året.

Fortsätta samarbeta med olika organisationer för en hållbarare framtid för lokalvårdarens yrke.

Fastighetsenhet

Fastighetsenheten har stora utmaningar framöver med stora finansiella kostnader som följd, bland annat utreds renoveringsbehov på flera av kommunens skolor och byggnader.

Underhållet på fastigheterna har en vikande trend och det ger stora utmaningar för enheten på både kort och lång sikt.

Enheten arbetar löpande tillsammans med Stiftelsen Filipstadsbostäder för att nå gemensamma fastighetsmål gällande energieffektiviseringar och annat.

Fastighetsenheten fortsätter att arbeta aktivt för att försälja eller hyra ut lokaler. Arbetet sker genom marknadsföring via olika forum.

Ytterligare framtidsutmaningar är givetvis kompetensförsörjning inom enheten. Ökade samt volatila el- och energipriser kan inte längre ses som en risk utan är ett faktum och utgör en stor risk för att enhetens nuvarande samt framtida underhåll av fastigheter är i farozonen.

Idrotts- och Fritidsenhet

Inom ramen för bättre folkhälsa se hur Idrotts- och Fritidsenheten kan utveckla arbetet med Fritidsbank, Idrotts- och fritidsfrågor samt föreningsverksamheten i kommunen. Utveckla arenor för idrottande i kommunen. En ny Kultur- och fritidsorganisation har bildats och träder i kraft 2023.

Gata-Park

Öka takten på utbyte av belysningsarmaturer för att så snabbt som möjligt få ned energikostnaden till en hanterbar nivå.

Arbeta fram förslag på ytterligare platser där publika laddplatser för elbilar kan anordnas.

Jobba vidare med hur stadsparken kan utvecklas och göras mera tillgänglig för funktionshindrade och även bättre belyst för en större trygghetskänsla.

Ta fram en plan för framtida brounderhåll för att långsiktigt kunna överblicka kostnaden.

Vatten- och avloppsverksamhet

Miljöprövningsdelegationen i Örebro har gett reningsverket i Filipstad fortsatt tillfälligt tillstånd med villkoret att implementera och utvärdera erforderliga förbättringar av reningen för att få ner och stabilisera framför allt utgående BOD7-utsläpp med målsättningen att nå 10 respektive 12 mg/l BOD7. Detta innebär byggnation av ytterligare reningssteg, dvs det kan komma att krävas stora investeringar och ombyggnationer i verket för att klara att hålla en stabil låg nivå av utsläpp.

Kommunen har fått beviljat ekonomiskt stöd för byggnation av en biogasanläggning/rötkammare på reningsverket i Filipstad. Om beslut på byggnation tas efter fas 1 ska bygget startas.

Flera av kommunens övriga kommunala avlopps- anläggningar och vattenverk bör ses över.

Flyfallets vattenverk har utretts då verket vid hög belastning haft svårt att producera tillräckligt med vatten samt att långsamfiltren satts igen. Denna utredning pekar på att sandfilter med flödesstyrning måste prioriteras och sedan att ytterligare ett reningssteg bör installeras. Råvattenledningen måste dubblas på vissa sträckor och intaget säkras, dubblas.

Då kraftiga och tätare skyfall kan väntas i framtiden måste dagvattenhantering samt felkopplingar på ledningsnätet ses över och prioriteras. En dagvattenstrategi bör arbetas fram.

Byggnation av utökat verksamhetsområde kommer fortgå fram till och med 2029.

I övrigt renoveras ledningsnät och verk enligt investeringsplan.

Renhållningsverksamhet

Sluttäckningen av den gamla deponin på Långskogen ska färdigställas senast 2026 och för närvarande pågår arbetet med att ta fram en kompletterande avslutningsplan och ritningar på slutlig topografi. Återvinningscentralen på Långskogen är under renovering och en ny ramp för sopbilarna håller på att byggas.

I och med en ny förpackningsförordning 2022 kommer kommunerna att ta över insamlingsansvaret för alla förpackningar mot ersättning från producenterna. Den träder i kraft 2023-01-01 med följande hållpunkter:

- 2023-09-30 är sista datum för kommunen att lämna redovisning av förutsättningar/underlag för ersättning och en plan för att bygga ut insamlingen till 2027-01-01
- 2024-01-01 tar kommunerna över ansvaret men kan fortsätta med fastighetsnära insamling eller ÅVS-system, omlastning och överlämning till producenterna ska vara klara
- 2026-01-01 ska det finnas sorteringsmöjligheter/insamling på "populära platser" (parker, torg och liknande)
- 2027-01-01 ska kommunerna ha infört fastighetsnära insamling på alla platser av färgat och ofärgat glas, metall, kartong och plats.
- 2030-01-01 höjs målnivåerna för materialåtervinningen på alla förpackningsslag

Ändringar i avfallsförordningen medför att valfriheten att sortera matavfall försvinner 2024 och systemet med sortering ska därmed byggas ut och omfatta alla fastigheter och verksamheter. Kommunen ska även erbjuda insamling av biologiskt nedbrytbart avfall samt bygg och rivningsavfall från hushåll 1 januari 2024.

Nyckeltal

Verksamhetsmätt	Redov	Redov	Budget	Redov	Avvikelse
	2020	2021	2022	2022	mot budget
Utlån Bibliotek	72 244	58 943	70 000	50 282	-19 718
Utlån/invånare	6,5	5,6	6,6	4,9	-1,7
Besök Bibliotek Filipstad	70 842	40 924	70 000	53 717	-16 283
Besök Bibl. Filipstad/dag	262	161	250	193	-57
Inköpta medier	3 449	3 226	3 300	2 945	-355
Lunch ÅO/Handik.oms.	54,09	48,28	53,66	58,21	4,55
Lunch skolor	38,02	39,12	38,84	39,77	0,93
Lunch barnomsorg	41,73	44,34	44,29	46,81	2,52
Snittkostnad/städtime	242,44	254,04	257,28	262,13	4,85
Toppbeläggning m ²	25 917	20 000	23 000	13 750	-9 250
Kostnad per m ² toppbel	106,51	115,00	110,00	154,50	44,50
Vinterväghållning kr/m	23,50	24,00	24,00	26,20	2,20
Nettointäkt per ha	410,00	520,00	450,00	879,00	429,00
Försäljning vatten m ³	793 714	799 748	800 000	789 489	-10 511
Kostnad per m ³ valavl	44,59	43,52	44,69	46,19	1,50
Intäkt per m ³ vatten	44,31	43,55	44,69	45,25	0,56
Hushållsavfallsavgift/år	1 678	1 678	2 183	2 183	0
Fastighetsunderhåll/m ²	34,30	43,21	49,62	38,94	-10,68

Miljö- och byggnadsnämnd

Verksamhet	Kostnader		Intäkter		Netto		Budget- avvikelse
	Budget	Redovisning	Budget	Redovisning	Budget	Redovisning	
Nämnd	-203	-224			-203	-224	-21
Plan- och bygg	-2 219	-2 239	973	1 595	-1 246	-644	602
Miljöskydd	-1 741	-1 576	890	841	-851	-735	116
Hälsoskydd	-625	-456	546	554	-79	98	177
Totalt	-4 788	-4 495	2 409	2 990	-2 379	-1 505	874

Kommentarer till årets resultat

Miljö- och byggnadsnämnden, MOB, redovisar ett överskott med 874 tkr.

Nämndverksamhet

Miljö- och byggnadsnämnden, MOB, redovisar ett underskott med -21 tkr.

Plan och bygg

Verksamheten redovisar ett överskott på 602 tkr vilket främst beror på högre intäkter för bygglov, framförallt för ny simhall, fiskodling i Gammekroppa och Barilla AB.

Miljö och hälsa

Verksamheten redovisar ett överskott på 293 tkr vilket främst förklaras av lägre personalkostnader.

Mål – Måluppfyllelse

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen

Fortsatt operativ tillsyn enligt miljöbalken, livsmedelslagen, strålskyddslagen, tobakslagen, lagen om receptfria läkemedel samt alkohollag (folköl).

Måluppfyllelse:

Tillsyn inom samtliga lagrum ligger i balans enligt verksamhets- och tillsynsplanen

Plan- och byggavdelningen

Fortsatt hög planberedskap i relation till de förslag och önskemål på olika typer av boendeformer som finns eller kan komma att uppstå. Fritidshusområden, industrimark, strandnära områden, förtättningsmöjligheter, senior-boenden etc. Både i Filipstads tätort och i kommunen som helhet.

Måluppfyllelse:

Målet uppnått, god planberedskap inom samtliga områden. Fortsatt ajourhållning och uppdatering av primärkartan. Fortsatt samverkan med teknik och service

Årets viktigaste händelser

- Byggnationerna av ny skola och idrottshall har slutförts.
- Tillbyggnad av ny simhall har påbörjats
- Arbeta med att ta fram en planeringsstrategi gällande översiktsplanering.

Framtid

- Arbetet med den ny simhallen fortsätter och beräknas vara klart under första delen av 2024.
- Anta en planeringsstrategi gällande översiktsplanering under 2024.

Barn- och utbildningsnämnd

Verksamhet	Kostnader		Intäkter		Netto		Budget- avvikelse
	Budget	Redovisning	Budget	Redovisning	Budget	Redovisning	
BUN gemensamt	-23 907	-23 960	290	463	-23 617	-23 497	120
Förskoleverksamhet	-60 079	-60 999	7 525	10 373	-52 554	-50 627	1 927
Grundskola	-103 652	-109 295	16 572	19 005	-87 080	-90 290	-3 210
Gymnasiet inkl, IM	-53 076	-53 464	12 350	11 335	-40 726	-42 128	-1 402
Kulturskola/Fritidsgårdar	-3 516	-5 442	120	2 145	-3 396	-3 297	99
Elevhälsan	-8 227	-8 235	440	644	-7 787	-7 592	195
Familjecentralen	-2 882	-2 662	0	11	-2 882	-2 651	231
Totalt	-255 339	-264 056	37 297	43 975	-218 042	-220 081	-2 039

Kommentar till årets resultat

Barn- och utbildningsnämnden, BUN, redovisar sammantaget ett negativt resultat med -2 039 tkr. Avvikelser finns inom alla verksamheter. De stora avvikelseposterna finns framför allt inom grundskolan, gymnasiet samt förskoleverksamheten.

Förändringen av semesterlöneskulden påverkar resultatet positivt med cirka 600 tkr.

Bun gemensamt

Verksamheten redovisar ett överskott med 121 tkr. Skolskjutskostnaderna uppgår till 13 184 tkr och överstiger budget med -614 tkr. Det beror framför allt på högre bränslepris.

Kapitaltjänstkostnaderna blev lägre mot budgeterat med 332 tkr. Nämnden redovisar ett mindre överskott med 147 tkr som främst beror på lägre arvoden.

Förskoleverksamhet

Verksamheten redovisar ett överskott med 1 927 tkr. Överskottet beror framför allt på intäktssidan gällande statsbidragen med cirka 1 136 tkr, samt att föräldrantäkterna redovisar ett överskott med 200 tkr. Personalkostnaderna redovisar lägre kostnader mot budgeterat med cirka 980 tkr.

Bidrag till friförskolorna har ett negativt utfall på -100 tkr då verksamheterna redovisat fler barn än budgeterat.

Den interkommunala ersättningen redovisar ett underskott med -282 tkr då verksamheten haft barn folkbokförda i Filipstads kommun som går på förskola i annan kommun.

Grundskolan inklusive grundsärskolan, förskoleklass och fritidshem

Grundskolan totalt redovisar ett underskott med -3 210 tkr. Underskottet beror framför allt på att personalkostnaderna ligger över budgeterad nivå.

Den interkommunala ersättningen redovisar ett underskott med -1 000 tkr som beror på att verksamheten har haft fler folkbokförda elever i Filipstad, än budgeterat, som gått i grundskola i andra kommuner.

Bidragsersättningen till friskolor redovisar ett överskott med 430 tkr då friskola har haft färre elever inom fritidshem mot vad som budgeterats.

Grundsärskolan uppvisar ett underskott med -123 tkr som avser personalkostnader.

Spångbergsgymnasiet

Spångbergsgymnasiets nationella program redovisar ett underskott med -353 tkr som främst beror på underskott gällande undervisningsmaterial mot budget. Det avslutade projektet IMprove som gymnasiet varit huvudman för redovisar ett underskott med cirka -300 tkr.

IKE, Inackordering, skolskjutsar, antagning

IKE (Interkommunal ersättning), inackorderingsbidrag, skolskjutsar och antagningen redovisar totalt ett överskott med 2 tkr.

Den interkommunala ersättningen redovisar ett underskott med -216 tkr. Antalet elever folkbokförda i annan kommun och som studerar på Spångbergsgymnasiet har minskat mot budgeterat. Skolskjutsarna redovisar ett överskott med 243 tkr som beror på färre antalet elever som har behov av busskort.

Inackorderingsbidragen redovisar ett mindre underskott med -26 tkr.

KAA, Kommunalt aktivitetsansvar

KAA redovisar ett underskott med -65 tkr som består av personalkostnader.

IM (Introduktionsprogram)

IM programmet redovisar ett underskott med -683 tkr som främst beror på högre personalkostnader mot budget.

Kulturskola/Fritidsgårdar

Kulturskolan och fritidsgårdar redovisar ett överskott med 99 tkr. Överskottet redovisas under Kulturskolan där lönekostnaderna varit lägre än budgeterat.

Elevhälsan

Elevhälsan redovisar ett positivt resultat med 195 tkr. Överskottet beror på lägre personalkostnader då verksamheten haft 2,0 vakanta tjänster gällande specialpedagog från augusti 2022.

Familjecentralen

Positivt överskott på familjecentralen med 231 tkr. Överskottet beror framför allt på lägre lönekostnader under året.

Mål – Måluppfyllelse

Mål

Punkterna 1 till 4 sammanfaller med de statliga målen

1. Personalens utbildningsnivå

- Förskollärare och lärare har, senast 2024, fullständig behörighet enligt förordningen om "behörighet och legitimation för lärare och förskollärare".

Måluppfyllelse:

Brist på behörig och legitimerad personal kvarstår för grundskolan och förskolan.

I förskoleverksamheten har cirka 70 % av förskolelärlärligitation vilket är en liten ökning från föregående år.

Andelen lärare (tjänstgörande) med lärlärligitation var 2021–10 inom grundskolan 56,6 %. 2022–06 var den 69,3 %. Det är en ökning med 12,7 %. Ökningen beror på flera orsaker. Dels att tidigare anställd personal fått sin lärlärligitation efter ansökan, dels nyanställningar och viss felaktig inrapportering till SCB 2021–10. Detta åtgärdas inför 2022. Ny statistik för hösten 2022 har ännu inte rapporterats.

Andelen lärare (tjänstgörande) med lärlärligitation var 2021–10 inom gymnasieskolan 90,0%. 2020–10 var det 96,5 %. En minskning med 6,5 %.

Spångbergsgymnasiet uppfyller målet gällande behöriga lärare i båda de studieförberedande programmen samt i de teoretiska ämnena i alla skolans tio program.

Gällande behörigheten på de åtta yrkesprogrammen

finns det programlärare med lärlärligitation på fyra av de åtta programmen.

Åtgärder:

För att på sikt höja måluppfyllelsen har bland annat, i samverkan med lärarfacken, en ny handlingsplan för lokalt arbete med strategisk kompetensförlärligitation, Hök 21, tagits fram och som gällar från och med 2022-03-31. Utpekade områden är arbetsmiljö, arbetstid, arbetsorganisation och lönebildning. Planen bygger på Filipstads kommuns arbetsmiljö-, kompetensförlärligitations- och lönepolicy. Samtliga skolformer deltar också på lärlärligitationen som anordnas för lärlärligitationen på Karlstads universitet varje vår. Förskolan lyckades rekrytera till två tjänster tack vare detta. Samarbetet med lärlärligitationen och våra övningsskolor skapar också möjligheter att knyta studerande till oss när de är färdigutbildade.

2. Utveckling, lärlärligitation och kunskaper

- Alla elever klarar minst lägsta kunskapskraven för varje årskurs i samtliga ämnen.

Måluppfyllelse:

Grundskolans meritvärde i åk 9 har sjunkit från 219,32 poäng lärlärligitation 2020/21 (17 ämnen) till 211,26 lärlärligitation 2021/22. En minskning med drygt 8 meritpoäng.

Spångbergsgymnasiet har ett pågående kvalitetsarbete där målsättningen är ökade kunskaper. Speciallärare tillsammans med övrig personal arbetar på individbasis för att eleverna ska nå studiemålen.

EHT-arbetet inom elevhälsoteamet är väl utvecklat. Ett utvecklat och mer precist systematiskt kvalitetsarbete har påbörjats

Åtgärder: En grundlig analys av resultaten har skett under början av HT-22 för att kartlägga vilka åtgärder som bedöms ska prioriteras. Detta har beskrivits i verksamhetsberättelsen för lärlärligitation 21–22 och presenterats i BUN.

3. Trygghet för barn och unga

- Alla barn och ungdomar känner sig trygga i kommunens förskolor och skolor.

- Alla elever är nöjda med sin skolgång.

Måluppfyllelse:

Samtliga verksamheter, från förskola till gymnasieutbildning, arbetar för att alla barn/elever ska känna sig trygga i verksamheterna. Detta är ett arbete som bedrivs målmedvetet med utgångspunkt i likabehandlingsplanerna.

Förskolan genomför årligen utvärderingar via samtal med barn och föräldrar. Resultaten fortsätter att visa på att barn och föräldrar känner sig trygga.

Grundskolan/grundskolan säkerställer att målen utvärderas via enkäter samt trygghetssamtal och skolenkäten för åk 5, 8 och år två på gymnasieskolan. Skolenkäten genomförs av Skolinspektionen vart annat år med hälften av landets huvudmän och andra hälften året därpå. Resultaten redovisas i

verksamhetsberättelsen. Eleverna känner sig trygga i skolmiljön och ligger över genomsnittet i landet. Spångbergsgymnasiet har två arbetsgrupper med personal som arbetar med likabehandling. Eleverna involveras i arbetet med trygghet och studiero genom klassråden och varje klass har representanter i elevrådet.

Spångbergsgymnasiet har ett pågående likabehandlingsarbete som leds av förstelärare tillsammans med skolledning. Eleverna involveras i arbetet med trygghet och studiero genom klassråden och varje klass har representanter i elevrådet. Ett säkerhetsarbete pågår där ambitionen är att höja säkerheten gällande den fysiska miljön.

Filipstads kommun uppfyller kravet på att alla skolor har tillgång till elevhälsa med medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Dock har det under hösten varit två specialpedagogtjänster (Stålvallaskolan, Nordmarks skola, Strandvägsskolan och Brattfors skola) som inte kunnat tillsättas på grund av att ej behöriga sökt tjänsterna. Detta påverkar naturligtvis omfattningen på stödet som kan erbjudas elever och personal. Tillfälliga lösningar har vidtagits för att uppfylla Skollag och elevers rätt till stöd. Elevhälsan ska främst arbeta hälsofrämjande och förebyggande och även stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Det innebär att elevhälsan ska bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. Elevhälsans medverkar när det gäller generella frågor om elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund. Det kan till exempel handla om arbetet mot kränkande behandling, undervisning om tobak, alkohol och andra droger, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning. Följande insatser utvärderas i skolornas systematiska kvalitetsarbete. Vid hälsosamtalen använder alla Värmlandskommuner ett gemensamt frågeformulär, svaren används sen som utgångspunkt i samtalet. Resultatet sammanställs i elevhälsodatabaden ELSA.

Åtgärder: Fortsätta det goda arbetet som sker utifrån de kränkingsanmälningarna som kommer in till skolledningarna. Det är nolltolerans mot kränkningar och samverkan med hemmen är viktigt. Åtgärdstrappan revideras och eventuella justeringar görs. Planering för uppstart av en SSPF-grupp (Samverkansgrupp Skola – socialtjänst - polis – fritid) har inletts. Gruppen kommer att arbeta med ungdomar, 13–18 år, som riskerar att hamna i missbruk och kriminalitet.

Arbeta för att kunna tillsätta de två vakanta specialpedagogtjänsterna.

4. Inflytande och delaktighet

- Alla barn och elever har goda möjligheter till inflytande över sin utbildning och sin vardag i skola och förskoleverksamhet.

- Vårdnadshavarna erbjuds goda möjligheter till inflytande över utbildningen.

- Alla vårdnadshavare är nöjda med sina barns/ungdomars förskoleverksamhet och skolgång.

Måluppfyllelse:

Både inom grundskola och inom gymnasiet finns aktiva elevråd. Detta ger elever möjlighet till inflytande och delaktighet. Grundskolans båda högstadier och gymnasiet elevråd är representerade i kommunens ungdomsråd. I kommunens ungdomsråd deltar även representanter från fritidsgården/Ungdomens hus. Representanter från elevrådet deltar vid arbetsmiljöromderna på skolorna.

Både utvecklingssamtal och föräldramöten genomförs på skolorna. På grund av Coronapandemin har färre fysiska föräldramöten skett än normalt. Resultatet av enkätundersökningar om eleverna på skolorna upplever att de har inflytande på sin undervisning redovisas i verksamhetsberättelsen för grundskolan och i respektive skolas systematiskt kvalitetsarbete.

Spångbergsgymnasiet genomför varje läsår enkäter beträffande studiernas kvalitet samt trygghet och studiero. Resultatet av dessa enkäter fortsätter att vara positiva för Spångbergsgymnasiet.

Åtgärder: Fortsätta att utveckla det goda arbetet som sker ute på skolorna tillsammans med barn/elever och vårdnadshavare. Allt för att bibehålla de goda resultaten från skolenkäten som Skolinspektionen genomför vart annat år i kommunerna.

5. Skola – arbetsliv

- Alla barn och ungdomar har god kännedom om arbetsgivare och möjligheter till arbete i Filipstads kommun.

- Alla barn och ungdomar har god självkännedom, gott självförtroende och vetskap om att de är bra på något.

Måluppfyllelse:

Grundskolans SYV-plan (studie- och yrkesvägledning) ligger till grund för arbetet. Utvärdering beskrivs och redovisas i det systematiska kvalitetsarbetet för respektive skolor. Grundskolans praoverksamhet har påverkats genom att prao inte kunnat genomföras helt utifrån rådande pandemi.

Spångbergsgymnasiet har åtta yrkesprogram varav sex är lärlingsprogram där kopplingen till arbetslivet är nödvändig och självklar. Lärlingselever gör halva sina studier ute i arbetslivet, så kallad lärlingsutbildning. Efter pandemin har arbetet att utveckla programråden påbörjats.

Kulturskolan och fritidsgårdarna strävar efter att bidra i det informella studie- och yrkesvägledande arbetet. Det kan handla om ansvarstrappor, studiebesök och arrangörskap.

Åtgärder: Ny studie- och yrkesvalslärare har anställts både inom grundskolan och gymnasiet. De kommer att få i uppdrag att utvärdera och se över SYV-planen som är gemensam för grund- och gymnasieskolan.

6. Utvecklingsarbetet Nya Perspektiv

- Samverkan mellan värmländska kommuner och Region Värmland. Från 2019 får utmaningarna nya benämningar som identifierats i SKL:s strategi för hälsa 2022: -Barnalivet – ungdomslivet – vuxenlivet – äldrelevet. Områdena psykisk hälsa och goda levnadsvanor har fortsatt särskilt fokus

Måluppfyllelse:

Hälsoläget bland ungdomar 6 – 17 år utifrån områdena; Boendesituation, sömn, matvanor, psykisk hälsa, upplevd skolprestation (inte betyg), aktivitet och trygghet, redovisades via ELSA (elevhälsodatabasen). Tyvärr har inte kommunerna fått ta del av resultatet då man ännu inte har presenterat en rapport.

En formaliserad samverkan och gemensam utveckling utifrån nya perspektivs mål har inletts mellan barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden. Detta arbete leds av de båda presidierna gemensamt.

Åtgärder: Hemmasittare är en grupp elever som har och kommer fortsatt att prioriteras och fokuseras på framöver. En plan för detta finns och har reviderats under vårterminen. Processen "Välmående barn" pågår och arbetet redovisas för kommunstyrelsen.

Årets viktigaste händelser

Barn- och utbildningsförvaltningen

- Pandemin har fortsatt under året, men är, från och med 2022-04-01, inte längre klassad som allmän- och samhällsfarlig sjukdom. Detta innebar att både skolors möjlighet att bedriva fjärr- eller distansundervisning och Skolverkets möjlighet att ställa in de nationella proven tagits bort.
- Byggandet av en ny F-åk 3 skola med tillhörande idrottshall fortlöpte enligt plan. I december var skolan klar för att tas i bruk av verksamheten. Visning med öppet hus anordnades för allmänheten och för blivande elever och vårdnadshavare. 2022-10-03 togs nya idrottshallen i bruk av verksamheten.
- Ny rektor för Spångbergsgymnasiet har rekryterats och tillträdde 12 september 2022.
- Under hösten togs beslut om att flytta kulturskolan och fritidsgårdarna från Barn- och utbildningsförvaltningen till kommunstyrelsen.

Förskoleverksamhet

- I tätorten är det ungefär lika många barn som börjat förskolan varje år de senaste åren men i Bratthors och Nykroppa minskar barnantalet.
- Det är fortsatt stora barngrupper på förskoleavdelningarna i tätorten under 2022 (jämfört med Skolverkets riktal).
- Barn i behov av extra stödinsatser har fortsatt att öka, externa utredningar pågår. Resursförskolan Sörgården startade.
- En matematikplan för likvärdig undervisning i kommunens förskolor har färdigställts och implementeras under året. Matematik är ett gemensamt prioriterat område 2022/23.

Grundskola inklusive grundsärskola, förskoleklass, fritidshem

- Renovering av elevernas duschutrymmen på Åsensskolan har genomförts.
- Samverkan för "Bästa skola" tillsammans med Skolverket och Karlstads universitet pågått under tre år och avslutades vid årsskiftet 2022/23.
- Covid-19 har fram till sista mars 2022 klassats som samhällsfarlig vilket påverkat organisationen och arbetet för ledning, personal och elever.

Spångbergsgymnasiet

- Efter att restriktionerna släppts gällande pandemin har verksamheten börjat återgå till ett normalläge. Dock har det tagit tid att återgå till det som tidigare var en naturlig del av Spångbergsgymnasiets verksamhet. De flesta delarna gällande externa samarbeten har under pandemin inte kunnat genomföras som tidigare. Det tar tid att komma i gång med tidigare strukturer som till exempel programråd, internationellt arbete, idrottseven och så vidare.

Under hösten har flera nya processer startats:

- Ny organisation i form av en driftsorganisation bestående av skolledning och arbetslagsledare.
- En utvecklingsorganisation med skolledning och förstälärare.
- EHT (elevhälsoteam) har tydliggjort sitt arbete i en elevhälsoplan.
- En marknadsföringsgrupp har tillsatts och den har redan utvecklat skolans marknadsföring.
- Trygghets- och säkerhetsarbetet har givit ett underlag för tydliga förbättringar som kommer att genomföras under 2023.
- Ett ekonomiskt arbete har genomförts för att möta de stora ekonomiska utmaningarna under kommande år. Under 2022 har personalkostnader reducerats med motsvarande 1,8 tjänster inom ledning och administration.
- Efter politiska beslut kommer Försäljning- och serviceprogrammet (tidigare Handelsprogrammet) erbjudas på Spångbergsgymnasiet. En diskussion har påbörjats om att återuppta en utbildning inom Bygg- och anläggningsprogrammet med inriktning mot bergarbeten (börning och sprängning).

Kulturskolan/Fritidsgårdar

- Medverkan i UKM (Ung Kultur Möts). Medverkan i länsfestival och två bidrag med i riksfestival.
- Kompetens: Två medarbetare på fritidsgårdarna har slutfört 3 terminer av 4 i en utbildning till socialpedagoger. En administrativ resurs har kunnat anställas ett år. Vakanta tjänster tillsätts.
- Samverkan med professionell koreograf har utvecklats och fått medel för fortsatt arbete från Kulturrådet.
- Timanställning av ungdomar på Fritidsgårdarna genom medel från Delmos för ökat ungt inflytande och som yrkeslivskunskap.

- Samverkan initierad med elevhälsan kring elever med stor skolfrånvaro.
- Fritidsgården i Lesjöfors har flyttat in på Folkets Hus och god samverkan finns.
- Kulturskolan har startat kursverksamhet i Lesjöfors.

Elevhälsan

- Flera medarbetare inom elevhälsan har utifrån sin profession varit delaktiga i "Samverkan för bästa skola", Skolverket. Systematiskt kvalitetsarbete har setts över i enlighet med Skollagen.
- En plan för barn och utbildningsnämndens elevhälsa har utarbetats och samverkats mellan rektorer och elevhälsa.
- En plan för mottagande och organisering av nyanlända elever har tagits fram och verkställts.
- IFO och elevhälsan har samarbetet kring förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Familjecentralen

- Föräldrautbildning på annat modersmål har erbjudits.
- Verksamheten har återupptagits efter Covid-19.
- Föräldrastödsutbildningar har erbjudits såsom "Växa i Värmland" samt KOMET.
- ESF (Europeiska socialfonden) medel har tillkommit till kommunen för att kunna arbeta med problematisk skolfrånvaro.
- Ungdomsmottagningar samt psykisk ohälsa har prioriterats i Region Värmland.

Barnboks-lut

Rektor är barn och elevers rättsgarant inom skolväsendet.

Förskolan, grundskolan och gymnasiet har samtliga rektorstjänster tillsatta. Sex rektorer har rektorsutbildning, övriga två rektorer har en påbörjat rektorsutbildningen och en avslutar sin rektorstjänst och ersätts av ny legitimerad rektor. Rektors ledarskap innebär en stabilitet som ger eleverna förutsättningar för ett lärande.

En flerårig samverkan med Skolverket inom ramen för bästa skolan bidrar till att ge personalen ett ökat fokus på barn och elevers lärande och undervisning. Detta arbete har fortsatt och har påverkan på samtliga kommunala förskolor och grundskolor. Förutsättningarna för det förebyggande arbetet har stärkts då elevhälsan utökats med en familjebehandlare med placering inom Familjecentralen och Barn och unga. Tjänsten blev vakant under november månad och har ännu inte tillsatts. Psykologen som anställdes i samarbete med socialtjänsten hösten 2021 har slutat.

Kulturskolans- och fritidsgårdarnas verksamheter utvecklas där barnens/ungdomarnas delaktighet, inflytande ständigt är närvarande.

Gymnasieskolan har utöver undervisning för eleverna på skolan ansvaret för kommunens aktivitetsansvar (KAA),

det vill säga de ungdomar som inte påbörjar eller som inte avslutar gymnasiestudier. Detta arbete har under 2022 lett till att några ungdomar påbörjat studier, antingen vid folkhögskola eller gymnasiet.

Framtid

Förskoleverksamhet

- Födelse-talen ligger på en jämn nivå i tätorten från 2019–2022. Fortsätter barnafödandet på samma nivå innebär det återigen "normalstora" barngrupper i tätorten inom de närmaste åren. Fortsatt svårighet att dimensionera och budgetera verksamheten i Lesjöfors på grund av yttre faktorer. Prognosen visar en markant minskning av barnantal på Brattfors och Nykroppa förskolor framöver.
- En stor utmaning för förskolan och senare skolan är att ge den ökande gruppen av barn i behov av särskild stöd (främst inom autismspektrat) det stöd de har rätt till enligt Skollagen.
- Behörighetsgraden bland förskollärare förväntas uppnå 100% inom två- tre år då cirka tio Filipstadsbor går på förskolläraryrket i Karlstad. Det befaras att alla som idag går på utbildningen inte kan erbjudas en tjänst inom kommunen när de når sin examen.
- Arbetet med att ta fram en plan för undervisning i naturvetenskap/teknik påbörjas. En likvärdig undervisning ska bedrivas på samtliga kommunala förskolor.

Grundskola inklusive grundsärskola, förskoleklass, fritidshem

- Fortsätta arbetet med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet, roller - ansvar, och att öka måluppfyllelsen inom grundskolan.
- Öka behörighetsgraden på anställd lärarpersonal.
- Lärar- och vikariebristen skapar stora utmaningar och litar på verksamhetens organisation och kvalitet negativt.
- Stora ekonomiska utmaningarna som skolan står inför.
- Utmaningar gällande tillgång till simhall för att bedriva simundervisning då även Storfors simhall nu är stängd på grund av reparationsarbete. Positivt är att ny simhall beräknas vara klar i slutet 2023.

Spångbergsgymnasiet

- Spångbergsgymnasiet har förhoppningar om ett ökat elevantal till hösten 2023.
- Försäljning- och serviceprogrammet är åter sökbart (före detta Handelsprogrammet).
- Inriktningen mot bergteknik på Bygg- och anläggningsprogrammet återupptas efter två år utan antagning. Dessa förändringar ger förhoppning om ett ökat elevantal och en minskad kostnad för elever som annars skulle sökt sig till andra kommuner.

- Samarbetet med Hällefors fortsätter och bidrar också positivt till antalet elever som ser Spångbergsgymnasiet som ett naturligt gymnasieval.
- En mycket hög grad av behörig personal på Spångbergsgymnasiet är idag en verklighet som ger förutsättningar för att uppfylla delar av målen i Vision 2030 samtidigt som det finns en viss oro med tanke på framtida besparingskrav.

Kulturskola/Fritidsgårdar

- Uppstart av projekt "Mötesplats Elverket"
- Kvalitativ utveckling av Kulturskolans kursverksamhet genom speltillfällen, studieresor och föreställningsbesök/konserter.
- Samverkan mellan fritidsgårdarna och elevhälsan i arbetet för att motverka skolfrånvaro.

Elevhälsan

- Användningen av digitala hälsoenkäter och föräldraenkäter vid hälsosamtalen har startat.
- Elevhälsan ska bli en del av skolornas systematiska kvalitetsarbete. En ny central elevhälsoplan implementeras som stödjer skolorna i elevhälsoarbetet.

Familjecentralen

- Arbetet med att marknadsföra familjecentralen är ett fortsatt pågående arbete inom styrgruppen.
- Fortsätta att utveckla möjligheter för kulturellt utbyte mellan sociala och etniska grupper.
- Få till fler föräldrautbildningar såsom KOMET, utbildningar som är förebyggande och hälsofrämjande i olika former och forum.
- Ny samordnare på familjecentralen har anställts.
- Ungdomsmottagningen kommer bli mer digital då regionen samarbetar i frågan.

Nyckeltal

Verksamhetsmätt	Redov 2020	Redov 2021	Budget 2022	Redov 2022	Avvikelse mot budget
UTBILDNING					
Grundskola					
Antal elever	963	969	986	985	
kostnad/elev	71 853	71 575	68 709	71 523	2 814
Grundsärskola					
Antal elever	17	20	20	24	
kostnad/elev	280 862	277 240	287 743	244 263	-43 480
Gymnasieskola					
Antal elever	277	266	296	226	
kostnad/elev	93 507	103 950	87 937	116 423	28 486
Gymnasieskola IM					
Antal elever	69	44	33	54	
kostnad/elev	95 831	177 169	180 541	122 518	-58 023
Förskoleverksamhet					
Antal barn	477	427	430	399	
kostnad/barn	89 781	94 169	99 141	101 749	2 608
Fritidshem					
Antal elever	277	240	265	248	
kostnad/elev	22 554	25 657	24 936	27 575	2 639
Förskoleklass					
Antal elever	102	92	109	111	
kostnad/elev	58 508	75 759	61 693	57 027	-4 666

Socialnämnd

Verksamhet	Kostnader		Intäkter		Netto		Budget- avvikelse
	Budget	Redovisning	Budget	Redovisning	Budget	Redovisning	
Socialnämnden	-707	-552	0	2	-707	-550	157
Förvaltningsledning	-10 683	-10 878	185	1 079	-10 498	-9 799	699
Färdtjänst	-3 435	-4 069	150	195	-3 285	-3 874	-589
IFO vuxna	-43 843	-47 015	1 190	1 615	-42 653	-45 400	-2 747
IFO barn och unga	-40 427	-46 422	2 256	4 173	-38 171	-42 249	-4 078
Handläggare SOL o LSS	-3 083	-3 052	0	311	-3 083	-2 741	342
Vård och omsorg	-184 259	-198 142	32 228	39 305	-152 031	-158 837	-6 806
Hälsa- och sjukvård (HSV)	-39 897	-42 236	3 199	4 895	-36 698	-37 341	-643
Funktionsstöd (LSS)	-76 303	-80 828	20 793	20 991	-55 510	-59 837	-4 327
Totalt	-402 637	-433 194	60 001	72 566	-342 636	-360 628	-17 992

Kommentarer till årets resultat

Socialförvaltningen redovisar sammantaget ett negativt resultat mot budget med -17 992 tkr.

De stora negativa avvikelseposterna finns inom placeringskostnader för barn/unga, försörjningsstöd, gruppboheter samt inom hemtjänst.

Covid-19 har fortsatt under 2022 vilket har påverkat Socialförvaltningen och dess verksamheter mycket med hög sjukfrånvaro som följd. Året har präglats av stora utmaningar med bemanning och rekrytering vilket har lett till höga kostnader för övertid, fyllnadstid, vikarier och bemanningsföretag. Den höga inflationen har haft stor påverkan på kostnaderna för drivmedel och förbruknings- och skyddsmedel.

Det är först efter sommaren och framåt som förvaltningens prognos försämrats kraftigt, dels utifrån sommarens bemanningssvårigheter, men också på grund av att det uppkom behov under hösten som inte var kända tidigare (redovisas mer specifikt under de verksamheter som berörs).

Socialnämnden

Nämnden redovisar ett överskott med 157 tkr på grund av att rådande smittläge har lett till inställda möten för Pensionärsrådet samt Rådet för funktionshinderfrågor.

Förvaltningsledning

Verksamheten redovisar totalt ett överskott med 110 tkr. Överskottet beror på att vissa projekt har finansierats av statsbidrag samt att tjänsten för verksamhetschef IFO inte tillsatts under året.

Differensen mellan prognosen i oktober och utfallet i december, -740 tkr, beror till största delen på slutavräkningen

gällande färdtjänst i kommunen. Övrig differens beror på kostnad för bårhus som ej fanns budgeterad (avtal har tecknats med regionen under året) samt ökade kostnader för verksamhetssystem.

Individ –och familjeomsorgen (IFO) vuxna

Verksamheterna redovisar ett underskott med -2 747 tkr.

Underskottet beror främst på ökade kostnader inom försörjningsstöd, placeringar, skadegörelse inom sociala bostadskontrakt samt höga kostnader för beredskap och övertid.

Kostnaden för Vuxna placeringar uppgår till 2 667 tkr, en avvikelse mot budget med -1 267 tkr.

Ekonomiskt bistånd uppgick till 28 406 tkr år 2022. En avvikelse mot budget med -2 266 tkr. År 2021 uppgick ekonomiskt bistånd till 27 147 tkr vilket innebär en ökning med 1 259 tkr under år 2022.

Differensen mellan prognosen i oktober och utfallet i december, -1 247 tkr, beror till största delen på fler ärenden inom försörjningsstöd, ökad riksnorm med 8,7% vilket visar sig redan i december då biståndet betalas ut i förväg, ett större kostnadskrävande ärende inom våld i nära relation samt nya vuxenplaceringar. Storleken på riksnormens höjning blev klar efter oktober månads prognos.

Individ- och familjeomsorgen (IFO) barn och unga

Verksamheterna redovisar ett underskott med -4 079 tkr.

Placeringskostnaderna år 2022 uppgick till 26 089 tkr. Kostnaden överstiger budget med 4 288 tkr. År 2021 uppgick kostnaderna till 30 382 tkr vilket innebär en minskning med 4 293 tkr under år 2022.

Det negativa resultatet beror på höga placeringskostnader för barn och ungdomar samt familjehemspaceringar under året.

Differensen mellan prognosen i oktober och utfallet i december, -109 tkr, beror främst på kostnader för förändring av semesterlöneskulden.

IFO	Utfall	Utfall	Budget	Utfall	Avv utfall 2022/	Avv utfall 2022/
tkr	2020	2021	2022	2022	budget 2022	utfall 2020
Försörjningsstöd	30 743	27 147	26 140	28 406	-2 266	2 337
Placeringar BoU	33 710	30 382	21 800	26 089	-4 288	7 621
Summa	64 453	57 529	47 940	54 495	-6 554	9 958
Övrigt IFO Vuxna	18 951	15 497	16 513	16 994	-481	1 957
Övrigt BoU	10 389	14 198	16 370	16 160	210	-5 771
Summa	29 340	29 695	32 883	33 154	-271	-3 814
Totalt IFO	93 793	87 224	80 823	87 649	-6 825	6 144

Handläggare SOL och LSS

Verksamheten redovisar ett överskott med 342 tkr främst på grund av att statsbidrag har tillförts under året.

Avvikelsen mellan prognosen i oktober och utfallet i december, 42 tkr, beror på frånvaro i gruppen där vikarie ej har satts in.

Vård och omsorg

Verksamheterna redovisar totalt ett underskott med -6 806 tkr.

Hemtjänst inkl. serviceinsatser redovisar ett underskott med -5 317 tkr främst på grund av hög sjukfrånvaro och mycket stora rekryterings- och bemanningssvårigheter vilket lett till höga kostnader för sjuklön, övertid, fyllnadstid och ersättningar för flytt av semesterveckor. Verksamheterna har också drabbats hårt av ökade kostnader för drivmedel, förbruknings- och skyddsmaterial, ökat vårdbehov, ökat behov av serviceinsatser samt vak i livets slutskede. År 2021 var antalet timmar ca 228 000 och under 2022 uppgick antalet timmar till ca 240 000, en ökning med 12 000 timmar.

Differensen mellan prognosen i oktober och utfallet i december, -1 366 tkr, beror främst på hög sjukfrånvaro, ökad bemanning samt höga kostnader för drivmedel och förbruknings- och skyddsmaterial.

Särskilda boenden inklusive servicehuset i Lesjöfors redovisar totalt ett underskott på -1 489 tkr. Underskottet beror främst på höga personalkostnader på grund av hög sjukfrånvaro, ny veckoarbetstid från 1 april samt ökade kostnader för förbruknings- och skyddsmaterial.

Differensen mellan prognosen i oktober och utfallet i december, -220 tkr, beror till största delen på ökade kostnader för förbruknings- och skyddsmaterial samt hög sjukfrånvaro.

Hälsa- och sjukvård

Verksamheterna redovisar totalt ett underskott på -642 tkr

Kommunrehab redovisar ett överskott på 1 438 tkr.

Det positiva resultatet beror främst på vakanta tjänster under året, att del av tjänst finansierats med statsbidrag, något färre ärenden inom bostadsanpassning samt att vissa beslutade ärenden inom bostadsanpassning inte kunnat slutföras på grund av sena leveranser.

Differensen mellan prognosen i oktober och utfallet i december, 488 tkr, beror till största delen på de bostadsanpassningar som inte hann slutföras samt att ett ärende avskrevs på grund av flytt.

Rehab- och korttidsenheten redovisar ett underskott på -311 tkr. Underskottet beror främst på hög sjukfrånvaro och svårigheter att rekrytera personal med ökade personalkostnader som följd. Verksamheten har under året haft en genomsnittlig låg beläggning men periodvis hög värtdyngd vilket gör att personalförstärkningar har behövts.

Resultatet i förhållande till prognosen i oktober har försämrats med -311 tkr, främst på grund av hög sjukfrånvaro samt ökade kostnader för förändring av semesterlöneskulden.

Hemsjukvård redovisar ett underskott med -1 769 tkr.

Det negativa resultatet beror främst på höga kostnader för bemanningssjuksköterskor, frånvaro som medfört övertidsersättningar, kostnader för flytt av semesterveckor samt extrapass under sommaren. Verksamheten har haft ovanligt hög frånvaro gällande både korttids- och långtidssjukskrivningar.

Differensen mellan prognosen i oktober och utfallet i december, -369 tkr, beror främst på svårigheter att bedöma behovet av vikarier och bemanningssjuksköterskor.

Funktionsstöd

Verksamheterna redovisar totalt ett underskott på -4 327 tkr. Underskottet beror på hög sjukfrånvaro, volymökningar i flera verksamheter, utökad bemanning inom personlig assistans och gruppboistäder, brukare som varit inlagda på sjukhus där ersättning från Försäkringskassan för ordinarie dubbelassistans ej erhålls, höga kostnader för vikarieintroduktioner samt köp av extern plats på gruppboistad.

Differensen mellan prognosen i oktober och utfallet i december, -847 tkr, beror främst på hög sjukfrånvaro vilket leder till ökade personalkostnader, extra bemanning samt att brukare legat inne på sjukhus. Differensen beror också på att ett assistansärende har överklagat ett beslut och dom har inte fallit än. I tidigare prognos bedömdes det att beslut skulle hinna komma.

Mål och måluppfyllelse

Utmaningarna inom Nya Perspektiv har utvecklats mot ett livscykelperspektiv med fokus på goda levnadsvanor och psykisk hälsa.

1. Barnalivet

Filipstads kommun ska i samverkan med andra huvudmän vara med och skapa förutsättningar så att blivande och varande barnfamiljer i Filipstad ska känna sig trygga och att det, när det finns behov, ska kunna erbjudas anpassat stöd med utgångspunkt ur barnets perspektiv.

Måluppfyllelse:

Delvis uppfyllt. Det är ett ständigt pågående arbete som innehåller samverkan med vårdcentralen, elevhälsan och övrig verksamhet inom skolan för att hitta nya sätt att tillsammans arbeta förebyggande och proaktivt. Samverkan mellan IFO och elevhälsan är formaliserat för att bättre kunna utveckla förebyggande insatser. Styrgruppen Välmående barn jobbar vidare med att utveckla det förebyggande arbetet runt barn.

2. Ungdomslivet

Filipstads kommuns inriktning är att alla ungdomar får en trygg uppväxt samt en skolgång som är inkluderande och främjar deras utveckling, delaktighet och lärande samt en livslång lust att lära.

Måluppfyllelse:

Delvis uppfyllt. Det är ett ständigt pågående arbete för att ge ungdomar goda förutsättningar. Styrgruppen för Välmående barn jobbar vidare med att utveckla det förebyggande arbetet runt ungdomar.

3. Vuxenlivet

Filipstads kommun ska i samverkan aktivt säkerställa att alla kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar.

Måluppfyllelse:

Delvis uppfyllt och ett ständigt pågående arbete. Idag kan socialförvaltningen erbjuda en komplett vårdkedja för personer med missbruks- och beroendeproblematik.

4. Äldrelivet

Filipstads kommun ska i samverkan med andra huvudmän skapa förutsättningar för en trygg, frisk ålderdom för äldre samt ett värdigt slut.

Måluppfyllelse:

Delvis uppfyllt eftersom det är ett ständigt pågående arbete. Pandemin har fortsatt att prägla verksamheten under hela 2022. Specialisthemtjänsten startade sin verksamhet under första kvartalet.

5. Strategi för funktionsrätt 2019-2022

Kommunfullmäktige antog 2020 en ny handikappolitisk plan som numer heter Strategi för funktionsrätt 2019–2022. För att uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund.

Måluppfyllelse:

Uppfyllt. Framtagandet av en ny strategi har startat upp tillsammans med Rådet för funktionshinderfrågor.

Årets viktigaste händelser

2022 har präglats av pandemin till viss del. Omställningen till Nära vård har pågått under hela året. En gemensam målbild för Nära vård är beslutad i Värmland. Arbete pågår nu med att ta fram en gemensam färdplan för Nära vård i Värmland.

Individ- och familjeomsorgen

- Under 2022 har IFO kunnat erbjuda en komplett vårdkedja inom missbruks- och beroendevården.
- Samarbetet med AIE (Arbetsmarknads- och integrationsenheten) har utvecklats vidare genom kontinuerliga möten med arbetsgrupperna.
- IFO är med i ett samverkansarbete ihop med elevhälsan där bland annat gemensamma rutiner för SIP (Samordnad individuell plan) har tagits fram. Samtliga medarbetare inom IFO BoU har under året genomgått en grundutbildning i SIP.
- 2022 har kännetecknats av svårigheter med rekrytering, särskilt gällande behöriga socionomer vilket under året blev ett lagkrav vid handläggning av ärenden inom BoU. Under den senare delen av året har dock samtliga tjänster kunnat tillsättas.
- Då även tjänsterna som familjebehandlare inom BoU har blivit tillsatta, har en öppenvårdsgrupp skapats som arbetar förebyggande med barn, ungdomar och deras familjer. Syftet med det förebyggande arbetet är bland annat att minska antalet barnplaceringar.
- Under 2022 har ett gemensamt mottag skapats för hela IFO. Även AIE ingår till viss del i det gemensamma mottaget. Arbetsättet med ett gemensamt mottag för samtliga målgrupper har följts upp i arbetsgrupperna, och vid utvärderingen framkom flera vinster.

Kommunrehab

-Två fysioterapeuttjänster har varit vakanta under hela året och sedan november är tre tjänster vakanta och inga behöriga sökande på tjänsterna. Detta medför att det

planerade utvecklingsarbetet inte varit möjligt att genomföra och att väntetiderna har ökat. Ordinarie medarbetare har erbjudits extra ersättning för att flytta på sin sommarsemester.

Hemtjänst/hemsjukvård/särskilda boenden (SÄBO)

- Hemsjukvården har liksom tidigare år haft stora problem med rekrytering av sjuksköterskor inför semesterperioderna men även under resten av året. Mycket få behöriga sökande på annonserade tjänster. Bemanningföretag har anlitats i olika omfattning under stor del av året. Verksamheten har fortfarande assisterande undersköterskor som tillfällig förstärkning. Ordinarie medarbetare har erbjudits extra ersättning för att flytta på sin sommarsemester och för att arbeta extra pass.

- Rekrytering av semestervikarier inom vård och omsorg har varit mer bekymmersamt än tidigare. Ordinarie medarbetare har erbjudits extra ersättning för att flytta på sin sommarsemester. Den största utmaningen har varit att rekrytera ordinarie medarbetare och timvikarier till verksamheterna i Lesjöfors.

- Arbetet med heltidsresan har avstannat något under året i väntan på att ett nytt schemasystem skulle implementeras för att säkerställa användandet av eventuella övertalighets/resurspass vid införandet av heltid som norm. En bemanningshandbok har även utformas som innehåller ramar och rutiner för planering och bemanning.

- Inom hemtjänsten i Filipstad har man under året startat en specialthemtjänst som är mer specialiserad och inriktad på till exempel demens, boendestöd och missbruk. Specialisthemtjänsten arbetar helt personcentrerat och kan erbjuda en hög kontinuitet. Gruppen möter människor med stora svårigheter och speciella behov. Arbetet sker inom ramen för omställningen till en mer nära vård. Verksamheten fick årets nytänkarpriis av kommunen.

- Vård och omsorg erhöll statliga medel genom Äldreomsorgslyftet som möjliggjorde att omvårdnadspersonalen kunde utbilda sig till undersköterskor med bibehållen lön. Utbildningen genomfördes med 50 % studier och 50 % tjänstgöring. Under 2022 så är det 10 personer som har fullföljt sin utbildning.

- Projektet inom välfärdsteknik har färdigställt visningsrum för digital teknik och smarta vardagsprodukter och tjänsten digital fixare har införts.

Funktionsstöd

- 2022 har varit ett besvärligt år ur bemanningssynpunkt, med kulmen under semesterperioden. Funktionsstöd har försökt anställa schemalagda resurser som kan ersätta för de timvikarier som saknats, tyvärr har vi inte lyckats fullt ut att bemanna på resursraderna heller, men det har varit en hjälp under året. Enhetscheferna som har direkta personalansvaret, har ägnat mycket tid till bemanning, vilket har satt det viktiga utvecklingsarbetet på paus.

- Projektet Rörelseglädje inom daglig verksamhet pågår nu. Föreningen Bara Vanlig har kommit till Filipstad för utbildning av både medarbetare och brukare. Projektet fortgår under 2023.

- Funktionsstöds jakt på ändamålsenliga lokaler för verksamheterna korttidsboende LSS samt Daglig verksamhet LSS fortgår. Båda verksamheterna expanderar med fler brukare, vilket leder till trångboddhet. I avvaktan på en helhetslösning hyr verksamheten daglig verksamhet en ny lokal, Björngården på Vikgatan.

Nyckeltal

Verksamhetsmätt	Redov 2020	Redov 2021	Budget 2022	Redov 2022	Avvikelse mot budget
Individ- och familjeomsorgen tkr					
Ekonomiskt bistånd	30 743	27 147	26 140	28 406	2 266
Placeringar vuxna	5 539	1 193	1 400	2 667	1 267
Placeringar barn	33 039	30 427	21 800	26 089	4 289
Hemtjänst					
Genomsn. kringtid	39,0%	36,8%	38,0%	40,9%	2,9%
Antal bemanningstimmar	241 102	228 395	250 870	239 536	-11 334
Särskilda boenden exkl serviceboende					
Antal platser	131	129	129	129	0
Rehab- och korttidsenhet (exkl specialist-personal)					
Antal platser	8,9	10,5	14,0	8,7	-5,3
Antal vårddygn	3 250	3 832	5 110	3 190	-1 920
Kostnad/plats/år kr	874 912	850 285	547 929	947 241	399 312
Kostnad/vårddygn kr	2 396	2 330	1 501	2 583	1 082
Funktionsstöd Personlig assistans LASS/FK					
Antal personer	18	15	15	15	0
Personlig assistans kommunal					
Antal personer	6	5	5	5	0
Gruppboende					
Vuxna					
Antal personer	23	23	23	24	1
Daglig verksamhet					
Antal personer	56	61	61	58	-3
Kostnad/plats	103 694	100 164	110 557	123 672	13 115
Social psykiatri Boende psykiatri					
Antal platser varav	12	12	12	10	-2
Särskilt boende	10	10	10	9	-1
Växelvård	2	2	2	1	-1
Kostnad/plats kr	451 917	450 167	435 167	564 100	128 933
Kostnad/dygn kr	1 238	1 233	1 192	1 545	353

Framtid

Övergripande

- Arbetet med att införa heltid som norm pågår och kommer att pågå hela 2023.
- Mål 2025 som innebär att halvera kostnaderna för ekonomiskt bistånd och placeringar inom IFO är något som präglar det arbete som pågår främst inom IFO.
- Omställningen till en mer nära vård är ett förändringsarbete som pågår. Inom ramen för det arbetet erbjuder kommunen numer en specialisthemtjänst. Det pågår också ett arbete tillsammans med regionen för att starta upp ett mobilt närvårdsteam i Östra Värmland samt Förstärkt äldrevård i Filipstad (mobil hemvårdsläkare).
- Socialförvaltningen tillsammans med övriga förvaltningar arbetar med att förbättra hälsostrukturen i kommunen. Det sker bland annat i olika processer. Socialförvaltningen finns med i processerna Välmående barn samt Samverkan IFO, vuxen och AIE.
- Implementera Lifecare Hälso- och sjukvård.
- Utveckla arbetet med välfärdsteknik

Individ- och familjeomsorgen

- Fortsätta att utveckla arbetet med alternativ till externa placeringar.
- Skapa bättre förutsättningar för umgänge mellan placerade barn/ungdomar och deras vårdnadshavare.
- Förbättra processerna för handläggning av ärenden inom BoU, med målet att minska utredningstiderna.
- Systematisk Uppföljning av Ekonomiskt bistånd, SUVEK fortsätter.
- Fortsätta att utveckla det Gemensamma mottaget mellan IFO, AIE och Vux.
- Socialpsykiatri ligger organiserat under IFO from 2023-01-01.
- Robotisering (automatisering) av ekonomiskt bistånd kommer initieras under våren 2023.

Kommunrehab

Många äldre med omfattande rehabiliteringsbehov ställer höga krav på kunskap och kompetens. Behovet av fysioterapeuter och arbetsterapeuter är stort. Verksamheten har sedan 2018 utökats med två fysioterapeuter för att utveckla arbetet med rehabiliterande och hälsofrämjande insatser. Utmaningen är de stora svårigheterna att rekrytera medarbetare inom legitimationsyrken. Två fysioterapeuttjänster har varit vakanta under hela 2022 och sedan november är tre tjänster vakanta. Beslut om att inte tillsätta två av dessa tjänster under 2023 har tagits av Socialnämnden. Detta medför att något utvecklingsarbete inte kan genomföras.

Hemtjänst/hemsjukvård/särskilda boenden (SÄBO)

Personalen på demensboendet Fridensborg och personal inom specialisthemtjänsten kommer att genomgå en utbildning inom området demens under 2023. Verksamhetens mål på sikt är att Fridensborgs ska bli klassificerad som ett stjärnmärkt demensboende. Att bli

stjärnmärkt innebär att personalen både har kunskap och verktyg för att kunna utveckla det personcentrerade arbetet på sin arbetsplats.

Arbetet med Heltidsresan kommer att fortsätta till övriga verksamheter inom vård och omsorg under 2023.

En ny upphandling kommer att göras under våren kring alla serviceinsatser inom vård och omsorg då nuvarande avtal går ut.

Omställningen till Nära vård kommer troligen att ställa ännu högre krav på kommunens behov av sjuksköterskor.

Den stora utmaningen är och kommer att vara svårigheten att rekrytera sjuksköterskor och undersköterskor under 2023.

Vid annonsering av vakanta sjukskötersketjänster är det ofta inga eller mycket få behöriga sökande.

Funktionsstöd

En ny lag som reglerar insatsen personlig assistans träder i kraft 2023-01-01. Lagändringen innebär att fler behov ska anses som grundläggande och på så vis öka rätten till assistans. Verksamheten räknar med en ärendeökning, men även att vissa brukare med kommunal assistans idag går över till statlig LASS-ersättning.

Det sker volymökning i flera verksamheter inom Funktionsstöd, vilket innebär att förvaltningen fortfarande letar efter mer lämpliga lokaler.

Projektet Rörelseglädje inom daglig verksamhet fortsätter tillsammans med föreningen Bara vanlig.

Bemanningen är vår största utmaning 2023. Verksamheterna ser fram emot att få vara med att utveckla den processen.

Övriga nämnder

Verksamhet	Kostnader		Intäkter		Netto		Budget- avvikelse
	Budget	Redovisning	Budget	Redovisning	Budget	Redovisning	
Revision	-698	-715			-698	-715	-17
Valnämnd	-860	-1 217	250	324	-610	-893	-283
Överförmyndare	-2 881	-2 765	1 030	1 102	-1 851	-1 663	188
BRT	-11 568	-10 741			-11 568	-10 741	827
LÖV	-3 085	-3 083		36	-3 085	-3 047	38
Totalt	-19 092	-18 521	1 280	1 462	-17 812	-17 059	753

Kommentarer till årets resultat

Revision

Revisionen redovisar ett underskott med -17 tkr. Under år 2022 har 9 sammanträden hållits i granskningsärenden och förvaltning. Huvudsakligen skedde sammanträden fysiskt

Revisorerna har följt KF-sammanträdena.

Under 2022 har revisorerna arbetat med följande ärenden:

- Analys utifrån väsentlighet och risk.
- Revisionsplan 2022 och 2023.
- Granskning av kommunens årsbokslut och årsredovisning 2021.
- Revisionsberättelse och revisorernas redogörelse har upprättats.
- Delårsrapport 2022.
- Granskning av institutionsplaceringar.
- Granskning av investeringsprojekt.
- Granskning av underhåll av fastigheter (pågående).
- Den årliga grundläggande granskningen av styrelse och nämnder.
- Regionsgemensam granskning av våld i nära relationer.
- Budgetberedning 2022, gemensam med fullmäktiges presidium.

Konferenser och kurser samt studiebesök:

- Inga konferenser, kurser eller studiebesök

Valnämnd

Valnämnden redovisar underskott med -283 tkr. Under året har val till riksdag, region och kommun hållits. Större krav på bemanning i vallokalerna till följd av pandemin gjorde att kostnaderna blev högre än budgeterat.

Överförmyndare

Överförmyndaren redovisar ett överskott med 188 tkr. Framst beroende på återbetalning för 2021.

Bergslagens räddningstjänst - BRT

Kostnaden för BRT understiger budget med 827 tkr till följd av förändringar i pensionsåtaganden inom förbundet.

Lönesamverkan i Östra Värmland – LÖV

Kostnaden för LÖV ligger i stort sett nivå med budget.

Bilagor

Investeringsredovisning per projekt

Nämnd/ Förvaltning/ Projekt	Utgifter		Inkomster		Netto		Budget- avv.
	Budget 2022	Redovisn. 2022	Budget 2022	Redovisn. 2022	Budget 2022	Redovisn. 2022	
Kommunstyrelsen	-393 806	-227 536	0	2 718	-393 806	-224 818	168 988
Kommunstyrelses au	-860	-860	0	0	-860	-860	0
1002 Markförvärv	-860	-860			-860	-860	0
Teknikutskott	-392 946	-226 676	0	2 718	-392 946	-223 958	168 988
- Biblioteksenhet	-50	0	0	0	-50	0	50
3030 Inventarier bibliotek	-50				-50	0	50
- IT-enhet	-19 764	-319	0	0	-19 764	-319	19 445
3010 Inventarier Data	-600	-229			-600	-229	371
3011 Utbyggnad infrastruktur	-264	-90			-264	-90	174
3013 Bredbandsutbyggnad	-18 900				-18 900	0	18 900
- Serviceenhet	-1 079	-255	0	0	-1 079	-255	824
3040 Inventarier lokalvård	-279	-243			-279	-243	36
3050 Inventarier kost	-500				-500	0	500
3051 Köksutrustning - Stjärnskolan	-300	-12			-300	-12	288
- Fastighetsenhet	-300 151	-211 422	0	1 291	-300 151	-210 131	90 020
1000 Investeringsram					0	0	0
1001 Investeringsutredningar	-1 000	-861			-1 000	-861	139
1002 Markförvärv	-1 140	-901			-1 140	-901	239
1003 Projekt under 100 tkr	-675	-522			-675	-522	153
1005 Yttre miljö skolor	-367	-360			-367	-360	7
1007 Elsäkerhet	-350	-297			-350	-297	53
1019 Byggåtgärder Yrkesskolan	-114	-192			-114	-192	-78
1024 Brandlarm	-130	-59			-130	-59	71
1025 Trasten lokalanpassning	-189	-100			-189	-100	89
1026 Nyckelhanteringsystem	-260	-268			-260	-268	-8
1027 Duschrum Åsenskolans idrottshall	-550	-606			-550	-606	-56
1028 Duschrum BRT Fsd	-315	-315		2	-315	-313	2
1029 Folkets Hus Fsd	-2 580	-339			-2 580	-339	2 241
1030 Lokalanpassning	-220	-1 593		1 289	-220	-304	-84
1031 Duschrum Rosendahl	-410	-382			-410	-382	28
1704 Skolprojekt - Stjärnskolan	-84 624	-100 670			-84 624	-100 670	-16 046
1707 Lekohuset Fsd	-1 939	-1 075			-1 939	-1 075	864
1709 Tak Västeräng	-1 422	-656			-1 422	-656	766
1711 Ny simhall	-194 402	-97 671			-194 402	-97 671	96 731
1712 Tak Kvarnen	-143	-19			-143	-19	124
1718 Strandvägskök tak solcell	-135	-34			-135	-34	101
1721 Ferlinhallen återst. vattenskada	0	-466			0	-466	-466
1722 Fönster Solcell Stålvallaskola	-586	-319			-586	-319	267
1723 Bergmästargården	-2 450				-2 450	0	2 450
1724 Tak Junibacken	-850	-2			-850	-2	848
1725 Tak Spångbergsgymnasiet	-1 500	-1 829			-1 500	-1 829	-329
1726 Tak Wasahallen	-2 000	-1 852			-2 000	-1 852	148
1727 Sarg Wasahallen	-1 800	-34			-1 800	-34	1 766

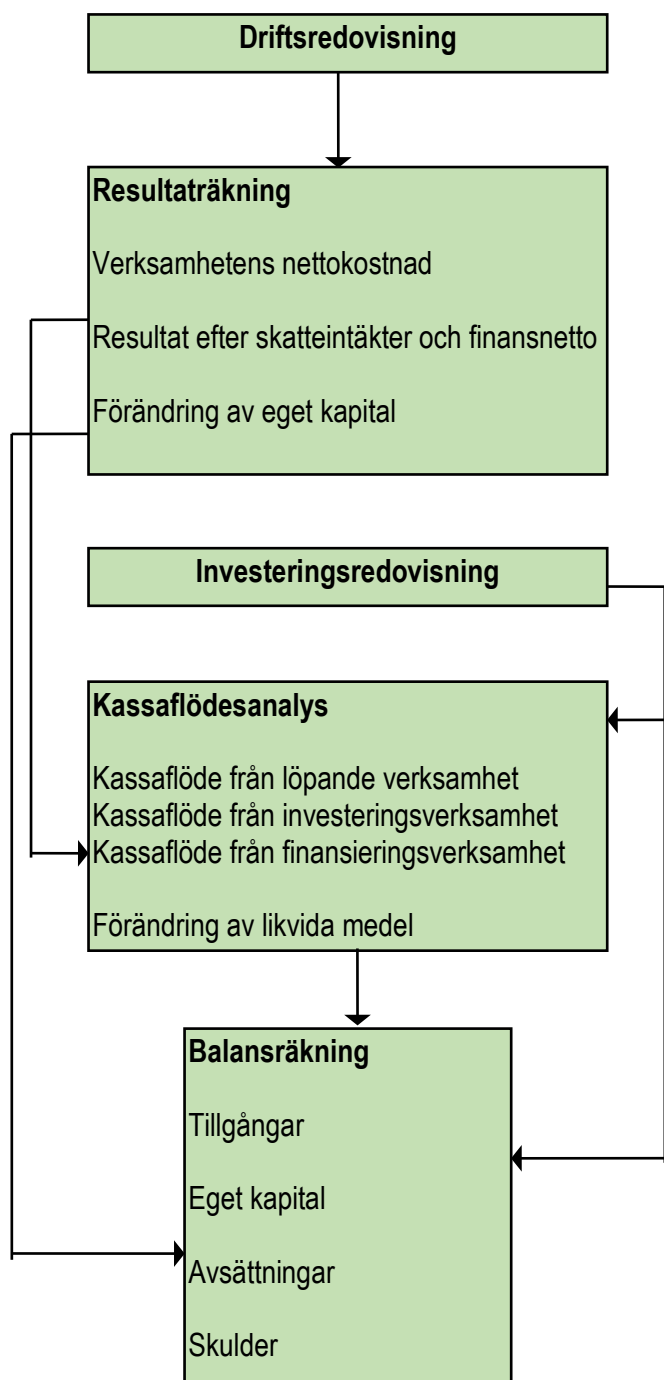
Nämnd/ Förvaltning/ Projekt	Utgifter		Inkomster		Netto		Budget- avv.
	Budget 2022	Redovisn. 2022	Budget 2022	Redovisn. 2022	Budget 2022	Redovisn. 2022	
- Teknisk enhet skattefin.	-14 596	-4 847	0	837	-14 596	-4 010	10 586
3101 Övriga maskiner GS	-300				-300	0	300
3102 Energibesparing	-1 225	-706			-1 225	-706	519
3103 Beläggningsinvestering	-1 735	-225			-1 735	-225	1 510
3104 Centrumåtgärder	-1 000				-1 000	0	1 000
3105 Lekparker upprustning	-108	-37			-108	-37	71
3106 Gräsklippare	-700	-519			-700	-519	181
3107 Redskapsbärare	-700	-650			-700	-650	50
3109 Lastbil	-1 400				-1 400	0	1 400
3110 Enkelt avhjälpda hinder	-100				-100	0	100
3113 Laddstolpar Klimatklivet	-150	-303		110	-150	-193	-43
3114 Småbåtsbrygga	-200	-183			-200	-183	17
3200 Anläggning av gator	-2 720				-2 720	0	2 720
3208 Kyrkogatan/Vikgatan Fsd	-1 297				-1 297	0	1 297
3212 Piludden Fsd		-14		20	0	6	6
3214 Vasagatan/Scheelegatan Fsd		-16			0	-16	-16
3216 Fagerbergsvägen / Skogsryd Fsd	-447				-447	0	447
3218 GC-väg Skolgatan Fsd	-300	-730		300	-300	-430	-130
3219 Blombackavägen Fsd	-514	-449		87	-514	-362	152
3220 Spångbergsvägen GC-väg Fsd	-250	-588		320	-250	-268	-18
3221 Västerliden Fsd	-350				-350	0	350
3222 Asphyttebron Fsd	-200	-217			-200	-217	-17
3225 Assenagata Fsd	-900	-210			-900	-210	690
- Teknisk enhet avgiftsfin.	-57 306	-9 833	0	590	-57 306	-9 243	48 063
Vatten- och avloppsenhet	-49 909	-8 165	0	590	-49 909	-7 575	42 334
3500 Investeringsram	-10 120				-10 120	0	10 120
3501 Serviser - vatten	-100	-93		259	-100	166	266
3502 Serviser - avlopp	-100	-90		331	-100	241	341
3503 Utbyte ventiler	-250	-78			-250	-78	172
3504 Vattenverk	-300	-405			-300	-405	-105
3506 Renovering av långsamfilter	-144	-222			-144	-222	-78
3508 Renovering av vattenreservoar	-187	-11			-187	-11	176
3510 Reservkraftverk Lövnäset	-240	-235			-240	-235	5
3512 UV-ljus Brattfors	-24	-19			-24	-19	5
3520 Elskåp och ventilation	-368				-368	0	368
3521 Kolfilterbyte Nkr VV	-198	-120			-198	-120	78
3525 Utredn. Flyfallets vattenverk		-9				-9	-9
3527 Nykroppa vattentorn	-300	-285			-300	-285	15
3528 Biogasanläggning	-25 000	-1 056			-25 000	-1 056	23 944
3529 Rensgaller Nykroppas ARV	-150	-102			-150	-102	48
3530 Pumpar Filipstads ARV	-200	-200			-200	-200	0
3531 Blåsmaskin Persbergs ARV	-150	-97			-150	-97	53
3532 Säkerhet ledningsnät	-200	-204			-200	-204	-4
3533 Filtersteg Fsd VV	-2 500				-2 500	0	2 500
3534 Persbergs VV	-830	-16			-830	-16	814
3535 Yttre verk Nkr ARV	-250				-250	0	250

Nämnd/ Förvaltning/ Projekt	Utgifter		Inkomster		Netto		Budget- avv.
	Budget 2022	Redovisn. 2022	Budget 2022	Redovisn. 2022	Budget 2022	Redovisn. 2022	
3600 Investeringsram Ledningsarbete	-1 700				-1 700	0	1 700
3613 Bastuvägen Nkr	-130	-161			-130	-161	-31
3614 Hyttgatan Fsd	-414	-135			-414	-135	279
3616 Fagerbergsvägen/Skogsryd Fsd	-163	-45			-163	-45	118
3617 Hättälven VA - Nkr	-1 365	-753			-1 365	-753	612
3619 Blombackavägen Fsd	-13				-13	0	13
3620 Hertig Filipsg Dagvatten Fsd	-13				-13	0	13
3621 Västerliden Fsd	-450				-450	0	450
3622 VO Finnshtyteåsen Fsd	-2 000	-2 287			-2 000	-2 287	-287
3623 Herrhultsvägen	-350	-352			-350	-352	-2
3624 Mellanvägen	-350				-350	0	350
3625 Assengatan Fsd	-1 350	-1 190			-1 350	-1 190	160
Renhållningsenhet	-7 397	-1 668	0	0	-7 397	-1 668	5 729
3901 Renhållning mindre ej spec.	-657	-43			-657	-43	614
3903 Hjullastare	-1 500	-1 625			-1 500	-1 625	-125
3904 Sopbilar (2 st)	-5 240				-5 240	0	5 240
Miljö- och byggnadsnämnd	0	0	0	0	0	0	0
Barn- och utbildningsnämnd	-4 200	-3 248	0	0	-4 200	-3 248	952
Investeringsram BUN					0	0	0
2019 Lärardatorer	-400	-374			-400	-374	26
2020 Kansliet	-100	-140			-100	-140	-40
2021 IT- infrastruktur	-350	-369			-350	-369	-19
2022 IT - digitala enheter	-1 550	-1 455			-1 550	-1 455	95
2023 Centralt Grundskola	-1 010	-472			-1 010	-472	538
2026 Ungdomens hus	-80	-43			-80	-43	37
2060 Frivilliga skolformer	-320	-77			-320	-77	243
2080 Förskoleverksamhet	-350	-308			-350	-308	42
2090 Förebyggande och stöd	-40	-10			-40	-10	30
Socialnämnd	-1 000	-813	0	0	-1 000	-813	187
2101 Inventarier gemensamt	-1 000	-813			-1 000	-813	187
Totalt	-399 006	-231 597	0	2 718	-399 006	-228 879	170 127

Ord och begreppsförklaring

Den finansiella utvecklingen under året åskådliggörs med hjälp av resultaträkning - balansräkning - kassaflödesanalys.

Samband mellan redovisningsmodellens olika delar kan åskådliggöras på följande sätt.

Resultaträkning visar hur förändringen av det egna kapitalet under året har uppkommit. Det egna kapitalets förändring kan även utläsas av balansräkningen.

Balansräkning beskriver kommunens finansiella ställning vid en viss tidpunkt. Annorlunda uttryckt kan man säga att balansräkningen visar hur kapitalet har använts (tillgångar) och hur det har skaffats fram (skulder och eget kapital).

Kassaflödesanalys visar hur förändringen av likvida medel har påverkats av de olika kassaflödena inom löpande verksamhet, investeringsverksamhet och finansieringsverksamhet.

Anläggningskapital

Bundet eget kapital i anläggningar. Utgör skillnaden mellan anläggningstillgångar och långfristiga skulder.

Anläggningstillgångar

Fast och lös egendom avsedda för stadigvarande innehav.

Avskrivningar

Planmässig värdenedsättning av anläggningstillgångar.

Komponentavskrivning

En tillgång delas in i ett antal komponenter som sedan skrivs av var för sig utifrån den enskilda komponentens förväntade nyttjandetid.

Balanslikviditet

Omsättningstillgångar./. Förråd i förhållande till kortfristiga skulder. Balanslikviditeten ger en bild av kommunens betalningsförmåga på kort sikt.

Eget kapital

Kommunens totala kapital består av anläggningskapital (bundet kapital i anläggningar m.m), rörelsekapital (fritt kapital för framtida drift- och investeringsändamål).

Likviditet

Betalningsberedskap på kort sikt (förmåga att betala skulder i rätt tid)

Nettoinvesteringar

Investeringsutgifter efter avdrag för investeringsbidrag m.m.

Nettokostnader

Driftkostnader efter avdrag för driftbidrag, avgifter och ersättningar.

Långfristiga skulder

Skulder överstigande 1 år.

Omsättningstillgångar

Lös egendom som inte är anläggningstillgångar.

Periodisering

Fördelning av kostnader och intäkter på de redovisningsperioder till vilka de hör.

Rörelsekapital

Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet avspeglar kommunens finansiella styrka.

Soliditet

Andelen eget kapital av de totala tillgångarna, dvs. graden av egna finansierade tillgångar.

Jämförelsestatistik enligt SCBs 'Vad kostar verksamheten i din kommun'.

(Filipstad klassas som landsbygdskommun, ej nära större stad)

Barn- och utbildningsförvaltning

Kostnad per barn/elev Förskoleklass

- Filipstad	63 471	64 281	72 803	94 802	92 429
- Grums	66 808	69 740	82 692	78 724	82 705
- Hagfors	94 942	99 924	99 738	106 303	120 265
- Munkfors	72 970	76 515	70 600	61 278	67 775
Landsbygdskommun, ej nära större stad	66 043	73 908	77 976	79 553	80 354
Länet	70 777	72 964	75 326	83 180	79 714

Riket	58 156	60 386	62 897	66 515	66 745
--------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Kostnad Grundskola F-9, kr/elev

- Filipstad	107 927	117 197	127 034	128 471	126 349
- Grums	127 501	129 466	130 818	135 108	137 494
- Hagfors	119 768	123 351	117 166	120 914	130 308
- Munkfors	111 210	114 597	120 617	129 914	134 910
Landsbygdskommun, ej nära större stad	126 179	129 526	132 580	134 116	137 949
Länet	119 697	124 985	127 819	129 323	134 349

Riket	110 282	114 145	117 279	118 704	122 366
--------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Kostnad Gymnasieskola, kr/elev

- Filipstad	150 596	150 795	157 055	157 926	169 547
- Grums	115 969	119 371	123 966	121 254	115 126
- Hagfors	115 209	133 048	134 061	137 156	149 599
- Munkfors	116 324	119 284	127 634	130 010	137 345
Landsbygdskommun, ej nära större stad	142 582	149 515	155 161	160 295	168 831
Länet	127 675	132 362	133 538	137 090	144 598

Riket	120 702	123 805	125 723	126 404	128 209
--------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Kostnad Förskola och skolbarnomsorg, kr/invånare

- Filipstad	7 481	8 127	8 975	8 932	8 844
- Grums	8 713	8 663	9 117	8 175	9 790
- Hagfors	6 271	6 690	6 726	6 565	6 704
- Munkfors	6 134	6 648	7 374	7 803	7 859
Landsbygdskommun, ej nära större stad	7 764	8 042	8 251	8 257	8 412
Länet	8 185	8 657	9 002	8 887	9 191

Riket	9 417	9 748	9 962	10 013	10 151
--------------	--------------	--------------	--------------	---------------	---------------

Kommentar från Barn- och utbildningsförvaltningen:

Kommentar till kostnad för förskoleklass och grundskola F-9 kr/elev

Vid en jämförelse mellan året 2020 och 2021 för förskoleklass så ligger kostnaderna högre och så har det sett ut över tid. Däremot så har kostnaden minskat från 2020. Förskoleklass är en liten verksamhet med enbart åldersgrupp, sexåringar och totalt sett en mindre del av grundskolans kostnader. Andledningen till högre kostnader är att barnen i förskoleklass i Filipstads kommun har samma längd på skoldagen som de lägsta årskurserna.

Kostnaden för grundskola F-9 ligger lägre och så har det sett ut över tid. Tittar man mellan åren 2020 och 2021 så har kostnaden minskat för Filipstads kommun. Under hösten 2020 så gjordes en större besparing på personal för att kunna anpassa verksamheten till den budgetram som verksamheten hade under 2020. Detta gjorde att kostnaden för personal under 2021 blev lägre än under 2020.

Kommentar till kostnad för gymnasiet kr/elev

Vid en jämförelse mellan åren 2020 och 2021 så ligger kostnaderna högre både i länet och riket och så har det sett ut över tid. Sett till landsbygskommuner, ej nära större stad (cirka 40 kommuner) så sticker inte Filipstads kommuns kostnader ut.

Antalet elever per år på Spångbergsgymnasiet är 100-120 elever. Spångbergsgymnasiet i Filipstad har 10 nationella program varav 8 är yrkesprogram och två studieförberedande. Antalet elever i vissa klasser är relativt små vilket gör att kostnaden ökar. Spångbergsgymnasiet har en mycket hög lärarbehörighet vilket påverkar personalkostnaderna.

Kommentar till kostnad förskola och skolbarnomsorg kr/invånare

Förskola och skolbarnomsorg har något lägre kostnader 2021 mot 2020. I detta nyckeltal så ingår förskola och grundskolans fritidshem. Lägre kostnader beror framför allt på lägre personalkostnader inom förskolan.

Under 2020 påbörjade förskolan en avveckling på totalt 5 avdelningar, 2 avdelningar i centrala tätorten (Björnens förskola) samt 2 avdelningar i Lesjöfors samt 1 avdelning i Nykroppa. Orsaken var lägre barnantal på dessa förskolor. I samband med nedläggningen så återbesattes inte en rektorstjänst på 0,75 tjänst. Det är orsakerna till de lägre kostnaderna under 2021.

Kostnaderna inom förskola och skolbarnomsorg per invånare ligger lägre både inom Riket och länet och så har det sett ut över tid.

Jämförelsestatistik enligt SCBs 'Vad kostar verksamheten i din kommun'.

(Filipstad klassas som landsbygdskommun, ej nära större stad)

Socialförvaltning	2017	2018	2019	2020	2021
Kostnad hemtjänst äldreomsorg, kr/hemtjänsttagare					
- Filipstad	298 567	335 329	442 106	470 390	446 209
- Grums	252 827	318 929	350 834	335 554	362 170
- Hagfors	331 522	310 483	388 532	438 918	399 843
- Munkfors	298 593	320 947	336 315	350 944	383 690
Landsbygdskommun, ej nära större stad	280 355	295 127	330 520	360 041	389 409
Länet	305 872	315 865	382 671	399 651	409 189
Alla kommuner (ovägt medel)	263 712	279 351	310 178	334 071	359 237

Hemtjänstdefinitionen är ändrad, därav högre siffror från 2019

Kostnad särskilt boende äldreomsorg, kr/brukare

- Filipstad	870 566	713 720	770 769	759 170	874 244
- Grums	695 344	706 287	797 272	989 886	868 946
- Hagfors	900 326	1 029 343	900 008	974 918	1 075 945
- Munkfors	731 855	787 017	901 284	1 401 976	1 654 786
Landsbygdskommun, ej nära större stad	915 515	972 513	989 980	1 068 118	1 055 045
Länet	844 043	911 201	883 941	1 017 146	1 087 279
Alla kommuner (ovägt medel)	892 546	944 694	968 550	1 057 341	1 080 031

Kostnad ekonomiskt bistånd, kr/inv

- Filipstad	2 931	3 658	4 441	4 049	3 528
- Grums	1 726	1 880	1 851	2 213	2 406
- Hagfors	1 114	1 290	1 388	1 475	1 410
- Munkfors	1 259	1 159	1 299	1 140	1 095
Landsbygdskommun, ej nära större stad	1 193	1 317	1 456	1 471	1 439
Länet	1 306	1 443	1 553	1 652	1 626
Riket	1 351	1 388	1 227	1 297	1 465

Kommentar från Socialförvaltningen:

Kommentar till 'Kostnad hemtjänst äldreomsorg, kr/hemtjänsttagare':

Vid en jämförelse mellan 2020 och 2021 av antal hemtjänstständer är skillnaden obetydlig. Kostnaderna är lägre 2021 i förhållande till 2020 vilket kan bero dels på Coronapandemin och en minskning av vårdtyngden.

Kommentar till 'Kostnad särskilt boende äldreomsorg, kr/brukare':

Vid en jämförelse mellan 2020 och 2021 är kostnaden något högre och det beror bland på att vårdtyngd och förstärkningsinsatser har varit högre under 2021. Grundbemanningen är låg i jämförelse med länet och riket vilket gör att kostnaden per plats avviker. Det finns SÄBO-platser kvar på trygghetsboendet Ugglan vilket också påverkar. Corona pandemin har också en påverkan på kostnaderna.

Kommentar till 'Kostnad ekonomiskt bistånd, kr/brukare':

Kostnaden för ekonomiskt bistånd i kr/invånare har minskade 2021 vilket också framgick i bokslutet efter året. Kostnaden är fortsatt hög i jämförelse med utvalda kommuner.

Det pågår ett gemensamt arbete med bl a Arbetsmarknads- och integrationsenheten i kommunen för att hitta sätt att få ut människor i egen försörjning. Det finns en större grupp personer som uppstår ekonomiskt bistånd där den psykiska ohälsan på olika sätt har försvårat möjligheterna att nå egen försörjning. Den psykiska ohälsan kan kopplas ihop med den socioekonomiska utmaning som finns i Filipstad.

Ansvarsfrihet avseende 2022 års verksamhet

Förslag till beslut

att enligt revisorernas förslag och i övrigt redovisade handlingar bevilja ansvarsfrihet för kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden, miljö- och byggnadsnämnden, valnämnden, administrativa nämnden, överförmyndarnämnden, Drifts- och servicenämnden och Hjälpmedelsnämnden i Värmland samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ samt

att tillstyrka att ansvarsfrihet beviljas till de kommunala bolagen samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ

Sammanfattning av ärendet

Kommunens revisorer har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder och genom utsedda lekmannarevisorer även verksamheten som bedrivits i koncernen Filipstads Stadshus AB samt Stiftelsen Filipstadsbostäder under år 2022.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Beslutsunderlag

Revisionsberättelse 2022 med bilagor

Till
Fullmäktige i Filipstads kommun
212000-1876

Revisionsberättelse för år 2022

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunstyrelsen, nämnderna och genom utsedda lekmannarevisorer den verksamheten som bedrivits i kommunens företag.

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Vi ska bedöma om årsredovisningens resultat är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som kommunfullmäktige beslutat om.

Genom utsedda lekmannarevisorer i Filipstad kommuns helägda bolag och revisor i kommunens bostadsstiftelse har även verksamhet och intern kontroll i dessa organisationer granskats.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan ”Revisorernas redogörelse”.

Kommunen har avsatt 53 mnr i årsbokslutet för framtida kostnader i samband med flykting- och integrationsverksamhet. Vår bedömning är likt tidigare år att denna avsättning inte är i överensstämmelse med god redovisningssed och bör intäktsförts. Utöver detta finns avsättningar om 5 mnr avseende framtida investeringar där revisionen anser att kriterierna för en bokförd avsättning ej anses uppfyllda och att bokningen bör reserveras. Vidare ser revisionen att bland upplupna kostnader finns erhållna generella statsbidrag om 7 mnr som borde intäktsförts. Ur denna aspekt har bokslutet inte upprättats efter god redovisningssed och därmed bedömer vi att årsredovisningen inte ger en rättvisande bild.

Årsredovisningen är dock i övrigt, i allt väsentligt upprättad enligt lag och god sed.

Vi bedömer sammantaget att kommunstyrelse och nämnder i Filipstad kommun i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna, inte är rättvisande.

Vi bedömer att kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer att det inte, utifrån hur resultatet av fullmäktiges mål presenteras i årsredovisningen, går att göra ett uttalande om resultatet är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

FILIPSTADS KOMMUN
KOMMUNREVISORERNA

Vi **tillstyrker** att fullmäktige **beviljar ansvarsfrihet** för kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, miljö- och byggnadsnämnden, socialnämnden och valnämnden samt de enskilda ledamöterna i dessa nämnder.

Vi **tillstyrker** att fullmäktige **beviljar ansvarsfrihet** för de gemensamma nämnderna drift- och servicenämnden, hjälpmedelsnämnden i Värmland, administrativa nämnden och överförmyndarnämnden samt de av kommunen utsedda ledamöterna i dessa nämnder.

Vi **avstyrker** att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2022. Räkenskaperna är inte rättvisande.

Filipstad 2023-04-11

Peteris Lauberts

Monica Iversen

Per Hero

Orvar Jacobsson

Percy Bok Fallgren

Bilagor:

Bilaga 1 Revisorernas redogörelse 2022
Lekmannarevisorernas granskningsrapporter kommer inte bifogas årsredovisningen för 2022 . Påskrivna original kommer lämnas vid ett senare tillfälle till respektive bolag och kopior till kommunfullmäktige. Inte heller revisionsberättelser från de kommunala företagen kommer i år att bifogas revisionsberättelsen utan kopior kommer kommunfullmäktige till del separat.

Revisorernas redogörelse 2022

Revisorerna granskar årligen, i den omfattning som följer av god revisionssed, all verksamhet som bedrivs inom styrelsen och nämnderna. Genom lekmannarevisorerna och enligt den lagstiftning som gäller på området granskas även verksamheten som bedrivs i de kommunala företagen.

Valet av granskningsinsatser grundar sig på en analys som utgår från en helhetssyn på kommunen, där risk och väsentlighet samt tidigare års granskningsresultat varit vägledande. Revisionsresurserna är begränsade och måste utnyttjas effektivt. Utöver de fördjupade granskningsprojekten har så kallad ”grundläggande granskning” av kommunstyrelsen och nämndernas ledning, styrning och kontroll samt granskning av delårsrapport och årsredovisning genomförts. Granskning av delårsrapport och årsredovisning har inriktats på att bedöma om kommunen följer lag om kommunal redovisning och övriga krav på god redovisningssed samt om målen för god ekonomisk hushållning uppnåtts. De sakkunnigas granskningsrapporter har löpande under året delgivits styrelse, nämnder och förvaltningar.

Målet med revisorernas arbete är ansvarsprövning d.v.s. revisorernas bedömning i frågan om ansvarsfrihet som lämnas till Kommunfullmäktige inför fullmäktiges årliga ansvarsprövning och beslut.

Revisionen för 2021 har inte föranlett någon anmärkning mot kommunstyrelsen, övriga nämnder eller enskild förtroendevald.

Till vårt förfogande har vi haft ett anslag på 698 000 kronor.

Revisionen har genomförts genom anlitan av sakkunnigt biträde från KPMG AB.

Våra revisionsprojekt under 2021 redovisas nedan:

Översiktlig granskning delårsrapport 2022.

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapport per 2021-08-31 är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten.

Granskningen har utförts av KPMG som biträder revisorerna.

2023-04-11

Vår bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen har utförts enligt god revisions sed i kommunal verksamhet.

Efter genomförd granskning noterar vi att det i balansräkningen per 2021-08-31 ingår en avsättning om 37,7 Mkr (51,7 Mkr 2021-12-31) avseende avsättningar för framtida kostnader inom flykting och integrationsområdet. I detta avseende ger delårsrapporten inte en rättvisande bild men har i övrigt, i allt väsentligt upprättats enligt lag och god sed.

Granskningens resultat presenteras i bifogad rapport.

Revisorernas samlade bedömning är att det är oklart om de av fullmäktige beslutade verksamhetsmålen och finansiella målen kommer att uppnås för helåret 2021. Detta då kommunen inte gör någon prognos eller samlad bedömning av måluppfyllelsen. Något uttalande avseende uppfyllandet av dessa mål av betydelse för en god ekonomisk hushållning kan därför inte heller lämnas av revisorerna.

Granskning av bokslut och årsredovisning för 2021.

Kommunrevisorerna i Filipstads kommun har granskat kommunens årsredovisning 2022. Revisionsrapporten och bedömningar överlämnas till fullmäktige i samband med fullmäktiges behandling av bokslut och årsredovisning.

Granskning av upphandling inom investeringsprojekt.

På vårt uppdrag har KPMG granskat ärendeprocessen, med fokus på upphandlingsprocessen, för två utpekade investeringsprojekt. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2022.

Syftet med granskningen är att bedöma om Filipstads kommun har haft en ändamålsenlig och effektiv process för upphandling och genomförande vid hantering av investeringsprojekten avseende ny grundskola med idrottshall och badhus ur ett kommunövergripande perspektiv. Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att Filipstads kommun delvis har en funktionell ansvarsfördelning vid beslut och genomförande av investeringsprojekt. Vi bedömer att det finns ett antal brister och otydligheter som behöver hanteras i kommunens investerings och upphandlingsprocess. Dessa brister och otydligheter samt förslag på förbättringar och justeringar framgår av bifogad granskningsrapport.

Mot bakgrund av genomförd granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen och granskad nämnd att:

- Besluta om delegation av investeringsärenden från fullmäktige till kommunstyrelsen,
- Besluta om teknikutskottets ansvar i kommunens investeringsprojekt i kommunstyrelsens reglemente och delegationsordning
- Ta fram kommunövergripande dokument för politisk process kopplat till genomförandet av investeringsprojekt.

KOMMUNREVISORERNA

2023-04-11

- Upprätta politiska prioriteringsgrunder som stöd vid bedömning och sortering av investeringsbehov,
- Se över checklistan för projektgenomförande och bygg ut denna med fokus på hur den får koppling till politiska beslut, avvikelshantering, upphandlingsavtal och samtliga roller och grupper kopplade till projektplanering och genomförande,
- Revidera/uppdatera delegationsordning och gränserna som anges i dessa då de är daterade. Vid en revidering av delegationsordningarna bör även arbetsprocessen för investeringsprojekt kopplade till delegation inkluderas så att beslut och arbete inom projektgenomförandet underlättas,
- Se över samtliga moment i manualen för inköps- och upphandlingsprocessen och uppdatera dessa utifrån aktuell lagstiftning,
- Se över partneringavtalen med möjlighet att skapa effektiviseringsincitament

Granskning av institutionsplaceringar

På vårt uppdrag har KPMG granskat kommunens kvalitetssäkring av HVB och familjehem för placerade barn.

Granskningen syftar till att belysa och bedöma huruvida kommunstyrelsen har ändamålsenliga arbetsformer för att säkerställa god kvalitet i de HVB och familjehem som nyttjas för placering av barn och ungdomar. Uppdraget ingår i revisionsplanen för 2022.

Filipstads kommun har placerade barn och unga i familjehem, hem för vård och boende (HVB) och vid Statens institutionsstyrelse (SIS). Då Filipstad inte har något HVB i egen regi sker placeringar i privata HVB. Upphandling av HVB sker i form av ramavtal. Enstaka placering har skett utanför ramavtal i form av direktupphandling med hänsyn till platsbrist och den enskildes behov. När det gäller familjehem finns familjehem i egen regi och i konsulentstödd regi. De konsulentstödda familjehemmen direktupphandlas.

I jämförelse med likvärdiga kommuner har Filipstad markant högre kostnader för placerade barn och unga. Av förvaltningens statistik noteras dock en minskning av antalet placerade för 2022. Mot bakgrund av vad som framkommit vid intervjuer och dokumentstudier görs följande bedömningar:

- Socialnämnden bedöms inte ha en fullt ut ändamålsenlig organisation för upphandling och kvalitetssäkring av HVB.
- Socialnämnden bedöms ha en ändamålsenlig organisation för rekrytering och kvalitetssäkring av familjehem i egen regi.
- Socialnämnden bedöms inte ha en fullt ut ändamålsenlig organisation för upphandling och kvalitetssäkring av konsulentstödda familjehem.
- Socialnämnden bedöms ha tillräckliga rutiner och systematik i arbetssätt med egenkontroller och kvalitetssäkring av uppföljningar.

Granskning av underhållsplaner

Granskning av våld i nära relationer mellan Region Värmland och de

KOMMUNREVISORERNA

2023-04-11

värmländska kommunerna.

Filipstad kommuns revisorer har tillsammans med revisorerna i Region Värmland och kommunrevisorerna i Arvika, Eda, Forshaga, Grums, Hagfors, Hammarö, Karlstad, Kil, Kristinehamn, Munkfors, Storfors, Sunne, Säffle, Torsby och Årjäng genomfört en gemensam granskning av samverkan avseende arbete mot våld i nära relationer. En styrgrupp bestående av revisorer från de ingående parterna har varit sammanhållande för projektet. KPMG har på uppdrag av revisorerna genomfört granskningen.

Det övergripande syftet var att granska om Region Värmland och kommunerna – utifrån sina respektive ansvar och uppdrag – har inrättat arbets- och samverkansformer samt rutiner för informationsöverföring, i syfte att bedriva arbetet mot våld i nära relationer på ett ändamålsenligt sätt.

Granskningens utgångspunkt var, att Regionstyrelsen, kommunstyrelserna och ansvariga nämnder genom styrning, uppföljning och intern kontroll, ska ha säkerställt att det finns rutiner och avtal som syftar till en ändamålsenlig samverkan mellan huvudmännen vad gäller arbetet med att motverka våld i nära relationer.

I rapporten redovisar konsulterna bland annat följande:

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att Kommunstyrelsen och Socialnämnden delvis bedriver sitt arbete mot våld i nära relationer på ett ändamålsenligt sätt.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi Socialnämnden att:

- Förtydliga när de fastställda målen för kommunens arbete mot våld i nära relationer ska följas upp och vara uppfyllda i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter
- Säkerställa att informations- och utbildningsinsatser om våld i nära relationer genomförs i kommunens verksamheter som möter barn, vuxna och familjer
- Överväga att upprätta rutiner för att identifiera, upptäcka och anmäla våld samt upprätta interna samverkansrutiner tillsammans med övriga verksamheter inom kommunen som möter barn, vuxna och familjer i sitt arbete
- Säkerställa att det finns upparbetade kontaktvägar mellan individ- och familjeomsorgen och regionens olika verksamheter
- Fastställa former för systematisk uppföljning och återrapportering av arbetet mot våld i nära relationer

Därtill rekommenderar vi Kommunstyrelsen att:

Utifrån sin samordnande roll säkerställa att samverkan sker mellan de nämnder/verksamheter som kommer i kontakt med våldsutsatta

Till fullmäktige i Filipstads kommun

Till årsstämman i Filipstads Energi AB
(org nr 556528-2240)

23 03 28

Jag av fullmäktige i Filipstads kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Filipstads Energi AB:s verksamhet.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorerna ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån bolagsordning och av bolagsstämman fastställda ägardirektiv.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Jag bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Jag bedömer att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Per Hero
Lekmannarevisor

Till fullmäktige i Filipstads kommun

Till årsstämman i Filipstads Energinät AB
(org nr 556517-4991)

23 03 28

Jag av fullmäktige i Filipstads kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Filipstads Energinät AB:s verksamhet.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorerna ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån bolagsordning och av bolagsstämman fastställda ägardirektiv.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Jag bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Jag bedömer att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Per Hero
Lekmannarevisor

Utgåva2

Revisionsrapport Filipstads Stadshus AB + Vårgårda Fastigheter AB Såsom vid kommunalfullmäktigemöte 2022-03-17 vald lekmannarevisor för bolagen Filipstads Stadshus AB och Vårgårda AB har jag granskat dessa bolag. Detta har skett genom att granska och värdera relevansen av dessa bolags respektive årsredovisningar

Jag har inte funnit något att erinra utöver vad den sakkunnige revisorn för ovan 2 bolag, Daniel Berg EY har noterat i skrivelse av 2023-03-07. Dvs att löpande pröva om räntesatsen till kommunen från Filipstadshus AB(= 4,6 %) är marknadsmässig och att den är avdragsgill i sin helhet.

Dock var begreppet uppskrivningsfond nytt för mig. Vid genomgång av tidigare årsredovisningar för Filipstadshus AB finner jag för räkenskapsåren:

2005

Då begreppet uppskrivningsfond nämns för första gången.

" Under 2005 har uppskrivning av andelarna i Filipstad Energinät AB gjorts med 5000 tkr, vilket innebär att andelarna redovisas till sitt substansvärde"

2010

" Värdet av aktierna i dotterbolaget Filipstads Energinät AB har skrivits upp under räkenskapsåret "

2013

" I årets bokslut har aktierna i Filipstads Energinät skrivits upp till bolagets justerade substansvärde "

Eftersom respektive årsredovisningar ej redovisar vad respektive substansvärde består av och speciellt hur det justerats och värderats så har jag ej kunnat bedöma relevansen av 2022 års samlade uppskrivningsfond om 19 mkr

Jag bedömer dock sammantaget att bolagens, Filipstads Stadshus AB och Vårgårda Fastigheter AB, verksamhet i allt väsentligt har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Jag bedömer därtill att bolagens interna kontroll varit tillräcklig.

Peteris Lauberts
Peteris Lauberts Lesjöfors 2023-04-03

Granskning av kvalitetssäkring av HVB och familjehem för placerade barn

Rapport.

KPMG AB

2022-05-23

Antal sidor 20

Filipstads kommun

Granskning av kvalitetssäkring av HVB och familjehem för placerade barn

2022-05-23

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	3
2.2	Avgränsning	4
2.3	Revisionskriterier	4
2.4	Ansvarig nämnd/styrelse	4
2.5	Metod	4
2.6	Lagar som styr kvalitetssäkring av HVB-hem och familjehem	4
3	Resultat av granskningen	8
3.1	Placerade barn och unga	8
3.2	Familjehem i egen regi	11
3.3	Externa leverantörer	13
3.4	Jämförelse kostnadsutveckling	15
4	Slutsats och rekommendationer	19

1 Sammanfattning

Vi har av Filipstads kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens kvalitetssäkring av HVB och familjehem för placerade barn.

Filipstads kommun har placerade barn och unga i familjehem, hem för vård och boende (HVB) och vid Statens institutionsstyrelse (SIS). Då Filipstad inte har något HVB i egen regi sker placeringar i privata HVB. Upphandling av HVB sker i form av ramavtal. Enstaka placering har skett utanför ramavtal i form av direktupphandling med hänsyn till platsbrist och den enskildes behov. När det gäller familjehem finns familjehem i egen regi och i konsulentstödd regi. De konsulentstödda familjehemmen direktupphandlas.

I jämförelse med likvärdiga kommuner har Filipstad markant högre kostnader för placerade barn och unga. Av förvaltningens statistik noteras dock en minskning av antalet placerade för 2022.

Mot bakgrund av vad som framkommit vid intervjuer och dokumentstudier görs följande bedömningar:

- Socialnämnden bedöms inte ha en fullt ut ändamålsenlig organisation för upphandling och kvalitetssäkring av HVB.
- Socialnämnden bedöms ha en ändamålsenlig organisation för rekrytering och kvalitetssäkring av familjehem i egen regi.
- Socialnämnden bedöms inte ha en fullt ut ändamålsenlig organisation för upphandling och kvalitetssäkring av konsulentstödda familjehem.
- Socialnämnden bedöms ha tillräckliga rutiner och systematik i arbetssätt med egenkontroller och kvalitetssäkring av uppföljningar.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi socialnämnden att:

- Kvalitetssäkra processen med upphandling av leverantörer på området konsulentstödda familjehem. Särskilt i frågan om kravställningar och avtal.
- Utforma rutin och arbetssätt för att överföra och sammanställa information om kvalitetsbrister till upphandlingsansvarig.
- Utforma rutin och arbetssätt för att göra förnyad kvalitetssäkring inför varje enskild placering i form av referenstagning och förnyad tillståndskontroll.

2 Inledning/bakgrund

Vi har av Filipstads kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens kvalitetssäkring av HVB och familjehem för placerade barn.

Enligt Socialtjänstlagen ska kommunen sörja för att barn och ungdomar som riskerar att utvecklas ogynnsamt, får det skydd och stöd som de behöver. Där så är möjligt ska detta ske i samförstånd med den unge och dennes föräldrar, men i vissa fall kan tvångsåtgärder vara nödvändiga, där lagen om vård av unga, LVU, blir tillämplig.

På senare tid har institutionsvården börjat ifrågasättas. Forskning visar på att institutionsvårdens effekter i genomsnitt är begränsade och att många placeringar måste avbrytas i förtid. I dag ses institutionsplacering av många som en sista utväg när inga andra insatser hjälper. Härigenom är det av stor vikt att kommunen har underbyggda rutiner och arbetsmetoder som säkerställer samt garanterar en god kvalitet i de institutioner som nyttjas för placeringar.

De flesta av de barn och ungdomar som placeras på hem för vård eller boende (HVB) idag placeras hos privata, enskilda utförare. Kommunerna som gör placeringarna, ansvarar för att kvaliteten i den verksamheten man beställer är god. De medel som kommunerna har för att ställa krav på verksamhetens kvalitet är främst upphandling och uppföljning. Det är vid upphandlingstillfället kommunen formulerar de krav som ställs på HVB-hemmet både rörande innehållet i verksamheten och i kraven på utförarens företag och genom uppföljning av avtalsefterlevnad. En fungerande uppföljning på individnivå är också av stor vikt i detta hänseende.

2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Granskningen syftar till att belysa och bedöma huruvida socialnämnden har ändamålsenliga arbetsformer för att säkerställa god kvalitet i de HVB och familjehem som nyttjas för placering av barn och ungdomar. Granskningen avser att belysa samt besvara följande:

- Har socialnämnden en ändamålsenlig organisation för upphandling och rekrytering av HVB och familjehem? (Vilka krav ställs? Är dessa tillräckliga?)
- I vilken utsträckning är beställaren, (socialnämnden) delaktig i utformningen av kravbild i förfrågningsunderlaget vid gemensamma ramavtalsupphandlingar?
- Finns en tillräcklig beställarkompetens i organisationen?
- Sker någon avtalsuppföljning?
- I de fall det finns ramavtal tecknade för HVB, i vilken utsträckning utnyttjas dessa?
- Vilka aktiviteter genomförs och vilka krav ställs för att säkerställa en tillräcklig kvalitet hos uppdragstagarna?
- Vilket stöd ges till uppdragstagare under pågående uppdrag?
- Genomförs egenkontroller avseende uppföljning av individuella insatser för den placerade?

Filipstads kommun

Granskning av kvalitetssäkring av HVB och familjehem för placerade barn

2022-05-23

- Hur säkerställer socialnämnden att barnet/den unge regelbundet får besök från socialtjänsten och att placeringen hålls under uppsikt?
- Har överväganden av fortsatt vård genomförts var 6:e månad för samtliga placeringar?
- Vad anser socialnämnden om det underlag som socialförvaltningen upprättar inför överväganden av fortsatt vård? (Är informationen underbyggd samt tillräcklig för att nämnden ska kunna ta ett beslut?)
- Hur stora kostnader har Filipstads kommun för placeringar av barn och unga?

2.2 Avgränsning

Granskningen avser placeringar aktuella under år 2021-2022.

2.3 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller:

- Socialtjänstlagen, SFS 2001:453
- Socialtjänstförordningen, SFS 2001:937
- Socialstyrelsens föreskrift *Socialnämndens ansvar för barn och unga i familjehem eller hem för vård eller boende*, HSLF-FS 2019:25
- Socialstyrelsens föreskrift *Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete*, SOSFS 2011:9
- Socialstyrelsens föreskrift *Hem för vård eller boende*, HSLF-FS 2016:55
- Kommunala mål och riktlinjer
- Träffade avtal

2.4 Ansvarig nämnd/styrelse

Granskningen avser socialnämnden.

2.5 Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier och erforderliga intervjuer/avstämningar med berörda tjänstepersoner och politiker.

Därutöver har en jämförelse av data från Rådet för kommunala analyser (RKA) genomförts.

Rapporten är faktakontrollerad av förvaltningschef och upphandlare.

2.6 Lagar som styr kvalitetssäkring av HVB-hem och familjehem

Socialtjänstlagen

Filipstads kommun

Granskning av kvalitetssäkring av HVB och familjehem för placerade barn

2022-05-23

De insatser som erbjuds inom socialtjänsten ska vara av god kvalitet. Kvaliteten i verksamheten ska systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras. Socialnämnden ska se till att det finns rutiner för att förebygga, upptäcka och åtgärda risker och missförhållanden inom socialtjänstens verksamhet rörande barn och unga. (3 kap 3 § SoL)

Enligt socialtjänstlagen ska socialnämnden sörja för att den som behöver vårdas eller bo i ett annat hem än det egna tas emot i ett familjehem, hem för vård eller boende, eller stödboende. (6 kap. 1 § SoL)

Varje kommun ansvarar för att det finns tillgång till familjehem, hem för vård eller boende och stödboenden. När ett barn placeras ska det i första hand övervägas om barnet kan tas emot av någon anhörig eller annan närstående. Vad som är bäst för barnet ska alltid beaktas. (6 kap. 2 § SoL)

Ett barn får inte tas emot för stadigvarande vård och fostran i ett enskilt hem som inte tillhör någon av vårdnadshavarna utan medgivande från socialnämnden. Förhållandena i det tilltänkta familjehemmet ska utredas och socialnämnden ska tillhandahålla utbildning för familjehemmet. (6 kap. 6 § SoL)

Socialnämnden ska medverka till att placerade barn får god vård och fostran och i övrigt gynnsamma uppväxtförhållanden, verka för att de får lämplig utbildning, verka för att de får den hälso- och sjukvård som de behöver samt lämna vårdnadshavarna råd och stöd. Familjehemmet har också rätt till stöd från socialnämnden. (6 kap. 7 § SoL)

Socialnämnden ska noga följa vården av de barn och unga som vårdas i ett familjehem, jourhem, stödboende eller hem för vård eller boende. Det ska ske genom regelbundna personliga besök i det hem där barnet eller den unge vistas, enskilda samtal med barnet eller den unge, samtal med den eller dem som tagit emot barnet eller den unge i sitt hem, och genom samtal med vårdnadshavarna. Socialnämnden ska särskilt uppmärksamma barnets eller den unges hälsa, utveckling, sociala beteende, skolgång samt relationer till anhöriga och andra närstående. (6 kap. 7b § SoL)

Socialnämnden ska utse en särskild socialsekreterare som ansvarar för kontakterna med barnet eller den unge. Socialsekreteraren ska besöka barnet eller den unge regelbundet i den omfattning som är lämplig utifrån barnets eller den unges behov och önskemål. (6 kap. 7c § SoL)

Minst en gång var sjätte månad ska övervägas om vården fortfarande behövs och hur vården bör inriktas och utformas. När barnet har varit placerat i samma familjehem under tre år från det att placeringen verkställdes, ska socialnämnden särskilt överväga om det finns skäl att ansöka om överflyttning av vårdnaden. (6 kap. 8 § SoL)

Barnrättsperspektiv

När en åtgärd rör ett barn ska barnet få relevant information. Ett barn ska ges möjlighet att framföra sina åsikter i frågor som rör barnet. Om barnet inte framför sina åsikter, ska hans eller hennes inställning så långt det är möjligt klargöras på annat sätt. Barnets åsikter och inställning ska tillmätas betydelse i förhållande till hans eller hennes ålder och mognad. (11 kap. 10 § SoL)

Filipstads kommun

Granskning av kvalitetssäkring av HVB och familjehem för placerade barn

2022-05-23

Socialnämndens ansvar för barn och unga i familjehem, jourhem eller hem för vård eller boende

Socialnämnden ska kartlägga och analysera behovet av familjehem och hem för vård eller boende för placeringar av barn och unga på kort och lång sikt.

Nämnden ska, med kartläggningen och analysen som utgångspunkt, planera för och vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa tillgången till hem som kan erbjuda vård som är trygg, säker, ändamålsenlig och präglad av kontinuitet.

Socialnämnden ska samverka med andra samhällsorgan för att barn och unga i familjehem eller hem för vård eller boende ska få lämplig utbildning och sina behov av hälso- och sjukvård och tandvård tillgodosedda.

Enligt ett allmänt råd från Socialstyrelsen bör barnet eller den unge besökas av en socialsekreterare minst fyra gånger per år. Yngre barn samt barn och unga som nyligen har placerats i ett familjehem eller i ett hem för vård eller boende kan behöva tätare kontakt. (SOSFS 2012:11)

Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.

Den som bedriver socialtjänst ska fortlöpande bedöma om det finns risker som kan medföra brister i verksamhetens kvalitet. Riskanalys är därmed en obligatorisk del av det systematiska förbättringsarbetet. Vidare ska socialnämnden utöva egenkontroll med den frekvens och i den omfattning som krävs för att kunna säkra verksamhetens kvalitet. (SOSFS 2011:9)

Hem för vård eller boende, HVB

Med hem för vård eller boende avses ett hem inom socialtjänsten som tar emot enskilda för vård eller behandling i förening med ett boende. Om ett sådant hem drivs av ett bolag, en förening, en samfällighet, en stiftelse eller en enskild individ krävs dessutom att verksamheten bedrivs yrkesmässigt.

Verksamheten vid hem för vård eller boende ska bygga på förtroende för och samarbete med den enskilde och utformas så att vistelsen i hemmet eller boendet upplevs som meningsfull. Den enskildes integritet ska respekteras. De insatser som görs ska anpassas till den enskildes individuella behov och förutsättningar.

Verksamheten ska bedrivas i fortlöpande samarbete med den socialnämnd som har det sammanhållande ansvaret för att den enskilde får det stöd och den hjälp som han eller hon behöver.

Vid varje hem för vård eller boende och vid varje stödboende ska det finnas en person med lämplig utbildning som förestår verksamheten. Det ska också finnas sådan personal som i övrigt behövs för en ändamålsenlig verksamhet.

Den som vårdas i ett familjehem, stödboende eller hem för vård eller boende och vars skolplikt har upphört bör vid behov ges möjlighet till kompletterande undervisning och lämplig yrkesutbildning. I varje fall bör han eller hon ges möjlighet till sådan arbetsträning eller annan grundläggande yrkesträning som underlättar för honom eller henne att få anställning eller fortsatt yrkesutbildning. (3 kap.§§ 3, 4, 5, 5 a, och 7 Sof)

SIS-hem

Filipstads kommun

Granskning av kvalitetssäkring av HVB och familjehem för placerade barn

2022-05-23

Staten ansvarar för de särskilda ungdomshem som avser vård av unga (enligt 3 § LVU) som behöver stå under särskilt noggrann tillsyn, så kallade SIS-hem. Om socialnämnden har beslutat att den unge ska vistas i ett sådant hem ska Statens institutionsstyrelse anvisa den unge en plats. För vård i dessa hem får staten ta ut avgift av den kommun som begärt placeringen. (Förordning med instruktion för Statens institutionsstyrelse § 3)

I samband med inskrivningsbeslutet ska det särskilt kontrolleras att hemmet eller boendet är lämpligt med hänsyn till den enskildes behov, ålder, utveckling, utbildning och personliga förhållanden i övrigt.

När behovet av vård i hemmet eller boendet har upphört ska den som vårdas skrivas ut. Om den enskilde vårdas med stöd av LVU får han eller hon inte skrivas ut om inte socialnämnden har begärt eller medgett det. Statens institutionsstyrelse ska omgående underrätta socialnämnden när det finns anledning till utskrivning. Nämnden ska underrättas i sådan tid att det finns möjlighet att vidta eller förbereda andra behövliga insatser. (Socialtjänstförordningen kap. 3 §§ 10, 11, 14)

LOU, Lagen om offentlig upphandling

Lagen om LOU gäller för myndigheter och annan verksamhet som finansieras med allmänna medel. Dessa myndigheter är enligt lagen skyldiga att annonsera alla inköp som kommer att göras över direktupphandlingsgränsen för att intresserade företag ska beredas möjlighet att lämna anbud. De krav som ställs ska tillkännages i ett upphandlingsdokument. Myndigheter måste lämna ut upphandlingsunderlagen och utvärdera alla anbud. Utvärderingen ska ske på sakliga grunder, och får inte avvika från den utvärderingsmetod som tillkännagivits i upphandlingsdokumenten. Under 2021 var direktupphandlingsgränsen 615 312 kronor, för välfärdstjänster var gränsen 2 156 469 kronor. Från och med 1 februari 2022 ingår välfärdstjänsterna i sociala tjänster som är 7 802 550 kronor (för 2022).

3 Resultat av granskningen

3.1 Placerade barn och unga

3.1.1 Övergripande

Av reglemente antaget av Kommunfullmäktige 16 december 2015 framgår att socialnämnden har ansvar för av vad som i lag sägs om socialnämnden.

Reglemente för kommunstyrelsen som senast reviderats 23 april 2020 gör gällande att kommunstyrelsen har till uppgift att vara inköpsmyndighet. Styrelsen ska verka för samordning av inköpsverksamheten så att den bedrivs på för kommunen fördelaktigaste sätt samt när det gäller tjänsteupphandling svara för en konsultativ och stödande funktion för hela kommunförvaltningen. En manual för inköps- och upphandlingsprocessen är upprättad och fastställd av kommunstyrelsen som utgör ett komplement till en fastställd upphandlingspolicy.

Inom socialförvaltningen finns enheten barn och unga. På enheten finns all myndighetsutövning gällande målgruppen och då även familjerätt och LSS. Inom enheten finns även öppenvårdsverksamhet. Enheten leds av en enhetschef och sedan mars 2022 även en förste socialsekreterare. Utöver dessa finns 17 årsarbetare (3 inom öppenvård och 14 handläggare).

Två handläggare arbetar med mottagning, och handlägger nya ärenden och orosanmälningar. Fem handläggare har till uppgift att utreda barn och ungdomar. Fyra handläggare är så kallade insatshandläggare som arbetar med handläggningen av insatser, däribland placerade barn och unga.

När det gäller handläggningen av familjehem finns en utsedd familjehemssekreterare på enheten som utreder, handleder och följer upp familjehem.

Filipstads kommun ingår i Familjehemsnätverket Värmland som FoU Värmland administrerar. Familjehemssekreterare och förste socialsekreterare från kommunerna deltar i nätverket som träffas ett par gånger per termin med fokus på kompetenshögjande insatser inom familjehemsvård.

Förvaltningen har delgett nedanstående statistik för helåret 2021 och första kvartalet 2022. Ensamkommande barn och unga är exkluderade. Avseende statistiken som rapporteras till Socialstyrelsen, som också ligger till grund för det som redovisas vid jämförelse av kostnadsutveckling (se 3.4) har barn utan fullständigt personnummer exkluderats statistiken sedan 2014.

Period	Familjehem egen regi	Familjehem konsulent	HVB	SIS	
2021	50	11	9	2	
Kvartal 1 2022	38	11	5	0	

Filipstads kommun

Granskning av kvalitetssäkring av HVB och familjehem för placerade barn

2022-05-23

För 2021 avser inte antalet som redovisas nedan unika individer. Detta då de kan ha varit placerade i olika placeringsformer under året. Antalen för första kvartalet 2022 kan dock tilläggas avser unika individer då inga omplaceringar verkstälts under perioden.

Vid en analys av antal placeringar och kostnader för placeringar över åren har förvaltningen intern statistik enligt nedan. Detta gäller placerade barn och unga enligt SoL och LVU. Ensamkommande barn och unga är även här exkluderade.

Period	Antal familjehem	Antal HVB	Budget placeringar (tkr)	Utfall placeringar (tkr)
2014	32	18	9 059	9 999
2015	52	21	10 176	13 106
2016	53	12	14 070	18 385
2017	62	11	18 217	25 618
2018	61	12	23 287	26 928
2019	68	15	23 663	31 770
2020	57	11	23 041	33 708
2021	61	9	23 000	30 382
2022			21 801	
2023			17 000	

3.1.2 Uppföljning

Av intervjuer framgår att ansvarig handläggare genomför uppföljning på individnivå. Förvaltningen upprättar sedan övervägande eller omprövning beroende på ärendetyp med stöd av dokumentationsstöd från Socialstyrelsen (Barns behov i centrum).

Individutskottet har delegerats beslutanderätten gällande överväganden och omprövningar. Av intervju med representant från utskottet framgår att underlagen upplevs vara tillräckliga för att beslut ska kunna fattas. Vidare framgår att en god kontroll upplevs kunna utföras för att säkerställa att placeringarna är behövliga samt att de fungerar bra. Det framgår att vid varje sammanträde sker en rapportering med väsentlig information.

3.1.3 Internkontroll/ Egenkontroll

Kommunfullmäktige har beslutat att anta ett reglemente för internkontroll i Filipstads kommun. Reglementet gäller generellt för kommunen. Respektive nämnd ska enligt reglemente se till att en funktion eller organisation upprättas för den interna kontrollen samt att regler och anvisningar antas för den interna kontrollen.

Internkontrollplanen för 2022 omfattar tolv kontrollmoment. Inget moment avser målgruppen placerade barn och unga särskilt. De områden som skulle kunna anses beröra målgruppen avser den generella verksamhetsuppföljningen av kvalitet och mål samt loggranskningar.

Det framkommer av kvalitetsberättelsen att socialförvaltningen har upprättat ett kvalitets- och ledningssystem för att aktivt kunna förbättra och säkra insatser av god kvalitet till de invånare som är i behov av kommunal vård, omsorg och stöd. Förvaltningen skriver att kvalitets- och ledningssystemet ger förutsättningar för att arbeta strukturerat och systematiskt med att följa upp och utvärdera verksamheten. Med stöd av detta kan förbättringsområden identifieras och/eller påvisa att verksamheten har uppnått god kvalitet i de insatser som ges till invånarna.

Förvaltningen har även utarbetat en kvalitetsplan som finns i systemet Stratsys. Av kvalitetsplanen framgår planerade åtgärder för kvalitetssäkring. I planen finns en särskild egenkontroll planerad gällande att överväganden om fortsatt vård sker gällande barn och unga inom sex månader.

Av kvalitetsberättelsen för 2021 framgår att enheten som arbetar med placerade barn och unga arbetat med att bygga en tydlig process från anmälan/ansökan till verkställighet. Processen har verkställts under hösten 2021 och nästa steg som planeras är att arbeta med rutiner.

När det gäller egenkontrollen för arbetet med uppföljning av placerade barn och unga framgår av intervjuer att samtliga ärenden som ska till individutskott genomgås av enhetschef. För att säkerställa att alla ärenden följs upp och övervägs i tid har enheten även upprättat årshjul. Ett årshjul där alla ärenden sätts in och därmed ger en översikt över vilka överväganden som ska genomföras vilka månader. Vidare har avstämningar genomförts veckovis i form av ärendedragningar.

Det framkommer även att skriftliga avvikelser om brister har upprättats i åtta ärenden som inte har övervägts i tid under 2021. Utredning av avvikelserna daterad 1 mars 2022 gör gällande att flertal vakanser uppstått i verksamheten under 2021 och att viss prioritering av arbetet därmed genomförts. Bedömningen görs i utredningen att de inträffade är en organisatorisk brist. Förbättringsområden som identifieras är förbättrad introduktion och arbetsmiljöarbete för att säkerställa att medarbetare vill arbeta kvar samt att övervägningar fördelas jämnt under året för att minska arbetsanhopning.

3.1.4 Bedömning

Vi har sett i granskningen att det genomförs uppföljning av placeringsinsatser enligt ett utarbetat arbetssätt där ansvarig enhet har beredning och ärendedragning veckovis för att säkerställa processen. Under 2022 har en förste socialsekreterare anställts som kommer ha ett särskilt ansvar i handledning inom och uppföljning av handläggningen.

Filipstads kommun

Granskning av kvalitetssäkring av HVB och familjehem för placerade barn

2022-05-23

Nämnden har ett upprättat årshjul för att säkerställa att placeringarna följs upp systematiskt samt en särskild egenkontroll av överväganden i aktuell kvalitetsplan.

Det framkommer av intervjuer att överväganden av fortsatt vård har genomförts var sjätte månad för samtliga placeringar under perioden bortsett från i åtta ärenden. I de fallen har avvikelser upprättats och utredningar av dessa avvikelser har genomförts. Av utredningarna framgår att orsaken är en organisatorisk brist och nämnden har vidtagit åtgärder som bedöms kunna säkra att liknande avvikelser uppstår i framtiden.

Individutskottet har delegerats beslutanderätt i frågor rörande överväganden och omprövningar. I granskningen framkommer vid intervjuer att underlagen inför beslut anses vara tillräckligt utförliga för utskottet ska kunna fatta beslut.

Sammantaget bedöms nämnden ha tillfredställande arbetssätt, rutiner och systematik i arbetet med uppföljning av placerade barn och unga.

3.2 Familjehem i egen regi

När det kommer till verksamhet i egen regi har Filipstads kommun enbart familjehemsverksamhet internt. Inget HVB finns i den kommunala verksamheten utan enbart i form av externa leverantörer som beskrivs senare i denna granskning (se 3.3)

3.2.1 Rekrytering

Av intervjuer framgår att Filipstads kommun ständigt letar nya familjehem. Detta sker löpande dels med genom att representanter från kommunen deltar vid mässor och andra evenemang, dels med stöd av annonsering, i form av broschyrer och på Familjehemsbanken (Hemsida där Filipstads kommun har ett abonnemang). Vidare söker kommunen familjehem utifrån tidigare kännedom, tips och kontakter. Vid anmälan av intresse att bli familjehem finns ett särskilt formulär på kommunens hemsida.

3.2.2 Utredning

Det finns ingen aktuell rutin omkring utredningsförfarandet, dock finns en upprättad mall som redogör för vilka områden en utredning ska innehålla. Mallen används och justeras utifrån behov under pågående utredning. Av mallen framgår att utredningen inleds med att registerutdrag inhämtas från Polismyndighetens misstanke- och belastningsregister, aktuella kommuners socialregister, Kronofogden och Försäkringskassan. Vidare genomförs hembesök samt genomgång av BRA-fam materialet. BRA-fam är en standardiserad strukturerad metod för att inhämta information om familjer som vill bli familjehem. Metoden är utarbetad av Socialstyrelsen i samarbete med praktiker och utgår enligt Socialstyrelsen från forskning och professionellas erfarenheter. Efter processen genomförs en Kälvestenintervju.

Slutligen genomförs referenstagning och en matchningsutredning gentemot eventuell placering.

Av mallen framgår att områden som kan ingå i utredningen avser bakgrund i form av anledning till utredning och motiv till uppdrag, familj och boende, barndom och uppväxt. Den aktuella situationen med socialt nätverk, relationer inom familjehemmet,

konfliktstrategier, sysselsättning, ekonomi, hälsa, alkoholvanor, livsåskådning, syn på barnuppfostran, erfarenhet av barn, samarbete med myndigheter och intressen. Vidare också en sammanställning av referenser och utdrag. Utredningens sista del består enligt mallen av en analys och bedömning.

Under första halvåret av 2021 fanns handläggare med utbildning i att intervjua enligt Kälvesten. Under andra halvåret av 2021 fram till genomförandet av denna granskning har förvaltningen inte haft någon utbildad inom Kälvesten med anledning av personalomsättning. Detta framhålls att ambitionen är att ha detta, enligt uppgift från förvaltningen.

3.2.3 Kvalitetssäkring

Det framgår av intervjuer att alla familjehem erbjuds utbildningen *Ett hem att växa* (en grundutbildning för jour- och familjehem framtagen av Socialstyrelsen) vid nytt uppdrag. Det framkommer dock att inget familjehem tackat ja till att gå utbildningen. Utbildningen planeras genomföras i samverkan med övriga kommuner i länet där ansvaret för att hålla utbildningen cirkulerar mellan kommunerna.

Under pågående uppdrag har barnets socialsekreterare och familjehemmets familjehemssekreterare regelbunden kontakt med familjehemmet.

Familjehemssekreteraren ger stöd till familjehemmet löpande. Uppföljningar med hembesök sker under året där praxis är att familjehemssekreterare följer barnets socialsekreterare på hembesök vid uppföljningar två till fyra gånger per år.

Det finns en särskild rutin gällande hantering i fall där nämnden genom anmälan eller på annat sätt får kännedom om att förhållandena i familjehemmet är otillfredsställande. Av rutinen framgår att närmsta chef ska delges informationen och ett ställningstagande ska göras (förhandsbedömning) om utredning av familjehemmet enligt 11 kap. 1§ SoL ska inledas. Om utredningen visar på missförhållanden i familjehemmet inleds utredning enligt 11 kap. 1, 2§§ SoL av barnet. Rutinen tydliggör även att utredningen av misstänkta missförhållanden i ett familjehem ska göras av annan handläggare än den som är ansvarig för familjehemmet.

Det framgår vidare av intervjuer att dessa anmälningar handläggs av inhyrd konsult för att kvalitetssäkra arbetet ytterligare.

3.2.4 Bedömning

Vi ser att nämnden har en utarbetad mall för utredning med relevanta områden samt en planering för hur utredningsarbetet bör genomföras. Även om nämnden förvisso haft en personalomsättning som skapat behov av förnyade utbildningsinsatser finns en planering för att åtgärda detta. Nämnden har därmed en särskild planering för att ha en specialiserad verksamhet med stöd av särskilda utbildningar utöver enbart socionomkompetens hos personer som utreder och handlägger familjehem. Det framkommer att nämnden också har en planering för att kvalitetssäkra familjehemmen genom utbildningsinsatser. Det bör dock framhållas att detta inte kan bedömas ge effekter för de placerade barnen då alla familjehem tacka nej till utbildning.

3.3 Externa leverantörer

3.3.1 Beställarorganisation

Filipstads kommun har en upphandlingsenhet bestående av två årsanställda, direkt underställda kommundirektören. När det gäller ramavtal kopplas upphandlingsenheten in, men i frågor rörande direktupphandling arbetar IFO med frågan på egen hand.

3.3.2 Upphandling och kvalitetssäkring HVB

Upphandlingen av HVB sker i form av ramavtal som tecknats ett år och kan förlängas ytterligare ett år i taget max tre gånger. Tilldelningsbeslut för tecknandet av ramavtal togs i oktober 2020, beslutet överklagades av ett företag och dom meddelades 21 januari 2021 som gjorde gällande att ansökan om överprövning avslogs. 187 anbudsgivare tilldelades avtal under våren 2021. Upphandlingsförfarandet genomfördes i samverkan med 13 andra kommuner där såväl HVB för barn och unga som HVB för vuxna upphandlades. Av kommunerna utsågs Forshaga kommun att vara den kommun som formellt höll i upphandlingen.

Upphandlingen initierades med anledning av att tidigare ramavtal löpte ut september 2020, som Karlstads kommun hållit i. Planen har varit att avropa från Addas ramavtal, dock väntas detta vara färdigt först våren 2023 varför nytt avtal behövdes i väntan. Filipstad riggade en organisation tillsammans med de 13 andra kommunerna där arbetsgrupper utsågs där såväl nyckelpersoner från upphandlingsenheter som nyckelpersoner från socialtjänsterna deltog. Då det fanns brist på tid och resurser tog kommunerna även stöd av Affärskoncept och experter från SKR. Filipstads kommun representerades av upphandlare och dåvarande IFO-chef. Arbetsgrupperna var med i såväl kravställandet som utvärderingen av anbuden. Då olika arbetsgrupper arbetade med olika delar gick alla underlag även på remissrunda till respektive kommun.

Av upphandlingsdokument framgår att det finns en gedigen kravspecifikation avseende flertal områden såsom, arbetssätt, metoder, modeller, etik, värdegrund, resultatmätning, uppföljning av insatsers resultat, brukarundersökning, den placerades inflytande och delaktighet, evidensbaserad praktik, tillsynsrapport och inskrivningar. I ramavtalet har även tydliggjorts ansvar och krav gällande, hälso- och sjukvård, läkemedel, drogtester, samordnade individuella planer, trygghet och säkerhet, anmälningsskyldigheter, kontakterpersoner, uppdrag och genomförandeplaner samt skolgång. I ramavtalet finns krav på verksamhetens kunskap och beprövade erfarenhet samt personalens utbildningsnivå, handledning och kompetensutveckling.

Det framgår även att verksamheterna krävs ha kvalitetsledningssystem som motsvarar kraven i SOSFS 2011:9 samt särskilda rutiner för rapportering av missförhållanden.

Av intervjuer framgår att det vid avrop från ramavtal inte genomförs ytterligare kontroller inför varje placering för att säkerställa att leverantören fortsatt uppfyller de krav som ställts. Varken genom förnyad referenstagning eller tillståndskontroll.

Filipstads kommun

Granskning av kvalitetssäkring av HVB och familjehem för placerade barn

2022-05-23

Uppföljning av avtal

Av intervjuer framgår att ingen avtalsuppföljning av ramavtalen genomförts. Det framkommer dock att det i enstaka fall kommit in uppgifter gällande HVB som fått tillståndet indraget, då har informationen gått via Forshaga kommun.

I nuvarande ramavtal är Filipstad ansvarig för avtalsuppföljningen och av intervjuer framgår att varken socialförvaltningen eller upphandlingsenheten genomför avtalsuppföljningar eller planerar att genomföra dessa. Det är IFO-chef som står som avtalsansvarig för samtliga ramavtal på området och de framgår av intervjuer att de var en fråga för diskussion under upphandlingsförfarandet då avtalsuppföljningen sågs som en utmaning.

Av intervjuer framgår att det inte finns några rutiner kopplat till avtalsuppföljning och/eller hur missförhållanden eller iakttagna brister ska rapporteras. Det framkommer att det är en självklarhet att brister anmäls till IVO men ingen planering för hur uppgifter ska samlas upp och hanteras av avtalsansvarig.

3.3.3 Upphandling och kvalitetssäkring konsulentstödda familjehem

Filipstads kommun har inget ramavtal gällande konsulentstödda familjehem och avropar ej heller på ramavtal via Adda som Filipstad är avropsberättigad på. Det framgår av intervjuer att kännedom om möjligheten att avropa på ramavtal inte funnits i organisationen. Upphandling av konsulentstödda familjehem genomförs därför genom direktupphandling och gränsbeloppet anses inte ha överstigit. IFO söker lämpliga leverantörer och familjehem på samma sätt som familjehem i egen regi (se 3.2.1)

Verksamheten förhandlar med leverantörerna inför placering och granskar avtalen som bolagen skickar innan tecknande. Avtalen tecknas av chef inom förvaltningen enligt delegation och upphandlingsenheten är inte inkopplade i detta arbete.

Konsulentstödda familjehem utreds på samma sätt som beskrivet avseende familjehem i egen regi (se 3.2.2). Konsultföretagets bedömningsunderlag inhämtas och utgör ett underlag i kommunens egen utredning av familjen.

När det gäller löpande stöd framkommer det att handledning inte ges av förvaltningen på samma sätt som för familjehem i egen regi. Detta då den tjänsten köps av konsultföretaget. När det gäller utbildningen *Ett hem att växa i* ges inte heller denna av förvaltningen och det framkommer av representant vid förvaltningen att konsultföretaget ska erbjuda denna.

Uppföljning av avtal

Det framhålls i intervjuer att uppföljning av placeringarnas kvalitet sker på individnivå. Avtalen som skrivs är de avtal som leverantörerna föreslår och Filipstads kommun har inget eget standardavtal likt det som finns i ramavtalen för HVB. Detta gör att någon särskild kravspecifikation på leverantören inte upprättas av kommunen i avtalen samt att avtalen för de olika leverantörerna ser olika ut.

3.3.4 Bedömning

En stor del av kvalitetssäkringen genomförs inom ramen för den individuella uppföljning som sker i varje enskilt individärende. När det gäller det mer proaktiva arbetet för kvalitetssäkring behöver uppföljning ske på en mer övergripande nivå i bland annat upphandlingsprocesser.

När det gäller HVB bedöms inte nämnden ha en helt ändamålsenlig organisation gällande upphandling. Vid upphandling har externt stöd tagits in och upphandlingen har genomförts med stöd av flera andra kommuner där såväl representanter från individ- och familjeomsorgen som representanter från upphandlingsenheterna ingått i arbetsgrupper. Såväl kravställning som avtal är väl utformade och kvalitetssäkrar leverantörerna på ett tillfredställande sätt. Dock framkommer att det saknas rutiner och arbetssätt för förnyad referenstagnation och tillståndskontroll vid varje enskild placering, vilket bedöms vara en brist i arbetet med kvalitetssäkringen. Det framgår även att ingen avtalsuppföljning är genomförd eller planerad. Även om nämnden kommande år planerar att teckna nya ramavtal via Adda där Adda genomför avtalsuppföljning behöver nämnden rutiner för hur synpunkter ska sammanställas och överföras till ansvariga för avtalsuppföljning.

När det gäller externa familjehem (konsulentstödda familjehem) bedöms socialnämnden inte ha en helt ändamålsenlig organisation. Detta då det framkommit att upphandlingsenheten inte arbetar med frågan utan att upphandling sker på enhetsnivå inom IFO i form av direktupphandling. Även om upphandlingen av konsulentstödda familjehem inte anses uppgå till gränsvärdet anser vi att processen behöver kvalitetssäkras. Nämnden har inga egna upprättade standardavtal som ramavtalen för HVB utan det är de enskilda leverantörerna som lämnar förslag på avtal. För att nämnden ska kvalitetssäkra arbetet med konsulentstödda familjehem bör upphandlingsenheten utgöra ett stöd i arbetet med avtal i även detta förfarande och nämnden bör ha en grund för vad som ska ingå i avtalen.

3.4 Jämförelse kostnadsutveckling

I uppdraget ingår att göra en översiktlig jämförelse av kostnadsutvecklingen för HVB- och familjehemsplaceringar i Filipstad i jämförelse med andra kommuner. Jämförelsen är gjord av data via Rådet för kommunala analyser (RKA).

Jämförelser har gjorts gentemot tre jämförelsetal. Dels medeltal på samtliga kommuner och i kommungruppen, dels gentemot liknande kommuner för specifik verksamhet.

Medeltal i kommungruppen avser medeltalet bland kommunerna som enligt SKR:s kommungruppsindelning definieras som landsbygdskommuner. Filipstad ingår i kommungruppen tillsammans med 39 andra kommuner. Kommunerna i gruppen har mindre än 15 000 invånare i den största tätorten och ett lågt pendlingsmönster.

Liknande kommuner för specifik verksamhet (IFO) avser medeltal bland de sju kommuner som strukturellt liknade Filipstad utifrån verksamheten IFO år 2020. De sju kommunerna som ingår i jämförelsegruppen är, Flen, Hultsfred, Hällefors, Högsby, Ljusnarsberg, Perstorp och Östra Göinge.

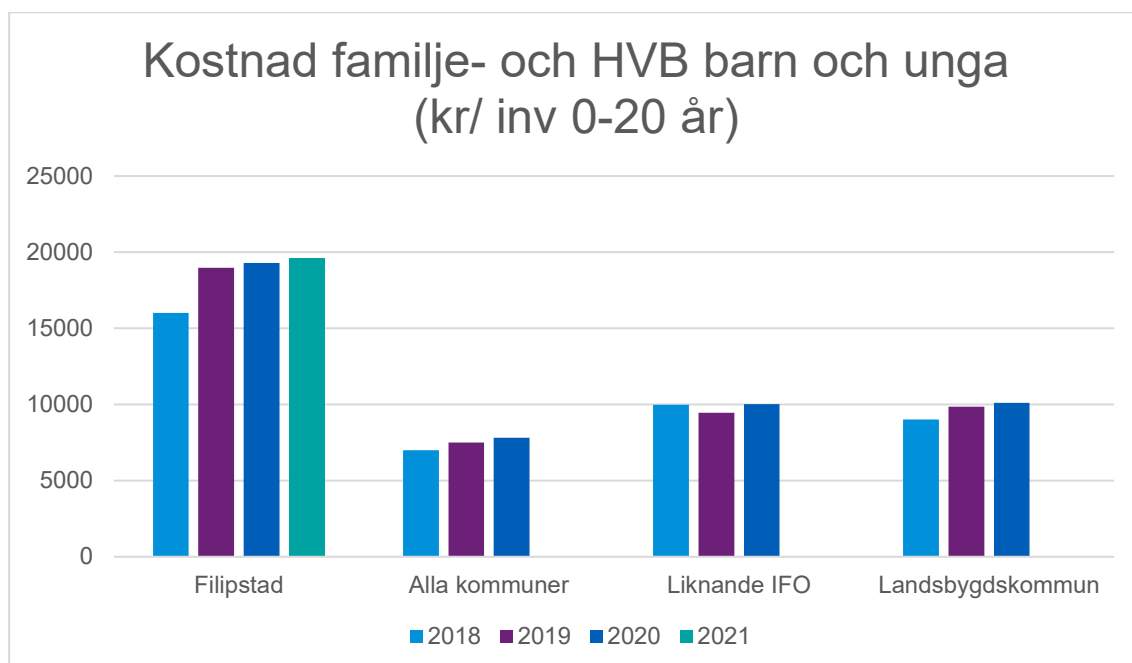
Filipstads kommun

Granskning av kvalitetssäkring av HVB och familjehem för placerade barn

2022-05-23

Vilka som väljs ut som liknande kommuner baseras enligt RKA till största del på referenskostnaden, men också på invånarantal. Referenskostnaden bygger på kostnadsutjämnningen och indikerar vad respektive verksamhet borde kosta, enligt kostnadsutjämnningssystemet, om kommunen bedriver verksamheten med genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet. De kommuner som ligger närmast varandra vad gäller förväntad kostnad för en verksamhet samt invånarantal bildar en jämförelsegrupp.

Då uppgifterna för 2021 är preliminära och enbart ett fåtal kommuner rapporterat är jämförelsetalen inte kompletta. Den slutliga publiceringen sker under vecka 35. Med hänsyn till detta finns enbart uppgifter gällande Filipstad för året 2021.

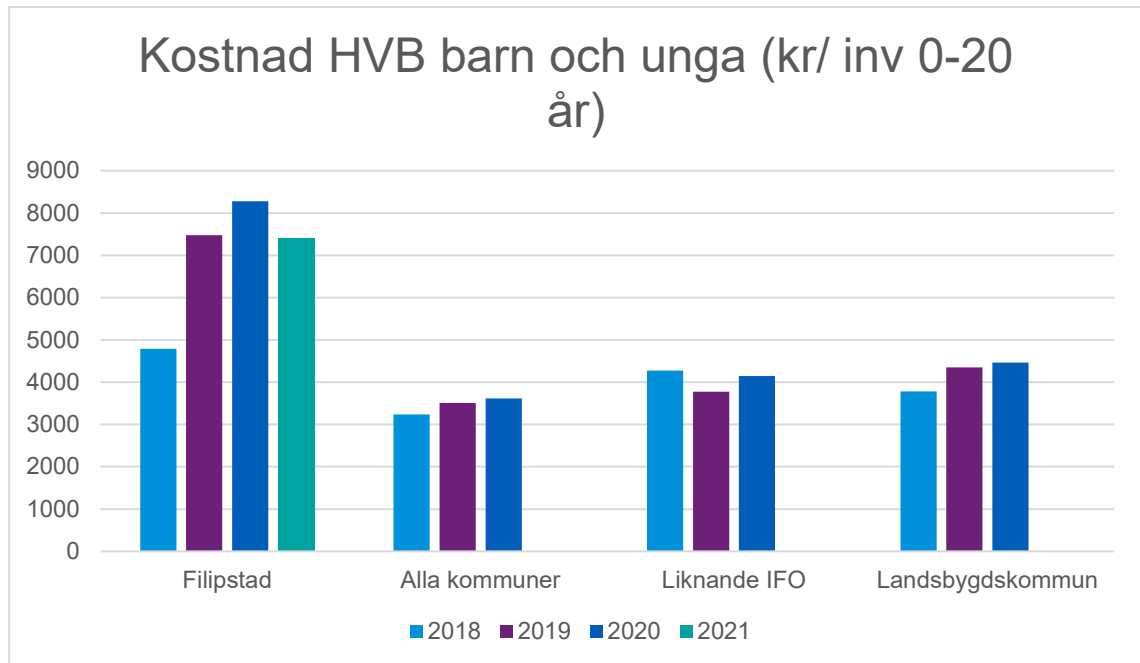

Av tabellen ovan framkommer kostnaderna för placerade barn och unga sammantaget (både familjehem och HVB). Det kan noteras att kostnaderna legat förhållandevis jämnt över åren och följer likvärdig utveckling som medelkommunen och kommungruppens medel. I jämförelse med andra kommuner har Filipstad dock markant högre kostnader samtliga år.

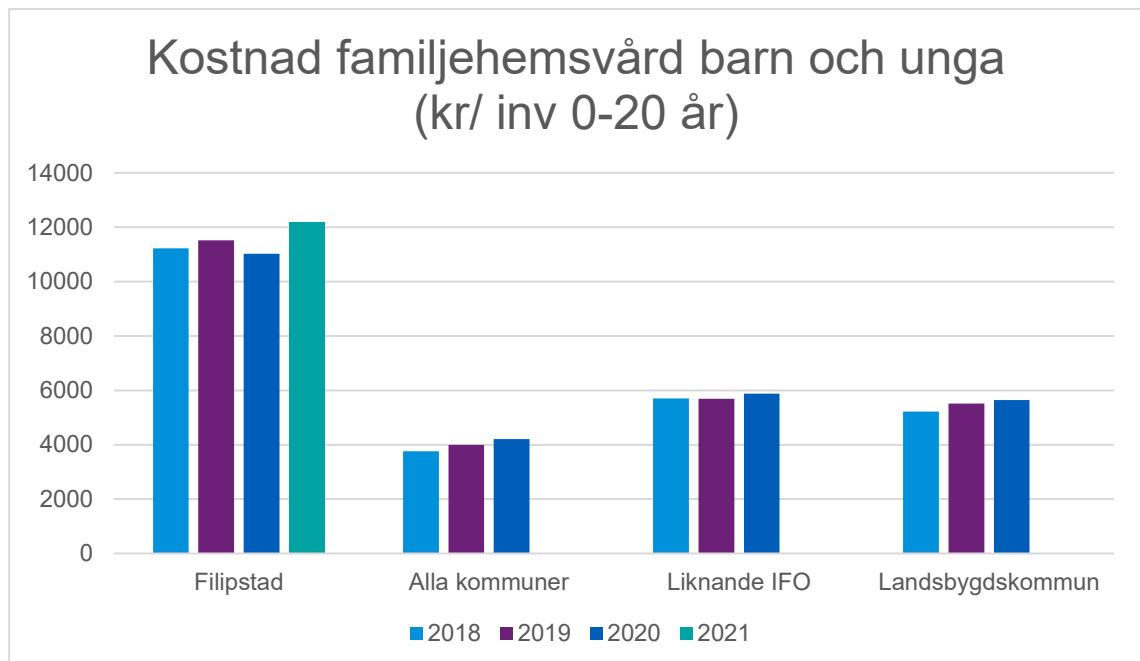
Filipstads kommun

Granskning av kvalitetssäkring av HVB och familjehem för placerade barn

2022-05-23

Vid närmre analys av kostnader för placeringar i HVB kan ses att Filipstad har klart högre kostnader än samtliga jämförelsetal. Det noteras en markant ökning mellan 2018 och 2019 vilket också tydliggörs i ståtstiken som förvaltningen redogjort för som påvisar en uppgång av antalet placerade i HVB under 2019 (se 3.1.1).

Filipstads kommun

Granskning av kvalitetssäkring av HVB och familjehem för placerade barn

2022-05-23

Vid analys av kostnaderna för familjehemsvården specifikt noteras även i detta fall att Filipstad ligger markant högre än samtliga jämförelsetal. Det är tydligt att kostnaderna är betydligt jämnare över tid än kostnaderna för HVB.

4 Slutsats och rekommendationer

Socialnämnden bedöms inte ha en fullt ut ändamålsenlig organisation för upphandling och kvalitetssäkring av HVB.

Vid upphandling har externt stöd tagits in och upphandlingen har genomförts med stöd av flera andra kommuner där såväl representanter från individ- och familjeomsorgen som representanter från upphandlingsenheterna ingått i arbetsgrupper. Såväl kravställning som avtal är väl utformade och kvalitetssäkrar leverantörerna på ett tillfredställande sätt. Dock framkommer att det saknas rutiner och arbetssätt för förnyad kvalitetssäkring vid varje enskild placering, vilket bedöms vara en brist. Det framkommer även att ingen avtalsuppföljning har genomförts eller planeras. Även om nämnden kommande år planerar att teckna nya ramavtal via Adda där Adda genomför avtalsuppföljningen behöver nämnden rutiner för hur synpunkter och iakttagna kvalitetsbrister ska sammanställas och överföras till ansvariga för avtalsuppföljning.

Socialnämnden bedöms ha en ändamålsenlig organisation för rekrytering och kvalitetssäkring av familjehem i egen regi.

Socialnämnden har en planering och utformade arbetssätt för marknadsföring, rekrytering, utredning, och stöd till familjehem i egen regi. Gällande utbildningsinsatsen som erbjuds till familjehemmen behöver dock arbetet ses över då det framkommer att detta inte gett någon effekt. Här behöver nämnden ta i beaktande att utbildningen har ett kvalitetssäkrande syfte där barn och ungas behov ska säkerställas genom att tillse att familjehemmen får lämpliga kunskaper inför och under en placering.

Socialnämnden bedöms inte ha en fullt ut ändamålsenlig organisation för upphandling och kvalitetssäkring av konsulentstödda familjehem.

Detta då det framkommer att upphandlingsenheten inte arbetar med frågan utan att upphandling sker på enhetsnivå inom IFO i form av direktupphandling. Av intervjuer framgår att gränsvärde ej föranleder ramavtal, dock behöver processen kvalitetssäkras. Nämnden har inga egna upprättade avtal som i ramavtalen för HVB utan det är de enskilda leverantörerna som lämnar förslag på avtal.

Socialnämnden bedöms ha tillräckliga rutiner och systematik i arbetssätt med egenkontroller och kvalitetssäkring av uppföljningar.

Det framkommer att uppföljning av placeringsinsatser genomförs enligt ett utarbetat arbetssätt där ansvarig enhet har beredning och ärendedragning veckovis för att säkerställa att processen. Under 2022 har en förste socialsekreterare anställts som kommer stärka handläggningen genom att ge övergripande stöd samt ansvara för uppföljning av handläggningen.

Nämnden har ett upprättat årshjul för att säkerställa att placeringarna följs upp systematiskt samt en särskild egenkontroll av överväganden i aktuell kvalitetsplan.

Filipstads kommun

Granskning av kvalitetssäkring av HVB och familjehem för placerade barn

2022-05-23

Det framkommer att det i åtta ärenden inte genomförts överväganden i tid. I de fallen har avvikelser upprättats och utredningar av dessa avvikelser har genomförts. Av utredningarna framgår att orsaken är en organisatorisk brist och nämnden har vidtagit åtgärder som bedöms kunna säkra att liknande avvikelser inte uppstår i framtiden.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi socialnämnden att:

- Kvalitetssäkra processen med upphandling av leverantörer på området konsulentstödda familjehem. Särskilt i frågan om kravställning och avtal.
- Utforma rutin och arbetssätt för att överföra och sammanställa information om kvalitetsbrister till upphandlingsansvarig.
- Utforma rutin och arbetssätt för att göra förnyad kvalitetssäkring inför varje enskild placering i form av referenstagnation och förnyad tillståndskontroll.

Datum som ovan

KPMG AB

Nils Nordqvist
Certifierad kommunal revisor

Joakim Hackström Larsson
Kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

Granskning av kommunens fastighetsunderhåll

Rapport

Filipstads kommun

KPMG AB

2023-04-11

Antal sidor 14

Filipstads kommun
Granskning av kommunens fastighetsunderhåll

2023-04-11

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte och revisionsfrågor	4
2.2	Avgränsning	4
2.3	Revisionskriterier	4
2.4	Ansvarig nämnd/styrelse	5
2.5	Metoder	5
3	Resultat av granskningen	6
3.1	Organisation och ansvarsfördelning	6
3.2	Styrning och styrande dokument	7
3.3	Underhållsplanering	9
3.4	System för hyressättning	11
4	Slutsats och rekommendationer	13

1 Sammanfattning

Vi har av Filipstads kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens arbete med fastighetsunderhåll. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2022.

Syftet med granskningen har varit att konstatera om kommunens arbete med underhåll av kommunens verksamhetsfastigheter sker på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunens arbete med fastighetsunderhåll inte bedrivs på ett ändamålsenligt sätt.

Vi konstaterar att det idag saknas underhållsplaner för kommunens fastigheter och att det inte är klargjort hur stor kommunens underhållsskuld är. Anledningen till att underhållsplaner inte har kunnat upprättas uppges i granskningen bero på brist av ekonomiska resurser. Vår bedömning är att underhållsplaner behöver upprättas för att kommunen ska kunna få en helhetsbild av det eftersatta underhållet, samt för att säkerställa att underhållsåtgärder planeras och utförs i tid. Enligt vår bedömning kan bristande underhållsplanering på lång sikt bli kostsamt för kommunen eftersom eventuella underhållsbehov kan behöva hanteras akut. Vi bedömer med anledning av detta att kommunstyrelsen behöver vidta åtgärder för att säkerställa att arbetet med underhåll bedrivs och följs upp på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.

Det är kommunstyrelsens teknikutskott som ansvarar för att bereda fastighetsfrågor och följa upp kommunens fastighetsunderhåll. Vi bedömer utifrån vår granskning att teknikutskottets uppdrag och ansvar inom området inte är tydligt definierat och behöver förtydligas i reglemente och delegationsordning. På förvaltningsnivå är det kommunens fastighetsenhet som arbetar med kommunens fastighetsunderhåll. Enligt lämnade uppgifter i granskningen ska kvarvarande del i fastighetsenhetens fördelade driftmedel användas för underhållsåtgärder. Vi konstaterar dock utifrån från vår granskning att det varken i den kommunövergripande ekonomiska planen eller i andra budgetdokument vi tagit del av framgår en sådan budget/ekonomisk ram för fastighetsenheten. För att möjliggöra tydligare styrning av fastighetsunderhållet och systematisk uppföljning av underhållsbudgeten bedömer vi att drift- och underhållsbudgeten behöver tydliggöras i de upprättade budgetdokumenten.

Beslut om investeringar och underhåll tas enligt en beslutsordning som framgår av den ekonomiska planen. Vi bedömer att delegationen avseende investeringar och underhåll bör förtydligas och inte enbart anges i den ekonomiska planen.

Fastighetsenheten följer löpande upp underhållsbehoven i kommunens fastigheter, vilket vi ser positivt på. För att säkerställa att underhållsbehov upptäcks i god tid och därigenom minska risken för ekonomiska förluster bedömer vi dock att regelbundna besiktningar av kommunens fastigheter är väsentligt.

Det har i granskningen ingått att bedöma om nuvarande system för hyressättning är ändamålsenligt utifrån perspektivet underhåll och lokalanskaffning. Vi bedömer att nuvarande system för hyressättning bara delvis är ändamålsenligt då det inte avsätts några medel för underhåll och lokalanskaffning.

Filipstads kommun

Granskning av kommunens fastighetsunderhåll

2023-04-11

Vidare konstaterar vi att viss statistik och nyckeltal används för att jämföra sig med andra kommuner, vilket vi bedömer är positivt. Dock uppfattar vi det som att de faktiska underlagen inte aktivt används för att utveckla kommunens fastighetsunderhåll.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att underhållsplaner för kommunens fastigheter upprättas
- Säkerställa att regelbundna besiktningar av kommunens fastigheter genomförs och att dessa dokumenteras
- Fastställa styrdokument för arbetet med fastighetsunderhåll och underhållsplanering
- Tydliggöra teknikutskottets uppdrag och ansvarsområde avseende fastighetsunderhåll i kommunstyrelsens reglemente samt delegationsordning
- Säkerställa att driftsbudget och underhållsbudget tydligt framgår i fastställda budgetdokument som beslutats av kommunstyrelsen
- Se över möjligheten att avsätta en del av hyresintäkterna i en särskild pott för fastighetsunderhåll

2 Bakgrund

Vi har av Filipstads kommuns revisorer fått i uppdrag att granska hur kommunens underhåll av verksamhetsfastigheter sköts. Fastigheter betingar ett stort värde och eftersatt underhåll kan innebära stora kostnader i form av akut och avhjälpande underhållsåtgärder. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Om fastighetsunderhållet är eftersatt, och därmed genererar höga kostnader, bedömer revisorerna att det finns en risk att andra kommunala verksamheter inte tilldelas tillräckligt med medel.

Med anledning av ovanstående drar kommunens revisorer slutsatsen i sin riskanalys, att kommunens arbete med underhåll av kommunens verksamhetsfastigheter behöver granskas.

2.1 Syfte och revisionsfrågor

Granskningen har syftat till att konstatera om kommunens arbete med underhåll av kommunens verksamhetsfastigheter sker på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.

I granskningen har också ingått att bedöma om nuvarande system för hyressättning är ändamålsenligt utifrån perspektivet underhåll och lokalanskaffning.

Granskningen omfattar följande revisionsfrågor:

- Är kommunens fastighetsunderhåll rätt organiserad och bemannad utifrån sitt uppdrag?
- Vilka styrdokument finns beträffande fastighetsunderhåll, efterlevs dessa och hur följs dessa upp?
- Finns det underhållsplaner för varje fastighet och hur är dessa utformade?
- Hur följs underhållsplanerna upp, d.v.s. görs det besiktningar för att kontrollera att underhållet sköts som det är tänkt?
- Är tilldelade medel i proportion till befintliga underhållsplaner?
- Finns det ett ackumulerat eftersatt underhåll och görs konsekvensanalyser utifrån det?
- Vad finns det för kriterier för när ett underhåll beslutas som en investering?
- Används statistik och nyckeltal som styrinstrument?
- Används statistik och nyckeltal för att jämföra sig med andra kommuner?

2.2 Avgränsning

Granskningen omfattar underhållet av kommunens egna fastigheter.

2.3 Revisionskriterier

Vi kommer att bedöma om rutinerna uppfyller:

- Kommunallagen (2017:725)

Filipstads kommun

Granskning av kommunens fastighetsunderhåll

2023-04-11

- Kommunstyrelsens reglemente
- Tillämpbara interna regelverk, policys och beslut

2.4 Ansvarig nämnd/styrelse

Granskningen avser kommunstyrelsen.

2.5 Metoder

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier och intervjuer/avstämningar med berörda tjänstepersoner och politiker.

Samtliga som intervjuats har erbjudits att faktakontrollera rapporten.

3 Resultat av granskningen

3.1 Organisation och ansvarsfördelning

3.1.1 Kommunstyrelsen och teknikutskottet

Kommunstyrelsen i Filipstads kommun ansvarar enligt *reglemente för kommunstyrelsen*¹ för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Av reglementet framgår att kommunstyrelsen ansvarar för frågor inom fastighetsområdet, bland annat för att uthyra, köpa och sälja kommunens fastigheter. I ansvarsområdet ingår också att bevaka kommunens intressen i ärenden som exempelvis rör fastighetsbildning, planläggning och byggnadsväsen.

Kommunstyrelsen har tre tillhörande utskott: arbetsutskottet, teknikutskottet och kultur- och föreningsutskottet. Enligt uppgift är det teknikutskottet som bereder frågor inom fastighetsområdet och följer upp arbetet med fastighetsunderhåll i kommunen. I *kommunstyrelsens delegationsordning*² framgår att teknikutskottet får besluta om bland annat följande:

- Ombyggnad och omfattande renovering av byggnader
- Försäljning av lägenheter och rivningsfastigheter
- Rivning av byggnader i egen regi eller anbud

3.1.2 Fastighetsenheten

Fastighetsfrågor så som drift, underhåll och lokalvård hanteras av kommunens fastighetsenhet som ingår i kommunstyrelsens förvaltning. Fastighetsenheten är organiserad inom området Teknik och service som leds av en teknisk chef. Teknik och service uppges vara organiserade direkt under teknikutskottet.

Fastighetsenheten ansvarar enligt uppgift för förvaltningen av kommunens fastigheter samt på uppdrag även Stiftelsens Filipstadsbostäders fastigheter. Enligt uppgift uppgår kommunens fastighetsbestånd till ca 100 000 kvm. Fastighetsenheten består av en fastighetschef, sju vaktmästare, fem fastighetsskötare, två målare, en drifttekniker, en driftingenjör och en projektledare.

I intervju framförs att majoriteten av medarbetarna inom fastighetsenheten har en bred kompetens och arbetar med varierade arbetsuppgifter. Det har i granskningen påpekats att det finns behov av ytterligare personella resurser i arbetet med driften av kommunens fastigheter. Det har enligt uppgift förekommit att kommunen behövt köpa externa tjänster pga. att de personella resurserna som finns för driften inte räckt till.

¹ Kommunfullmäktige, 2022-12-15

² Kommunstyrelsen 2019-02-21, reviderad 2020-09-23

3.1.3 Bedömning

Utifrån uppgifter som framkommit i granskningen är det teknikutskottet som ansvarar för att följa upp arbetet med kommunens fastigheter och fastighetsunderhåll. Utifrån granskningen av kommunstyrelsens reglemente och delegationsordning bedömer vi dock att teknikutskottets uppdrag och ansvar avseende arbetet med underhåll av fastigheter inte är tydligt definierat. Vi bedömer därför att utskottets uppdrag och ansvar behöver förtydligas.

Vi bedömer vidare att organisationen för arbetet med fastigheter i grunden är ändamålsenlig, men att bemanningen avseende drift kan ses över. Vi anser att personella resurser är en väsentlig förutsättning för att bedriva arbetet med drift och underhåll ett effektivt sätt. Detta behöver säkerställas utifrån föreliggande behov.

3.2 Styrning och styrande dokument

3.2.1 Budget för fastighetsenheten

I *Ekonomisk plan 2022–2024*³ fastställs kommunstyrelsens budget till ca 174 Mkr för år 2022. Av den ekonomiska planen framgår inte vad teknikutskottet eller fastighetsenhetens budget uppgår till. Vi har dock erhållit ett budgetdokument där teknikutskottets och de olika enheternas budget framgår. Enligt dokumentet uppgår teknikutskottets budget till totalt ca 121 Mkr och fastighetsenhetens budget till ca 47,5 Mkr. I budgetdokumentet framgår inte någon särskild budget för underhåll och/eller renoveringar, dock framförs det i faktakontrollen att kvarvarande del av fördelade driftmedel för fastighetsenheten utgör det som kan anses vara en underhållsbudget. Vi har dock inte kunnat utläsa en driftbudget eller en underhållsbudget i de budgetdokument vi har erhållit inom ramen för granskningen.

Fastighetsenhetens investeringsram uppgår år 2022 till 15 Mkr enligt den ekonomiska planen. I den ekonomiska planen framgår följande beslutsordning för investeringar:

- Förvaltningschef och verksamhetschef får besluta om investering upp till 100 tkr
- Teknikutskottet beslutar om investeringar mellan 100 tkr och 3 Mkr
- Kommunstyrelsen beslutar om investeringar mellan 3 Mkr och 5 Mkr
- Kommunfullmäktige beslutar om investeringar som överstiger 10 Mkr

Kommunstyrelsens arbetsutskott har fastställt en tilläggsbudget⁴ för kommunens verksamheter år 2022. Av tilläggsbudgeten framgår att fastighetsenhetens kvarvarande medel från förgående år ingår i budgeten för år 2022, bland annat för ett skolprojekt och byggnationen av en simhall. Den totala tilläggsbudgeten för fastighetsenheten år 2022 var ca 284 Mkr.

Teknikutskottets ekonomi följs upp i samband med delårsbokslutet. Vid uppföljningen per sista augusti redovisade fastighetsenheten ett underskott på ca -692 tkr. Prognosen för helåret var ett underskott på ca -2,7 Mkr. En anledning till det

³ Kommunfullmäktige, 2021-06-17

⁴ Kommunstyrelsens arbetsutskott, 2022-02-07 § 5

prognostiserade underskottet uppges vara underhåll av ett HVB-hem pga. avloppshaverier och åtgärder efter besiktning av idrottshallar.

3.2.2 Mål för kommunens fastigheter

I *Ekonomisk plan 2022–2024* fastställs ett antal mål för den skattefinansierade verksamheten inom Teknik och service. Följande mål har fastställts kopplat till kommunens fastigheter:

- Vårda och underhålla kommunens fastigheter och andra tillgångar väl.
- Samordna kommunens verksamheter i egna lokaler för att minska kommunens hyreskostnader och effektivisera lokalanvändandet i kommunen.
- Arbeta med att göra Filipstad attraktivt som bostads- och arbetsort.
- Hålla kostnaderna på en långsiktigt låg men hållbar nivå.
- Fortsätta med energibesparande åtgärder för att sänka kostnadsnivån samt att minska användningen av fossila bränslen.

Målen följs upp i samband med delårsbokslutet år 2022. För målet med direkt anknytning till arbetet med fastighetsunderhållet, "Vårda och underhålla kommunens fastigheter och andra tillgångar väl", framgår att fastighetsenheten i den mån som är möjlig ronderar kommunens fastigheter för att avhjälpa brister och fel. Det framgår också att det pågår ett arbete med att utveckla fastighetsförvaltningssystemet för att möjliggöra skapandet av underhållsplaner för kommunens fastigheter.

Avseende målet om att samordna kommunens verksamheter i egna lokaler framgår det av delårsbokslutet att fastighetsenheten genom att renovera, bygga samt färdigställa befintliga lokaler bidragit till att verksamheter kan bedrivas i egna lokaler i stället för externt förhyrda lokaler. Enheten uppges även arbeta aktivt med att eventuellt försälja och/eller avyttra de fastigheter som inte ingår i kommunens kärnområde och som inte används av kommunens verksamheter.

För att hålla kostnaderna på en låg nivå samt fortsätta med energibesparande åtgärder anges i delårsbokslutet att fastighetsenheten arbetar löpande med energieffektiviseringar. Det framgår att det i samband med ny- och ombyggnationer av fastigheter görs olika typer av avvägningar för att minska energianvändningen i kommunens fastigheter.

3.2.3 Bolagisering av kommunens fastigheter

Av den *Ekonomiska planen 2023–2025*⁵ framgår att Filipstads kommun tillsammans med Stiftelsen Filipstadsbostäder ska utreda möjligheten att samla kommunens fastigheter i ett kommunalt bolag.

I intervjuer framförs att syftet med uppdraget är att se över möjligheterna att ha en mer samlad organisation av kommunens fastigheter då majoriteten av hyresfastigheterna

---

⁵ Kommunfullmäktige 2022-11-24

idag drivs av Stiftelsen Filipstadbostäder. Enligt uppgift leder den tekniska chefen utredningen.

3.2.4 Bedömning

Enligt lämnade uppgifter i granskningen finns det för fastighetsenheten fastställda driftmedel vars kvarvarande del ska användas för underhållsåtgärder. Vi konstaterar dock utifrån från vår granskning att det varken i den ekonomiska planen eller i det separata budgetdokumentet vi fått ta del av framgår en sådan budget/ekonomisk ram för fastighetsenheten. Vi ser därför ett behov av att i budgetdokumenten tydliggöra dessa ramar för att möjliggöra tydligare styrning och uppföljning av fastighetsunderhållet och underhållsbudgeten.

Beslut om investeringar och underhåll tas enligt en beslutsordning som framgår av den ekonomiska planen. Beslutsordningen eller annan typ av delegation till kommunstyrelsen samt teknikutskottet avseende investeringar framgår dock inte av kommunstyrelsens delegationsordning. Vi bedömer därför att delegationen avseende investeringar och underhåll bör förtydligas och inte enbart anges i den ekonomiska planen då det är ett dokument som revideras årligen.

Vi ser positivt på att det har fastställts mål för kommunens fastigheter och arbete med fastighetsunderhåll. Vi bedömer dock att det idag saknas annan typ av styrning av området då inga styrdokument avseende arbetet med fastighetsunderhållet har fastställts. För att säkerställa att arbetet bedrivs ändamålsenligt bedömer vi därför att det finns ett behov av att ta fram styrdokument som anger hur kommunen ska arbeta med fastighetsunderhåll.

3.3 Underhållsplanering

3.3.1 Underhållsplaner

Enligt lämnade uppgifter i granskningen finns det idag inga underhållsplaner för kommunens fastigheter. I intervjuer framförs att framtagandet av underhållsplaner i dagsläget inte är möjligt med de ekonomiska ramar som finns. Enligt uppgift saknas även tillräckliga ekonomiska resurser för att genomföra årliga besiktningar av samtliga fastigheter.

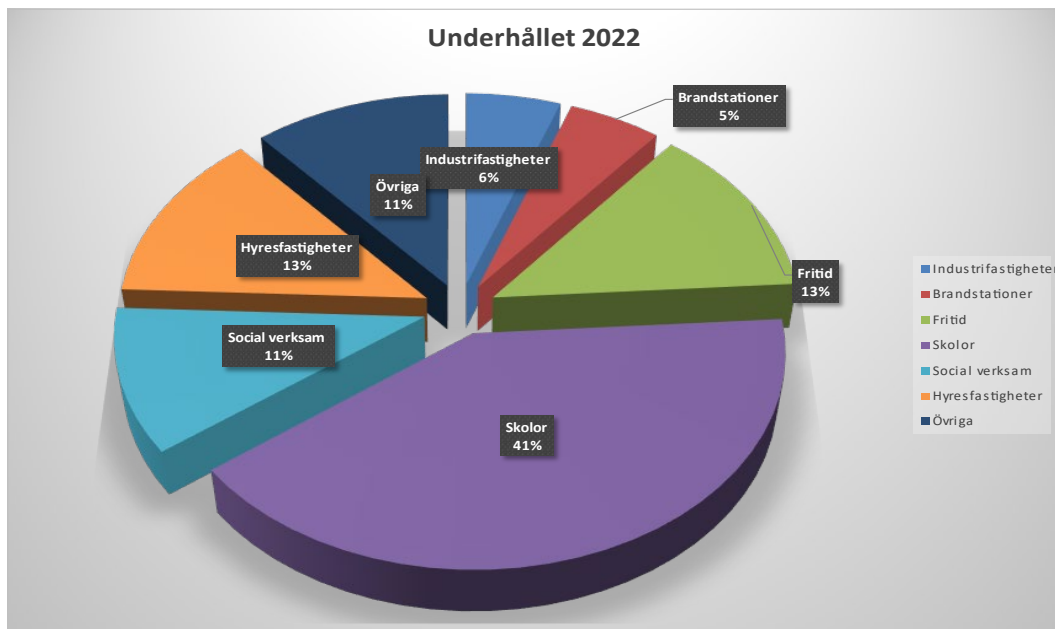
I intervjuer har det framförts att fastighetsenheten inlett ett arbete med att framöver kunna skapa underhållsplaner för varje fastighet i fastighetssystemet Vitec, vilket också beskrivs i uppföljningen av verksamhetens mål (se avsnitt 3.2.2). Det har dock poängterats att arbetet med att ta fram underhållsplaner i fastighetssystemet kan komma att ta flera år innan det är färdigställt.

3.3.2 Uppföljning av underhåll

I intervju uppges att fastighetschefen och arbetsledaren för fastighetservice har månatliga avstämningar avseende fastighetsunderhållet. Vid uppföljningarna kontrolleras gjorda underhållsåtgärder och underhållsbehov som finns i kommunens verksamheter. Underhållsbehov uppges identifieras via löpande kontroller av kommunens fastighetsskötare eller genom att verksamheterna själva kommunicerar

sina behov till fastighetsenheten. Behov kan kommuniceras vid övergripande möten mellan fastighetsenheten och berörda verksamheter. Enligt lämnade uppgifter i faktakontrollen planeras eventuella behov in i investeringsplanen. Investeringsplanen uppges vara ett arbetsdokument som sträcker till år 2030.

Fastighetsenheten har tagit fram en Excel-fil för åren 2021–2025 som används som stöd för att planera och följa upp underhållet av kommunens fastigheter. Av Excel-filen framgår fördelningen av underhåll på olika fastighetstyper. Uppgifterna som finns i Excel-filen är hämtade direkt ur kommunens ekonomisystem. Underhållet har fördelats på följande sätt under år 2022:

Enligt uppgift är det inte klargjort hur stor underhållsskuld kommunen har.

3.3.3 Prioritering av underhåll

I intervjuer framförs att tekniska chefen har regelbunden kommunikation med teknikutskottet för att lyfta olika typer av underhållsbehov. Underhållsbehoven påtalas även under budgetprocessen.

Teknikutskottet uppges arbeta med en prioriteringslista där samtliga underhållsbehov framgår. Utifrån prioriteringslistan beslutar utskottet om underhåll och investeringar utifrån de investeringsmedel som tilldelats fastighetsenheten i budgeten samt utifrån den beslutsordning som fastställs i den ekonomiska planen (se avsnitt 3.2.1). Enligt uppgift utgår prioriteringen utifrån vilken verksamhet som har störst behov.

I intervjuer har det framförts att underhållsåtgärder ofta genomförs i samband med olika investeringsprojekt i befintliga fastigheter eftersom det saknas särskilda medel för underhållet.

3.3.4 Bedömning

Vår övergripande bedömning är att det idag saknas strukturer för arbetet med kommunens fastighetsunderhåll. Vi konstaterar att det saknas underhållsplaner för kommunens fastigheter, samt att det därmed inte är klargjort hur stor kommunens underhållsskuld är. Med anledning av detta kan vi också konstatera att konsekvensanalyser inte genomförs av eftersatt underhåll. För att kunna bedriva underhållsarbetet på ett ändamålsenligt sätt, samt för att säkerställa att underhållsåtgärder planeras och genomförs i tid, bedömer vi att underhållsplaner behöver upprättas.

Vi bedömer även att det är väsentligt att kommunstyrelsen skapar sig en helhetsbild av hur stor underhållsskuld kommunen har för att framåt kunna planera underhållsåtgärder och vidta åtgärder för att säkerställa att underhållet av fastigheter sker effektivt. Underhållsåtgärder beslutas idag av teknikutskottet som en investering utifrån en prioriteringslista som uppges baseras på var behoven är som störst. Vi anser att upprättandet av underhållsplaner kommer möjliggöra mer strukturerad planering och uppföljning av fastighetsunderhållet.

Vi konstaterar vidare att fastighetsenheten löpande följer upp underhåll av kommunens fastigheter, vilket vi ser positivt på. För att säkerställa att underhållsbehov upptäcks i god tid och därigenom minska risken för ekonomiska förluster bedömer vi dock att regelbundna besiktningar av kommunens fastigheter är väsentliga. Vi bedömer även att dessa besiktningar ska dokumenteras.

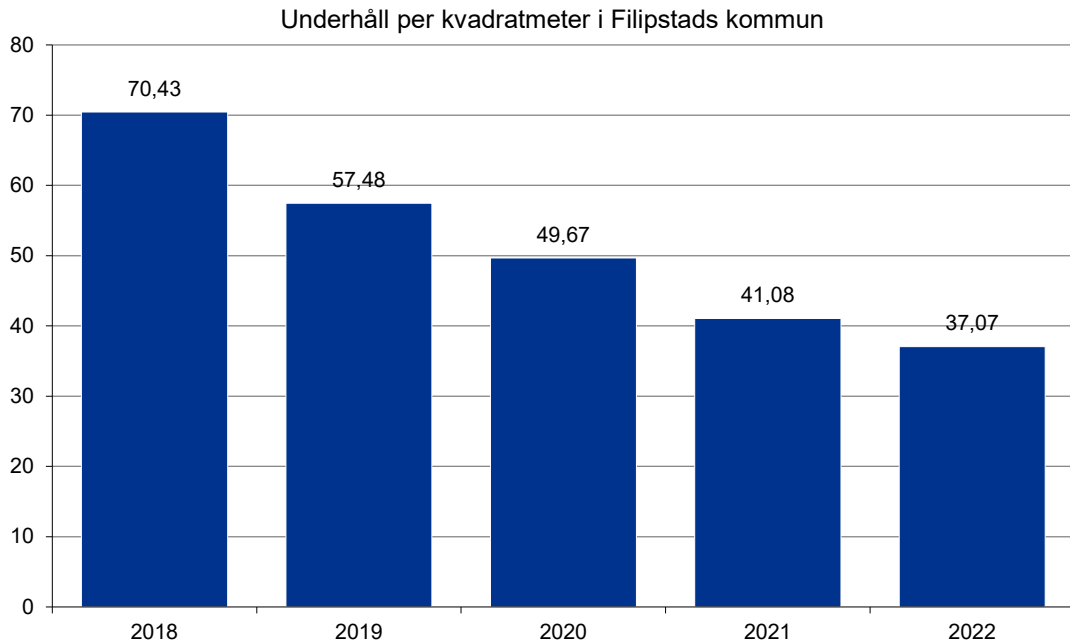
3.4 System för hyressättning

I intervjuer framförs att kommunen inte har internhyror för sina fastigheter. Underhållet och driften ska i stället hanteras inom ramen för fastighetenhetens tilldelade budget.

Enligt lämnade uppgifter genererar kommunens fastigheter 37,07 kr per kvadratmeter till underhåll, vilket är lågt jämfört med det nationella riktvärdet (ca 200 kr per kvadratmeter) som tagits fram av Riksbyggen⁶. Underhållet av kommunens fastigheter har också minskat under de senaste åren. Utvecklingen redovisas i diagrammet nedan.

---

⁶ Uppgiften har framförts i intervju

3.4.1 Statistik och nyckeltal

I intervju framförs att tekniska chefen jämför kommunens underhållskostnader med olika typer av statistik från Riksbyggen. Nyckeltal och statistik uppges dock inte användas som styrdokument i arbetet med fastighetsunderhåll.

3.4.2 Bedömning

Vi bedömer att nuvarande system för hyressättning bara delvis är ändamålsenligt då kommunens verksamheter inte betalar någon internhyra. Det gör att det inte är möjligt för fastighetsenheten att avsätta några medel för underhåll och lokalanskaffning. För att säkerställa att ett visst underhåll finansieras rekommenderas ett system där en del av hyresintäkterna avsätts till en särskild pott.

Vi bedömer att användning av statistik och nyckeltal samt att jämföra sig med andra kommuner, är ett bra sätt att ta del av kunskap som kan bidra till effektivitet och en ökad lönsamhet även för den egna kommunen. Dock uppfattar vi det som att de faktiska underlagen inte aktivt används för att utveckla kommunens fastighetsunderhåll.

4 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunens arbete med fastighetsunderhåll inte bedrivs på ett ändamålsenligt sätt.

Vi konstaterar att det idag saknas underhållsplaner för kommunens fastigheter och att det inte är klargjort hur stor kommunens underhållsskuld är. Anledningen till att underhållsplaner inte har kunnat upprättas uppges i granskningen bero på brist av ekonomiska resurser. Vår bedömning är att underhållsplaner behöver upprättas för att kommunen ska kunna få en helhetsbild av det eftersatta underhållet, samt för att säkerställa att underhållsåtgärder planeras och utförs i tid. Enligt vår bedömning kan bristande underhållsplanering på lång sikt bli kostsamt för kommunen eftersom eventuella underhållsbehov kan behöva hanteras akut. Vi bedömer med anledning av detta att kommunstyrelsen behöver vidta åtgärder för att säkerställa att arbetet med underhåll bedrivs och följs upp på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.

Det är kommunstyrelsens teknikutskott som ansvarar för att bereda fastighetsfrågor och följa upp kommunens fastighetsunderhåll. Vi bedömer utifrån vår granskning att teknikutskottets uppdrag och ansvar inom området inte är tydligt definierat och behöver förtydligas i reglemente och delegationsordning. På förvaltningsnivå är det kommunens fastighetsenhet som arbetar med kommunens fastighetsunderhåll. Enligt lämnade uppgifter i granskningen ska kvarvarande del i fastighetsenhetens fördelade driftmedel användas för underhållsåtgärder. Vi konstaterar dock utifrån från vår granskning att det varken i den kommunövergripande ekonomiska planen eller i andra budgetdokument vi tagit del av framgår en sådan budget/ekonomisk ram för fastighetsenheten. För att möjliggöra tydligare styrning av fastighetsunderhållet och systematisk uppföljning av underhållsbudgeten bedömer vi att drift- och underhållsbudgeten behöver tydliggöras i de upprättade budgetdokumenten.

Beslut om investeringar och underhåll tas enligt en beslutsordning som framgår av den ekonomiska planen. Vi bedömer att delegationen avseende investeringar och underhåll bör förtydligas och inte enbart anges i den ekonomiska planen.

Fastighetsenheten följer löpande upp underhållsbehoven i kommunens fastigheter, vilket vi ser positivt på. För att säkerställa att underhållsbehov upptäcks i god tid och därigenom minska risken för ekonomiska förluster bedömer vi dock att regelbundna besiktningar av kommunens fastigheter är väsentligt.

Det har i granskningen ingått att bedöma om nuvarande system för hyressättning är ändamålsenligt utifrån perspektivet underhåll och lokalanskaffning. Vi bedömer att nuvarande system för hyressättning bara delvis är ändamålsenligt då det inte avsätts några medel för underhåll och lokalanskaffning.

Vidare konstaterar vi att viss statistik och nyckeltal används för att jämföra sig med andra kommuner, vilket vi bedömer är positivt. Dock uppfattar vi det som att de faktiska underlagen inte aktivt används för att utveckla kommunens fastighetsunderhåll.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

— Säkerställa att underhållsplaner för kommunens fastigheter upprättas

Filipstads kommun

Granskning av kommunens fastighetsunderhåll

2023-04-11

- Säkerställa att regelbundna besiktningar av kommunens fastigheter genomförs och att dessa dokumenteras
- Fastställa styrdokument för arbetet med fastighetsunderhåll och underhållsplanering
- Tydliggöra teknikutskottets uppdrag och ansvarsområde avseende fastighetsunderhåll i kommunstyrelsens reglemente samt delegationsordning
- Säkerställa att driftsbudget och underhållsbudget tydligt framgår i fastställda budgetdokument som beslutats av kommunstyrelsen
- Se över möjligheten att avsätta en del av hyresintäkterna i en särskild pott för fastighetsunderhåll

Datum som ovan

KPMG AB

David Bäcker
Certifierad kommunal revisor

Maria Schultz
Kommunal revisor

Olivia Gonzalez
Kommunal revisor

Per Marcusson
Kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

Granskning av arbetet mot våld i nära relation

Rapport

Filipstad kommun

KPMG AB

2023-02-02

Antal sidor 20

Antal bilagor 2

Filipstad kommun
Granskning av arbetet mot våld i nära relation

2023-02-02

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte och revisionsfråga	5
2.2	Avgränsning	5
2.3	Revisionskriterier	6
2.4	Metod	6
3	Resultat av granskningen	7
3.1	Organisation och ansvarsfördelning	7
3.2	Styrning och styrdokument	7
3.3	Hantering av våldsärenden	8
3.4	Samverkan	11
3.5	Uppföljning och intern kontroll	14
4	Slutsats och rekommendationer	16
4.1	Svar på revisionsfrågor	17
A	Bilaga 1 - Nyckeltal	21
B	Bilaga 2 – Dokumentförteckning	24

1 Sammanfattning

Vi har av Filipstads kommuns samt Region Värmlands revisorer fått i uppdrag att granska arbetet mot våld i nära relationer.

Granskningsrapporten ska ge revisorerna i Filipstads kommun och Region Värmland ett underlag för att bedöma om Region Värmland och kommunerna – utifrån sina respektive ansvar och uppdrag – har inrättat arbets- och samverkansformer samt rutiner för informationsöverföring, i syfte att bedriva arbetet mot våld i nära relationer på ett ändamålsenligt sätt

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att Kommunstyrelsen och Socialnämnden delvis bedriver sitt arbete mot våld i nära relationer på ett ändamålsenligt sätt.

Socialnämnden har i enlighet med det som anges i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer (HSLF-FS 2022:39) fastställt två mål för kommunens arbete mot våld i nära relationer i en *Riktlinje för våld i nära relation*. Vi noterar dock att målen inte har tidsatts och att det saknas information om när målen ska följas upp. För att säkerställa att målen uppfylls och följs upp bedömer vi att nämnden bör fastställa när målen ska vara uppfyllda i enlighet med gällande föreskrifter. Vi bedömer vidare att den fastställda riktlinjen för arbetet mot våld i nära relationer är tydlig och ändamålsenligt utformad för att vägleda kommunens arbete.

Vi kan vidare konstatera att individ- och familjeomsorgens medarbetare fått olika typer av utbildningar om våld i nära relationer och bedömer därför att det finns en grundläggande kompetens om området hos medarbetarna. Vi noterar dock att få informations- och utbildningsinsatser avseende våld i nära relationer gjorts till kommunens övriga verksamheter som möter våldsutsatta. Vi bedömer att det finns fördelar med att personal inom andra verksamheter utöver individ- och familjeomsorgen får utbildning kring våld i nära relationer för att erhålla grundläggande kompetens inom området. Vi bedömer därför att fler verksamheter som möter barn, vuxna och familjer i kommunen, t.ex. äldreomsorg och LSS, bör informeras/få utbildning inom området för att säkerställa att våld i nära relationer upptäcks och identifieras.

Vi kan konstatera att det finns riktlinjer för att identifiera och upptäcka våld bland vuxna och barn som bevittnat och/eller utsatts för våld inom socialförvaltningen. Vi bedömer att kommunen med fördel kan överväga att fastställa liknande rutiner för övriga verksamheter som inte ingår i socialförvaltningen, men som möter barn, vuxna och familjer i det dagliga arbetet.

Vi bedömer att det finns goda initiativ för att utöka den interna samverkan mellan individ- och familjeomsorgen och andra verksamheter inom kommunen. Det finns idag flertalet olika forum där representanter från individ- och familjeomsorgen möter företrädare från andra verksamheter, exempelvis skolan, för att diskutera samverkan. Vi konstaterar dock att det inte finns upprättade rutiner för hur samverkan ska gå till. För att säkerställa intern samverkan kring arbetet mot våld i nära relationer och korrekt hantering när våld upptäcks i andra verksamheter än individ- och familjeomsorgen

2023-02-02

bedömer vi att rutiner för intern samverkan avseende våld i nära relation bör upprättas. Vidare bedömer vi att Kommunstyrelsen, utifrån sin samordnande roll, bör säkerställa att samverkan sker mellan de verksamheter som kommer i kontakt med våldsutsatta, våldsutövare och barn som bevittnat och/eller utsatts för våld.

Det finns idag inga specifika avtal eller överenskommelser mellan Region Värmland och länets kommuner avseende samverkan i arbetet mot våld i nära relationer. Vi kan konstatera att samverkan med regionen sker, men inte i några specifika forum eller bestämda former. Samverkan mellan huvudmännen är således av mer informella karaktär. I intervjuer med representanter från Region Värmland har det framkommit att det med vissa kommuner i länet finns en otydlighet kring kontaktvägar i enskilda ärenden. Vi bedömer därför att det är väsentligt att samtliga kommuner ser över samarbetet och kommunikationen med regionens olika verksamheter för att säkerställa att arbetet bedrivs på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.

Vad gäller uppföljning och återrapportering av kommunens arbete mot våld i nära relation bedömer vi att det finns förbättringspotential. Socialnämnden får regelbunden information om förvaltningens arbete och verksamhet, vilket vi ser positivt på. Enligt vår bedömning sker det dock i dagsläget ingen systematisk uppföljning av arbetet med våld i nära relationer. Vi bedömer därför att Socialnämnden behöver ta fram former för sin uppföljning av arbetet mot våld i nära relationer för att säkerställa att området följs upp på ett systematiskt sätt.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi Socialnämnden att:

- Förtydliga när de fastställda målen för kommunens arbete mot våld i nära relationer ska följas upp och vara uppfyllda i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter
- Säkerställa att informations- och utbildningsinsatser om våld i nära relationer genomförs i kommunens verksamheter som möter barn, vuxna och familjer
- Överväga att upprätta rutiner för att identifiera, upptäcka och anmäla våld samt upprätta interna samverkansrutiner tillsammans med övriga verksamheter inom kommunen som möter barn, vuxna och familjer i sitt arbete
- Säkerställa att det finns upparbetade kontaktvägar mellan individ- och familjeomsorgen och regionens olika verksamheter
- Fastställa former för systematisk uppföljning och återrapportering av arbetet mot våld i nära relationer

Därtill rekommenderar vi Kommunstyrelsen att:

- Utifrån sin samordnande roll säkerställa att samverkan sker mellan de nämnder/verksamheter som kommer i kontakt med våldsutsatta, våldsutövare och barn som bevittnat eller utsatts för våld

2 Bakgrund

Cirka tio procent av alla barn i Sverige lever i familjer där det förekommer våld. Hemmet är en plats där barnet skall känna sig tryggt men i hem där det förekommer våld blir det i stället till en plats där något obehagligt kan hända vilket i sin tur kan hindra barnets psykiska utveckling. I barnkonventionen artikel 19 står det om barnets rätt att skyddas mot fysiskt eller psykiskt våld, mot vanvård eller utnyttjande av föräldrar eller andra vårdnadshavare. I februari 2022 föreslog regeringen i en lagrådsremiss (Lex Lilla Hjärtat), fem lagändringar för att stärka principen om barnets bästa och säkerställa trygghet, säkerhet och stabilitet för placerade barn. Våldet förekommer i alla samhällsgrupper oavsett klass, ålder, sexualitet, etnicitet eller funktionsförmåga. Region Värmland har under lång tid inom ramen för olika projekt, grupperingar på olika nivåer, handlingsplaner och aktiviteter arbetat med området.

Regeringen presenterade i november 2016 en nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Strategin inbegriper även arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck samt mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Den innehåller åtgärder som stärker skydd och stöd till våldsutsatta kvinnor, insatser mot våld i samkönade relationer samt åtgärder som motarbetar destruktiv maskulinitet och hederstänkande. Strategin sätter också fokus på mäns delaktighet och ansvar för att stoppa våldet.

Strategins fyra målsättningar:

- Ett utökat och verkningsfullt förebyggande arbete mot våld.
- Förbättrad upptäckt av våld och starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn.
- Effektivare brottsbekämpning.
- Förbättrad kunskap och metodutveckling.

Regionens och kommunernas arbete inom området styrs av lagstiftning till exempel Socialtjänstlagen (2001:453) och Hälso- och sjukvårdslagen (1982:763). Arbetet regleras även av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd som t.ex. HSLF-FS 2022:39. Enligt SoL 5 kap. 11 § har kommunernas Socialnämnd ansvar för att ge stöd och råd till våldsutsatta. Det innebär att kommunerna ska arbeta aktivt med att upptäcka kvinnor eller män som utsatts för våld av närstående samt kunna informera om vilket stöd som finns i kommunen. Förvaltningen ska även samarbeta med andra nämnder och samhällsorgan, organisationer och föreningar på ett sådant sätt att information och kunskap kan överföras och att den enskilde personen som har utsatts för våld får möjlighet till det stöd hen är i behov av. I 14 kap. 1 § SoL anges att andra myndigheter bland annat inom hälso- och sjukvården är skyldiga att anmäla till socialtjänsten om de i sin verksamhet får kännedom om barn som kan fara illa, till exempel bevittna våld.

Enligt regeringsbeslut 2017-12-18 ska Länsstyrelserna i samverkan med kommuner, regioner, myndigheter, det civila samhället och näringslivet utveckla sektorsövergripande regionala strategier och handlingsplaner i syfte att bekämpa mäns våld mot kvinnor. I Värmland finns en gemensam handlingsplan framtagen.

Utgångspunkten för handlingsplanen är den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor.

Länsstyrelsen är ansvarig för myndighetssamverkan i området och kallar till möte minst en gång per termin. Vid mötena deltar förutom regionen och kommunerna även polis, rättsväsende, kriminalvård, länsstyrelsen med flera.

2.1 Syfte och revisionsfråga

Granskningen är en gemensam granskning mellan Region Värmland och de värmländska kommunerna. Granskningen ska ge revisorerna i Region Värmland och Filipstad kommun ett underlag för att bedöma om Region Värmland och kommunerna – utifrån sina respektive ansvar och uppdrag – har inrättat arbets- och samverkansformer samt rutiner för informationsöverföring, i syfte att bedriva arbetet mot våld i nära relationer på ett ändamålsenligt sätt.

Granskningens utgångspunkt är, att Regionstyrelsen, kommunstyrelserna och ansvariga nämnder genom styrning, uppföljning och intern kontroll, ska ha säkerställt att det finns rutiner och avtal som syftar till en ändamålsenlig samverkan mellan huvudmännen vad gäller arbetet för att motverka våld i nära relationer.

- Har Regionstyrelsen och kommunstyrelserna tillsett att arbetet bedrivs i enlighet med lagstiftning och förordningar?
- Vilka avtal och överenskommelser finns mellan Region Värmland och berörda kommuner avseende samverkan i arbetet mot våld i nära relationer?
- Vilka styrdokument har Region Värmland respektive kommunerna utfärdat till sina respektive verksamheter - utifrån den framtagna gemensamma handlingsplanen - avseende våld i nära relationer och vilken instans har beslutat om styrdokumentet?
- Hur bedrivs arbetet i aktuella behandlande verksamheter och överensstämmer det med vad som avtalats och vad som framgår av beslutade styrdokument?
- Vilket stöd erbjuds av Region Värmland och av respektive kommun till våldsutsatta?
- Har ansvariga styrelser och nämnder följt upp om avtal och andra styrdokument efterlevs?
- Bedöms styrelsernas och nämndernas styrning, uppföljning och interna kontroll vara tillräcklig för att säkerställa ändamålsenliga arbets- och samverkansformer mellan huvudmännen samt mellan huvudmännens olika enheter?
- Om granskningen påvisar brister, vilka åtgärder behöver vidtas?

2.2 Avgränsning

Granskningen omfattar det arbete som bedrivs för att motverka våld i nära relationer inom Region Värmland och de i granskningen ingående kommunerna.

Granskningen avser Kommunstyrelsen och Socialnämnden.

2.3 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller:

- Kommunallag (2017:725) 6 kap. 6 §
- Socialtjänstlag (2001:453)
- Hälso-och sjukvårdslag (2017:30)
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer HSLF-FS 2022:39
- Region Värmland, Handlingsplan Våld i nära relationer
- Reglemente regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden resp. reglementen ansvariga nämnder och styrelser i deltagande kommuner
- Länsstyrelsens handbok för regional samverkan i Värmland – Våld i nära relationer
- Övriga interna styrdokument och riktlinjer

2.4 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av styrdokument och rutiner (se bilaga 2 för dokumentförteckning)
- Intervju med socialchef och enhetschef för barn och unga inom individ- och familjeomsorgen
- Stickprovsgranskning av orosanmälningar som inkommit från Region Värmland
- Nyckeltalsanalys av offentlig data från Öppna jämförelser inom området "våld i nära relationer". I rapporten lyfts de uppgifter som skiljer sig från de iakttagelser som gjorts i styrdokument, rutiner och intervjuer.

Rapporten är faktakontrollerad av de som intervjuats i granskningen.

3 Resultat av granskningen

3.1 Organisation och ansvarsfördelning

I Filipstads kommun är det Socialnämnden som fullgör kommunens uppgifter enligt bland annat socialtjänstlagen (2001:453) och hälso- och sjukvårdslagen (2017:30). Individ- och familjeomsorgen är organiserad inom nämndens tillhörande förvaltning, socialförvaltningen, tillsammans med funktionsstöd, hälso- och sjukvård, vård och omsorg samt ett tillsynsteam. Inom individ- och familjeomsorgen är det vuxenenheten som arbetar med att utreda våldsutsatta vuxna och våldsutövare. Barn- och ungdomsenheten har motsvarande ansvar gentemot barn som blivit utsatta och/eller bevittnat våld.

Handläggare med särskilt ansvar för våld i nära relationer

Enligt uppgift finns det inom vuxenenheten en utsedd handläggare (vidare benämnd VNR-handläggare) som särskilt arbetar med att handlägga ärenden där det förekommer våldsutsatta vuxna och våldsutövare.

3.2 Styrning och styrdokument

3.2.1 Riktlinje för våld i nära relation

Socialnämnden har antagit en *Riktlinje för våld i nära relation*¹ som beskriver hur arbetet med våld i nära relationer och hedersrelaterat våld ska ske i enlighet med socialtjänstlagen (2001:453). Riktlinjen syftar till att säkerställa att allt arbete med våld i nära relationer inom socialförvaltningen sker på ett likvärdigt sätt. Riktlinjen fungerar vägledande för medarbetare i förvaltningen.

I riktlinjen framgår definitioner av olika typer av våld och innebörden av hedersrelaterat våld och förtryck. Vidare beskrivs hur tjänstepersoner inom socialförvaltningen ska arbeta för att upptäcka våld. Det framgår att det är viktigt att medarbetare har utbildning i hur man frågar om våld, samt att verksamheterna har rutiner för att upptäcka våldsutsatta personer. Det ska även finnas rutiner för var klienten ska hänvisas inom kommunens organisation om våld i nära relation identifieras. I riktlinjen framgår att bedömningsinstrumentet FREDA-kortfrågor² kan användas för att fråga om våld inom socialförvaltningen.

Gällande organisationen och ansvarsfördelningen kring arbetet med våldsutsatta framgår det av riktlinjen att det finns en utsedd handläggare som arbetar med att utreda och besluta i ärenden avseende våldsutsatta vuxna. Handläggaren har även enligt riktlinjen en samordnande roll och ska om nödvändigt föra vidare ärenden till andra enheter inom socialförvaltningen eller andra huvudmän/myndigheter. Vidare är

¹ Socialnämnden 2022-11-16

² FREDA är standardiserade bedömningsmetoder som kan användas i socialtjänstens arbete mot våld i nära relationer. FREDA består av tre instrument: FREDA-kortfrågor, FREDA-beskrivning samt FREDA-farlighetsbedömning, och en manual om hur instrumenten ska användas (Socialstyrelsen 2019-05-04, [FREDA - Socialstyrelsen](#)).

det barn- och ungdomsenheten som ansvarar för att utreda och besluta om ärenden där det förkommer barn som bevittnat och/eller blivit utsatta för våld.

Riktlinjen beskriver även hur handläggning av ärenden där våld i nära relation förekommer ska gå till. Handläggningen beskrivs närmare i avsnitt 3.3.2.

3.2.1.1 *Mål för arbetet mot våld i nära relationer*

Enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer (HSLF-FS 2022:39 kap 2.1 §) ska nämnden fastställa mål för arbetet med våldsutsatta, barn som bevittnat våld och våldsutövare samt, beskriva när och hur målen ska uppnås.

Socialnämnden har i *Riktlinjen för våld i nära relation* fastställt mål och tillhörande aktiviteter för arbetet mot våld i nära relationer. Följande två mål har fastställts:

- Ingen, oavsett ålder, kön, etnicitet eller sexuell läggning ska behöva utsättas för våld, hot om våld eller människohandel
- Nämnden ska aktivt verka för att minska antalet fall där någon utsätts för våld, hot om våld eller människohandel genom förebyggande arbete

Av riktlinjen framgår inte när målen ska vara uppnådda eller följas upp.

Bedömning

Vi kan konstatera att Socialnämnden fastställt mål för kommunens arbete med våld i nära relationer i enlighet med Socialstyrelsens gällande föreskrifter. Vi noterar dock att målen inte har tidsatts och att det saknas information om när målen ska följas upp, vilket enligt Socialstyrelsens föreskrifter ska beskrivas. För att säkerställa att målen uppfylls och följs upp bedömer vi att nämnden bör fastställa när målen ska vara uppfyllda i enlighet med gällande föreskrifter.

Vi bedömer vidare att den riktlinje som fastställts i syfte att vägleda arbetet med våld i nära relationer är tydlig och ändamålsenligt utformad.

3.3 Hantering av våldsärenden

3.3.1 Kunskap och kompetens

I individ- och familjeomsorgens *verksamhetsplan för 2022* fastställs att ”handläggare ska delta i Länsstyrelsens utbildningar inom området våld i nära relation samt kvinnofridsnätverket” som en åtgärdsplan för året. I intervju har det framförts att handläggare inom individ- och familjeomsorgen gått Länsstyrelsens utbildningar som berört våld i nära relationer. Några av handläggarna har även utbildats i bedömningsinstrumentet FREDA, men enligt uppgift finns det handläggare som inte gått utbildningen.

Utbildning om våld i nära relationer uppges i intervju inte ingå i introduktionen för vuxenhandläggare, dock informerar enhetschefen om de riktlinjer och rutiner som finns inom området. Enligt uppgift genomgår samtliga barnhandläggare kompetensprogrammet yrkesresan där våld i nära relationer ingår som ett utbildningsmoment.

Huruvida andra verksamheter inom kommunen, så som äldreomsorgen och skolan, fått information eller utbildning avseende våld i nära relationer har inte klargjorts i vår granskning. Det har dock framförts att individ- och familjeomsorgen informerat om orosanmälningar och socialtjänstens uppdrag till skolans personal, där information om våld i nära relationer inkluderats.

3.3.2 Rutiner och arbetssätt

Som tidigare nämnts i rapporten beskrivs handläggningen av ärenden där våld i nära relationer förekommer i den övergripande *Riktlinjen för våld i nära relation*. Individ- och familjeomsorgens arbetssätt med våldsutsatta, barn som bevittnat och/eller utsatts för våld samt våldsutövare beskrivs nedan.

Upptäcka våld

Av nyckeltalen i Öppna jämförelser – Våld i nära relationer (se Bilaga 1) för Filipstads kommun framgår att det saknas en aktuell rutin vid indikation på att en vuxen utsatts för våld av närstående inom individ- och familjeomsorgen och övriga verksamheter. I *Riktlinjen för våld i nära relation* beskrivs dock hur tjänstepersoner inom socialförvaltningen ska arbeta för att upptäcka och fråga om våld. Det framgår även FREDA-kortfrågor kan användas som stöd, men att verksamheter inom förvaltningen ska ha rutiner för hur frågeproceduren ska gå till.

Det finns även en *Rutin för våld mot äldre och personer med funktionsnedsättning*³ som beskriver hur personal särskilt inom vård- och omsorg och funktionsstöd ska bemöta äldre och personer med funktionsnedsättning som utsatts för våld. Rutinen beskriver hur personal ska gå tillväga vid misstanke om att en individ blir utsatt för våld.

Handläggning

Vuxna

Av *Riktlinje för våld i nära relation* framgår att samtliga anmälningar/ansökningar tas emot av mottagningsenheten inom individ- och familjeomsorgen. VNR-handläggaren ska arbeta tätt med mottagningsenheten och är ansvarig för att aktualisera ärenden där våld i nära relation förekommer. Om inte det är möjligt ska en initial bedömning göras av handläggare på mottagningsenheten.

Av riktlinjen framgår att en utredning ska inledas utan dröjsmål i de fall en våldsutsatt ger samtycke till det. Utredningen ska bland annat kartlägga behovet av akut stöd och hjälp, våldets karaktär samt våldets konsekvenser för den våldsutsatta. För att bedöma våldets farlighetsnivå kan bedömningsmanualen FREDA användas, dock ska varje handläggare göra en bedömning om FREDA är nödvändigt och lämpligt i ärendet.

Utredningen utgör grunden för bedömningen av den våldsutsattas behov av stöd och hjälp på kort och lång sikt. Valet av eventuella insatser görs i samråd med den våldsutsatta.

Barn

---

³ 2017-12-13

Av *Riktlinjer för Barn- och ungdomsenheten*⁴ beskrivs barn- och ungdomsenhetens handläggning av barnärenden. Orosanmälningar ska aktualiseras samma dag som de inkommer och en risk- och skyddsbedömning ska göras. Riktlinjen beskriver hanteringen av ett ärende då ett barn misstänks vara utsatt och/eller bevittnat brott och vilka typer av bedömningar som behöver göras. Det framgår bland annat att konsultation med Barnhus Värmland bör göras i ärenden där våld förekommer. Handläggare ska även ta ställning till om en polisanmälan ska göras.

Hedersrelaterat våld

Om våldet i ett ärende är av hederskaraktär ska bedömningsinstrumentet PATRIARK⁵ användas av en handläggare som fått utbildning i guiden. I intervju konstateras att samma riktlinjer gäller vid handläggningen av ett ärende där hedersrelaterat våld förekommer som i ett vanligt våldsärende. Det uppges även att handläggare kan ta kontakt med Barnhus Värmland i dessa ärenden för att samråda.

Insatser

I *Riktlinjen för våld i nära relation* framgår att Filipstads kommun erbjuder insatser till våldsutsatta i form av:

- Råd- och stödsamtal
- Skyddat boende
- Ekonomisk stöttning
- Samordnad individuell plan (SIP)

I intervju framförs även att kommunen kan erbjuda den våldsutsatta en kontaktperson som en form av insats. Det uppges även finnas en jourlägenhet som kommunen kan använda för tillfälliga akuta placeringar.

Vad gäller våldsutövare fastslås det i Socialstyrelsens allmänna råd och föreskrifter (HSLF-FS 2022:39) att Socialnämnden ska erbjuda följande insatser:

- Stödsamtal
- Information om våld och andra övergrepp
- Påverkans- och behandlingsinsatser
- Stöd i föräldraskap
- Stöd vid sociala problem med bl.a. missbruk, ekonomi, bostad och arbete
- Hjälp vid kontakt med hälso- och sjukvården

I intervju uppges arbetet med våldsutövare vara ett större utvecklingsområde för kommunens individ- och familjeomsorgen. Insatsen som kommunen erbjuder till våldsutövare idag är stöd- och rådssamtal. Gruppverksamhet köps även av annan kommun.

---

⁴ Socialnämnden, 2022-10-19

⁵ PATRIARK består av vägledning för bedömning och hantering av risk för hedersrelaterat våld (Socialstyrelsen, [PATRIARK](#))

Gällande barn som bevittnat och/eller blivit utsatt för våld framgår det av *Riktlinjen för barn- och ungdomsenheten* att barn kan erbjudas Trappan-samtal⁶ via Brottsofferjouren. Enligt uppgift kan Trappan-samtal även erbjudas av socialsekreterare inom individ- och familjeomsorgen. En säkerhetsplan ska alltid finnas i barnärenden där våld förekommer och barnet ska erbjudas stöd och eventuell behandling. Om barnet har behov av behandling ska en remiss skickas till barn- och ungdomspsykiatri (BUP).

Bedömning

För att säkerställa att risken för våld uppmärksammas i kommunen och att våldsärenden hanteras på korrekt sätt bedömer vi att det är av vikt att kunskap och kompetens avseende våld i nära relationer finns hos medarbetarna inom individ- och familjeomsorgen. Vi kan konstatera att individ- och familjeomsorgens medarbetare fått olika typer av utbildningar om våld i nära relationer och bedömer därför att det finns en grundläggande kompetens om området hos medarbetarna.

Vi bedömer vidare att det är väsentligt att även andra verksamheter inom kommunen som kommer i kontakt med barn, vuxna och familjer har en grundläggande kompetens inom området. Vi kan utifrån våra iakttagelser konstatera att informations- och utbildningsinsatser till andra verksamheter i kommunen inte genomförts i hög utsträckning. Vi bedömer att det finns stora fördelar i att personal inom andra verksamheter utöver individ- och familjeomsorgen får utbildning kring våld i nära relationer för att säkerställa att det finns en medvetenhet och kunskap kring att upptäcka våld i nära relation.

Vi kan konstatera att det finns riktlinjer för att identifiera och upptäcka våld bland vuxna och barn som bevittnat och/eller utsatts för våld inom socialförvaltningen. Vi bedömer att kommunen med fördel kan överväga att fastställa liknande rutiner för övriga verksamheter som inte ingår i socialförvaltningen, men som möter barn, vuxna och familjer i det dagliga arbetet.

3.4 Samverkan

3.4.1 Samverkan internt

Samverkan inom individ- och familjeomsorgen

I intervju har det framförts att barn- och ungdomsenheten samt vuxenenheten har regelbundna gemensamma avstämningsmöten. Vid avstämningsmötena diskuteras både enskilda ärenden och samverkan mellan enheterna.

Samverkan med äldreomsorgen och funktionsstöd

I intervju beskrivs det inte finnas någon etablerad samverkan mellan individ- och familjeomsorgen och äldreomsorgen samt funktionsstöd avseende arbetet med våld i

---

⁶ Trappan är en modell för krissamtal med barn som upplevt våld i sin familj ([Trappanmodellen, Socialstyrelsen](#))

nära relation. Samverkan uppges främst ske i enskilda ärenden utifrån upprättade rutiner om att upptäcka våld.

Samverkan med förskola/skola

Individ- och familjeomsorgen samverkar enligt uppgift med skolan i olika forum inom ramen för olika processer. I individ- och familjeomsorgens *verksamhetsplan för 2022* framgår att kommunen arbetar med utvecklingsarbetet Nya Perspektiv där det finns olika målsättningar för olika målgrupper: barnalivet, ungdomslivet, vuxenlivet och äldre livet. Arbetet sker i samverkan med Region Värmland. Inom ramen för arbetet i "barnalivet" möts skolan och representanter från individ- och familjeomsorgen. Även inom "vuxenlivet" möter individ- och familjeomsorgen företrädare från arbetsmarknadsenheten och skolan. I intervju framförs att diskussioner om arbetet mot våld i nära relationer kan förekomma i dessa forum.

Enligt uppgift samverkar individ- och familjeomsorgen med elevhälsan i styrgruppen "IFO-elevhälsa". Styrgruppen består av elevhälsochef, chefen för individ- och familjeomsorgen, socialchef och skolchef. I gruppens diskuterar olika frågor som rör barn och unga, däribland våld i nära relationer. Det uppges även finnas en arbetsgrupp med representanter från elevhälsan och individ- och familjeomsorgen som arbetar med att utveckla SIP.

Socialchef, skolchef, chefen för individ- och familjeomsorgen, friskvården, kultur och fritid samt elevhälsan uppges även mötas inom ramen för en samverkansprocess benämnd "välmående barn". I grupperingen hanteras utvecklingsfrågor som rör barn och ungas välmående där bland annat våld i nära relationer kan förekomma. Enligt uppgift följer Kommunstyrelsen upp arbetet inom ramen för processen.

3.4.2 Samverkan externt

Samverkan med Region Värmland

Det finns idag inga särskilda överenskommelser eller avtal mellan Region Värmland och länets kommuner avseende samverkan i arbetet mot våld i nära relationer, däremot finns det andra typer av överenskommelser som angränsar till området, t.ex. *Överenskommelse om barnhälsoteam i Värmland*⁷ och *Samverkansrutin för elevhälsa, första linjen unga, socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri i Värmland*⁸. Överenskommelserna är upprättade av beredningsgruppen inom Nya Perspektiv.

Samverkan med Region Värmland kring våld i nära relation uppges ske på olika sätt, exempelvis via familjecentralen och kommunens barnhälsoteam. Individ- och familjeomsorgen uppges även ha en samverkan med Folk tandvården för att säkerställa att våldsutsatta och barn som blir utsatta för våld upptäcks. I intervju beskrivs det också finnas en god samverkan med vårdcentralen i kommunen.

Det framförs generellt inte finnas ett specifikt forum för samverkan med regionen där våld i nära relationer diskuteras. Däremot konstateras att individ- och familjeomsorgen möter vårdcentralen, barnavårdscentralen (BVC) och mödravårdscentralen (MVC) i

⁷ Överenskommelse om barnhälsoteam i Värmland 2020 – 2022

⁸ Samverkansrutin för elevhälsa, första linjen unga, socialtjänst och barn och ungdomspsykiatri i Värmland, giltig 2021-10-21 t.o.m. 2023-10-21

2023-02-02

andra forum och att våld i nära relationer kan lyftas i samband med diskussioner om avidentifierade individärenden. Enligt uppgift möts även regionen och kommunen i Finsamförbundet Östra Värmland som ingår i projektet "stoppa våldet", där frågan om våld i nära relationer förekommer.

Under perioden 2021-01-01 – 2022-08-31 har totalt 44 orosanmälningar avseende barn som bevittnat eller utsatts för våld inkommit till Filipstad kommun från Region Värmland.

Samverkan med Länsstyrelsen

Länsstyrelsen i Värmland har till uppdrag att samordna och utveckla länets våldsförebyggande arbete⁹. Länsstyrelsens arbete utgår ifrån regeringens nationella strategi för att förebygga samt bekämpa mäns våld mot kvinnor och ska i sitt arbete bidra till att målen i strategin uppfylls i Värmlands län. Länsstyrelsen ska bland annat erbjuda utbildningar om våld till lokala och regionala aktörer, sammankalla nätverk och ge stöd till lokala och regionala aktörer.

Det har i granskningen konstaterats att representanter från individ- och familjeomsorgen deltar i Länsstyrelsens kvinnofridsnätverk där våld i nära relationer diskuteras med representanter från länets samtliga kommuner.

Filipstad kommun är med i Kompott Värmland som samordnas av Länsstyrelsen Värmland. Kompott Värmland syftar till att underlätta för våldsutsatta personer i länet att bosätta sig på annan ort inom länets gränser.

Samverkan med civila samhället

Enligt *Riktlinje för våld i nära relation* ska samverkan ske mellan individ- och familjeomsorgen och kvinno- och brottsofferjourer. Filipstad kommun har ett samarbetsavtal med Kvinnojouren i Filipstad samt Storfors kommun.

Filipstad kommun finansierar Brottsofferjouren Östra Värmland och samverkar med organisationen vid behov. I intervjuer lyfts en ambition om att fortsatt utveckla samarbetet mellan parterna, samt att i framtiden kunna teckna ett IOP-avtal¹⁰.

Samverkan med polis

Enligt uppgift ingår bland annat polisen, individ- och familjeomsorgen, skolan och kommunens säkerhetssamordnare i en "operativ samverkansgrupp". I samverkansgruppen diskuteras olika typer av frågor där det finns behov av att samverka. I intervju uppges att det förekommer att polisen kontakter individ- och familjeomsorgen i enskilda ärenden som rör våld i nära relationer för att rådgöra.

Bedömning

Vi bedömer att det finns goda initiativ för att utöka den interna samverkan mellan individ- och familjeomsorgen och andra verksamheter inom kommunen. Det finns idag flertalet olika forum där representanter från individ- och familjeomsorgen möter företrädare från andra verksamheter, exempelvis skolan, för att diskutera samverkan.

⁹ [Mäns våld mot kvinnor](#) (Länsstyrelsen)

¹⁰ Idéburet offentligt partnerskap

Vi konstaterar dock att det inte finns upprättade rutiner för hur samverkan ska gå till. För att säkerställa intern samverkan kring arbetet mot våld i nära relationer och korrekt hantering när våld upptäcks i andra verksamheter bedömer vi att interna rutiner bör upprättas. Vi bedömer även att Kommunstyrelsen, utifrån sin samordnande roll, bör säkerställa att samverkan sker mellan de förvaltningar/verksamheter som kommer i kontakt med våldsutsatta, våldsutövare och barn som bevittnat och/eller utsatts för våld för att upptäcka våldsutsatta i så hög utsträckning som möjligt.

Vad gäller extern samverkan kan vi konstatera att kommunen samverkar med andra huvudmän och aktörer i olika utsträckning. Vi noterar att samverkan med regionen på övergripande nivå förekommer, men att det inte finns några bestämda former eller formella forum för samverkan särskilt avseende våld i nära relation. Det finns i dagsläget inte heller några specifika avtal eller överenskommelser mellan regionen och länets kommuner avseende samverkan i arbetet mot våld i nära relationer.

I intervjuer med representanter från Region Värmland har det framkommit att det med vissa kommuner i länet finns en otydlighet kring kontaktvägar i enskilda ärenden. Vi bedömer därför att det är väsentligt att samtliga kommuner ser över samarbetet och kommunikationen med regionens olika verksamheter för att säkerställa att arbetet bedrivs på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.

3.5 Uppföljning och intern kontroll

3.5.1 Egenkontroller

I intervju framförs att enhetschefen för vuxenenheten genomför ärendegenomgångar med enhetens handläggare som en form av egenkontroll. Inom barn- och ungdomsenheten är det förste socialsekreterare som har ärendegenomgångar med handläggare, både i grupp och individuellt. I samband med individ- och familjeomsorgens ärendegenomgångar kontrolleras att hanteringen av ärendet skett på korrekt sätt.

Enligt uppgift genomförs även egenkontroller avseende förhandsbedömningar och utredningar månatligen. Egenkontrollerna uppges registreras i nämndens kvalitets- och ledningssystem.

3.5.2 Avvikelsehantering

Enligt uppgift är det socialförvaltningens medicinskt ansvariga sjuksköterska (MAS) som sammanställer förvaltningens avvikelser enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) som rapporteras digitalt. Övriga avvikelser, t.ex. enligt socialtjänstlagen (2001:453) hanteras av förvaltningens stab och sker via papper. Avvikelser som uppstår i samverkan med Region Värmland rapporteras av MAS. Enligt uppgift ska kommunen framöver börja använda ett digitalt avvikelssystem som kommer att omfatta alla lagrum.

Avvikelser sammanställs årligen i en kvalitetsberättelse.

Det konstateras att avvikelser läggs in som egenkontrollspunkter i förvaltningens kvalitetsledningssystem. I dessa fall följs avvikelsen/kontrollen upp varje månad för att kontrollera att åtgärder har vidtagits.

Enligt uppgift har samtliga medarbetare inom förvaltningen informerats om hur och när en avvikelse ska rapporteras. Rutinen för avvikelserapportering finns även i förvaltningens kvalitets- och ledningssystem.

3.5.3 Uppföljning och återrapportering

I intervju framförs att förvaltningschefen för socialförvaltningen har en informationspunkt vid varje nämndsammanträde då chefen informerar om hela förvaltningens verksamhet. Enligt uppgift har chefen vid vissa tillfällen informerat om arbetet med våld i nära relationer. Det sker utöver förvaltningschefens informationstillfällen även regelbundna genomgångar av förvaltningens verksamhetsområden för Socialnämnden. Vid genomgångarna informerar ansvariga enhetschefer om sin verksamhet.

I intervju uppges ingen övrig uppföljning ske inom området. Systematisk uppföljning av arbetet med våld i nära relationer identifieras i intervju som ett utvecklingsområde.

Bedömning

Enligt vår bedömning är de egenkontroller som genomförs i form av ärendegenomgångar tillräckliga för att säkerställa att rutiner och lagstiftning efterlevs. Vi bedömer också att det finns upprättade rutiner för hur avvikelser ska rapporteras och hanteras inom kommunens individ- och familjeomsorg, samt gentemot Region Värmland.

Vad gäller uppföljningen och återrapportering av kommunens arbete mot våld i nära relation bedömer vi att det finns förbättringspotential. Vi ser positivt på de regelbundna informationstillfällena och genomgångarna som Socialnämnden får avseende förvaltningens verksamhet. Enligt vår bedömning sker det dock i dagsläget ingen systematisk uppföljning av arbetet med våld i nära relationer. Vi bedömer därför att Socialnämnden behöver ta fram former för sin uppföljning av arbetet mot våld i nära relationer för att säkerställa att området följs upp på ett systematiskt sätt.

4 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att Kommunstyrelsen och Socialnämnden delvis bedriver sitt arbete mot våld i nära relationer på ett ändamålsenligt sätt.

Socialnämnden har i enlighet med det som anges i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer (HSLF-FS 2022:39) fastställt två mål för kommunens arbete mot våld i nära relationer i en *Riktlinje för våld i nära relation*. Vi noterar dock att målen inte har tidsatts och att det saknas information om när målen ska följas upp. För att säkerställa att målen uppfylls och följs upp bedömer vi att nämnden bör fastställa när målen ska vara uppfyllda i enlighet med gällande föreskrifter. Vi bedömer vidare att den fastställda riktlinjen för arbetet mot våld i nära relationer är tydlig och ändamålsenligt utformad för att vägleda kommunens arbete.

Vi kan vidare konstatera att individ- och familjeomsorgens medarbetare fått olika typer av utbildningar om våld i nära relationer och bedömer därför att det finns en grundläggande kompetens om området hos medarbetarna. Vi noterar dock att få informations- och utbildningsinsatser avseende våld i nära relationer gjorts till kommunens övriga verksamheter som möter våldsutsatta. Vi bedömer att det finns fördelar med att personal inom andra verksamheter utöver individ- och familjeomsorgen får utbildning kring våld i nära relationer för att erhålla grundläggande kompetens inom området. Vi bedömer därför att fler verksamheter som möter barn, vuxna och familjer i kommunen, t.ex. äldreomsorg och LSS, bör informeras/få utbildning inom området för att säkerställa att våld i nära relationer upptäcks och identifieras.

Vi kan konstatera att det finns riktlinjer för att identifiera och upptäcka våld bland vuxna och barn som bevitnat och/eller utsatts för våld inom socialförvaltningen. Vi bedömer att kommunen med fördel kan överväga att fastställa liknande rutiner för övriga verksamheter som inte ingår i socialförvaltningen, men som möter barn, vuxna och familjer i det dagliga arbetet.

Vi bedömer att det finns goda initiativ för att utöka den interna samverkan mellan individ- och familjeomsorgen och andra verksamheter inom kommunen. Det finns idag flertalet olika forum där representanter från individ- och familjeomsorgen möter företrädare från andra verksamheter, exempelvis skolan, för att diskutera samverkan. Vi konstaterar dock att det inte finns upprättade rutiner för hur samverkan ska gå till. För att säkerställa intern samverkan kring arbetet mot våld i nära relationer och korrekt hantering när våld upptäcks i andra verksamheter än individ- och familjeomsorgen bedömer vi att rutiner för intern samverkan avseende våld i nära relation bör upprättas. Vidare bedömer vi att Kommunstyrelsen, utifrån sin samordnande roll, bör säkerställa att samverkan sker mellan de verksamheter som kommer i kontakt med våldsutsatta, våldsutövare och barn som bevitnat och/eller utsatts för våld.

Det finns idag inga specifika avtal eller överenskommelser mellan Region Värmland och länets kommuner avseende samverkan i arbetet mot våld i nära relationer. Vi kan konstatera att samverkan med regionen sker, men inte i några specifika forum eller bestämda former. Samverkan mellan huvudmännen är således av mer informella karaktär. I intervjuer med representanter från Region Värmland har det framkommit att

2023-02-02

det med vissa kommuner i länet finns en otydlighet kring kontaktvägar i enskilda ärenden. Vi bedömer därför att det är väsentligt att samtliga kommuner ser över samarbetet och kommunikationen med regionens olika verksamheter för att säkerställa att arbetet bedrivs på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.

Vad gäller uppföljning och återrapportering av kommunens arbete mot våld i nära relation bedömer vi att det finns förbättringspotential. Socialnämnden får regelbunden information om förvaltningens arbete och verksamhet, vilket vi ser positivt på. Enligt vår bedömning sker det dock i dagsläget ingen systematisk uppföljning av arbetet med våld i nära relationer. Vi bedömer därför att Socialnämnden behöver ta fram former för sin uppföljning av arbetet mot våld i nära relationer för att säkerställa att området följs upp på ett systematiskt sätt.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi Socialnämnden att:

- Förtydliga när de fastställda målen för kommunens arbete mot våld i nära relationer ska följas upp och vara uppfyllda i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter
- Säkerställa att informations- och utbildningsinsatser om våld i nära relationer genomförs i kommunens verksamheter som möter barn, vuxna och familjer
- Överväga att upprätta rutiner för att identifiera, upptäcka och anmäla våld samt upprätta interna samverkansrutiner tillsammans med övriga verksamheter inom kommunen som möter barn, vuxna och familjer i sitt arbete
- Säkerställa att det finns utarbetade kontaktvägar mellan individ- och familjeomsorgen och regionens olika verksamheter
- Fastställa former för systematisk uppföljning och återrapportering av arbetet mot våld i nära relationer

Därtill rekommenderar vi Kommunstyrelsen att:

- Utifrån sin samordnande roll säkerställa att samverkan sker mellan de nämnder/verksamheter som kommer i kontakt med våldsutsatta, våldsutövare och barn som bevittnat eller utsatts för våld

4.1 Svar på revisionsfrågor

Revisionsfråga	Svar
Har Regionstyrelsen och kommunstyrelserna tillsett att arbetet bedrivs i enlighet med lagstiftning och förordningar?	Vi konstaterar att det finns övergripande styrdokument, mål och rutiner som vägleder kommunens arbete med våld i nära relationer. Dokumenten är uppdaterade utifrån gällande föreskrifter, lagstiftning och förordningar.
Vilka avtal och överenskommelser finns mellan Region Värmland och berörda kommuner avseende	Det finns idag inga särskilda överenskommelser eller avtal mellan Region Värmland och länets kommuner avseende samverkan i arbetet mot våld i

<p><i>samverkan i arbetet mot våld i nära relationer?</i></p>	<p>nära relationer. Det finns dock andra typer av överenskommelser mellan länets kommuner och Region Värmland som angränsar till området, t.ex. avseende samverkan mellan socialtjänst, elevhälsa, första linjen och BUP (se avsnitt 3.4.2).</p>
<p><i>Vilka styrdokument har Region Värmland respektive kommunerna utfärdat till sina respektive verksamheter - utifrån den framtagna gemensamma handlingsplanen - avseende våld i nära relationer och vilken instans har beslutat om styrdokumentet?</i></p>	<p>Socialnämnden har fastställt en <i>Riktlinje för våld i nära relation</i> som beskriver hur arbetet med våld i nära relationer och hedersrelaterat våld ska ske i enlighet med socialtjänstlagen. Riktlinjen gäller hela socialförvaltningen. I dokumentet definieras olika typer av våld och det framgår beskrivningar av hur medarbetare ska upptäcka och fråga om våld. Riktlinjen beskriver även ansvarsfördelningen kring arbetet med våldsutsatta i kommunen och hur handläggningen av ärenden där våld i nära relation förekommer ska ske.</p> <p>Vidare finns ett antal rutiner som beskriver hur individ- och familjeomsorgen ska arbeta med våldsutsatta och våldsutövare.</p>
<p><i>Hur bedrivs arbetet i aktuella behandlande verksamheter och överensstämmer det med vad som avtalats och vad som framgår av beslutade styrdokument?</i></p>	<p>Det är kommunens individ- och familjeomsorg som utreder och erbjuder insatser till våldsutsatta och våldsutövare. Inom individ- och familjeomsorgen finns en handläggare som särskilt arbetar med att handlägga ärenden som rör våldsutsatta vuxna och våldsutövare.</p> <p>Samtlig personal inom individ- och familjeomsorgen ska screena för våld. Bedömningsinstrumentet FREDA-kortfrågor kan användas som stöd för att upptäcka våld. Av <i>Riktlinjen för våld i nära relation</i> framgår de insatser som erbjuds till våldsutsatta. Därutöver erbjuds även stöd till våldsutövare.</p>

<p>Vilket stöd erbjuds av Region Värmland och av respektive kommun till våldsutsatta?</p>	<p>Filipstads kommun erbjuder råd- och stödsamtal, skyddat boende, ekonomisk stöttning, samordnad individuell plan (SIP), kontaktperson och jourlägenhet som insatser till våldsutsatta (se avsnitt 3.3.2).</p>
<p>Har ansvariga styrelser och nämnder följt upp om avtal och andra styrdokument efterlevs?</p>	<p>För att säkerställa att arbetet med våldsutsatta, barn som bevittnat/och eller utsatts för våld sker i enlighet med upprättade styrdokument, rutiner och krav i lagstiftningen genomför individ- och familjeomsorgen egenkontroller av våldsärenden i form av ärendegenomgångar. Vid ärendegenomgångarna kontrolleras att hanteringen av ärendet skett på korrekt sätt.</p> <p>Uppföljning och återrapportering till Socialnämnden kring arbetet med våld i nära relationer sker idag inte regelbundet.</p>
<p>Bedöms styrelsernas och nämndernas styrning, uppföljning och interna kontroll vara tillräcklig för att säkerställa ändamålsenliga arbets- och samverkansformer mellan huvudmännen samt mellan huvudmännens olika enheter?</p>	<p>Vi konstaterar att kommunen samverkar med andra huvudmän och aktörer i olika utsträckning, och bedömer att det i huvudsak finns ändamålsenliga arbets- och samverkansformer som också utvecklas löpande.</p>
<p>Om granskningen påvisar brister, vilka åtgärder behöver vidtas?</p>	<p>Se slutsats och rekommendationer.</p>

Datum som ovan

KPMG AB

Mikael Lind
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Liz Gard
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Filipstad kommun

Granskning av arbetet mot våld i nära relation

2023-02-02

Mikael Lindberg
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Liv Ahlgren
Kommunal revisor

Olivia Gonzalez
Kommunal revisor

Vilhelm Rundquist
Kvalitetssäkrare

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

A Bilaga 1 - Nyckeltal

Nedan presenteras uppgifter från Socialstyrelsens Öppna jämförelser för området "våld i nära relationer" för Filipstads kommun. Resultaten för respektive indikator baseras på svar från enkäter som skickats till landets kommuner, statistik och olika typer av register¹¹.

Aktuella överenskommelser om samverkan inom våld i nära relationer med:	2020	2021	2022
Primärvård	JA	NEJ	NEJ
Vuxenpsykiatri	NEJ	NEJ	NEJ
Akutmottagningar	NEJ	NEJ	NEJ
Polisen	NEJ	NEJ	NEJ
Ungdomsmottagningar	NEJ	NEJ	NEJ
Kvinnojourer	JA	JA	NEJ

Aktuell rutin vid indikation på att en vuxen utsatts för våld av närstående inom:	2020	2021	2022
Ekonomiskt bistånd	NEJ	NEJ	NEJ
Missbruks- och beroendevården	NEJ	NEJ	NEJ
Sociala barn- och ungdomsvården	NEJ	NEJ	NEJ
Socialpsykiatri	NEJ	NEJ	NEJ
LSS-barn	NEJ	NEJ	NEJ
LSS-vuxen	NEJ	NEJ	NEJ
Äldreomsorg	NEJ	NEJ	NEJ
Nära relationer	NEJ	NEJ	NEJ

Stödsamtal	2020	2021	2022
Erbjuder stödsamtal med biståndsbeslut till kvinnor som utövat våld	NEJ	NEJ	JA
Erbjuder stödsamtal med biståndsbeslut till män som utövat våld:	NEJ	NEJ	JA

Använder standardiserade bedömnings-metoden FREDA-kortfrågor för att upptäcka våldsutsatthet hos enskilda vuxna:	2020	2021	2022
Ekonomiskt bistånd	JA	JA	JA
Missbruks- och beroendevården	JA	JA	JA

¹¹ Socialstyrelsen, [Öppna jämförelser av socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård](#)

Filipstad kommun

Granskning av arbetet mot våld i nära relation

2023-02-02

Socialpsykiatri	JA	NEJ	JA
Barn och unga	JA	JA	JA
LSS-vuxen	NEJ	NEJ	NEJ
Äldreomsorg	NEJ	NEJ	NEJ

	2020	2021	2022
Socialjour tillgänglig utanför kontorstid	JA	JA	.

Personalens kompetensutveckling	2020	2021	2022
Aktuell samlad plan för personalens kompetensutveckling inom våld i nära relationer barn	JA	NEJ	.
Aktuell samlad plan för personalens kompetensutveckling inom våld i nära relationer barn	JA	NEJ	.
Handläggare som utreder barn som utsatts för/bevittnat våld har fått fortbildning om våld i nära relationer	JA	JA	JA
Handläggare som utreder barn som utsatts för/bevittnat våld har fått vidareutbildning på högskolenivå om våld i nära relationer	NEJ	NEJ	NEJ
Handläggare som utreder vuxna har fått fortbildning om våld i nära relationer	JA	JA	JA
Handläggare som utreder vuxna har fått vidareutbildning på högskolenivå om våld i nära relationer	NEJ	NEJ	NEJ

Systematisk uppföljning	2020	2021	2022
Systematisk uppföljning av resultat för att utveckla verksamheten inom våld i nära relationer	-	NEJ	NEJ
Systematisk uppföljning av biståndsbeslutade insatser till enskilda på gruppnivå utifrån kön inom våld i nära relationer	-	NEJ	NEJ
Sammanställt resultaten av biståndsbeslutade insatser till	NEJ	NEJ	NEJ

Filipstad kommun

Granskning av arbetet mot våld i nära relation

2023-02-02

enskilda på gruppnivå utifrån kön inom våld i nära relationer			
---	--	--	--

Kartläggning	2020	2021	2022
Kartlagt antalet vuxna som utsatts för våld av närstående	JA	NEJ	.

Information till den enskilda	2020	2021	2022
Aktuell rutin för information om samordnad individuell plan (SIP) inom våld i nära relationer	JA	NEJ	.

Skyddade personuppgifter	2020	2021	2022
Aktuell rutin för att inte röja skyddade personuppgifter inom våld i nära relationer	NEJ	NEJ	.

B Bilaga 2 – Dokumentförteckning

Dokument	Antaget
Riktlinje för våld i nära relation, 2018	Fastställd av socialnämnden 2018-03-19
Riktlinje för våld i nära relation, 2022	Fastställd av socialnämnden 2022-11-16
Riktlinje Barn- och ungdomsvården, 2017	Fastställd av socialnämnden 2017-02-18
Riktlinje för Barn- och ungdomsenheten, 2022	Fastställd av socialnämnden 2022-10-19
Informationsbroschyr om våld i nära relationer	Framgår ej
Broschyr – Våld är vanligt	Framgår ej
Individ- och familjeomsorgens verksamhetsplan för 2022	Fastställd av socialchef 2021-11-18

Granskning av upphandling inom investeringsprojekt

Rapport

Filipstad kommun

KPMG AB

2022-06-07

Antal sidor 24

Filipstad kommun
Granskning av upphandling inom investeringsprojekt

2022-06-07

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	4
2.1	Syfte och revisionsfrågor	4
2.2	Avgränsning	4
2.3	Revisionskriterier	4
2.4	Metod	5
3	Resultat av granskningen	6
3.1	Organisation	6
3.2	Styrande dokument	8
3.3	Arbetsprocessen i investeringsprojekt	10
3.4	Upphandlingsförfarandet i kommunens investeringsprojekt	13
3.5	Granskning av investeringsprojekt	14
4	Slutsats och rekommendationer	21

1 Sammanfattning

Vi har av Filipstad kommuns revisorer fått i uppdrag att granska ärendeprocessen, med fokus på upphandlingsprocessen, för två utpekade investeringsprojekt. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2022.

Syftet med granskningen är att bedöma om Filipstads kommun har haft en ändamålsenlig och effektiv process för upphandling och genomförande vid hantering av investeringsprojekten avseende ny grundskola med idrottshall och badhus ur ett kommunövergripande perspektiv.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att Filipstads kommun delvis har en funktionell ansvarsfördelning vid beslut och genomförande av investeringsprojekt.

Vi noterar att det inte finns delegerad beslutanderätt från kommunfullmäktige kring beslut och genomförande av investeringsprojekt vilket vi bedömer behöver åtgärdas då det är kommunstyrelsen som ansvarar för kommunens ekonomiska förvaltning och i praktiken hanterar investeringsärenden i Filipstads kommun i nuläget. Om ingen formell delegation finns så kvarstår uppgiften hos fullmäktige.

Vi bedömer att teknikutskottets ansvar i kommunens investeringsprojekt inte är tydliggjort i varken kommunstyrelsens reglemente eller i delegationsordning vilket är att betrakta som en brist som bör hanteras

Vi bedömer att ansvarsfördelning vid investeringsprojekt och kommunens upphandlingsförfarande kräver tydlighet gällande kommunstyrelsens strukturer för att utöva sin uppsiktsplikt.

Vi bedömer att ett tydligt system som möjliggör kommunstyrelsens uppsiktsplikt bör utformas, nedtecknas och beslutas i samband med antagande av ny upphandlingspolicy och/eller tillhörande övergripande upphandlingsprocess.

Vi bedömer att ett kommunövergripande dokument bör utarbetas och antas som anger den politiska processen kopplat till det faktiska genomförandet av investeringsprojekt. Där bör obligatoriska politiska beslut så som uppstart, avvikelshantering, eventuella projektredovisningar och slutrapport ingå.

Vi bedömer att samtliga moment i *manualen för inköps- och upphandlingsprocessen* bör ses över och uppdateras utifrån aktuell lagstiftning. Vi bedömer att upphandlingsenhetens roll som ansvarig för mallar, rutiner och fastställande av lämpligt upphandlingsunderlag bör genomlysas. En upphandlingsorganisation med tydlig delegation/rollfördelning kring vad upphandlingsenhet ska bistå med och vad projektledare kan få ansvar för bör utarbetas och antas. Utgångspunkten i en sådan bör vara kommunallagens krav på uppsikt, intern kontroll och god ekonomisk hushållning.

Vi noterar att det inte finns incitament i granskade parteneringavtalen för effektivisering i de avtal som upprättats vilket skulle vara önskvärt. Sådana incitament är inbyggda fördelar som faller ut vid mer effektivt projektgenomförande.

Vidare vill vi lyfta fram att vid komplexa anbud som exempelvis nytt badhus, samt vid situationer som t.ex. få inkomna anbud så kan det vara lämpligt att involvera politiken genom information eller/och beslut om anbudsgodkännande för att kvalitetssäkra processen.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen och granskad nämnd att:

- Besluta om delegation av investeringsärenden från fullmäktige till kommunstyrelsen,
- Besluta om teknikutskottets ansvar i kommunens investeringsprojekt i kommunstyrelsens reglemente och delegationsordning
- Ta fram kommunövergripande dokument för politisk process kopplat till genomförandet av investeringsprojekt.
- Upprätta politiska prioriteringsgrunder som stöd vid bedömning och sortering av investeringsbehov,
- Se över checklistan för projektgenomförande och bygg ut denna med fokus på hur den får koppling till politiska beslut, avvikelshantering, upphandlingsavtal och samtliga roller och grupper kopplade till projektplanering och genomförande,
- Revidera/uppdatera delegationsordning och gränserna som anges i dessa då de är daterade. Vid en revidering av delegationsordningarna bör även arbetsprocessen för investeringsprojekt kopplade till delegation inkluderas så att beslut och arbete inom projektgenomförandet underlättas,
- Se över samtliga moment i *manualen för inköps- och upphandlingsprocessen* och uppdatera dessa utifrån aktuell lagstiftning,
- Se över partneringavtalen med möjlighet att skapa effektiviseringsincitament.

2 Inledning/bakgrund

Vi har av Filipstads kommuns revisorer fått i uppdrag att granska ärendeprocessen, med fokus på upphandlingsprocessen, för två utpekade investeringsprojekt.

Revisionen anser det angeläget att göra en genomlysning av två investeringsprojekt i kommunen som genomförts i relativ nutid. Dessa projekt berör en ny grundskola med tillhörande idrottshall och ett badhus. Revisionens syfte är att genom granskning av två utpekade nybyggnationer kunna bedöma om kommunstyrelsen har säkerställt en tillräcklig styrning, kontroll och uppföljning av upphandlings-, investerings- och genomförandeprocessen.

2.1 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att bedöma om Filipstads kommun har haft en ändamålsenlig och effektiv process för upphandling och genomförande vid hantering av investeringsprojekten avseende ny grundskola med idrottshall och badhus ur ett kommunövergripande perspektiv.

Vi kommer därför att granska:

- om kommunen har en funktionell ansvarsfördelning vid beslut och genomförande av investeringsprojekt med en funktionell rutin för behovsutredning och upphandling
- om kommunen har en övergripande och fungerande projektorganisation vid genomförande av (ny)byggnationer som inkluderar ansvar och ekonomi för att säkerställa kvaliteten i upphandlingsprocessen
- om det finns funktionella arbetsprocesser för att skapa en helhet från uppkommande behov via projektgenomförande till hantering av avvikelser och uppföljning
- om investeringsprojekten avseende idrottshall, badhus och ny grundskola har genomförts genom en funktionell upphandlingsprocess som är baserad på korrekta behovsutredningar, tydliga kalkyler och tekniska specifikationer.

2.2 Avgränsning

Granskningen omfattar år 2022 och granskningen omfattar kommunstyrelsen och till del även eventuella utskott och nämnder som berörs av projekten som granskas.

2.3 Revisionskriterier

Vi kommer att bedöma om rutinerna uppfylls i lagstiftning och styrdokument så som:

- Aktuell lagstiftning (b.la. kommunallagen och LOU)
- Interna styrdokument rörande prioriteringar, behov, upphandling och projektgenomförande.
- Eventuella rutiner och arbetsprocesser kopplade till granskningsområdet.

Filipstad kommun

Granskning av upphandling inom investeringsprojekt

2022-06-07

2.4 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Studier av relevanta dokument och underlag
- Intervjuer med kommundirektör, ekonomichef, teknisk chef, fastighetschef, projektledare, fastighetsekonom och inköpare.

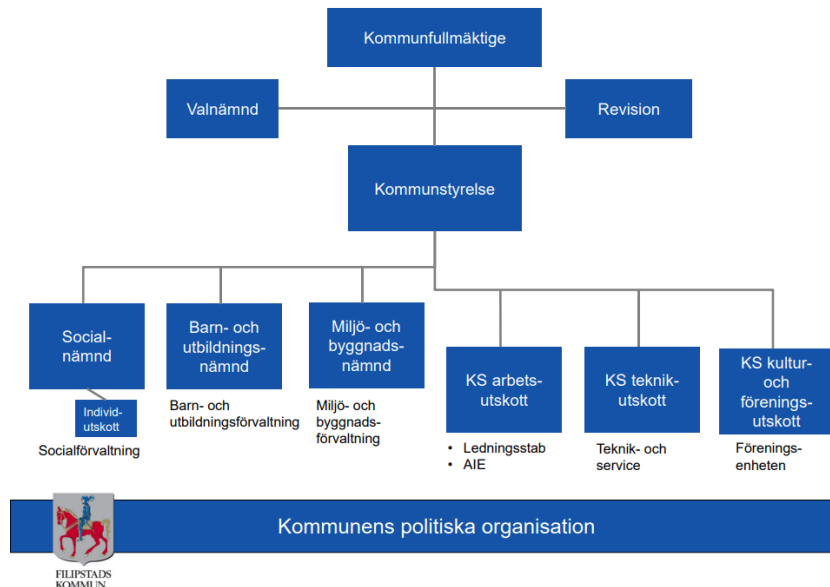
Rapporten är faktakontrollerad av de som lämnat uppgifter till granskningen.

3 Resultat av granskningen

3.1 Organisation

Den politiska organisationen i Filipstads kommun består av kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och miljö- och samhällsbyggnadsnämnden. Kommunstyrelsen har även tre tillhörande utskott: arbetsutskottet, teknikutskottet och kultur- och föreningsutskottet. Organisationen illustreras i organisationsskissen nedan.

Filipstads kommuns förvaltningsorganisation består i sin tur av fyra förvaltningar: kommunstyrelseförvaltningen, miljö- och byggnadsförvaltningen, socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen som är organiserade under respektive nämnd.

Nedan görs en redogörelse av kommunstyrelsens, teknikutskottets samt verksamhetsområdet Teknik och services ansvarsområden. Teknik och service är organiserad i kommunstyrelseförvaltning och lyder direkt under teknikutskottet. Enligt lämnade uppgifter i granskningen är det dessa instanser som arbetar med kommunens investeringsprojekt och upphandlingar. Det finns några personer som specialiserat arbetar med upphandling och inköp.

3.1.1 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ansvarar enligt *reglementet*¹ för kommunens utveckling och ekonomiska ställning. I styrelsens ledningsfunktion ingår ansvaret för att samordna och leda planeringen samt uppföljningen av kommunens ekonomi. I kommunstyrelsens

¹ Reviderad 23 april 2020 av kommunfullmäktige

ansvar för den ekonomiska förvaltningen, vilket omfattar placering och upplåning av medel, ingår bland annat att underhålla och förvalta kommunens egendom.

Under reglementets § 8 finns ingen beslutanderätt delegerad från kommunfullmäktige kring beslut och genomförande av investeringsprojekt.

Kommunstyrelsen ska enligt reglementet vara kommunens inköpmyndighet och ansvara för "återanvändning, försäljning och skrotning av material och varor för kommunens räkning". Kommunstyrelsen ska även samordna kommunens inköpsverksamhet så den är fördelaktig för kommunen. Vid tjänsteupphandlingar ska inköpsverksamheten verka som en stödjande funktion för hela kommunförvaltningen.

3.1.2 Teknikutskott

Teknikutskottet är ett av kommunstyrelsen tre utskott. Enligt uppgifter som framkommit i granskningen är det tekniska utskottet som beslutar om majoriteten av investeringsprojekten i Filipstad kommun.

Ingen närmare beskrivning av teknikutskottet och dess ansvar redogörs för i kommunstyrelsens reglemente. Det som nämns kring tekniskutskottet anges i 23 §: *Inom kommunstyrelsen ska finnas ett arbetsutskott, som tillika är budgetberedning, ett teknikutskott och ett kultur- och föreningsutskott.*

3.1.3 Teknik och Service

I kommunstyrelseförvaltningen är verksamheten Teknik och service organiserad. Området består av elva enheter, bland annat enheterna Inköp och upphandling (vidare inköpsenheten), fastighetsenheten och Vatten och avlopp. Teknik och service är organiserade direkt under kommunstyrelsens teknikutskott.

Teknik och service leds av en teknisk chef och består av ca 140 medarbetare. Den tekniska chefen är även upphandlingschef och leder kommunens inköpsenhet. Inköpsenheten omfattar all upphandlingsverksamhet för alla förvaltningar inom kommunen. Enligt lämnade uppgifter i granskningen arbetar två heltidsanställda inköpare/upphandlare på inköpsenheten.

Inom Teknik och service finns även fastighetsenheten organiserad. Enheten ansvarar för drift, underhåll och lokalvård av kommunens fastigheter. Enligt uppgift är det fastighetsenheten som driver enhetens investeringsprojekt, medan andra enheter inom Teknik och service driver sina egna projekt.

3.1.4 Bedömning

I Filipstads kommun är det kommunstyrelsen som ansvarar för kommunens ekonomiska förvaltning, och är kommunens inköpsmyndighet, vilket framgår av det beslutade reglementet. Vidare har teknikutskottet enligt lämnade uppgifter ansvar för majoriteten av kommunens investeringsprojekt. Under reglementets § 8 finns ingen beslutanderätt delegerad från kommunfullmäktige kring beslut och genomförande av investeringsprojekt vilket vi anser är någonting som bör förtydligas då det är kommunstyrelsen som ansvarar för kommunens ekonomiska förvaltning och hanterar

investeringsärenden. Om ingen formell delegation finns så kvarstår uppgiften hos fullmäktige.

Vi bedömer att teknikutskottets ansvar i kommunens investeringsprojekt inte är tydliggjort i varken kommunstyrelsens reglemente eller i delegationsordning vilket är att betrakta som en brist som bör hanteras.

Kommunen har en central inköpsenhet som är organiserad i kommunstyrelseförvaltningen under Teknik och service och ansvarar för all upphandlingsverksamhet. Inom Teknik och service finns även fastighetsenheten som bedriver kommunens investeringsprojekt. Denna ansvarsfördelning vid beslut och genomförande av investeringsprojekt bedömer vi kunna vara funktionell rent organisatoriskt då den möjliggör för nära samarbete inom upphandlingsprocessen.

En förutsättning för att det ska fungera lämpligt i praktiken är gemensamma arbetsprocesser där det är tydligt vad behovsutredning inför upphandling ska innehålla, vilka aspekter som ska tas i beaktande inför val av upphandlingsförfarande med mera. Roller och ansvar för processerna kring upphandling och genomförande av investeringsprojekt behöver vara tydliga. Bedömning kring ansvar, faktiskt genomförande och rollfördelning i presenteras i avsnitt 3.3.2.

3.2 Styrande dokument

I detta avsnitt presenteras de styrande dokument som leder kommunens arbete med investeringar och upphandlingar.

3.2.1 Ekonomisk plan

I Filipstads *Ekonomisk plan 2022–2024* framgår kommunens beslutsordning för investeringar. Enligt styrdokumentet ska:

- Kommunfullmäktige besluta om alla investeringar med ett belopp över 5 Mkr
- Kommunstyrelsen besluta om investeringar mellan 3 Mkr och 5 Mkr
- Teknikutskottet besluta om investeringar mellan 100 tkr och 3 Mkr
- Förvaltningschef och verksamhetschef besluta om investeringar upp till tröskelvärdet 100 tkr

Beslutsordningen framgår inte i några andra styrdokument.

3.2.2 Upphandlingspolicy

Kommunfullmäktige antog år 2006 en *upphandlingspolicy*² som ligger till grund för kommunens arbete med upphandlingar. I policyn fastställs att all upphandling ska ske enligt lagen om offentlig upphandling (LOU). Kommunens upphandlingar ska utformas på ett sätt så att både mindre och större företag har möjlighet att lämna anbud. Upphandlingar ska enligt policyn ske med objektiv behandling.

---

² Antagen av 2006-04-03

Det framgår av policyn att det är kommunstyrelsen som har det övergripande ansvaret för kommunens upphandlingsverksamhet. Kommunstyrelsen ansvarar även för kommunens ramavtal, vilka ska tecknas av kommunens centrala upphandlingsfunktion. Ansvaret för övriga upphandlingar av tjänster, entreprenader och varor vilar på respektive nämnd. Beslutsfattandet för specifika köp ska enligt policyn ske på så låg nivå i organisationen som möjligt. Beslutsfattandet ska regleras av kommunstyrelsens riktlinjer för upphandling.

Policyn innehåller en beskrivning av direktupphandlingar och när upphandlingsformen får användas. Enligt policyn får direktupphandling användas när värdet är lågt eller när det finns ”synnerliga omständigheter som inte kunnat förutses”.

Miljökraven i kommunens upphandlingar ska enligt upphandlingspolicyn vara i linje med kommunens miljöpolicy och gällande upphandlingslagstiftning.

Som komplement till upphandlingspolicyn finns en *manual för inköps- och upphandlingsprocessen*³ som fastställdes år 2014. Manualen beskriver bland annat beloppsgränser vid olika inköp, riktlinjer för inköps- och upphandlingsförfarandet och beskriver hur upphandling och inköp ska genomföras i Filipstad kommun. En mer ingående beskrivning av upphandlingsprocessen enligt manualen framgår i avsnitt 3.3.2.

3.2.3 Delegationsordningar

Enligt *kommunstyrelsens delegationsordning*⁴ får beslutsattestanter och rekvisiter besluta om inköp till kommunen i enlighet med manualen för inköp och upphandlingsprocess som upprättats i kommunen (se avsnitt 3.4).

I övrigt finns inga delar i delegationsordningen som specifikt hanterar beslut om upphandling eller underlag i samband med upphandling eller investeringsprojekts utförande.

Kommunstyrelsen har antagit en *delegationsplan i upphandlingsärenden*⁵ som beskriver delegationen i olika upphandlingsärenden. Enligt delegationsplanen ska ansvarig nämnd eller utskott godkänna förfrågningsunderlag gällande öppet förfarande. Vidare får upphandlingschef och förvaltningschef besluta i följande ärenden:

- Beslut om upphandling av varor, tjänster eller entreprenader mellan 10 000 kr – direktupphandlingsgränsen f.n. 270 964 kr.
- Godkänna förfrågningsunderlag under direktupphandlingsgränsen f.n. 270 964 kr.
- Fatta beslut om kontrakt efter genomförd upphandling under direktupphandlingsgränsen.
- Godkänna förfrågningsunderlag och fatta tilldelningsbeslut gällande förenklat förfarande.

³ Fastställd av kommunstyrelsen 2014-09-24

⁴ Reviderad 23 september 2020 av kommunstyrelsen

⁵ Fastställd 26 mars 2014 av kommunstyrelsen

- Beslut om att förkasta anbud.
- Beslut om att förlänga avtal

3.2.4 Bedömning

Vi bedömer att ansvarsfördelning vid investeringsprojekt och kommunens upphandlingsförfarande kräver tydlighet gällande kommunstyrelsens strukturer för att utöva sin uppsiktsplikt. Det är viktigt att kommunstyrelsen, som enligt upphandlingspolicyn har det övergripande ansvaret för upphandling, genomför sin lagstadgade uppsiktsplikt genom de strukturer de skapat för upphandling. Det innebär att de ska ansvara för strukturer för genomförande av de upphandlingar som nämnderna har delegation på att utföra. De ska också följa upp att systemet efterlevs.

Vi bedömer att ett tydligt system som möjliggör kommunstyrelsens uppsiktsplikt bör utformas, nedtecknas och beslutas i samband med antagande av ny upphandlingspolicy och/eller tillhörande övergripande upphandlingsprocess.

Vi har i vår granskning noterat att upphandlingspolicyn inte reviderats sedan 2006. Upphandlingspolicyn innehåller referenser till daterade lagar. LOU har ändrats flertalet gånger sedan år 2006. Senaste lagändringar i lagarna om offentlig upphandling – LOU (lag om offentlig upphandling), LUF (lag om upphandling inom försörjningssektorerna) och LUFSS (lag om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet) trädde ikraft den 1 februari 2022. Vi rekommenderar därför kommunen att vid revidering av upphandlingspolicyn även ta hänsyn till gällande lagstiftning.

Vi bedömer att det är prioriterat arbete att revidera/uppdatera delegationsordning och gränserna som anges i dessa då de är daterade och anger gränsvärden som fanns långt tillbaka i tiden. Vid en revidering av delegationsordningarna bör även arbetsprocessen för investeringsprojekt inkluderas så att beslut och arbete inom projektgenomförandet underlättas, se analys i avsnitt 3.3.2.

3.3 Arbetsprocessen i investeringsprojekt

Kommunens fastighetsenhet har upprättat en *checklista vid ny/ombyggnationer* som ska användas vid investeringsprojekt. I checklistan beskrivs olika delar och kontrollmoment i arbetet med ett investeringsprojekt som ska kryssas i efter att momentet genomförts. Det finns checklistor för momenten i hela processen, från behovsanalysen till och med ett projekts avslut. Checklistan beskriver moment på tjänstepersonsnivå. Nedan presenteras en processkarta utifrån de delprocesser som listas i checklistan.

Fastighetsenheten ansvarar för insamling av information från berörda verksamheter vid en behovsanalys och prioritering av projekt. I samband med behovsanalysen ska

fastighetsenheten göra en avstämning mot eventuell underhållsplan och investeringsram. Enligt uppgift har kommunen ingen beslutad underhållsplan idag.

I slutskedet av en förprojektering ska ansvarig projektledare ha ett färdigt förslag på projektets ekonomi som sedermera ska lämnas till fastighetsenhetens styrgrupp. När förprojekteringen avslutats presenterar fastighetschef eller projektledare projektet till teknisk chef. Projektet bereds sedan och föredras i ansvarig instans (utskott, nämnd eller styrelse) av fastighetschefen eller projektledaren.

När ansvarig instans godkänt projektet inleds projekteringen. Enligt checklistan ansvarar projektledaren för att i projekteringsfasen upprätta en tidplan, stämma av mot investeringsbudget och att upprätta avtal med samarbetspartners.

Vidare sker upphandlingsfasen i projektet, då en entreprenör ska upphandlas för att genomföra projektet. Projektledaren ska i detta skede ta kontakt med upphandlingsansvarig på inköpsenheten och komma överens om lämplig entreprenadform för projektet. Arbetet på inköpsenheten beskrivs mer ingående i avsnitt 3.3.2 nedan. Projektledaren ska även delta vid utvärderingen av anbud när dessa inkommit.

När en entreprenör upphandlats inleds projektets utförande. Av checklistan framgår att ett startmöte och ett tekniskt samråd ska hållas. Vidare ska projektledaren i checklistan fylla i schemalaggningsplanen av fortlöpande möten under projektets genomförande, däribland ekonomimöten, byggmöten och informationsmöten. I detta skede väljer även projektledaren besiktningsmän.

När projektet avslutats ansvarar projektledaren för att ett slutmöte genomförs med entreprenören och projektgruppen. Projektledaren ska även överlämna drift och underhåll, samt övriga handlingar. Vem drift och underhåll ska överlämnas till framgår inte. Till sist sker en slutbesiktning och byggnadsnämnden ska lämna slutbesked. Det avslutande momentet är inflyttning i lokalerna.

3.3.1 Iakttagelser

I intervju konstateras att arbetsgången med investeringsprojekt i majoriteten av fallen följer processen i den framtagna checklistan. Det framförs i intervju att fastighetsenheten lyfter identifierade behov från olika verksamheter till teknikutskottet. I de fall ett projekt inte ryms inom den tilldelade investeringsramen lyfts frågan även vidare till kommunstyrelsen. Investeringsramen är dock inte begränsad till specifika projekt. I de fall ett behov som inte är inkluderat i budgeten uppstår behandlas det som ett "särskilt ärende". I checklistan anges att vid behovsanalysen ska fastighetsenheten göra en avstämning mot eventuell underhållsplan och investeringsram. Vid intervjuer framkommer att underhållsplan saknas.

Det finns enligt uppgift inte några beslutade principer för investeringar som en vägledning i prioriteringen av investeringsprojekt. Enligt lämnade uppgifter har fastighetsenheten ett internt arbetsmaterial som redogör för planerade investeringar under de kommande åren, men övriga prioriteringsgrunder för investeringar uppges inte finnas.

I arbetet med investeringsprojekt framförs det i intervjuer finnas en god dialog mellan fastighetsenheten och inköpsenheten i upphandlingsförfarandet. I detta moment är det enligt uppgift fastighetsenheten som tar fram underlag från kommunens verksamheter, medan inköpsenheten ansvarar för det juridiska i upphandlingen och säkerställer att upphandlingen sker korrekt och utifrån fastighetsenhetens önskemål samt krav.

Enligt lämnade uppgift ska teknikutskottet slutrapportera samtliga investeringsprojekt till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. De större investeringsprojekten i kommunen uppges i intervjuer ha en politisk styrgrupp, där teknisk chef medverkar och kan rapportera vidare till kommunstyrelsen. I övrigt saknas det dock formaliserade rutiner för återrapportering till kommunstyrelsen. Teknikutskottet får däremot löpande information av pågående och avslutade projekt månatligen av förvaltningen.

3.3.2 Bedömning

Det finns arbetsprocesser som anges i den interna checklistan som KPMG fått ta del av. Vi noterar att det saknas formaliserat underlag kring hantering på politisk nivå. Det saknas även strukturer för avvikelshantering och återrapportering. Vi bedömer att ett kommunövergripande dokument bör utarbetas och antas som anger den politiska processen kopplat till det faktiska genomförandet av investeringsprojekt. Där bör obligatoriska politiska beslut så som uppstart, avvikelshantering, eventuella projektredovisningar, återrapportering och slutrapport ingå. Vi bedömer vidare att kravet på en politisk styrgrupp i större investeringsprojekt bör förankras i styrdokument.

Vidare bedömer vi att checklistan kan utvecklas för att skapa bättre funktion och inkludera mer än vad som ska göras, och kompletteras med hur och av vilken funktion. Den bör stämma överens med delegationsordningens delegerade ansvar för genomförande av investeringsprojekt. Här bör även verksamhetsbehoven inkluderas så att det blir tydligt vilken roll respektive förvaltning som är mottagare av investeringsprojektet (tex. skolan vid en ombyggnation av skollokalerna) har inför framtagande av upphandlingsunderlag. Verksamhetsbehoven bör även inkluderas på något sätt i projektgenomförandet, i vissa projektmodeller kan verksamhetsföreträdare vara delaktiga som referensgrupp. Avvägningar bör göras så att de involveras på rätt nivå och inte försvårar genomförandet i ex byggtekniska frågor men har möjlighet att lämna yttranden över möjliga förslag.

Vi noterar att det saknas politiska prioriteringsgrunder som stöd vid bedömning och sortering av investeringsbehov. Politiska prioriteringsgrunder kopplade till avsikten i politiska fullmäktigemål underlättar för tjänstepersonsorganisationen när de ska skapa bedömningar av äskningsbehov och prioritera inför förslag till budget.

3.4 Upphandlingsförfarandet i kommunens investeringsprojekt

Upphandlingsförfarandet i investeringsprojekten framgår i den beslutade *manualen för inköps- och upphandlingsprocessen*. I manualen fastställs att en upphandling endast får genomföras om ett sådant uppdrag föregås av ett delegationsbeslut, vilket även framgår av delegationsordningen för upphandlingsärenden (se avsnitt 3.2.3).

Inköpsenheten har på delegation ansvaret att teckna ramavtal för de produkter och tjänster som kommunen avropar frekvent. När det är specifika upphandlingar är det dock kommunstyrelse eller nämnd som är ansvarig. Ansvaret kan dock delegeras till förvaltningschef, och i ett nästa steg även till andra budgetansvariga i vissa projekt.

Inför varje upphandling ska en projektorganisation vara fastställd om det krävs. Projektledaren är vanligtvis den som är ansvarig upphandlare.

Inför upphandling

Manualen beskriver arbetsgången vid en upphandling, både för upphandlingar under tröskelvärdet och över tröskelvärdet. Vid båda upphandlingsformerna ska behovsanalys, anskaffningsbeslut, upphandlingsuppdrag, tid- och resursplan, kravspecifikation och skriftligt förfrågningsunderlag tas fram.

Utvärdering

Alla anbud ska öppnas samtidigt och minst två personer ska närvara vid anbudsöppningen. I manualen listas de kontrollpunkter som ska kontrolleras vid anbudsöppningen, samt vad anbudsprotokollet ska innehålla.

För att säkerställa att leverantörerna som lämnat anbud uppfyller minimikraven som regleras i 11 kap LOU ska någon form av leverantörsbedömning göras. Utvärderingen ska ske på tre nivåer: uteslutningsfas, kvalificeringsfas och utvärderingsfas. Uteslutningsfasen utgår ifrån 10 kapitlet i LOU (§ 1–2). Kvalificeringsfasen är en bedömning av skalkrav. Om leverantören ej uppfyller skalkraven ska anbudet förkastas. I utvärderingsfasen görs utvärderingen enligt de utvärderingskriterier som ställs i förfrågningsunderlaget.

Beslut och avtal

När utvärderingen är genomförd fattas beslutet om leverantör i enlighet med beslutad delegationsordning. Vid beslutet ska en tjänsteskrivelse upprättas där skälet till beslutet och annat betydelsefullt i upphandlingsförfarandet ska dokumenteras. Vid direktupphandlingar som sker pga. att upphandlingens värde är lågt (100tkr) behöver inte en tjänsteskrivelse upprättas.

Efter ett beslut ska kommunen ge ett tilldelningsbesked som ska vara offentligt i 10 dagar innan avtalet med leverantören tecknas.

Enligt manualen gäller följande för att teckna avtal:

- Upphandlingschef tecknar avtal vid ramavtalsupphandling
- Specifika upphandlingar tecknar förvaltningschef eller enligt gällande delegationsordning

Uppföljning och avvikelser

Uppföljningen av ramavtal och leverantörer ska enligt manualen ske kontinuerligt under avtalsperioden och vid avtalets upphörande. Uppföljningen görs mellan inköpsenheten och upphandlingsgruppen, samt mellan inköpsenheten och leverantörer. Uppföljningarna ska dokumenteras.

3.4.1 Iakttagelser

Upphandlingsprocessen beskrivs ske enligt arbetsgången i manualen för inköps- och upphandlingsprocessen. Som stöd i sitt arbete har inköpsenheten enligt uppgift köpt stöd av Karlskoga kommun under de 2–3 senaste åren, ett samarbete som benämns ”mentorskap”. Samarbetet beskrivs fungera bra och vara till stor hjälp vid större eller mer omfattande upphandlingar.

Som ett tillägg beskrivs inköpsenheten hålla intervjuer med leverantörer som lämnat anbud i kommunens upphandlingar. Intervjuerna sker enligt uppgift under utvärderingsfasen av anbuden. Under intervjuerna har leverantörerna möjlighet att presentera sina anbud.

3.4.2 Bedömning

Vi bedömer att samtliga moment i manualen för inköps- och upphandlingsprocessen bör ses över och uppdateras utifrån aktuell lagstiftning. I rutinerna i manualen för inköps- och upphandlingsprocessen anges att momentet utslutning av leverantören baseras på 10 kap LOU. I gällande lagstiftning hanteras dessa frågor i 13 respektive 14 kap LOU. Det tionde kapitlet avser idag annonsering.

Vår bedömning är att verksamheten är inkopplad i upphandlingsförfarandet då det anges att det vanligen är projektledaren som är upphandlare i respektive projekt. Vi bedömer dock att upphandlingsenhetens roll som ansvarig för mallar, rutiner och fastställande av lämpligt upphandlingsunderlag bör genomlysas. En upphandlingsorganisation med tydlig delegation/rollfördelning kring vad upphandlingsenhet ska bistå med och vad projektledare kan få ansvar för bör utarbetas och antas. Utgångspunkten i en sådan bör vara kommunallagens krav på uppsikt, intern kontroll och god ekonomisk hushållning.

3.5 Granskning av investeringsprojekt

Revisionen har valt ut två investeringsprojekt för granskning, med fokus på upphandlingsprocessen i respektive projekt. Det ena projektet som valts ut avser en grundskola med en tillhörande idrottshall och det andra projektet avser ett badhus.

Båda investeringsprojekten har upphandlats i en totalentreprenad med partnering som samverkansform. Partnering är en samverkansform där beställare och entreprenör samverkar i dialog genom hela projektet för att hitta lösningar. Främst för att ge flera perspektiv på delmoment i ett projekt.

Nedan görs en beskrivning av projekten och upphandlingsförfarandet i respektive fall.

3.5.1 Grundskola och idrottshall

Investeringsprojektet avser en ny F-3 skola och idrottshall på fastigheterna Västra Filipstad 1:2 och Spångberget 4. Enligt lämnade uppgifter ska skolan enligt tidplanen vara färdigställt i januari år 2023.

Bakgrund

Enligt lämnade uppgifter i granskningen påbörjades utredningen av projektet år 2008. Fram till 2019 genomfördes flertalet utredningar som påvisade att kommunen behövde arbeta med lokalfrågan inom grundskolan, dels pga. den negativa elevtalsutvecklingen, dels för att lokalerna inte var tillräckligt moderna. Utredningarna genomfördes av bland annat KPMG och WSP.

På uppdrag av kommunstyrelsen genomfördes en förstudie avseende en ny F-6 skola i Filipstad år 2018. Förstudien syftade till att sammanställa de olika utredningarna som genomförts tidigare inför beslut i ärendet då skollokalerna utretts under en längre period. Utredningen gjordes av en arbetsgrupp bestående av representanter från både barn- och utbildningsförvaltningen och Teknik och service. Under arbetet hade arbetsgruppen avstämningar med en politisk ledningsgrupp som bestod av presidiet i kommunstyrelsen arbetsutskott och presidiet i barn- och utbildningsnämnden. Förstudiens slutsats var att byggandet av en ny F-6 skola var mer fördelaktigt. Förstudien innehöll även en kalkyl för skolan som redovisade en total kostnad om cirka 152 Mkr. Med en ny idrottshall tillkom en kostnad på 30–40 Mkr.

Vid kommunstyrelsens sammanträde i november år 2018 föreslog arbetsgruppen som genomfört förstudien att en ny F-6 skola skulle byggas i Västra Filipstad 1:2 för 360 elever, samt en tillhörande idrottshall i kvarteret Spångberget 4. Kommunstyrelsen gav år 2018 (KS 2018-11-28 § 82) förvaltningen uppdragen att:

- Ta fram förslag till ny detaljplan för ny skola i kvarteret Västra Filipstad 1:2 och för ny sporthall i anslutning till Spångbergshallen kvarteret Spångberget 4.
- Ta fram ett upphandlingsunderlag för upphandling av en partneringentreprenad för fortsatt arbete och planering av en ny skola och ny idrottshall enligt upprättad förstudie.
- Ta fram en reviderad tidsplan och projektkostnader för nästa fas i projektet för att presentera i samband med godkännande av upphandlingsunderlag.
- Att utforma projektorganisation för fortsatt arbete med planering och projektering av en ny skola och idrottshall

Kommunfullmäktige beslutade vid sitt sammanträde i mars 2019 (KF 2019-03-15) om att inleda projekteringen av den nya skolan med tillhörande idrottshall. Totalt godkändes 8 Mkr ur fastighetsenhetens investeringsram för projekteringen, som ägde rum under år 2019–2020 i dialog med upphandlad entreprenör. Detaljplanen för skolan var färdigställd år 2020.

Vid sammanträdet i november 2019 (KS 2019-11-04 § 100) beslutade kommunstyrelsen att uppdra kommunchefen att arbetsgrupper som hanterar planeringen av en ny skola, samt ombyggnationen av simhall, ska se över

2022-06-07

möjligheterna att minska kommande kostnadsökningar i projektet. Vid sammanträdet i februari 2020 (KS 2020-02-19 § 19) åiterrapporterade kommunchefen uppdraget där det föreslogs att den nya skolan skulle ha inriktningen F-3 skola med idrottshall istället för en F-6 skola som tidigare beslutats. Enligt beslutet skulle Åsensskolan iordningsställas för årskurs 4–6.

Slutligen beslutade kommunfullmäktige om att godkänna utgiften samt tidplan för byggandet av den nya skolan och idrottshallen vid sitt sammanträde i november 2020 (KF 2020-11-26 § 114). I samband med beslutet gav kommunfullmäktige förvaltningen uppdraget att teckna avtal med entreprenören i projektet inför Fas 2, dvs. byggnationen av skolan. Finansieringen gjordes genom upptagande av lån.

Att beslutandet av projektet tagit över 10 år beskrivs i intervjuer bero på motsättningar på politisk nivå vilket lett till flertalet återremitteringar.

Upphandling

Annonsen för upphandlingen av en ny F-6 skola och idrottshall publicerades den 26 februari 2019, efter att kommunstyrelsen gett förvaltningen uppdraget att ta fram upphandlingsunderlaget för en partneringentreprenad. Upphandlingen genomförs genom öppet förfarande enligt lagen om offentlig upphandling (LOU). Upphandlingsansvarig var en av inköparna på upphandlingsenheten. Sista anbudsdag daterades 8 april 2019. Totalt fyra anbud kom in.

Den 24 maj 2019 genomfördes ett upphandlingsmöte med arbetsgruppen/utvärderingsgruppen, vilka bestod av kommunens fastighetschef, kommunens ombud⁶ och teknisk chef. Av upphandlingsprotokollet framgår att arbetsgruppen gjort en anbudsprövning av de inkomna anbuden och en utvärdering. I detta skede ska det enligt uppgift ha genomförts intervjuer med leverantörerna som lämnat anbud. Efter en sammanställning av utvärderingen erhöll NCC Sverige AB den högsta poängsättningen. Den 24 maj upprättades även ett tilldelningsbesked där beslutet om att anta NCC Sverige AB som totalentreprenör för upphandlingen framgår. NCC tilldelades uppdraget med anledning av högsta poäng av de inlämnade anbuden inom bedömningskriterierna *kompetens och erfarenhet, föreslagen projektorganisation, hantering av risker samt utvärdering av kostnader*. Tilldelningsbeslutet fattades av teknisk chef.

Ett samarbetsavtal mellan Filipstads kommun och NCC Sverige AB signerades den 12 juni 2019. Avtalets slutdatum var 2021-10-31. Avtalet reglerar Fas 1 av projektet. Avtalet redogör för de allmänna förutsättningarna i överenskommelsen, bland annat att kommunen har det övergripande projektledningsansvaret och svarar för den övergripande finansieringen och ska tillsätta en teknisk förvaltningsorganisation. Det framgår även att entreprenören är projekteringsledare och ansvarar för kostnadsberäkningar inom projektet. En annan del som lyfts fram som entreprenörens roll är att bidra med att optimera tekniska lösningar utifrån beställarens behov samt att bistå med erfarenhet som effektiviserar moment som produktval och lösningar. Även kommunens organisation och entreprenörens projektorganisation framgår, där kommunen både har en projektledare Bygg samt en projektledare för skolan.

⁶ Ombud i entreprenadkontrakt utses av beställaren och företräder huvudmannen

Den 5 januari 2021 tecknade Filipstad kommun och NCC Sverige AB ett entreprenadkontrakt för Fas 2 av investeringsprojektet Ny skola och idrottshall. Fas 2 omfattar enligt kontraktet ”projektering, produktion och överlämnade av rubricerad byggentreprenad”. Dock anges i punkt 1 ”Omfattning” att projektet avser en F-3 skola och inte en F-6 skola. När eller vem som beslutat om ändringen framgår inte. Av entreprenadkontraktet framgår styrgruppens roll och sammansättning samt projektledningen. Styrgruppen för projektet består av teknisk chef, fastighetschef, kommunens ombud samt två representanter från NCC. Projektledare för projektet var Filipstads kommuns ombud. Avtalet begränsas tidsmässigt till leveransdatum 2022-11-30 vilket anges under rubriken 4.2 Färdigställandetider.

Riktpriset utgörs av en rörlig och en fast del. Både delarna är kalkylerade. Den rörliga fastställd med utgångspunkt i tidigare kalkyler och den fasta med 8,6 procent på den fastställda rörliga delen. Övriga underlag är timpriser för tjänstepersoner och yrkesarbetare, riktpriset för projektet och handlingsförteckningen av systemhandlingar.

Avtalet innehåller möjlighet till hävning samt metodik för tvistelösning.

Uppföljning och rapportering

Enligt det entreprenadkontraktet som upprättats mellan parterna är det styrgruppen som har det grundläggande ansvaret att följa upp partneringsarbetet, samt projektets ekonomi och tidsåtgång.

I intervjuer framförs att projektets projektledare rapporterat till projektets styrgrupp vid avvikelser. Det har enligt uppgift även skett rapportering till styrgruppen minst en gång i kvartalet och även vid uppkomna behov. Denna rutin beskrivs inte vara ett formaliserat arbetssätt.

3.5.2 Badhus

Bakgrund

Simhallen i Filipstad tvingades i mars år 2019 stängas ner akut efter att sprickor med utträngande vatten hittades i anläggningen. Kommunstyrelsens vice ordförande uppdrog i samband med detta förvaltningen att påbörja ett utredningsarbete kring simhallens skick för att kunna besluta om åtgärder. En statusinventering genomfördes av Sweco år 2019, som redogjorde för resultatet i teknikutskottet vid sammanträdet i juni samma år. Under teknikutskottets sammanträde i september uppdrogs förvaltningen att ”utreda kostnader och tidsaspekter för genomförande av de fyra diskuterade alternativen för åtgärder i simhallen (PVC-duk, balja, renovering respektive nybyggnation)” som föreslagits av Sweco.

Beslutsgången för projektet har skett på följande vis:

- Fastighetschefen föreslog olika åtgärder för simhallen vid teknikutskottets sammanträde i november 2019 (2019-11-04 § 96). Alternativen var att avveckla simhallen helt, renovera den befintliga hallen eller bygga en helt ny.
- Fastighetschefen informerar teknikutskottet om möjligheten att använda sig av en partneringupphandling i simhallsprojektet under sammanträdet i december 2019 (TU 2019-12-02 § 109). Vid sammanträdet beslutar teknikutskottet att

uppdra fastighetsenheten att upphandla en partneringentreprenör för att utreda det bästa alternativet för simhallen utifrån var som är mest totalekonomiskt fördelaktigt. Enheten gavs även uppdraget att tillsätta en styrgrupp av politiker, tjänstepersoner och en representant från simklubben när tilldelningen gjorts. Finansieringen skedde med 1,5 Mkr inom enhetens investeringsbudget.

- Fas 1, dvs. projekteringen av simhallen föreslås inledas av teknikskottet vid sammanträdet i oktober år 2020 (2020-10-05 § 78). Kommunfullmäktige beslutade i november (KF 2020-11-26) att inleda projekteringen av nyproduktion av en simhall. Projekteringskostnaden beräknades till 8 Mkr.
- Kommunfullmäktige beslutade efter avslutad projektering att inleda Fas 2, dvs. produktionsstarten av den nya simhallen i oktober 2021 (KF 2021-10-14 § 44). I samband med beslutet fick kommunstyrelsen uppdraget att teckna ett avtal med entreprenören för Fas 2.

Likt investeringsprojektet avseende skola och idrottshall framförs det i intervjuer ha funnits politiska motsättningar avseende storlek och placeringen av simhallen, vilket medfört fördröjningar i projektet.

Upphandling

Annonsen för upphandlingen upprättades den 24 februari 2020. Förfrågningsunderlaget innehåller huvudrubrikerna administrativa föreskrifter, upphandlingsföreskrifter, entreprenadföreskrifter, information om allmänna arbeten och hjälpmedel samt European Single Procurement Document (ESPD). Upphandlingsansvarig var en av inköparna på inköpsenheten. Sista anbudsdag var 30 mars 2020.

Vid sista anbudsdagen öppnades inkomna anbud av inköparna på inköpsenheten och ett anbudsöppningsprotokoll upprättades. Endast ett anbud hade inkommit från NCC Sverige AB. Den 29 april 2020 genomfördes ett upphandlingsmöte där arbetsgrupp tillika utvärderingsgrupp och upphandlingsansvarig medverkade. Arbetsgruppen bestod av kommunens ombud och projektledare. Av upphandlingsprotokollet framgår att arbetsgruppen gjort en anbudsprövning och utvärdering av det inkomna anbudet. I intervjuer framförs att inköpsenheten inte kunnat genomföra en intervju med anbudsgivaren pga. pandemins restriktioner. Efter en sammanställning av utvärderingen tilldelade NCC Sverige AB uppdraget, vilket meddelades i ett tilldelningsbesked daterat samma dag. Tilldelningsbeslutet fattades av teknisk chef.

Ett samarbetsavtal upprättades mellan Filipstad kommun och NCC Sverige AB den 2 juni 2020. Avtalets slutdatum sträcker sig till 30 april 2023. Av avtalet framgår allmänna förutsättningar för samarbetet, dvs. ansvarsfördelningen mellan kommunen och entreprenören. Kommunen svarar för finansieringen och har det övergripande projektledningsansvaret. Entreprenören är projekteringsledare och ansvarar för kostnadsberäkningar i projekteringen. Även projektorganisationen från kommunen och entreprenören framgår av avtalet.

Kontraktet för Fas 2 av arbetet upprättades den 15 november 2021. Av kontraktet framgår att styrgruppen består av Filipstads kommuns tekniska chef, fastighetschef och projektledare, samt tre representanter från NCC.

Riktpriset utgörs av en rörlig och en fast del. Både delarna är kalkylerade. Den rörliga fastställd med utgångspunkt i tidigare kalkyler och den fasta med 8,6 procent på den fastställda rörliga delen.

Övriga underlag är timpriser för tjänstepersoner och yrkesarbetare, riktpriset för projektet och handlingsförteckningen av systemhandlingar.

Avtalet innehåller möjlighet till hävning samt metodik för tvistelösning.

Uppföljning

Enligt det entreprenadkontraktet som upprättats mellan parterna är det styrgruppen som har det grundläggande ansvaret att följa upp partneringsarbetet, samt projektets ekonomi och tidsåtgång.

3.5.3 Bedömning

Vår bedömning innebär att det generellt för de aktuella upphandlingsprocesserna och avtalen som Filipstads kommun ingått med entreprenörerna sammanfattningsvis innehåller erforderliga delar för partneringsarbeten.

Vi noterar att det inte finns incitament för effektivisering i de avtal som upprättats vilket skulle vara önskvärt. Sådana incitament är inbyggda fördelar som faller ut vid mer effektivt projektgenomförande. Tidseffektivitet kan vara ett sådant incitament. I vissa byggnadsprojekt kan effektivt nyttjande av lokalutrymme vara ytterligare en parameter som vävs in i avtalen för att skapa möjlighet till verksamhetslokaler som är billigare i drift, uppvärmning och bättre uppfyller klimatmässiga mål. Vid en översyn av avtalsmallarna kan sådana effektivitetsparagrafer byggas in.

Vi bedömer vidare att tydliga kopplingar mellan den projektorganisation som anges i partneringsavtal och i avtal för andra investeringsprojekt i Filipstads kommun bör finnas med den process för projektgenomförande som vi föreslår i bedömningskapitel 3.3.2. Det kommunövergripande dokument som vi anser bör utarbetas och antas för den politiska processen kopplat till det faktiska genomförandet av investeringsprojekt med politiska beslut så som uppstart, avvikelshantering, eventuella projektredovisningar och slutrapport bör ha kopplingar till det konkreta projektgenomförandeorganisationen.

Avseende badhuset är bristen på anbud en riskparameter att beakta då anbudet endast kan bedömas mot det underlag som upphandlingen ställer krav på. Det finns inte möjlighet att intervjua flera anbudslämnare för att nyansera uppfyllelsegraden av ställda upphandlingskrav. Vid en sådan komplex sällanupphandling som badhuset är för kommunen så kan bristen på anbud betraktas som en riskparameter som bör beaktas vid beslut om val av leverantör. Beslutet kan därmed vara lämpligt att fatta av en politisk beslutsförsamling snarare än av en delegerad tjänsteperson.

Det finns oklarheter varför intervju inte kunnat genomföras med anbudsgivaren på grund av pandemin. En intervju med anbudsgivare kan ge förtydliganden kring frågeställningar kopplade till genomförandet av en specialfastighet av det slag ett badhus utgör. Kompetensen för projekt av det här slaget finns inte i kommunernas egen organisation och därför är dialog och förståelse prioriterat.

Filipstad kommun

Granskning av upphandling inom investeringsprojekt

2022-06-07

Av upphandlingsprotokollet framgår att arbetsgruppen genomförde anbudsprövning och utvärdering av det inkomna anbudet och fattade beslut om antagande. Vid ett så stort och komplext anbud som ett nytt badhus, och mot bakgrund av få inkomna anbud och specialistbedömningen som krävs för att pröva ett sådant anbud bör politiken ha involverats genom information eller/och beslut.

4 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att Filipstads kommun delvis har en funktionell ansvarsfördelning vid beslut och genomförande av investeringsprojekt.

Vi noterar att det inte finns delegerad beslutanderätt från kommunfullmäktige kring beslut och genomförande av investeringsprojekt vilket vi bedömer behöver åtgärdas då det är kommunstyrelsen som ansvarar för kommunens ekonomiska förvaltning och i praktiken hanterar investeringsärenden i Filipstads kommun i nuläget. Om ingen formell delegation finns så kvarstår uppgiften hos fullmäktige.

Vi bedömer att teknikskottets ansvar i kommunens investeringsprojekt inte är tydliggjort i varken kommunstyrelsens reglemente eller i delegationsordning vilket är att betrakta som en brist som bör hanteras.

Vi bedömer att ansvarsfördelning vid investeringsprojekt och kommunens upphandlingsförfarande kräver tydlighet gällande kommunstyrelsens strukturer för att utöva sin uppsiktsplikt.

Vi bedömer att ett tydligt system som möjliggör kommunstyrelsens uppsiktsplikt bör utformas, nedtecknas och beslutas i samband med antagande av ny upphandlingspolicy och/eller tillhörande övergripande upphandlingsprocess.

Vi bedömer att ett kommunövergripande dokument bör utarbetas och antas som anger den politiska processen kopplat till det faktiska genomförandet av investeringsprojekt. Där bör obligatoriska politiska beslut så som uppstart, avvikelshantering, eventuella projektredovisningar och slutrapport ingå.

Vi bedömer att samtliga moment i *manualen för inköps- och upphandlingsprocessen* bör ses över och uppdateras utifrån aktuell lagstiftning. Vi bedömer att upphandlingsenhetens roll som ansvarig för mallar, rutiner och fastställande av lämpligt upphandlingsunderlag bör genomlysas. En upphandlingsorganisation med tydlig delegation/rollfördelning kring vad upphandlingsenhet ska bistå med och vad projektledare kan få ansvar för bör utarbetas och antas. Utgångspunkten i en sådan bör vara kommunallagens krav på uppsikt, intern kontroll och god ekonomisk hushållning.

Vi noterar att det inte finns incitament i granskade parteneringavtalen för effektivisering i de avtal som upprättats vilket skulle vara önskvärt. Sådana incitament är inbyggda fördelar som faller ut vid mer effektivt projektgenomförande.

Vidare vill vi lyfta fram att vid komplexa anbud som exempelvis nytt badhus, samt vid situationer som t.ex. få inkomna anbud så kan det vara lämpligt att involvera politiken genom information eller/och beslut om anbudsgodkännande för att kvalitetssäkra processen.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen och granskad nämnd att:

— Besluta om delegation av investeringsärenden från fullmäktige till kommunstyrelsen,

Filipstad kommun

Granskning av upphandling inom investeringsprojekt

2022-06-07

- Besluta om teknikutskottets ansvar i kommunens investeringsprojekt i kommunstyrelsens reglemente och delegationsordning
- Ta fram kommunövergripande dokument för politisk process kopplat till genomförandet av investeringsprojekt.
- Upprätta politiska prioriteringsgrunder som stöd vid bedömning och sortering av investeringsbehov,
- Se över checklisten för projektgenomförande och bygg ut denna med fokus på hur den får koppling till politiska beslut, avvikelshantering, upphandlingsavtal och samtliga roller och grupper kopplade till projektplanering och genomförande,
- Revidera/uppdatera delegationsordning och gränserna som anges i dessa då de är daterade. Vid en revidering av delegationsordningarna bör även arbetsprocessen för investeringsprojekt kopplade till delegation inkluderas så att beslut och arbete inom projektgenomförandet underlättas,
- Se över samtliga moment i *manualen för inköps- och upphandlingsprocessen* och uppdatera dessa utifrån aktuell lagstiftning,
- Se över partneringavtalen med möjlighet att skapa effektiviseringsincitament.

Datum som ovan

KPMG AB

Nils Nordqvist
Certifierad kommunal revisor

Åsa Rönnmark Jakobsson
Kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

Filipstad kommun
Granskning av upphandling inom investeringsprojekt

2022-06-07

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
2023-03-29

§ 21

Dnr 2023-000011

Avgift till Värmlands läns Kalkningsförbund 2023

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att föreslå kommunfullmäktige besluta

att godta avgiften, 426 247 kr, enligt förslag.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningschefen för Värmlands läns Kalkningsförbund meddelar i skrivelse inkommen 2023-01-18 att enligt förbundsordningen ska Värmlands läns Kalkningsförbund fastställa sin budget för följande år senast under maj månad.

Varje medlemskommun ska lämna bidrag till förbundet motsvarande den del av kostnaderna för kalkningsprojekten inom den egna kommunen som inte täcks av statsbidrag i enlighet med vad som framgår av kalkningsplanen för länet.

Enligt kalkningsplanen för år 2023 beräknas totalt 2 572 ton spridas inom Filipstads kommun och beräknad total kostnad är 2 952 410 kr. Kommunens andel för år 2023 blir 426 247 kr. Kalkningsförbundets direktion har, vid direktionssammanträde 26 april 2022 samt 22 november 2022, beslutat föreslå kommunfullmäktige i Filipstads kommun att anta ovan angivna avgift för 2023.

Kommunstyrelsen beslutade vid sammanträdet 2023-02-22 § 14 att remittera ärendet till miljö- och byggnadsnämnden för beredning. Därefter har kontakt tagits med kalkningsförbundets förvaltningschef Daniel Nilsson som under våren 2023 kommer att delta på ett möte med kommunstyrelsen i Filipstad.

Miljö- och byggnadsnämnden beslutade vid sammanträde 2023-03-13 § 13 att föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att godta avgiften, 426 247 kr, enligt förslag.

Beslutsunderlag

Miljö- och byggnadsnämndens beslut 2023-03-13 § 13

Kommunstyrelsens beslut 2023-02-22 § 14

Skrivelse från Värmlands läns Kalkningsförbund inkommen 2023-01-18

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Miljö- och byggnadsnämnden

Sammanträdesdatum
2023-03-13

§ 16

Avgift till Värmlands läns kalkningsförbund 2023

Miljö- och byggnadsnämndens beslut

Att godta avgiften, 426 247kr, enligt förslag.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningschefen för Värmlands läns Kalkningsförbund meddelar i skrivelse inkommen 2023-01-18 att enligt förbundsordningen ska Värmlands läns Kalkningsförbund fastställa sin budget för följande år senast under maj månad.

Varje medlemskommun ska lämna bidrag till förbundet motsvarande den del av kostnaderna för kalkningsprojekten inom den egna kommunen, som inte täcks av statsbidrag i enlighet med vad som framgår av kalkningsplanen för länet.

Enligt kalkningsplanen för år 2023 beräknas totalt 2 572 ton spridas inom Filipstads kommun och beräknad total kostnad är 2 952 410 kr. Kommunens andel för år 2023 blir 426 247 kr.

Kalkningsförbundets direktion har, vid direktionssammanträde 26 april 2022, samt 22 november beslutat föreslå kommunfullmäktige i Filipstads kommun att anta ovan angivna avgift för 2023

Avgift för 2024 är en fråga att diskutera i förbundet under 2023.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-03-06

Kommunstyrelsens beslut 2023-02-22

Kalkningsförbundets skrivelse inkommen 2023-01-18

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
2023-02-22

§ 14

Dnr 2023-000011

Avgift till Värmlands läns Kalkningsförbund 2023

Kommunstyrelsens beslut

att ärendet återremitteras för beredning av Miljö o Byggnadsnämnden

Reservation

Åsa Hååkman Eriksson, Johan Larsson, Marina Isaksson, Per Granfelt och Lena Andersson Dahlberg reserverar sig mot beslutet.

Ärendet

Förvaltningschefen för Värmlands läns Kalkningsförbund meddelar i skrivelse inkommen 2023-01-18 att enligt förbundsordningen ska Värmlands läns Kalkningsförbund fastställa sin budget för följande år senast under maj månad.

Varje medlemskommun ska lämna bidrag till förbundet motsvarande den del av kostnaderna för kalkningsprojekten inom den egna kommunen, som inte täcks av statsbidrag i enlighet med vad som framgår av kalkningsplanen för länet.

Enligt kalkningsplanen för år 2023 beräknas totalt 2 572 ton spridas inom Filipstads kommun och beräknad total kostnad är 2 952 410 kr. Kommunens andel för år 2023 blir 426 247 kr.

Kalkningsförbundets direktion har, vid direktionssammanträde 26 april 2022, samt 22 november beslutat föreslå kommunfullmäktige i Filipstads kommun att anta ovan angivna avgift för 2023.

Beslutsunderlag

Kalkningsförbundets skrivelse inkommen 2023-01-18

Förslag till beslut under sammanträdet

Christer Olsson yrkar att ärendet återremitteras för beredning av Miljö o Byggnadsnämnden

Åsa Hååkman Eriksson yrkar att kalkningsförbundets representanter ordinarie och ersättare lyfter frågan om PH värden och mängden kalkning i

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
2023-02-22

förbundet samt att Kommunstyrelsens ordförande bjuder in kalkningsförbundets representant till ett möte under 2023.

Beslutsgång

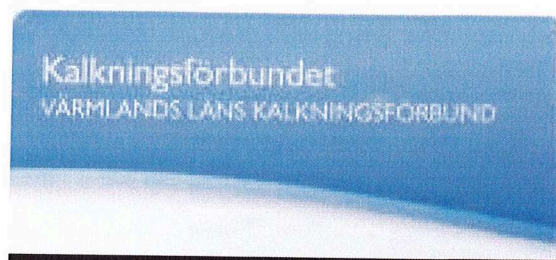
Ordförande ställer proposition på återremissyrkandet. Votering begärs och verkställs med följande voteringsproposition; den som röstar för återremiss röstar Ja, den som vill att ärendet avgörs idag röstar nej.

Patrik Fornander, Johnny Grahn, Catarina Jansson, Ann-Charlott Skalare Peter Johansson och Christer Olsson röstar Ja. Åsa Hååkman Eriksson, Johan Larsson, Marina Isaksson, Per Granfelt, Lena Andersson Dahlberg röstar nej. Kommunstyrelsen har med 6 röster mot 5 röster beslutat återremittera ärendet.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

inlc
2023-01-18

2022-06-08

1(1)

**Filipstads Kommun
Kommunfullmäktige
Box 303
682 27 FILIPSTAD**

Avgift till Värmlands läns Kalkningsförbund 2023

Enligt förbundsordningen skall Värmlands läns Kalkningsförbund fastställa sin budget för följande år senast under maj månad.

Varje medlemskommun skall lämna bidrag till förbundet motsvarande den del av kostnaderna för kalkningsprojekten inom den egna kommunen, som inte täcks av statsbidrag i enlighet med vad som framgår av kalkningsplanen för länet.

Avgiften för år 2023 är beräknade utifrån den kalkplanering som görs av Länsstyrelsen Värmland tillsammans med Värmlands Läns Kalkningsförbund, där **Filipstad kommun** såsom huvudman, är medlem.

Priserna som kostnaden för kalkningen är beräknade från är preliminära eftersom tilldelning från HaV inkommer samma år som spridningsåret.

Enligt kalkningsplanen för år **2023** beräknas totalt **2 572 ton** spridas inom **Filipstad kommun**.

Beräknad total kostnad är **2 952 410 kr** varav kommunen betalar en procentuell andel.

Kommunens andel år 2023 blir 426 247 kr.

Egenavgiften kommer att skickas ut för betalning i mitten av februari 2023 och skall vara betald senast 15 mars 2023.

Direktionskostnaderna ingår inte i statsbidragsberäkningarna. Det innebär att dessa kostnader fördelas på medlemskommunerna i efterhand i december 2023.

Kalkningsförbundets direktion har, vid direktionssammanträde 26 april 2022, samt 22 november beslutat föreslå kommunfullmäktige i **Filipstad kommun** att anta ovan angivna avgift för 2023

På uppdrag av förbundets direktion

Med vänlig hälsning

Daniel Nilsson
Förvaltningschef

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum
2023-02-09

§ 8

Dnr 17554

Fyllnadsval ny ersättare i kommunfullmäktiges valberedning efter Tord Johansson (SD)

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bifalla avsägelsen

att välja ny ersättare vid annat sammanträdestillfälle.

Sammanfattning av ärendet

Tord Johansson (SD) har meddelat att han vill avsäga sig samtliga sina politiska uppdrag i Filipstads kommun. Kommunfullmäktige har därför att välja ny ersättare i kommunfullmäktiges valberedning.

Beslutet skickas till

Entledigad ledamot

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Filipstad 230216

2023 -03- 1 3

Undertecknad avsäger sig härmed uppdraget som ledarmot i Värmlands läns
vårdförbund.

Frida Olsson

Delgivningar april 2023

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås besluta
att lägga delgivningarna till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

1. Drifts- och servicenämndens årsredovisning 2022 samt verksamhetsplan och budget 2023

Nicole Lindberg
Sekreterare

KARLSTADS KOMMUN**GEMENSAM DRIFT- OCH SERVICENÄMND**

Protokoll 2023-02-23

§ 2**Årsredovisning 2022**

Dnr DSN/2023:4 Dpl 10

Gemensam drift- och servicenämnds beslut

Årsredovisningen för år 2022 godkänns.

Sammanfattning av ärendet

Den gemensamma drifts- och servicenämndens långsiktiga vision är - det ska bli bättre att vara medborgare i Värmland. Nämnden skapar förutsättningar för samverkan mellan kommuner samt mellan kommuner och landstinget. Genom samverkan kan resurser nyttjas på ett mer kostnadseffektivt sätt och kvalitén samt möjligheten att följa utvecklingen förbättras. Nämnden ska för varje verksamhetsår anta verksamhetsplan och budget samt hantera nämndens årsredovisning efter genomfört verksamhetsår.

Beslutsunderlag

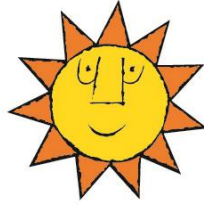
Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse den 15 februari 2023.

Drifts- och servicenämndens Årsredovisning 2022.

Bilaga: Resultat 2022.

Beslutet skickas till

Samtliga parter i Drifts-och servicenämnden

KARLSTADS KOMMUN

Årsredovisning 2022

Gemensam drifts- och servicenämnd

Tertial 3, helår 2022

Innehållsförteckning

Nämndernas verksamhetsberättelser	3
Verksamhet	3
Viktigare händelser 2022	3
Ekonomistyrning	3
Verksamhetsstyrning	6

Bilagor

Bilaga 1: Resultat 2022

Nämndernas verksamhetsberättelser

Verksamhet

Den gemensamma drifts- och servicenämnden i Värmland inrättades 1 januari 2010. Parterna i nämnden är samtliga 16 värmländska kommuner samt Region Värmland. Karlstads kommun är värdkommun för nämnden.

Nämndens syfte är att vara en avtalspart och en legal samverkansplattform med målet om att fördjupa samverkan mellan länets kommuner. Ambitionen är att uppnå samordningsvinster, kostnadsbesparingar (stordriftsfördelar) och bättre kvalitet.

Viktigare händelser 2022

- Under 2022 avvecklades den gemensamma digitala samarbetsytan Projektplatsen, då behovet av denna typen av system inte längre kvarstår.
- Hösten 2021 inleddes en inventering av verksamhetssystem som genomfördes hos samtliga parter. Inventeringen slutfördes och analyserades under 2022. De resultat som inventeringen påvisat är viktigt underlag för arbetet framåt och identifiering av potentiella samverkansområden.
- Under året har vi utarbetat och etablerat rutiner gällande ärendegång och beredningsprocess för nämnden, samt tagit fram ett årshjul som tydligt visar hur nämndens arbete och beredningsprocesser ser ut under året.
- Drifts- och servicenämnden har tidigare beslutat om att ta fram ett informations- och kunskapsmaterial om nämnden. Detta material togs fram under hösten 2022 och ska nu användas för att öka kunskapen och kännedomen om nämnden och dess verksamhet.
- Två av de upphandlingar som drifts- och servicenämnden tagit inriktningsbeslut om att genomföra har under förstudiens gång visat sig vara mer lämpade att upphandla via fullmakt. Det är av vikt att dokumentera varför dessa upphandlingar var bättre lämpade för upphandling via fullmakt och ta med sig dessa erfarenheter i nämndens fortsatta arbete.

Ekonomistyrning

Ekonomisk utveckling 2020-2022

Drifts- och servicenämnden minskade under 2022 sin omsättning med ca 3,6 mkr jämfört med 2021, vilket beror främst på inköp av nätutrustning som minskade med 3,7 mkr. E-tjänster och E-id fortsätter öka sen sitt införande 2019. Medlemsavgiften räknas upp enligt indexet AKI för tjänstemän SNI-kod M. Under 2022 gjordes dessutom ett tillägg om 10 tkr utöver indexet, i enlighet med nämndens beslut.

Omsättning sedan 2016 (exkl Räddningstjänsten):

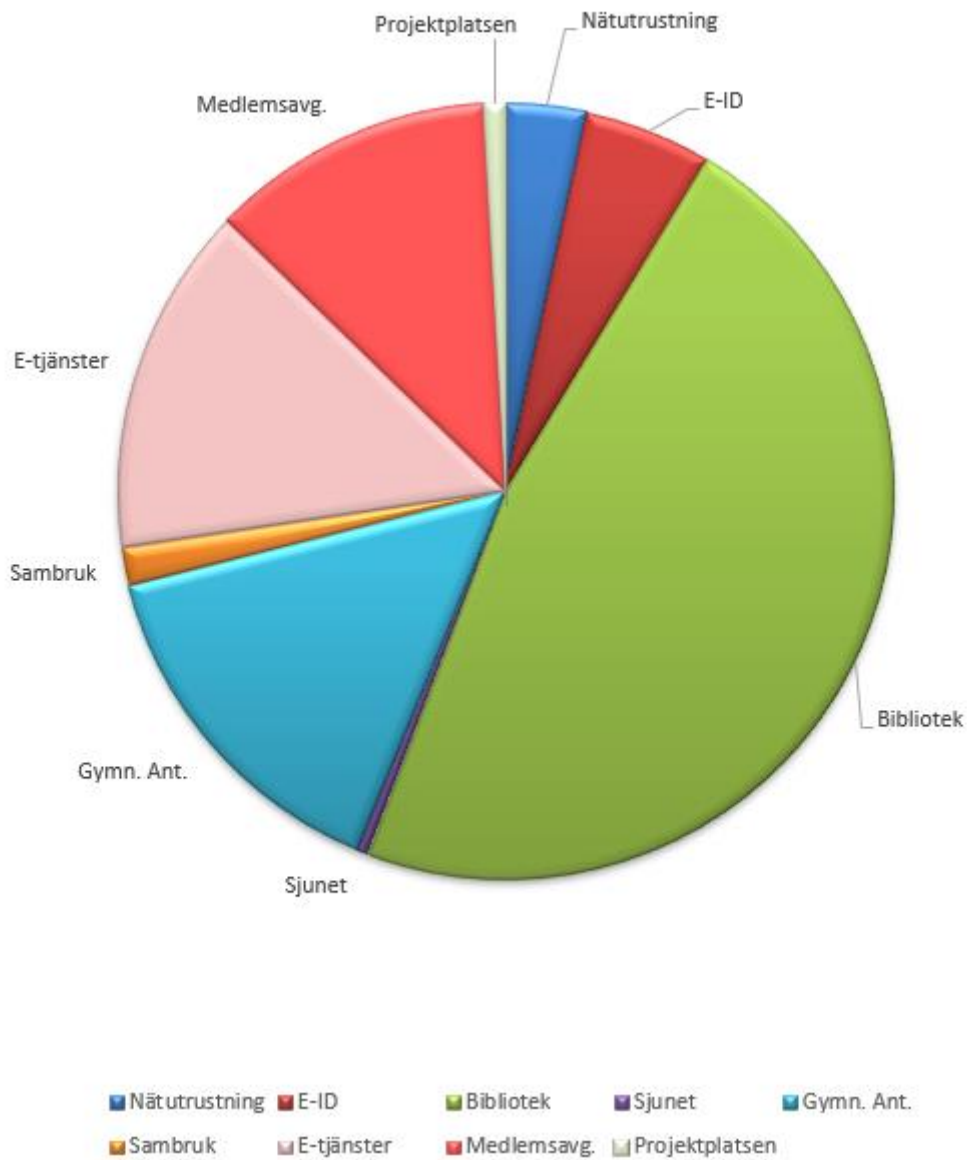

Tjänster	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Medlemsavgift	1 020	1 043	1 084	1 078	1 081	1 131	1 322
Projektplatsen	154	145	256	367	347	365	93
Sjunet	87	87	87	97	87	74	54
Sambruk	135	173	173	167	170	178	178
Bibliotekssystem				5 633	4 960	5 220	5 225
Gymn. Ant.				2 080	1 472	1 553	1 649
E-tjänster	986	1 043	972	1 315	1 342	1 570	1 618
Nät	5 140	4 525	2 743	1 027	1 267	4 088	373
E-id				299	410	485	590
IDP	713	713	713	160	0		
IAM	15	12	77	5			
Datorer	3 932	3 068	261				
Print	962	785	1				
Digit gnm. samverkan			712				
Summa	13 144	11 594	7 079	12 228	11 136	14 663	11 101

Nedan visas fördelning av omsättning per tjänst och kommun.

Fördelningen inkluderar Räddningstjänsten som bokförs utanför nämnden, men ingår i tjänsterna e-ID samt e-Tjänsten.

	Tjänsterna Karlstadsavtalmedlev.			Grundtjänster						Totalt
	Nätutrustning	E-id	Bibliotek	Gymn. Ant.	E-tjänster	Projektplatsen	Sjunet	Sambruk	Medlemsavg.	
Karlstad			1 308 531	361 186		92 653	3 600	58 000	77 750	1 901 719
Arvika		29 561	419 648	122 209	262 439		3 600	8 000	77 750	923 207
Eda		44 972	180 952	40 131	86 528		3 600	8 000	77 750	441 933
Filipstad		36 617	210 837	84 878	106 293		3 600	8 000	77 750	527 975
Forshaga		60 896	220 415	54 860	116 626		3 600	8 000	77 750	542 148
Grums		25 210	186 316	42 972	91 518		3 600	8 000	77 750	435 366
Hagfors		38 069	224 247	54 610	116 555		3 600	8 000	77 750	522 831
Hammarö		13 460	284 399	79 247	168 685		3 600	8 000	77 750	635 141
Kil		58 551	226 162	57 356	122 607		3 600	8 000	77 750	554 026
Kristinehamn			400 108	191 616			3 600	8 000	77 750	681 074
Munkfors		22 701	105 782	17 395	37 698		3 600	8 000	77 750	272 925
Storfors		9 087	110 762	18 662			3 600	8 000	77 750	227 861
Sunne		104 729	245 319	63 128	134 954		3 600	8 000	77 750	637 480
Säffle	373 006	59 700	278 269	155 678	156 055		3 600	8 000	77 750	1 112 058
Torsby		61 534	225 779	54 227	116 879		3 600	8 000	77 750	547 769
Åmål				204 147					0	204 147
Årjäng		24 716	199 343	46 995	101 162			8 000	77 750	457 966
Räddningstjänst		15 837	0	0	75 000			0	0	90 837
Region Värmland			380 000						0	380 000
Landstinget			17 716						77 750	95 466
	373 006	605 639	5 224 585	1 649 297	1 692 999	92 653	54 000	178 000	1 321 750	11 191 930

Belopp i miljoner kronor	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget- avvikelse
Intäkter	11 810	14 663	11 101	-816
Kostnader	11 691	14 335	10 890	1 027
Nettokostnad	-119	-328	-211	211
Budget				
Budgetavvikelse	119	328	211	211
Nettoinvestering				

Budgetavvikelse

Drift- och servicenämndens mål är att visa ett kostnadsneutralt resultat, där varje kostnad också ska motsvaras med en intäkt. Enda avvikelserna är medlemsavgiften som räknas upp med hjälp av ett index. Avgiften ska sedan täcka de administrativa kostnader som uppstår i nämnden.

Drifts- och servicenämnden har för 2022 ett överskott om 210 tkr, vilket beror på att intäkterna från medlemsavgifterna var högre än nämndens omkostnader.

Verksamhetsstyrning

Verksamhetsmål (Drifts- och servicenämnden)

Nämndmål 2022

- **Skapa strukturer och tydliggöra beredningsprocessen samt ärendegången**

Under 2022 påbörjades arbetet med att skapa strukturer och att tydliggöra beredningsprocessen och ärendegången. Under arbetets gång har ett årshjul tagits fram, där såväl nämnden mötesdatum med preliminära beslutspunkter som beredningstillfällen framgår. Årshjulet är också framtaget för att harmoniera med Karlstads kommuns årshjul. Inför varje nämndmöte har ett beredningsmöte med nämndens presidie genomförts, och inför 2023 har även en planering för beredningsmöten med nämndens beredande grupp, direktorsberedningen, tagits fram. Under 2023 kommer arbetet med beredningsprocess och ärendegång att utvecklas och finslipas.

Mätmetod av måluppfyllelse:

- Att beredningsprocess och ärendegång finns dokumenterade och är väl kända av nämnden och samverkansparterna.

Måluppfyllelse: Uppfylld.

- **Kontinuerlig information till nämnden gällande relevant lagstiftning, andra kommuners samverkan etc**

Att nämnden får information om relevant lagstiftning, andra kommuners samverkan och dylikt är av stor vikt för att nämndens arbete ska kunna effektiviseras och utvecklas. Under året har nämnden kontinuerligt fått information om Adda och Ineras verksamhet. Nämnden har även besökts av samverkan Östra Värmlands lönecentrum, som utifrån sina erfarenheter berättade om framgångsfaktorer och utmaningar för sin samverkansplattform.

Mätmetod av måluppfyllelse:

- Att nämnden kontinuerligt, vid minst ett tillfälle per år får information om relevant lagstiftning eller om annan information som är relevant för nämndens verksamhet.

Måluppfyllelse: Uppfylld.

- **Existerande samverkan återrapporteras till nämnd**

Nämnden ska vid minst ett tillfälle per år återrapportering från de större samverkansprojekt som nämnden upphandlar. Genom dessa rapporter och diskussioner får nämnden ta del av erfarenheter som kan användas för att analysera vilka erfarenheter nämnden kan dra nytta av i framtida upphandlingar. Det bidrar också till ett underlag som kan användas till att förbättra och förstärka nämndens arbete, där så krävs. Under 2022 deltog vid två tillfällen verksamhetsansvariga för e-tjänsteplattformen respektive Bibliotekssamverkan, och rapporterade om sina verksamheter och hur samverkan fortskrider.

Mätmetod av måluppfyllelse:

- Att ansvarig för tidigare upphandlat samverkansprojekt besöker nämnden vid minst ett tillfälle under året.
- Resultatet av besöket sammanställs och presenteras för nämnden vid nästkommande tillfälle.

Måluppfyllelse: Uppfylld.

- **Utvärdering av tidigare genomförda upphandlingar**

Drift- och servicenämnden har sedan 2010 arbetat med att genomföra gemensamma upphandlingar på uppdrag av samverkansparterna. Genom att samla in erfarenheter och utvärdera de sedan tidigare genomförda upphandlingarna och existerande samverkansprojekt kan nämnden dra lärdom av dessa. Under 2022 har inte en utvärdering av tidigare genomförda upphandlingar genomförts, vilket beror på att det under arbetet med inventering av verksamhetssystem framkom att det potentiellt finns flera olika sätt att ta sig an en sådan utvärdering, beroende på vilken data som önskas. Utvärdering kommer istället att genomföras under 2023, med fokus på att utvärdera kostnads- och resursbesparingar, samt mervärde som tillförts de värmländska invånarna.

Mätmetod av måluppfyllelse:

- Erfarenhetsinsamling och utvärdering av nämndens tidigare upphandlingar och de pågående samverkansprojekt som finns sammanställs och presenteras för nämnden.
- Förslag till förbättringsområden tas fram och presenteras för nämnden.

Måluppfyllelse: Ej uppfylld.

- **Öka kännedomen om DSN**

Drifts- och servicenämnden har tidigare fattat beslut om att ta fram ett kunskaps- och informationsmaterial, med syfte att använda detta som underlag för att öka kännedomen om nämnden och dess verksamhet. Ett sådant material är nu framtaget och presenterat för nämnden. Under 2023 planeras även en kommuntournée, där samtliga parter erbjuds en föredragning i ett forum som parten anser vara lämpligt. Arbetet med att öka kännedomen om nämnden och dess uppdrag är dock fortsatt en viktig fråga.

Mätmetod av måluppfyllelse:

- Informationsmaterial är framtaget.
- Strategi för hur informationsmaterialet ska spridas inom parternas egna organisationer.
- Informationsmaterialet sprids till samtliga samverkansparter, strategiska nätverk och eventuella andra parter.

Måluppfyllelse: Uppfylld.

Ekonomi – Resultat 2022

	Tjänstervia Karlstadsavtalmedlev.			Grundtjänster						Totalt
	Nätutrustning	E-id	Bibliotek	Gymn. Ant.	E-tjänster	Projektplatsen	Sjunet	Sambruk	Medlemsavg.	
Karlstad			1 308 531	361 186		92 653	3 600	58 000	77 750	1 901 719
Arvika		29 561	419 648	122 209	262 439		3 600	8 000	77 750	923 207
Eda		44 972	180 952	40 131	86 528		3 600	8 000	77 750	441 933
Filipstad		36 617	210 837	84 878	106 293		3 600	8 000	77 750	527 975
Forshaga		60 896	220 415	54 860	116 626		3 600	8 000	77 750	542 148
Grums		25 210	186 316	42 972	91 518		3 600	8 000	77 750	435 366
Hagfors		38 069	224 247	54 610	116 555		3 600	8 000	77 750	522 831
Hammarö		13 460	284 399	79 247	168 685		3 600	8 000	77 750	635 141
Kil		58 551	226 162	57 356	122 607		3 600	8 000	77 750	554 026
Kristinehamn			400 108	191 616			3 600	8 000	77 750	681 074
Munkfors		22 701	105 782	17 395	37 698		3 600	8 000	77 750	272 925
Storfors		9 087	110 762	18 662			3 600	8 000	77 750	227 861
Sunne		104 729	245 319	63 128	134 954		3 600	8 000	77 750	637 480
Säffle	373 006	59 700	278 269	155 678	156 055		3 600	8 000	77 750	1 112 058
Torsby		61 534	225 779	54 227	116 879		3 600	8 000	77 750	547 769
Åmål				204 147						204 147
Årjäng		24 716	199 343	46 995	101 162			8 000	77 750	457 966
Räddningstjänst		15 837			75 000					90 837
Region Värmland			380 000							380 000
Landstinget			17 716						77 750	95 466
	373 006	605 639	5 224 585	1 649 297	1 692 999	92 653	54 000	178 000	1 321 750	11 191 930

	Tjänster via Karlstads avtal med lev.			Grundtjänster						Totalt
	Nätutrustning	E-ID (*)	Bibliotek	Gymn. Ant.	E-tjänster (*)	Projektplatsen	Sjunet	Sambruk	Medlemsavg.	
Intäkter	373 006	605 639	5 224 585	1 649 297	1 692 999	92 653	54 000	178 000	1 321 750	11 191 930
Kostnader	373 006	605 639	5 224 585	1 649 297	1 692 999	92 653	54 000	178 000	1 111 702	10 981 882
Resultat 2022	0	0	0	0	0	0	0	0	210 048	210 048

KARLSTADS KOMMUN**KOMMUNLEDNINGSKONTORET****Tjänsteskrivelse** 2023-02-15

Erika Sörqvist, /Handläggare/Telefon/

Erika.sorqvist@karlstad.se

Årsredovisning 2022

Dnr DSN/2023:4 Dpl 10

Kommunledningskontorets förslag till beslut

Årsredovisningen för år 2022 godkänns.

Sammanfattning av ärendet

Den gemensamma drifts- och servicenämndens långsiktiga vision är - det ska bli bättre att vara medborgare i Värmland. Nämnden skapar förutsättningar för samverkan mellan kommuner samt mellan kommuner och landstinget. Genom samverkan kan resurser nyttjas på ett mer kostnadseffektivt sätt och kvalitén samt möjligheten att följa utvecklingen förbättras. Nämnden ska för varje verksamhetsår anta verksamhetsplan och budget samt hantera nämndens årsredovisning efter genomfört verksamhetsår.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse den 15 februari 2023.

Drifts- och servicenämndens Årsredovisning 2022.

Bilaga: Resultat 2022.

ÄrendeAnn Otto Nemes
UtvecklingsdirektörErika Sörqvist
koordinator**Beslutet skickas till**

Samtliga parter i Drifts-och servicenämnden

KARLSTADS KOMMUN**GEMENSAM DRIFT- OCH SERVICENÄMND**

Protokoll 2023-02-23

§ 3**Verksamhetsplan och budget 2023**

Dnr DSN/2023:3 Dpl 10

Gemensam drift- och servicenämnds beslut

Drifts- och servicenämndens verksamhetsplan och budget för 2023 godkänns.

Sammanfattning av ärendet

Nämnden ska inför varje verksamhetsår anta verksamhetsplan och budget.
Föreliggande ärende avser nämndens verksamhet och budget 2023.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse den 15 februari 2023.
Drift- och servicenämndens verksamhetsplan och budget 2023.

Beslutet skickas till

Samtliga parter i Drifts-och servicenämnden

DRIFTS- OCH SERVICENÄMNDENS VERKSAMHETSPLAN OCH BUDGET 2023

Sidbrytning

INLEDNING

Den gemensamma drifts- och servicenämnden i Värmland inrättades 1 januari 2010. Parterna i nämnden är samtliga 16 värmländska kommuner – Arvika, Eda, Filipstad, Forshaga, Grums, Hagfors, Hammarö, Karlstad, Kil, Kristinehamn, Munkfors, Storfors, Sunne, Säffle, Torsby och Årjäng samt Region Värmland. Karlstads kommun är värdkommun för nämnden.

Syftet med verksamhetsplanen är att ge en samlad bild över drifts- och servicenämndens viktigaste mål och uppdrag samt prioriteringar för år 2023.

DRIFTS- OCH SERVICENÄMNDENS VISION, STRATEGISKA INRIKTNING OCH ÖVERGRIPANDE MÅL

Den gemensamma drifts- och servicenämndens långsiktiga vision för samverkan uttrycks som - **det ska bli bättre att vara medborgare i Värmland**. Visionen ska vara en ledstjärna i planeringen av verksamheten och innebär att nämnden ska skapa förutsättningar för samverkan mellan kommuner samt mellan kommuner och Region Värmland. Genom samverkan kan resurser nyttjas på ett mer kostnadseffektivt sätt och kvalitén samt möjligheten att följa utvecklingen förbättras.

Nämndens övergripande mål¹:

- lägre kostnad för drift som kan ske gemensamt.
- effektivare utnyttjande av resurser genom samverkan.
- bidra till en bättre och snabbare utveckling genom samverkan.
- genomföra gemensamma upphandlingar som resulterar i lägre kostnader (även om inte drift sker gemensamt).

NÄMNDENS UPPDRAG SAMT UTVECKLING / NULÄGE

Den gemensamma drifts- och servicenämnden bildades 2010. Karlstads kommun är värdkommun för nämnden samt juridisk person. Syftet med att den gemensamma nämnden bildades var att finna en legal samverkansplattform med målet om att fördjupa samverkan mellan länets kommuner. Ambitionen var att uppnå samordningsvinster, kostnadsbesparingar (stordriftsfördelar) och bättre kvalitet. Nämnden övertar inget verksamhetsansvar från någon av parterna.

Nämnden har beredskap för att ta sig an nya samverkansområden, men har inte till uppdrag att själv identifiera och utse samverkansområden. Förslag till nya samverkansområden ska alltså komma från parterna själva. Parterna ansvarar själva för att förankra och genomföra eventuella utredningar inom sin egen organisation. Parterna ska också vara enade om hur uppdraget ska finansieras. De uppdrag som nämnden åtar sig måste vara förankrat och beslutat hos samtliga ingående parter.

Under 2022 har arbetet med att ta fram en tydlig arbetsordning och ärendeprocess fortsatt. Beredningsmöten med nämndens presidie och tjänstepersoner har genomförts inför varje möte, samt möten med den beredande gruppen, direktörsberedning, har införts. Inför 2023 har ett årshjul tagits fram för nämnden, där även möten med den beredande gruppen förts in. Arbetet med strukturen för beredning och ärendeprocess kommer även fortsatt att vara i fokus, så att denna struktur även fortsatt utvecklas och utvärderas. Det har under 2022 även blivit allt tydligare att drifts- och servicenämnden har behov av en koppling till de strategiska yrkesnätverken, såväl för att synliggöra nämnden och dess uppdrag, men också för att i samverkan med de strategiska yrkesnätverken kunna identifiera lämpliga områden för samverkan. Under 2023 kommer ett fokus vara att upprätta en kontaktyta mellan nämnden och de strategiska yrkesnätverken.

Den inventering av verksamhetssystem som slutfördes under 2022 visade framförallt på det behov av att inte basera samverkansområden utifrån faktorer som avtalstider, de system för närvarande används och så vidare.

---

¹ Beslutades i samband med nämndens inrättande 2010.

Fokus bör istället ligga på inom vilka områden det finns stora vinster att göra genom att hitta gemensamma arbetssätt, där behoven ser liknande ut, och därigenom gemensamt upphandla ett verksamhetssystem som kan stötta det arbetssättet och den process som det leder till.

Kännedomen om drifts- och servicenämnden är fortsatt ett område där det finns potential för förbättring. Under 2022 har ett informations- och kunskapsmaterial tagits fram som kan användas vid informationsinsatser till såväl förtroendevalda, som tjänstepersoner. Under året besöktes Hammarös kommunfullmäktige som fick information om drifts- och servicenämnden och dess uppdrag. 2023 kommer arbetet med att sprida kunskapen om nämnden genom besök hos parterna i lämpliga forum.

DRIFTS- OCH SERVICENÄMNDENS VERKSAMHET 2023

Nedan beskrivs drifts- och servicenämndens planerade verksamhet för år 2023. Flera av de ingående aktiviteterna för år 2023 bidrar till måluppfyllelse för fler än ett nämndmål.

Drifts- och servicenämnden har sedan 2010 skapat möjligheter och genomfört upphandlingar på uppdrag av samverkansparterna i nämnden. De upphandlingar som genomförts har varit framgångsrika och lett till både mer resurs- och kostnadseffektiva lösningar för parterna. För att nämnden på ett ännu mer effektivt sätt ska kunna leda och stötta upphandlingar och samverkansprocesser bör nämndens verksamhet utvärderas. Genom att sammanställa och strukturera de erfarenheter som finns idag kan nämndens arbete förbättras och förfinas. Både positiva och negativa erfarenheter är av värde för en fortsatt utveckling. Målet för nämnden är en samverkan som medför positiva effekter för alla samverkansparter. Genom att genomlysna de upphandlingar som gjorts och den samverkan som idag finns kan värdefull information om vad som fungerar väl och vad som kan konstateras vara förbättringsområden identifieras.

Arbetet med att strukturera och dokumentera nämndens arbete ska också fortsätta genom att rutiner för att initiera och förlänga upphandlingsprojekt och gemensam samverkan tas fram. Sådana rutiner skapar en tydlighet gentemot parterna och deras interna organisationer, vilket underlättar arbetet och ökar möjligheterna till samverkan.

Båda dessa mål bidrar också till målet om att öka kännedomen om nämnden och dess uppdrag. Genom att genomföra en utvärdering av den samverkan som finns i nämnden idag, kommer det att finnas tydlig fakta på vilka fördelar samverkan har inneburit för parterna. Tydliga rutiner underlättar när ny samverkan ska inledas.

NÄMNDSMÅL 2023

- **Arbeta fram tydliga rutiner för initiering av gemensamma upphandlingsprojekt, samt vid förlängning av existerande avtal.**

Under 2021 och 2022 har ett arbete gällande att ta fram struktur för berednings- och ärendeprocessen gjorts. Under arbetets gång har ett behov av att ta fram rutiner för hur och när gemensamma upphandlingsprojekt initieras, samt rutiner för förlängning av existerande avtal, både gällande utlösning av optioner och förnyad upphandling. Att dokumentera dessa rutiner underlättar nämndens arbete i förhållande till sina parter, och tydliggör hur nämnden arbetar.

Mätmetod av måluppfyllelse:

- Rutin för initiering av gemensamma upphandlingsprojekt är framtagen och känd av nämndens parter.
- Rutin för förlängning av existerande avtal, såväl utlösning av optioner som förnyad upphandling, är framtagen och känd av nämndens parter.

- **Utvärdering av tidigare genomförda upphandlingar**

Drifts- och servicenämnden har sedan 2010 arbetat med att genomföra gemensamma upphandlingar på uppdrag av samverkansparterna. Genom att samla in erfarenheter och utvärdera de sedan tidigare genomförda upphandlingarna och existerande samverkansprojekt kan nämnden dra lärdom av dessa. Dessa lärdomar kan användas för att utvärdera nämndens verksamhet och därigenom mer effektivt sätta fingret på

vilka förbättringsområden som finns. I första hand är målet att ta fram vilka kostnads- och resursbesparingar som uppnåtts genom att upphandla gemensamt i drifts- och servicenämnden, men andra värden såsom nytta för Värmlandsborna, ensade arbetssätt och erfarenhetsutbyten mellan parterna är också av vikt.

Mätmetod av måluppfyllelse:

- Erfarenhetsinsamling och utvärdering av nämndens tidigare upphandlingar och de pågående samverkansprojekt som finns sammanställs och presenteras för nämnden.
- En modell för framtida utvärderingar tas fram.
- Förslag till förbättringsområden tas fram och presenteras för nämnden.

- **Kontinuerlig information till nämnden gällande relevant lagstiftning, andra kommuners samverkan etc**

Nämnden är ett sätt för samverkansparterna att ha en gemensam plattform som underlättar gemensam upphandling, och därigenom driva samverkansprojekt som är såväl kostnadseffektiva som resurseffektiva. För att nämnden ska kunna bedriva sitt arbete på ett så effektivt sätt som möjligt ska nämnden kontinuerligt informeras om relevant lagstiftning, jämförbara samverkansnämnder i andra kommuner och annan information som kan ha bäring på nämndens verksamheter.

Mätmetod av måluppfyllelse:

- Att nämnden kontinuerligt, vid minst ett tillfälle per år får information om relevant lagstiftning eller om annan information som är relevant för nämndens verksamhet.

- **Existerande samverkan återrapporteras till nämnd**

Nämnden får vid minst ett tillfälle per år återrapportering från de större samverkansprojekt som nämnden upphandlar. Återrapporteringen gäller såväl hur projekten framskrider och fungerar, som vilka hinder och utmaningar som finns. Ansvariga för projektet bjuds in till nämnden in för rapportering och diskussion med nämnden. Genom dessa rapporter och diskussioner får nämnden ta del av erfarenheter som kan användas för att analysera vilka erfarenheter nämnden kan dra nytta av i framtida upphandlingar. Det bidrar också till ett underlag som kan användas till att förbättra och förstärka nämndens arbete, där så krävs.

Mätmetod av måluppfyllelse:

- Att ansvarig för tidigare upphandlat samverkansprojekt besöker nämnden vid minst ett tillfälle under året.

- **Öka kännedomen om drifts- och servicenämnden**

En ökad kännedom om drifts- och servicenämndens uppdrag och kompetens, samt hur dessa kan användas av de samverkande parterna, är av stor vikt. En god kännedom om nämnden bidrar till att de samverkande parterna och deras interna organisationer kan bedöma när nämndens kompetens positivt kan bidra till en kommande upphandling och potentiell samverkan. Det leder också till kortare beslutsvägar. Kännedom om nämnden ska spridas till samtliga samverkansparter, till existerande strategiska nätverk och andra berörda parter som kan ha nytta av att ha kännedom om nämnden.

Mätmetod av måluppfyllelse:

- Planera och genomföra besök hos parterna, i lämpligt forum, för att informera om nämnden och dess uppdrag med hjälp av det framtagna informations- och kunskapsmaterialet.
- Upprätta en kontaktyta mellan nämndens koordinator och de strategiska yrkesnätverken.

UPPFÖLJNING

Samtliga parter som ingår i nämnden har ett enskilt ansvar för att bidra till måluppfyllelse för den gemensamma drifts- och servicenämnden i Värmland. Utifrån gällande samverkansavtal ansvarar Karlstads kommun för att bereda samt administrera återrapportering och beslut i nämnden.

BUDGET 2023

Karlstads kommuns kostnader för personal och tillkommande omkostnader debiteras nämnden i enligt med upprättat samverkansavtal.

Nämndens har som budgetmål att inte presentera varken ett positivt eller negativt resultat utan vara så kostnadsneutralt så långt som möjligt. Utöver parternas årliga bidrag (kan likställas med nämndens basfinansiering) avser övriga budgetposter +/- transaktioner mellan parterna.

Preliminär prognos för nämndens omsättning 2023 är 22,5 mkr

	Tjänster via Karlstads avtal med lev.			Grundtjänster						2023
	Nätutrustning	E-id	Bibliotek	Gymn. Ant.	E-tjänster	Projektplatsen	Sjunet	Sambruk	Medlemsavg.	
Karlstad		0	1 446 000	462 000			5 200	58 000	82 600	2 053 800
Arvika		8 000	446 000	125 000	267 000		5 200	8 000	82 600	941 800
Eda		11 000	194 000	41 000	88 000		5 200	8 000	82 600	429 800
Filipstad		9 000	222 000	86 000	107 000		5 200	8 000	82 600	519 800
Forsbaga		15 000	237 000	56 000	120 000		5 200	8 000	82 600	523 800
Grums		7 000	201 000	44 000	94 000		5 200	8 000	82 600	441 800
Hagfors		10 000	237 000	56 000	119 000		5 200	8 000	82 600	517 800
Hammarö		3 000	312 000	81 000	173 000		5 200	8 000	82 600	664 800
Kil		15 000	245 000	59 000	125 000		5 200	8 000	82 600	539 800
Kristinehamn	9 800 000	0	421 000	197 000			5 200	8 000	82 600	10 513 800
Munkfors		6 000	114 000	18 000	38 000		5 200	8 000	82 600	271 800
Storfors		2 000	117 000	19 000			5 200	8 000	82 600	233 800
Sunne		27 000	263 000	65 000	138 000		5 200	8 000	82 600	588 800
Säffle	1 000 000	15 000	293 000	157 000	159 000		5 200	8 000	82 600	1 719 800
Torsby		16 000	237 000	55 000	119 000		5 200	8 000	82 600	522 800
Åmål		0	0	210 000						210 000
Årjäng	800 000	6 000	215 000	48 000	103 000			8 000	82 600	1 262 600
Räddningstjänst		0	0	0	75 000					75 000
Region Värmland		0	380 000	0	0				82 600	462 600
Landstinget		0	21 000	0	0					21 000
	11 600 000	150 000	5 601 000	1 779 000	1 725 000	0	78 000	178 000	1 404 200	22 515 200

Specificerade kostnader för 2023 avseende medlemsavgift

Medlemsavgiften från 77 750 till 82 600, i enlighet med indexuppräknigen.

Personal	839 000
Konsulter	650 000
Träffar	80 000
Övrigt	30 000
Informationinsats	35 000
Summa	1 634 000
Ny avgift	1 404 200
Eget kapital	- 229 800

Övrig finansiering

Utöver gäller ovanstående gäller att om nämndens parter enas om att genomföra gemensamma projekt eller uppdrag där ytterligare kompetens behöver tillföras i form av till exempel extern upphandlad konsult behöver nämndens parter finna särskild finansiering för detta.

KARLSTADS KOMMUN**KOMMUNLEDNINGSKONTORET****Tjänsteskrivelse** 2023-02-15

Erika Sörqvist, 054-5407132

Erika.sorqvist@karlstad.se

Verksamhetsplan och budget 2023

Dnr DSN/2023:3 Dpl 10

Kommunledningskontorets förslag till beslut

Drifts- och servicenämndens verksamhetsplan och budget för 2023 godkänns.

Sammanfattning av ärendet

Nämnden ska inför varje verksamhetsår anta verksamhetsplan och budget.

Föreliggande ärende avser nämndens verksamhet och budget 2023.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse den 15 februari 2023.

Drift- och servicenämndens verksamhetsplan och budget 2023.

Ärende

Drifts- och servicenämnden bildades 2010 och är en gemensam nämnd, där alla Värmlandskommuner och Region Värmland är samverkansparter. Nämndens långsiktiga vision för samverkan är **Det ska bli bättre att vara medborgare i Värmland**. De övergripande målen är att få en lägre kostnad för drift som kan ske gemensamt, effektivt utnyttjande av resurser genom samverkan, bidra till en bättre och snabbare utveckling genom samverkan, och att genomföra gemensamma upphandlingar som resulterar i lägre kostnader även om inte drift sker gemensamt.

Nämndmål

I verksamhetsplanens mål för 2023 är fokus på såväl det interna kvalitetsarbetet, som på det framåtblickande. Arbetet med att skapa tydliga rutiner och strukturer följer med in i det nya året från 2022, men med ett större fokus på att underlätta och tydliggöra samverkansprocessen. Under 2023 ska tydliga rutiner för initiering av gemensamma upphandlingsprojekt, samt förlängning av existerande avtal, tas fram. Denna målsättning bidrar även till att skapa bättre förutsättningar och en stadigare plattform för Drifts- och servicenämndens fortsatta arbete.

Karlstads kommun	Webbplats	E-post	Organisationsnr
Postadress	karlstad.se	karlstadskommun@karlstad.se	212000-1850
Karlstads kommun	Besöksadress	Telefon	Bankgiro
651 84 Karlstad	Kontaktcenter	054-540 00 00	405-2213
	Västra Torggatan 26	Fax	
		054-15 50 39	

Redan i 2022 års verksamhetsplan beslutades det att nämndens tidigare genomförda upphandlingar och pågående samverkansprojekt skulle utvärderas, för att kunna identifiera potentiella förbättringsområden för nämnden. Detta nämndmål uppfylldes ej under 2022, på grund av att det först var tvunget att ett fastställa utifrån vilka perspektiv utvärderingen skulle göras. Utvärdering planeras nu att genomföras under 2023. I första hand kommer fokus att vara på att utvärdera de samverkansprojekt där ett system upphandlats, såsom e-tjänsteplattformen och ärendehanteringssystemet Lex. De parametrar som i första hand kommer att utvärderas är vilka kostnads- och resursbesparingar samverkan har inneburit, men också mjukare värden. De mjukare värden som är särskilt intressanta är hur systemet har påverkat Värmlandsbornas vardag, samt förbättringar i arbetsmiljön i hos de enskilda parternas organisationer. Utvärderingen kan också bidra till nämndens arbete och uppdrag på så sätt att det tydliggörs vilka positiva effekter som parterna fått ut av att samverka genom drifts- och servicenämnden.

Nämndmålen gällande att drifts- och servicenämnden kontinuerligt ska få ta del av information och kunskap om relevant lagstiftning, andra kommuners samverkan och liknande, samt få information om den samverkan som idag finns i nämndens försorg genom rapportering från verksamhetsansvarig kvarstår från förra årets verksamhetsplan. Dessa punkter är viktiga för nämndens fortsatta utveckling och för att ha kunskap om eventuella utmaningar och framgångsfaktorer i samverkansprojekten.

Även målet ”Öka kännedomen om drifts- och servicenämnden” kvarstår. Under 2022 tog ett informations- och kunskapsmaterial fram som kan användas som underlag för att informera om nämnden, dess verksamhet och uppdrag i olika forum. Under 2023 har samtliga parter erbjudits en föredragning om nämnden i ett, som parten bedömer som lämpligt, politiskt forum. Utöver detta har också behovet av en tydligare koppling mellan drifts- och servicenämnden och de strategiska yrkesnätverken som finns i Värmland, blivit allt tydligare. Genom att etablera en kontaktyta mellan dessa kan dels kännedomen om drifts- och servicenämnden ökas, men det skapar också en möjlighet för de strategiska yrkesnätverken att lyfta potentiella samverkansområden för kännedom för nämnden.

Verksamhetsplan för 2023 fokuserar dels på det interna förbättringsarbetet, dels mer framåtblickande. Det interna förbättringsarbetet handlar fortsatt om att skapa strukturer och utveckla arbetssätt, samt att utvärdera nämndens verksamhet för att identifiera vilka framgångsfaktorer och vilken förbättringspotential som finns. Det framåtblickande arbetet är starkt kopplat till det interna förbättringsarbetet och fokuserar på att såväl öka kunskapen om nämnden och dess uppdrag, som att identifiera potentiella framtida samverkansområden.

Budget 2023

Drifts- och servicenämndens beräknas omsätta 22,5 mkr under 2023, vilket är en ökning av 11,3 mkr jämfört med 2022. Ökningen kan hänföras till en prognostiserad ökning av kommunernas inköp av nätutrustning. För övriga

tjänster har vi en mindre kostnadsökning. E-ID tjänsten kommer inte hanteras av nämnden efter våren.

Drifts- och servicenämnden har i 2022 års bokslut ett överskott om 210 tkr, vilket överförs till nämnden egna kapital 2023. Det egna kapitalet uppgår då till cirka 1 000 tkr.

För 2023 budgeteras ett underskott om 229 800 kr. Underskottet beror på att det budgeteras för ökade konsultkostnader för att kunna genomföra en utvärdering av nämndens tidigare genomförda upphandlingar och pågående samverkansprojekt. Underskottet balanseras mot nämndens egna kapital.

Ann Otto Nemes
Utvecklingsdirektör

Erika Sörqvist
koordinator

Beslutet skickas till

Samtliga parter i Drifts-och servicenämnden